॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

ဒီဃနိကာယော

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပာဠိ

၁. ဗြဟ္မဇာလသုတ္တံ

ပရိဗ္ဗာဇကကထာ

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဠန္ဒံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ သုပ္ပိယောပိ ခော ပရိဗ္ဗာဇကော အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဠန္ဒံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ သဒ္ဓိံ အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေန။ တတြ သုဒံ သုပ္ပိယော ပရိဗ္ဗာဇကော အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ; သုပ္ပိယဿ ပန ပရိဗ္ဗာဇကဿ အန္တေဝါသီ ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣတိဟ တေ ဥဘော အာစရိယန္တေဝါသီ အညမညဿ ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ [အနုဗဒ္ဓါ (က. သီ. ပီ.)] ဟောန္တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။

၂. အထ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ရာဇာဂါရကေ ဧကရတ္တိဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ [ဥပဂဉ္ဆိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန။ သုပ္ပိယောပိ ခော ပရိဗ္ဗာဇကော အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ရာဇာဂါရကေ ဧကရတ္တိဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ [ဥပဂဉ္ဆိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေန။ တတြပိ သုဒံ သုပ္ပိယော ပရိဗ္ဗာဇကော အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ; သုပ္ပိယဿ ပန ပရိဗ္ဗာဇကဿ အန္တေဝါသီ ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣတိဟ တေ ဥဘော အာစရိယန္တေဝါသီ အညမညဿ ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ ဝိဟရန္တိ။

၃. အထ ခော သမ္ဗဟုလာနံ ဘိက္ခူနံ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌိတာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယံ သင်္ခိယဓမ္မော ဥဒပါဒိ – “အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော, ယာဝဉ္စိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာ သုပ္ပဋိဝိဒိတာ။ အယဉှိ သုပ္ပိယော ပရိဗ္ဗာဇကော အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ; သုပ္ပိယဿ ပန ပရိဗ္ဗာဇကဿ အန္တေဝါသီ ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣတိဟမေ ဥဘော အာစရိယန္တေဝါသီ အညမညဿ ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စာ”တိ။

၄. အထ ခော ဘဂဝါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဣမံ သင်္ခိယဓမ္မံ ဝိဒိတွာ ယေန မဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ကာယနုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ သန္နိပတိတာ, ကာ စ ပန ဝော အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ”တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ, ဘန္တေ, အမှာကံ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌိတာနံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အယံ သင်္ခိယဓမ္မော ဥဒပါဒိ – ‘အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော, ယာဝဉ္စိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာ သုပ္ပဋိဝိဒိတာ။ အယဉှိ သုပ္ပိယော ပရိဗ္ဗာဇကော အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာ

သတိ; သုပ္ပိယဿ ပန ပရိဗ္ဗာဇကဿ အန္တေဝါသီ ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣတိဟမေ ဥဘော အာစရိယန္တေဝါသီ အညမညဿ ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စာ’တိ။ အယံ ခော နော, ဘန္တေ, အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ, အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော”တိ။

၅. “မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာဃာတော န အပ္ပစ္စယော န စေတသော အနဘိရဒ္ဓိ ကရဏီယာ။ မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ , ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ စေ တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ, တုမှံ ယေဝဿ တေန အန္တရာယော။ မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ စေ တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ, အပိ နု တုမှေ ပရေသံ သုဘာသိတံ ဒုဗ္ဘာသိတံ အာဇာနေယျာထာ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ အဘူတံ အဘူတတော နိဗ္ဗေဌေတဗ္ဗံ – ‘ဣတိပေတံ အဘူတံ, ဣတိပေတံ အတစ္ဆံ, နတ္ထိ စေတံ အမှေသု, န စ ပနေတံ အမှေသု သံဝိဇ္ဇတီ’တိ။

၆. “မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော န သောမနဿံ န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယံ။ မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ စေ တုမှေ အဿထ အာနန္ဒိနော သုမနာ ဥပ္ပိလာဝိတာ တုမှံ ယေဝဿ တေန အန္တရာယော။ မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, သင်္ဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ ဘူတံ ဘူတတော ပဋိဇာနိတဗ္ဗံ – ‘ဣတိပေတံ ဘူတံ, ဣတိပေတံ တစ္ဆံ, အတ္ထိ စေတံ အမှေသု, သံဝိဇ္ဇတိ စ ပနေတံ အမှေသူ’တိ။

စူဠသီလံ

၇. “အပ္ပမတ္တကံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဩရမတ္တကံ သီလမတ္တကံ, ယေန ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကတမဉ္စ တံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ သီလမတ္တကံ, ယေန ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ?

၈. “‘ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော နိဟိတဒဏ္ဍော, နိဟိတသတ္ထော, လဇ္ဇီ, ဒယာပန္နော, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတီ’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

“‘အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော ဒိန္နာဒါယီ ဒိန္နပါဋိကင်္ခီ, အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီ’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

“‘အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ ဗြဟ္မစာရီ သမဏော ဂေါတမော အာရာစာရီ [အနာစာရီ (က.)] ဝိရတော [ပဋိဝိရတော (ကတ္ထစိ)] မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၉. “‘မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော [ဌေတော (သျာ. ကံ.)] ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿာ’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

‘‘‘ပိသုဏံ တစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ တစာယ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော, ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

‘‘‘ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော, ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

‘‘‘သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ, နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတ’န္တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၀. ‘ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ [သမာရမ္ဘာ (သီ. က.)] ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။

‘‘‘ဧကဘတ္တိကော သမဏော ဂေါတမော ရတ္တူပရတော ဝိရတော [ပဋိဝိရတော (ကတ္ထစိ)] ဝိကာလဘောဇနာ။

နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ [နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသုကဒဿနာ (က.)] ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဒာသိဒါသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

အဇေဠကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ကုက္ကုဋသူကရပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ကယဝိက္ကယာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

တုလာကူဋကံသကူဋမာနကူဋာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။

ဥက္ကောဋ္ဌနဝဋ္ဋနနိကတိသာစိယောက [သာဝိယောက (သျာ. ကံ. က.)] ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’’။

ဆေဒနဝဓဗန္ဓနဝိပရာမောသအာလောပသဟသာကာရာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

စူဠသီလံ နိဋ္ဌိတံ။

မဇ္ဈိမသီလံ

၁၁. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ [သေယျထီဒံ (သီ. သျာ.)] – မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖဠုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇမေဝ ပဉ္စမံ [ပဉ္စမံ ဣတိ ဝါ (သီ. သျာ. က.)] ; ဣတိ ဝါ ဧဝရူပါ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၂. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ သန္နိဓိကာရပရိဘောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – အန္နသန္နိဓိံ ပါနသန္နိဓိံ ဝတ္ထသန္နိဓိံ ယာနသန္နိဓိံ သယနသန္နိဓိံ ဂန္ဓသန္နိဓိံ အာမိသသန္နိဓိံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ သန္နိဓိကာရပရိဘောဂါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၃. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ ဝါဒိတံ ပေက္ခံ အက္ခာနံ ပါဏိဿရံ ဝေတာဠံ ကုမ္ဘထူဏံ [ကုမ္ဘထူနံ (သျာ. က.), ကုမ္ဘထူဏံ (သီ.)] သောဘနကံ [သောဘနဃရကံ (သီ.), သောဘနဂရကံ (သျာ. ကံ. ပီ.)] စဏ္ဍာလံ ဝံသံ ဓောဝနံ ဟတ္ထိယုဒ္ဓံ အဿယုဒ္ဓံ မဟိံသယုဒ္ဓံ [မဟိသယုဒ္ဓံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဥသဘယုဒ္ဓံ အဇယုဒ္ဓံ မေဏ္ဍယုဒ္ဓံ ကုက္ကုဋယုဒ္ဓံ ဝဋ္ဋကယုဒ္ဓံ ဒဏ္ဍယုဒ္ဓံ မုဋ္ဌိယုဒ္ဓံ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ ဥယျောဓိကံ ဗလဂ္ဂံ သေနာဗျူဟံ အနီကဒဿနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ ဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၄. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – အဋ္ဌပဒံ ဒသပဒံ အာကာသံ ပရိဟာရပထံ သန္တိကံ ခလိကံ ဃဋိကံ သလာကဟတ္ထံ အက္ခံ ပင်္ဂစီရံ ဝင်္ကကံ မောက္ခစိကံ စိင်္ဂုလိကံ [စိင်္ဂုလကံ (က. သီ.)] ပတ္တာဠှကံ ရထကံ ဓနုကံ အက္ခရိကံ မနေသိကံ ယထာဝဇ္ဇံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၅. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – အာသန္ဒိံ ပလ္လင်္ကံ ဂေါနကံ စိတ္တကံ ပဋိကံ ပဋလိကံ တူလိကံ ဝိကတိကံ ဥဒ္ဒလောမိံ ဧကန္တလောမိံ ကဋ္ဋိဿံ ကောသေယျံ ကုတ္တကံ ဟတ္ထတ္ထရံ အဿတ္ထရံ ရထတ္ထရံ [ဟတ္ထတ္ထရဏံ အဿတ္ထရဏံ ရထတ္ထရဏံ (သီ. က. ပီ.)] အဇိနပ္ပဝေဏိံ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏံ သဥတ္တရစ္ဆဒံ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၆. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ မဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – ဥစ္ဆာဒနံ ပရိမဒ္ဒနံ နှာပနံ သမ္ဗာဟနံ အာဒာသံ အဉ္ဇနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ [မာလာဝိလေပနံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] မုခစုဏ္ဏံ မုခလေပနံ ဟတ္ထဗန္ဓံ သိခာဗန္ဓံ ဒဏ္ဍံ နာဠိကံ အသိံ [ခဂ္ဂံ (သီ. ပီ.), အသိံ ခဂ္ဂံ (သျာ. ကံ.)] ဆတ္တံ စိတ္ရုပါဟနံ ဥဏှီသံ မဏိံ ဝါလဗီဇနိံ ဩဒါတာနိ ဝတ္ထ

ထာနိ ဒီဃဒသာနိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ မဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂောတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၇. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ တိရစ္ဆာနကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ ဘယကထံ ယုဒ္ဓကထံ အန္နကထံ ပါနကထံ ဝတ္ထကထံ သယနကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ ဉာတိကထံ ယာနကထံ ဂါမကထံ နိဂမကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣတ္ထိကထံ [ဣတ္ထိကထံ ပုရိသကထံ (သျာ. ကံ. က.)] သူရကထံ ဝိသိခါကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ လောကက္ခာယိကံ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနကထာယ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂောတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၈. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ, မိစ္ဆာ ပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာ ပဋိပန္နော, သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ, ပုရေဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာဝစနီယံ ပုရေ အဝစ, အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ ဝါဒော, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီတိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ ဝိဂ္ဂါဟိကကထာယ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂောတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၁၉. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – ရညံ, ရာဇမဟာမတ္တာနံ, ခတ္တိယာနံ, ဗြာဟ္မဏာနံ, ဂဟပတိကာနံ, ကုမာရာနံ ‘‘ဣဓ ဂစ္ဆ, အမုတြာဂစ္ဆ, ဣဒံ ဟရ, အမုတြ ဣဒံ အာဟရာ’’တိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂောတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၀. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ကုဟကာ စ ဟောန္တိ, လပကာ စ နေမိတ္တိကာ စ နိပ္ပေသိကာ စ, လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသိတာရော စ [လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိံသိတာရော (သီ. သျာ.), လာဘေန စ လာဘံ နိဇိဂီသိတာရော (ပီ.)] ဣတိ [ဣတိ ဝါ, ဣတိ (သျာ. ကံ. က.)] ဧဝရူပါ ကုဟနလပနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂောတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

မဇ္ဈိမသီလံ နိဋ္ဌိတံ။

မဟာသီလံ

၂၁. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – အင်္ဂံ နိမိတ္တံ ဥပ္ပာတံ သုပိနံ လက္ခဏံ မူသိကစ္ဆိန္နံ အဂ္ဂိဟောမံ ဒဗ္ဗိဟောမံ ထုသဟောမံ ကဏဟောမံ တဏ္ဍုလဟောမံ သပ္ပိဟောမံ တေလဟောမံ မုခဟောမံ လောဟိတဟောမံ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ ခတ္တဝိဇ္ဇာ [ခေတ္တဝိဇ္ဇာ (ဗဟူသု)] သိဝဝိဇ္ဇာ ဘူတဝိဇ္ဇာ ဘူရိဝိဇ္ဇာ အဟိဝိဇ္ဇာ ဝိသဝိဇ္ဇာ ဝိစ္ဆိကဝိဇ္ဇာ မူသိကဝိဇ္ဇာ သကုဏဝိဇ္ဇာ ဝါယသဝိဇ္ဇာ ပက္ကဇ္ဈာနံ သရပရိတ္တာဏံ မိဂစက္ကံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂောတမော’တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၂. ‘‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – မဏိလက္ခဏံ ဝတ္ထလက္ခဏံ ဒဏ္ဍလက္ခဏံ သ

တ္ထလက္ခဏံ အသိလက္ခဏံ ဥသုလက္ခဏံ ဓနုလက္ခဏံ အာဝုဓလက္ခဏံ ဣတ္ထိလက္ခဏံ ပုရိသလက္ခဏံ ကုမာရလက္ခဏံ ကုမာရိလက္ခဏံ ဒာသလက္ခဏံ ဒာသိလက္ခဏံ ဟတ္ထိလက္ခဏံ အဿလက္ခဏံ မဟိံသလက္ခဏံ [မဟိသလက္ခဏံ (သီ. ဿာ. ကံ. ပီ.)] ဥသဘလက္ခဏံ ဂေါလက္ခဏံ အဇလက္ခဏံ မေဏ္ဍလက္ခဏံ ကုက္ကုဋလက္ခဏံ ဝဋ္ဋကလက္ခဏံ ဂောဓာလက္ခဏံ ကဏ္ဏိကာလက္ခဏံ ကစ္ဆပလက္ခဏံ မိဂလက္ခဏံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော'တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၃. '''ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – ရညံ နိယျာနံ ဘဝိဿတိ, ရညံ အနိယျာနံ ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ ဥပယာနံ ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ အပယာနံ ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ ဥပယာနံ ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ အပယာနံ ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ ဇယော ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ ဇယော ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ, ဣတိ ဣမဿ ဇယော ဘဝိဿတိ, ဣမဿ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော'တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၄. '''ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – စန္ဒဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, သူရိယဂ္ဂါဟော [သုရိယဂ္ဂါဟော (သီ. ဿာ. ကံ. ပီ.)] ဘဝိဿတိ, နက္ခတ္တဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, နက္ခတ္တာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, နက္ခတ္တာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဥက္ကာပါတော ဘဝိဿတိ, ဒိသာဍာဟော ဘဝိဿတိ, ဘူမိစာလော ဘဝိဿတိ, ဒေဝဒုန္ဒုဘိ [ဒေဝဒုန္ဒ္ရဘိ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ဘဝိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တာနံ ဥဂ္ဂမနံ ဩဂမနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော စန္ဒဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော သူရိယဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော နက္ခတ္တဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ နက္ခတ္တာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ နက္ခတ္တာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဥက္ကာပါတော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဒိသာဍာဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဘူမိစာလော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဒေဝဒုန္ဒုဘိ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ စန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တာနံ ဥဂ္ဂမနံ ဩဂမနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဘဝိဿတိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော'တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၅. '''ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – သုဝုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ, ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ, သုဘိက္ခံ ဘဝိဿတိ, ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဘဝိဿတိ, ခေမံ ဘဝိဿတိ, ဘယံ ဘဝိဿတိ, ရောဂေါ ဘဝိဿတိ, အာရောဂျံ ဘဝိဿတိ, မုဒ္ဒါ, ဂဏနာ, သင်္ခါနံ, ကာဝေယျံ, လောကာယတံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော'တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၆. '''ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – အာဝါဟနံ ဝိဝါဟနံ သံဝရဏံ ဝိဝရဏံ သံကိရဏံ ဝိကိရဏံ သုဘဂကရဏံ ဒုဗ္ဘဂကရဏံ ဝိရုဒ္ဓဂဗ္ဘကရဏံ ဇိဝှာနိဗန္ဓနံ ဟနုသံဟနနံ ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနံ ဟနုဇပ္ပနံ ကဏ္ဏဇပ္ပနံ အာဒါသပဉှံ ကုမာရိကပဉှံ ဒေဝပဉှံ အာဒိစ္စုပဋ္ဌာနံ မဟတုပဋ္ဌာနံ အဗ္ဘုဇ္ဇလနံ သိရိဝှာယနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပာယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော'တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

၂၇. '''ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – သန္တိကမ္မံ ပဏိဓိကမ္မံ ဘူတကမ္မံ ဘူရိကမ္မံ ဝဿကမ္မံ ဝောဿကမ္မံ ဝတ္ထုကမ္မံ ဝတ္ထုပရိကမ္မံ အာစမနံ နှာပနံ ဇုဟနံ ဝမနံ ဝိရေစနံ ဥဒ္ဓံဝိရေစနံ အဓောဝိရေစနံ သီသဝိရေစနံ ကဏ္ဏတေလံ နေတ္တတပ္ပနံ နတ္ထုကမ္မံ အဉ္ဇနံ ပစ္စဉ္ဇနံ သာလာကိယံ သလ္လကတ္တိယံ ဒါရကတိကိစ္ဆာ မူလဘေသဇ္ဇာနံ အနုပ္ပဒါနံ ဩသဓီနံ ပဋိမောက္ခော ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော'တိ – ဣတိ ဝါ ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

''ဣဒံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ သီလမတ္တကံ, ယေန ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။

မဟာသီလံ နိဋ္ဌိတံ။

ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ

၂၈. ''အတ္ထိ , ဘိက္ခဝေ, အညေဝ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ, ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။ ကတမေ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ, ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ?

၂၉. ''သန္တိ , ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော, ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ [အဓိဝုတ္တိပဒါနိ (သီ. ပီ.)] အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ?

သဿတဝါဒော

၃၀. ''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ, သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၃၁. ''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ( ) [(ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ) (သျာ. က.)] အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသဟဿာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတသဟဿာနိ – 'အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

''သော ဧဝမာဟ – 'သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော; တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖု

သာမိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသဟဿာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတသဟဿာနိ – အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နောတိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ ဣမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမိ “ယထာ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော; တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ”န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၃၂. “ဒုတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ဒွေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တီဏိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာရိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ပဉ္စပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

“သော ဧဝမာဟ – ‘သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော; တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသာမိ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ဒွေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တီဏိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာရိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ပဉ္စပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ။ အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နောတိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ ဣမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမိ “ယထာ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော, တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ”န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၃၃. “တတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ – ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ဝီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တိံသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာလီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

“သော ဧဝမာဟ – ‘သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဥ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော; တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသာမိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ သေယျထိဒံ – ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ဝီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တိံသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာလီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပာဒိံ; တတြာပာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နောတိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ ဣမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမိ “ယထာ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဥ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော, တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ”န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၃၄. “စတုတ္ထေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တက္ကီ ဟောတိ ဝီမံသီ, သော တက္ကပရိယာဟတံ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံ ပဋိဘာနံ ဧဝမာဟ – ‘သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဥ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော; တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ’န္တိ ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၃၅. “ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန; နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။

၃၆. “တယိဒံ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဧဝံဂဟိတာ ဧဝံပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာ’တိ, တဉ္စ တထာဂတော ပဇာနာတိ, တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ; တဉ္စ ပဇာနနံ [ပဇာနံ (?) ဒီ. နိ. ၃.၃၆ ပာဠိအဋ္ဌကထာ ပဿိတဗ္ဗံ] န ပရာမသတိ, အပရာမသတော စဿ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော။

၃၇. “ဣမေ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ, ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

ဧကစ္စသဿတဝါဒေါ

၃၈. “သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၃၉. “ဟောတိ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, သမယော, ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန အယံ လောကော သံဝဋ္ဋတိ။ သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယျေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တိ။ တေ တတ္ထ

ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော, စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌန္တိ။

၄၀. ''ဟောတိ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, သမယော, ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန အယံ လောကော ဝိဝဋ္ဋတိ။ ဝိဝဋ္ဋမာနေ လောကေ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ပာတုဘဝတိ။ အထ ခော အညတရော သတ္တော အာယုက္ခယာ ဝါ ပုညက္ခယာ ဝါ အာဘဿရကာယာ စဝိတွာ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇတိ။ သော တတ္ထ ဟောတိ မနောမယော ပီတိဘက္ခော သယံပဘော အန္တလိက္ခစရော သုဘဋ္ဌာယီ, စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌတိ။

၄၁. ''တဿ တတ္ထ ဧကကဿ ဒီဃရတ္တံ နိဝုသိတတ္တာ အနဘိရတိ ပရိတဿနာ ဥပပဇ္ဇတိ – 'အဟော ဝတ အညေပိ သတ္တာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆေယျု'န္တိ။ အထ အညေပိ သတ္တာ အာယုက္ခယာ ဝါ ပုညက္ခယာ ဝါ အာဘဿရကာယာ စဝိတွာ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိ တဿ သတ္တဿ သဟဗျတံ။ တေပိ တတ္ထ ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော, စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌန္တိ။

၄၂. ''တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယော သော သတ္တော ပဌမံ ဥပပန္နော တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟမသ္မိ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ [သဇ္ဇိတာ (သျာ. ကံ.)] ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ။ မယာ ဣမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မမဉှိ ပုဗ္ဗေ ဧတဒဟောသိ – ''အဟော ဝတ အညေပိ သတ္တာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆေယျု''န္တိ။ ဣတိ မမ စ မနောပဏိဓိ, ဣမေ စ သတ္တာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတာ'တိ။

''ယေပိ တေ သတ္တာ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာ, တေသမ္ပိ ဧဝံ ဟောတိ – 'အယံ ခော ဘဝံ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ။ ဣမိနာ မယံ ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမဉှိ မယံ အဒ္ဒသာမ ဣဓ ပဌမံ ဥပပန္နံ, မယံ ပနမှာ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာ'တိ။

၄၃. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယော သော သတ္တော ပဌမံ ဥပပန္နော, သော ဒီဃာယုကတရော စ ဟောတိ ဝဏ္ဏဝန္တတရော စ မဟေသက္ခတရော စ။ ယေ ပန တေ သတ္တာ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာ, တေ အပ္ပာယုကတရာ စ ဟောန္တိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတရာ စ အပ္ပေသက္ခတရာ စ။

၄၄. ''ဌာနံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အာတပ္ပမနွာယ ပဓာနမနွာယ အနုယောဂမနွာယ အပ္ပမာဒမနွာယ သမ္မာမနသိကာရမနွာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ , တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

''သော ဧဝမာဟ – 'ယော ခော သော ဘဝံ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ, ယေန မယံ ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ, သော နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတိ။ ယေ ပန မယံ အဟုမှာ တေန ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ, တေ မယံ အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ အပ္ပာယုကာ စဝနဓမ္မာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတာ'တိ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၄၅. ''ဒုတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ခိဍ္ဍာပဒောသိကာ နာမ ဒေဝါ, တေ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာ [ဟသခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာ (က.)] ဝိဟရန္တိ။ တေသံ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာနံ ဝိဟရတံ သတိ သမ္မုဿတိ [ပမုဿတိ (သီ. သျာ.)] ။ သတိယာ သမ္မောသာ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။

၄၆. ‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

‘‘သော ဧဝမာဟ – ‘ယေ ခော တေ ဘောန္တော ဒေဝါ န ခိဍ္ဍာပဒောသိကာ, တေ န အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာ ဝိဟရန္တိ။ တေသံ န အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာနံ ဝိဟရတံ သတိ န သမ္မုဿတိ။ သတိယာ အသမ္မောသာ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ န စဝန္တိ; နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿန္တိ ။ ယေ ပန မယံ အဟုမှာ ခိဍ္ဍာပဒောသိကာ, တေ မယံ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာ ဝိဟရိမှာ။ တေသံ နော အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာနံ ဝိဟရတံ သတိ သမ္မုဿတိ။ သတိယာ သမ္မောသာ ဧဝံ မယံ တမှာ ကာယာ စုတာ အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ အပ္ပာယုကာ စဝနဓမ္မာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတာ’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၄၇. ‘‘တတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနောပဒောသိကာ နာမ ဒေဝါ, တေ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တိ။ တေ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာ အညမညမှိ စိတ္တာနိ ပဒူသေန္တိ။ တေ အညမညံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ ကိလန္တကာယာ ကိလန္တစိတ္တာ ။ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။

၄၈. ‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

‘‘သော ဧဝမာဟ – ‘ယေ ခော တေ ဘောန္တော ဒေဝါ န မနောပဒောသိကာ, တေ နာတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တိ။ တေ နာတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာ အညမညမှိ စိတ္တာနိ နပ္ပဒူသေန္တိ။ တေ အညမညံ အပ္ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ အကိလန္တကာယာ အကိလန္တစိတ္တာ။ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ န စဝန္တိ, နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿန္တိ။ ယေ ပန မယံ အဟုမှာ မနောပဒောသိကာ, တေ မယံ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယိမှာ။ တေ မယံ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာ အညမညမှိ စိတ္တာနိ ပဒူသိမှာ, တေ မယံ အညမညံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ ကိလန္တကာယာ ကိလန္တစိတ္တာ။ ဧဝံ မယံ တမှာ ကာယာ စုတာ အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ အပ္ပာယုကာ စဝနဓမ္မာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတာ’တိ ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၄၉. ‘‘စတုတ္ထေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တက္ကီ ဟောတိ ဝီမံသီ။ သော တက္ကပရိယာဟတံ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာနံ ဧဝမာဟ – ‘ယံ ခော ဣဒံ ဝုစ္စတိ စက္ခုံ ဣတိပိ သောတံ ဣတိပိ ဃာနံ ဣတိပိ ဇိဝှာ ဣတိပိ ကာယော ဣတိပိ, အယံ အတ္တာ အနိစ္စော အဒ္ဓုဝော အသဿတော ဝိပရိဏာမဓမ္မော။ ယဉ္စ ခော ဣဒံ ဝုစ္စတိ စိတ္တန္တိ ဝါ မနောတိ ဝါ ဝိညာဏန္တိ ဝါ အယံ အတ္တာ နိစ္စော ဓုဝော သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတီ’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၆၀. “ဣမေဟိ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန; နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။

၆၁. “တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဧဝံဂဟိတာ ဧဝံပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝိဿန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာ’တိ။ တဉ္စ တထာဂတော ပဇာနာတိ, တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ, တဉ္စ ပဇာနနံ န ပရာမသတိ, အပရာမသတော စဿ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော။

၆၂. “ဣမေ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ, ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

အန္တာနန္တဝါဒါ

၆၃. “သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၆၄. “ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အန္တသညီ လောကသ္မိံ ဝိဟရတိ။

“သော ဧဝမာဟ – ‘အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋုမော။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသာမိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အန္တသညီ လောကသ္မိံ ဝိဟရာမိ။ ဣမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမိ – ယထာ အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋုမော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ။

၆၅. “ဒုတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနန္တသညီ လောကသ္မိံ ဝိဟရတိ။

“သော ဧဝမာဟ – ‘အနန္တော အယံ လောကော အပရိယန္တော။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – “အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋုမော”တိ, တေသံ မုသာ။ အနန္တော အယံ လောကော အပရိယန္တော။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသာမိ , ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနန္တသညီ လောကသ္မိံ ဝိဟရာမိ။ ဣမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမိ – ယထာ အနန္တော အယံ လောကော အပရိယန္တော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ။

၆၆. “တတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနု

ယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဥဒ္ဓမဓော အန္တသညီ လောကသ္မိံ ဝိဟရတိ, တိရိယံ အနန္တသညီ။

‘‘သော ဧဝမာဟ – ‘အန္တဝါ စ အယံ လောကော အနန္တော စ။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋုမော’’တိ, တေသံ မုသာ။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘အနန္တော အယံ လောကော အပရိယန္တော’’တိ, တေသမ္ပိ မုသာ။ အန္တဝါ စ အယံ လောကော အနန္တော စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသာမိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဥဒ္ဓမဓော အန္တသညီ လောကသ္မိံ ဝိဟရာမိ, တိရိယံ အနန္တသညီ။ ဣမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမိ – ယထာ အန္တဝါ စ အယံ လောကော အနန္တော စာ’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ။

၅၇. ‘‘စတုတ္ထေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တက္ကီ ဟောတိ ဝီမံသီ။ သော တက္ကပရိယာဟတံ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာနံ ဧဝမာဟ – ‘နေဝါယံ လောကော အန္တဝါ, န ပနာနန္တော။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋုမော’’တိ, တေသံ မုသာ။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘အနန္တော အယံ လောကော အပရိယန္တော’’တိ, တေသမ္ပိ မုသာ။ ယေပိ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘အန္တဝါ စ အယံ လောကော အနန္တော စာ’’တိ, တေသမ္ပိ မုသာ။ နေဝါယံ လောကော အန္တဝါ , န ပနာနန္တော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ , စတုတ္ထံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ။

၅၈. ‘‘ဣမေဟိ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန; နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။

၅၉. ‘‘တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဧဝံဂဟိတာ ဧဝံပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာ’တိ။ တဉ္စ တထာဂတော ပဇာနာတိ, တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ, တဉ္စ ပဇာနနံ န ပရာမသတိ, အပရာမသတော စဿ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော။

၆၀. ‘‘ဣမေ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ, ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

အမရာဝိက္ခေပဝါဒေါ

၆၁. ‘‘သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ, တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၆၂. ‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ‘‘ဣဒံ ကုသလ’’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ, ‘‘ဣဒံ အကုသလ’’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ။ အဟဉ္စေ ခေါ ပန ‘‘ဣဒံ ကုသလ’’န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော, ‘‘ဣဒံ အကုသလ’’န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော, ‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ဝါ ဗျာကရေယျံ, ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ ဝါ ဗျာကရေယျံ, တံ မမဿ မုသာ။ ယံ မမဿ မုသာ , သော မမဿ ဝိဃာတော။ ယော မမဿ ဝိဃာတော

သော မမဿ အန္တရာယော’တိ။ ဣတိ သော မုသာတဒဘယာ မုသာတဒပရိဇေဂုစ္ဆာ နေဝိဒံ ကုသလန္တိ ဗျာကရော
တိ, န ပနိဒံ အကုသလန္တိ ဗျာကရောတိ, တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌော သမာနော တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိ အမရာဝိ
က္ခေပံ – ‘ဧဝန္တိပိ မေ နော; တထာတိပိ မေ နော; အညထာတိပိ မေ နော; နောတိပိ မေ နော; နော နောတိပိ မေ နော’တိ။
ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပ
ဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ။

၆၃. “ဒုတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉ
ှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော တ ဗြာဟ္မဏော
တ ‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ –
‘အဟံ ခေါ “ဣဒံ ကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ, “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ။ အဟဉ္စေ
ခေါ ပန “ဣဒံ ကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော, “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော, “ဣဒံ
ကုသလ”န္တိ တ ဗျာကရေယျံ, “ဣဒံ အကုသလ’န္တိ တ ဗျာကရေယျံ, တတ္ထ မေ အဿ ဆန္ဒော တ ရာဂေါ
တ ဒေါသော တ ပဋိဃော တ။ ယတ္ထ [ယော (?)] မေ အဿ ဆန္ဒော တ ရာဂေါ တ ဒေါသော တ ပဋိဃော တ, တံ မမ
ဿ ဥပာဒါနံ။ ယံ မမဿ ဥပာဒါနံ, သော မမဿ ဝိဃာတော။ ယော မမဿ ဝိဃာတော, သော မမဿ အန္တရာ
ယော’တိ။ ဣတိ သော ဥပာဒါနဘယာ ဥပာဒါနပရိဇေဂုစ္ဆာ နေဝိဒံ ကုသလန္တိ ဗျာကရောတိ, န ပနိဒံ အကုသလန္တိ ဗျ
ာကရောတိ, တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌော သမာနော တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိ အမရာဝိက္ခေပံ – ‘ဧဝန္တိပိ မေ
နော; တထာတိပိ မေ နော; အညထာတိပိ မေ နော; နောတိပိ မေ နော; နော နောတိပိ မေ နော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ
ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ တ
စာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ။

၆၄. “တတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပ
ဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော တ ဗြာဟ္မ
ဏော တ ‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ
ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ “ဣဒံ ကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ, “ဣဒံ အကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာမိ။ အ
ဟဉ္စေ ခေါ ပန “ဣဒံ ကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပဇာနန္တော
“ဣဒံ ကုသလ”န္တိ တ ဗျာကရေယျံ, “ဣဒံ အကုသလ”န္တိ တ ဗျာကရေယျံ။ သန္တိ ဟိ ခေါ သမဏဗြာဟ္မ
ဏာ ပဏ္ဍိတာ နိပုဏာ ကတပရပ္ပဝါဒါ ဝါလဝေဓိရူပါ, တေ ဘိန္ဒန္တာ [ဝေါဘိန္ဒန္တာ (သီ. ပီ.)] မညေ စရန္တိ ပညာဂ
တေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ, တေ မံ တတ္ထ သမနုယုဉ္ဇေယျုံ သမနုဂာဟေယျုံ သမနုဘာသေယျုံ။ ယေ မံ တတ္ထ သမနုယုဉ
ဇေယျုံ သမနုဂာဟေယျုံ သမနုဘာသေယျုံ, တေသာဟံ န သမ္ပာယေယျံ။ ယေသာဟံ န သမ္ပာယေယျံ, သော မမ
ဿ ဝိဃာတော။ ယော မမဿ ဝိဃာတော, သော မမဿ အန္တရာယော’တိ။ ဣတိ သော အနုယောဂဘယာ အနုယော
ဂပရိဇေဂုစ္ဆာ နေဝိဒံ ကုသလန္တိ ဗျာကရောတိ, န ပနိဒံ အကုသလန္တိ ဗျာကရောတိ, တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌ
ော သမာနော တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိ အမရာဝိက္ခေပံ – ‘ဧဝန္တိပိ မေ နော; တထာတိပိ မေ နော; အညထာတိပိ မေ
နော; နောတိပိ မေ နော; နော နောတိပိ မေ နော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမ
ဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ။

၆၅. “စတုတ္ထေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ တစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော တ ဗြာဟ္မ
ဏော တ မန္ဒော ဟောတိ မောမူဟော။ သော မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌော သမာနော တစာ
ဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိ အမရာဝိက္ခေပံ – ‘အတ္ထိ ပရော လောကော’တိ ဣတိ စေ မံ ပုစ္ဆသိ, ‘အတ္ထိ ပရော လော
ကော’တိ ဣတိ စေ မေ အဿ, ‘အတ္ထိ ပရော လောကော’တိ ဣတိ တေ နံ ဗျာကရေယျံ, ‘ဧဝန္တိပိ မေ နော, တ
ထာတိပိ မေ နော, အညထာတိပိ မေ နော, နောတိပိ မေ နော, နော နောတိပိ မေ နော’တိ။ ‘နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ။ ‘အ
တ္ထိ စ နတ္ထိ စ ပရော လောကော။ပေ။ ‘နေဝတ္ထိ န နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ။ ‘အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ ။ပေ။
‘နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ။ပေ။ ‘အတ္ထိ စ နတ္ထိ စ သတ္တာ ဩပပါတိကာ။ပေ။ ‘နေဝတ္ထိ န နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါ
တိကာ။ပေ။ ‘အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ [သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သီ. သျာ. ကံ.)] ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ပေ။ ‘နတ္ထိ သု

ကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပာကော။ပေ.။ ‘အတ္ထိ စ နတ္ထိ စ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပာကော။ပေ.။ ‘နေဝ တ္ထိ န နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပာကော။ပေ.။ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ပေ.။ ‘န ဟောတိ တ ထာဂတော ပရံ မရဏာ။ပေ.။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ [န ဟောတိ စ (သီ. က.)] တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဣတိ စေ မံ ပုစ္ဆသိ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဣတိ စေ မေ အဿ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဣတိ တေ နံ ဗျာကရေယျံ, ‘ဧဝန္တိပိ မေ နော, တထာတိပိ မေ နော, အညထာတိပိ မေ နော, နောတိပိ မေ နော, နော နောတိပိ မေ နော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ။

၆၆. “ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ , သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန, နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒေါ

၆၇. “သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒ္ဝီဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒ္ဝီဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၆၈. “သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အသညသတ္တာ နာမ ဒေဝါ။ သညုပ္ပာဒါ စ ပန တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ သညုပ္ပာဒံ အနုဿရတိ, တတော ပရံ နာနုဿရတိ။ သော ဧဝမာဟ – ‘အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော အတ္တာ စ လောကော စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ ပုဗ္ဗေ နာဟောသိံ, သောမှိ ဧတရဟိ အဟုတွာ သန္တတာယ ပရိဏတော’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၆၉. “ဒုတိယေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တက္ကီ ဟောတိ ဝီမံသီ။ သော တက္ကပရိယာဟတံ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံပဋိဘာနံ ဧဝမာဟ – ‘အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော အတ္တာ စ လောကော စာ’တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ ဌာနံ, ယံ အာဂမ္မ ယံ အာရဗ္ဘ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ။

၇၀. “ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒ္ဝီဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ ဒ္ဝီဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန, နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

၇၁. “ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တမာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန, နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။

၇၂. ''တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပဇာနာတိ – 'ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဧဝံဂဟိတာ ဧဝံပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာ'တိ။ တဉ္စ တထာဂတော ပဇာနာတိ, တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ, တဉ္စ ပဇာနနံ န ပရာမသတိ, အပရာမသတော စဿ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပာဒါဝိမုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော။

၇၃. ''ဣမေ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ , ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော။

အပရန္တကပ္ပိကာ

၇၄. ''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော, အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရီသာယ [စတုစတ္တာလီသာယ (သျာ. ကံ.)] ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရီသာယ ဝတ္ထူဟိ?

သညီဝါဒေါ

၇၅. ''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညႇိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညႇိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၇၆. '''ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ သညီ'တိ နံ ပညပေန္တိ။ 'အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ သညီ'တိ နံ ပညပေန္တိ။ 'ရူပီ စ အရူပီ စ အတ္တာ ဟောတိ။ပေ.။ နေဝရူပီ နာရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ အန္တဝါ အတ္တာ ဟောတိ။ အနန္တဝါ အတ္တာ ဟောတိ။ အန္တဝါ စ အနန္တဝါ စ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါ အတ္တာ ဟောတိ။ ဧကတ္တသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ နာနတ္တသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ ပရိတ္တသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ အပ္ပမာဏသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ။ ဧကန္တဒုက္ခီ အတ္တာ ဟောတိ။ သုခဒုက္ခီ အတ္တာ ဟောတိ။ အဒုက္ခမသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ သညီ'တိ နံ ပညပေန္တိ။

၇၇. ''ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညႇိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညႇိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန, နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

အသညီဝါဒေါ

၇၈. ''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညႇိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညႇိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၇၉. '''ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ အသညီ'တိ နံ ပညပေန္တိ။ 'အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ အသညီ'တိ နံ ပညပေန္တိ။ 'ရူပီ စ အရူပီ စ အတ္တာ ဟောတိ။ပေ.။ နေဝရူပီ နာရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ အ

န္တတာ အတ္တာ ဟောတိ။ အနန္တတာ အတ္တာ ဟောတိ။ အန္တတာ စ အနန္တတာ စ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝန္တတာ နာနန္တတတ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေ ပရံ မရဏာ အသညီ’တိ နံ ပညပေန္တိ။

၈၀. ‘‘ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန, နတ္ထိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

နေဝသညီနာသညီဝါဒေါ

၈၁. ‘‘သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ, ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၈၂. ‘‘‘ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေ ပရံ မရဏာ နေဝသညီနာသညီ’တိ နံ ပညပေန္တိ ‘အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ပေ.။ ရူပီ စ အရူပီ စ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝရူပီ နာရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ အန္တဝါ အတ္တာ ဟောတိ။ အနန္တဝါ အတ္တာ ဟောတိ။ အန္တဝါ စ အနန္တဝါ စ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေ ပရံ မရဏာ နေဝသညီနာသညီ’တိ နံ ပညပေန္တိ။

၈၃. ‘‘ဣမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ

၈၄. ‘‘သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၈၅. ‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံဝါဒီ ဟောတိ ဧဝံဒိဋ္ဌိ [ဧဝံဒိဋ္ဌီ (က. ပီ.)] – ‘ယတော ခော, ဘော, အယံ အတ္တာ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ကာယဿ ဘေဒာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခော, ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၈၆. ‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘အတ္ထိ ခော, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒာမိ; နော စ ခော, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ အတ္ထိ ခော, ဘော, အညော အတ္တာ ဒိဗ္ဗော ရူပီ ကာမာဝစရော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော။ တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ။ တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ သော ခော, ဘော, အတ္တာ ယတော ကာယဿ ဘေဒာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခော, ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၈၇. ‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘အတ္ထိ ခော, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒာမိ; နော စ ခော, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ အတ္ထိ ခော, ဘော, အညော အတ္တာ ဒိဗ္ဗော

ဟော ရူပီ မနောမယော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော။ တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ။ တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ သော ခေါ, ဘော, အတ္တာ ယတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ'တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၈၈. ''တမညော ဧဝမာဟ – 'အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ အတ္ထိ ခေါ , ဘော, အညော အတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ''အနန္တော အာကာသော''တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂေါ။ တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ။ တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ သော ခေါ, ဘော, အတ္တာ ယတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ'တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၈၉. ''တမညော ဧဝမာဟ – 'အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ အတ္ထိ ခေါ, ဘော, အညော အတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ''အနန္တံ ဝိညာဏ''န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂေါ။ တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ။ တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ သော ခေါ, ဘော, အတ္တာ ယတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ'တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၉၀. ''တမညော ဧဝမာဟ – 'အတ္ထိ ခေါ, ဘော, သော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ အတ္ထိ ခေါ, ဘော, အညော အတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ''နတ္ထိ ကိဉ္စီ''တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂေါ။ တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ။ တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ သော ခေါ, ဘော, အတ္တာ ယတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ , ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ''တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၉၁. 'တမညော ဧဝမာဟ – ''အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ အတ္ထိ ခေါ, ဘော, အညော အတ္တာ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ''သန္တမေတံ ပဏီတမေတ''န္တိ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂေါ။ တံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ။ တမဟံ ဇာနာမိ ပဿာမိ။ သော ခေါ, ဘော, အတ္တာ ယတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတီ'တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ။

၉၂. ''ဣမေဟိ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတံ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ

၉၃. ''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ။ တေ စ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ကိမာဂမ္မ ကိမာရဗ္ဘ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ?

၉၄. ‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံဝါဒီ ဟောတိ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ‘‘ယတော ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ။

၉၅. ‘‘တမညော ဧဝမာဟ –‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကာမာ ဟိ, ဘော, အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ, တေသံ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ။ ယတော ခေါ , ဘော, အယံ အတ္တာ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ။

၉၆. ‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယဒေဝ တတ္ထ ဝိတက္ကိတံ ဝိစာရိတံ, ဧတေနေတံ ဩဠာရိကံ အက္ခာယတိ။ ယတော ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ။

၉၇. ‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယဒေဝ တတ္ထ ပီတိဂတံ စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ, ဧတေနေတံ ဩဠာရိကံ အက္ခာယတိ။ ယတော ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ‘‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’’တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ။

၉၈. ‘‘တမညော ဧဝမာဟ – ‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဧသော အတ္တာ, ယံ တွံ ဝဒေသိ, နေသော နတ္ထီတိ ဝဒါမိ; နော စ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယဒေဝ တတ္ထ သုခမိတိ စေတသော အာဘောဂေါ, ဧတေနေတံ ဩဠာရိကံ အက္ခာယတိ။ ယတော ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္တာဝတာ ခေါ, ဘော, အယံ အတ္တာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ။

၉၉. ‘‘ဣမေဟိ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

၁၀၀. ‘‘ဣမေဟိ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရီသာယ ဝတ္ထူဟိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ စတုစတ္တာရီသာယ ဝတ္ထူဟိ။ပေ.။ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

၁၀၁. ‘‘က္ကမေဟိ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ စ အပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ။

၁၀၂. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ဝါ အပရန္တကပ္ပိကာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ, သဗ္ဗေ တေ က္ကမေဟေဝ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ, ဧတေသံ ဝါ အညတရေန; နတ္ထိ က္ကတော ဗဟိဒ္ဓါ။

၁၀၃. ‘‘တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပဇာနာတိ – ‘က္ကမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဧဝံဂဟိတာ ဧဝံပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာ’တိ။ တဉ္စ တထာဂတော ပဇာနာတိ, တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ, တဉ္စ ပဇာနနံ န ပရာမသတိ, အပရာမသတော စဿ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါဝိမုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော။

၁၀၄. ‘‘က္ကမေ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ, ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ, ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတဝါရော

၁၀၅. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ , တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၀၆. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၀၇. ‘‘တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၀၈. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၀၉. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒွီဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၀. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၁. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီဝါဒါ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ

တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၂. ‘‘တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၃. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၄. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒတအာ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၅. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနတအာ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၆. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရီသာယ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

၁၁၇. ‘‘တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ စ အပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အဇာနတံ အပဿတံ ဝေဒယိတံ တဏှာဟာဂတာနံ ပရိတဿိတဝိပ္ဖန္ဒိတမေဝ။

ဖဿပစ္စယာတဝါရော

၁၁၈. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတတအာ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၁၉. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၀. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၁. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၂. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒွီဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၃. ‘‘တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၄. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၅. ''တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၆. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၇. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒတအာ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၈. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနတအာ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၂၉. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရီသာယ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

၁၃၀. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ စ အပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ, တဒပိ ဖဿပစ္စယာ။

နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတရော

၁၃၁. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတတအာ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၂. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စ အသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၃. ''တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၄. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ တတ္ထ တတ္ထ ပဉှံ ပုဋ္ဌာ သမာနာ ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇန္တိ အမရာဝိက္ခေပံ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၅. ''တတြ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒွီဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၆. ''တတြ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒာနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတြ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၇. ‘‘တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ သညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ သောဠသဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၈. ‘‘တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီတအာ, ဥဒ္ဓမာဃာတနံ အသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၉. ‘‘တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီတအာ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ နေဝသညီနာသညိံ အတ္တာနံ ပညပေန္တိ အဋ္ဌဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၄၀. ‘‘တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒတအာ သတော သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒံ ဝိနာသံ ဝိဘဝံ ပညပေန္တိ သတ္တဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၄၁. ‘‘တတ္ထ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနတအာ သတော သတ္တဿ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပညပေန္တိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၄၂. ‘‘တတ္ထ , ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရီသာယ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၁၄၃. ‘‘တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ စ အပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ, တေ ဝတ အညတ္ရ ဖဿာ ပဋိသံဝေဒိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာနဝဋ္ဋကထာ

၁၄၄. ‘‘တတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ သဿတတအာ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ, ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စအသဿတိကာ။ပေ.။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ အန္တာနန္တိကာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ အမရာဝိက္ခေပိကာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ သညီတအာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ အသညီတအာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ နေဝသညီနာသညီတအာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒတအာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနတအာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ။ ယေပိ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ စ အပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ စ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ, သဗ္ဗေ တေ ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တိ တေသံ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါနံ, ဥပာဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။

ဝိဝဋ္ဋကထာဒိ

၁၄၅. ‘‘ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဣမေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ။

၁၄၆. ‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗ္ရာဟ္မဏာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ဝါ အပရန္တကပ္ပိကာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ

အဘိဝဒန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ ဒွတ္တသင္ဂ်ယာ ဝတ္ထူဟိ အန္တောဇာလီကတာ, ဧတ္ထ သိတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ, ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ အန္တောဇာလီကတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ။

''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော ကေဝဋ္ဋော ဝါ ကေဝဋ္ဋန္တေဝါသီ ဝါ သုခုမစ္ဆိကေန ဇာလေန ပရိတ္တံ ဥဒကဒဟံ [ဥဒကရဟဒံ (သီ. သ္ယာ. ပီ.)] ဩတ္ထရေယ္ယ။ တဿ ဧဝမဿ – 'ယေ ခေါ ကေစိ ဣမသ္မိံ ဥဒကဒဟေ ဩဠာရိကာ ပါဏာ, သဗ္ဗေ တေ အန္တောဇာလီကတာ။ ဧတ္ထ သိတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ; ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ အန္တောဇာလီကတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တီ'တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ဝါ အပရန္တကပ္ပိကာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိကာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တာပရန္တံ အာရဗ္ဘ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဝတ္ထူဟိ အန္တောဇာလီကတာ ဧတ္ထ သိတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ, ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ အန္တောဇာလီကတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ။

၁၄၇. ''ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿ ကာယော တိဋ္ဌတိ။ ယာဝဿ ကာယော ဌဿတိ, တာဝ နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ။ ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ န နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ။

''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အမ္ဗပိဏ္ဍိယာ ဝဏ္ဋစ္ဆိန္နာယ ယာနိ ကာနိစိ အမ္ဗာနိ ဝဏ္ဋပဋိဗန္ဓာနိ [ဝဏ္ဋူပနိဗန္ဓနာနိ (သီ. ပီ.), ဝဏ္ဋပဋိဗဒ္ဓါနိ (က.)], သဗ္ဗာနိ တာနိ တဒန္ဝယာနိ ဘဝန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော တထာဂတဿ ကာယော တိဋ္ဌတိ, ယာဝဿ ကာယော ဌဿတိ, တာဝ နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ, ကာယဿ ဘေဒာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ န နံ ဒက္ခန္တိ ဒေဝမနုဿာ''တိ။

၁၄၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, ကော နာမော အယံ, ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော''တိ? ''တသ္မာတိဟ တွံ, အာနန္ဒ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ အတ္ထဇာလန္တိပိ နံ ဓာရေဟိ, ဓမ္မဇာလန္တိပိ နံ ဓာရေဟိ, ဗြဟ္မဇာလန္တိပိ နံ ဓာရေဟိ, ဒိဋ္ဌိဇာလန္တိပိ နံ ဓာရေဟိ, အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယောတိပိ နံ ဓာရေဟီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။

၁၄၉. အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ဒသသဟဿီ [သဟဿီ (ကတ္ထစိ)] လောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာတိ။

ဗြဟ္မဇာလသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂. သာမညဖလသုတ္တံ

ရာဇာမစ္စကထာ

၁၅၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ အဍ္ဎတေဠသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ ကောမုဒိယာ စာတုမာသိနိယာ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ရာဇာမစ္စပရိဝုတော ဥပရိပါသာဒဝရဂတော နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တဒဟုပေါသထေ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ – ''ရမဏီယာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ, အဘိရူပါ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ, ဒဿနီယာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ, ပါသာဒိကာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ, လက္ခညာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ။ ကံ နု ခွဇ္ဇ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ပယိရုပါသေယျာမ, ယံ နော ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ''တိ?

၁၅၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ရာဇာမစ္စော ရာဇာနံ မာဂဓံ အဇာတသတ္တုံ ဝေဒေဟိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဒေဝ, ပူရဏော ကဿပော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ တံ ဒေဝေါ ပူရဏံ ကဿပံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ ပူရဏံ ကဿပံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

၁၅၂. အညတရောပိ ခေါ ရာဇာမစ္စော ရာဇာနံ မာဂဓံ အဇာတသတ္တုံ ဝေဒေဟိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဒေဝ, မက္ခလိ ဂေါသာလော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ တံ ဒေဝေါ မက္ခလိံ ဂေါသာလံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ မက္ခလိံ ဂေါသာလံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

၁၅၃. အညတရောပိ ခေါ ရာဇာမစ္စော ရာဇာနံ မာဂဓံ အဇာတသတ္တုံ ဝေဒေဟိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဒေဝ, အဇိတော ကေသကမ္ဗလော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ တံ ဒေဝေါ အဇိတံ ကေသကမ္ဗလံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ အဇိတံ ကေသကမ္ဗလံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

၁၅၄. အညတရောပိ ခေါ ရာဇာမစ္စော ရာဇာနံ မာဂဓံ အဇာတသတ္တုံ ဝေဒေဟိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဒေဝ, ပကုဓော [ပကုဒ္ဓေါ (သီ.)] ကစ္စာယနော သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ တံ ဒေဝေါ ပကုဓံ ကစ္စာယနံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ ပကုဓံ ကစ္စာယနံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

၁၅၅. အညတရောပိ ခေါ ရာဇာမစ္စော ရာဇာနံ မာဂဓံ အဇာတသတ္တုံ ဝေဒေဟိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဒေဝ, သဉ္စယော [သဉ္ဇယော (သီ. သျာ.)] ဗေလဋ္ဌပုတ္တော [ဗေလ္လဋ္ဌိပုတ္တော (သီ.), ဝေလဋ္ဌပုတ္တော (သျာ.)] သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ တံ ဒေဝေါ သဉ္စယံ ဗေလဋ္ဌပုတ္တံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ သဉ္စယံ ဗေလဋ္ဌပုတ္တံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

၁၅၆. အညတရောပိ ခေါ ရာဇာမစ္စော ရာဇာနံ မာဂဓံ အဇာတသတ္တုံ ဝေဒေဟိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အယံ, ဒေဝ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော [နာထပုတ္တော (သီ.), နာတပုတ္တော (ပီ.)] သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော ယသဿီ တိတ္ထကရော သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ တံ ဒေဝေါ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ’’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။

ကောမာရဘစ္စဇီဝကကထာ

၁၅၇. တေန ခေါ ပန သမယေန ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ အဝိဒူရေ တုဏှီဘူတော နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တွံ ပန, သမ္မ ဇီဝက, ကိံ တုဏှီ’’တိ? ‘‘အယံ, ဒေဝ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ အမ္ဗဝနေ ဝိဟရတိ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ အဍ္ဎတေဠသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ [ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ (သီ. က. ပီ.)] ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ တံ ဒေဝေါ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသတု။ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝဿ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာ’တိ။

၁၅၈. ‘‘တေန ဟိ, သမ္မ ဇီဝက, ဟတ္ထိယာနာနိ ကပ္ပါပေဟီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဒေဝါ’’တိ ခေါ ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ပဋိဿုဏိတွာ ပဉ္စမတ္တာနိ ဟတ္ထိနိကာသတာနိ ကပ္ပါပေတွာ ရညော စ အာရောဟဏီယံ နာဂံ, ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ပဋိဝေဒေသိ – ‘‘ကပ္ပိတာနိ ခေါ တေ, ဒေဝ, ဟတ္ထိယာနာနိ, ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ’’တိ။

၁၅၉. အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ပဉ္စသု ဟတ္ထိနိကာသတေသု ပစ္စေကာ ဣတ္ထိယော အာရောပေတွာ အာရောဟဏီယံ နာဂံ အဘိရုဟိတွာ ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသု ရာဇဂဟမှာ နိယျာသိ မဟစ္စရာဇာနုဘာဝေန, ယေန ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနံ တေန ပါယာသိ။

အထ ခေါ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ အဝိဒူရေ အမ္ဗဝနဿ အဟုဒေဝ ဘယံ, အဟု ဆမ္ဘိတတ္တံ, အဟု လောမဟံသော။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကစ္စိ မံ, သမ္မ ဇီဝက, န ဝဉ္စေသိ? ကစ္စိ မံ, သမ္မ ဇီဝက, န ပလမ္ဘေသိ? ကစ္စိ မံ, သမ္မ ဇီဝက, န ပစ္စတ္ထိကာနံ ဒေသိ ? ကထဉ္ဟိ နာမ တာဝ မဟတော ဘိက္ခုသံဃဿ အဍ္ဎတေဠသာနံ ဘိက္ခုသတာနံ နေဝ ခိပိတသဒ္ဒေါ ဘဝိဿတိ, န ဥက္ကာသိတသဒ္ဒေါ န နိဂ္ဃောသော’’တိ။

‘‘မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ။ န တံ ဒေဝ, ဝဉ္စေမိ; န တံ, ဒေဝ, ပလမ္ဘာမိ ; န တံ, ဒေဝ, ပစ္စတ္ထိကာနံ ဒေမိ။ အဘိက္ကမ, မဟာရာဇ, အဘိက္ကမ, မဟာရာဇ, ဧတေ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ [ပဒီပါ (သီ. သျာ.)] ဈာယန္တီ’’တိ။

သာမညဖလပုစ္ဆာ

၁၆၀. အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ယာဝတိကာ နာဂဿ ဘူမိ နာဂေန ဂန္တွာ, နာဂါ ပစ္စောရောဟိတွာ, ပတ္တိကောဝ [ပဒိကောဝ (သျာ.)] ယေန မဏ္ဍလမာဠဿ ဒွါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကဟံ ပန, သမ္မ ဇီဝက, ဘဂဝါ’’တိ? ‘‘ဧသော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ; ဧသော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္နော ပုရက္ခတော ဘိက္ခုသံဃဿာ’’တိ။

၁၆၁. အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော တုဏှီဘူတံ တုဏှီဘူ

တံ ဘိက္ခုသင္ဃံ အနုဝိလောကေတွာ ရဟာဒမိဝ ဝိပ္ပသန္နံ ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ – ''ဣမိနာ မေ ဥပသမေန ဥဒယဘဒ္ဒော [ဥဒာယိဘဒ္ဒော (သီ. ပီ.)] ကုမာရော သမန္နာဂတော ဟောတု, ယေနေတရဟိ ဥပသမေန ဘိက္ခုသင္ဃော သမန္နာဂတော''တိ။ ''အဂမာ ခော တွံ, မဟာရာဇ, ယထာပေမ''န္တိ။ ''ပိယော မေ, ဘန္တေ, ဥဒယဘဒ္ဒော ကုမာရော။ ဣမိနာ မေ, ဘန္တေ, ဥပသမေန ဥဒယဘဒ္ဒော ကုမာရော သမန္နာဂတော ဟောတု ယေနေတရဟိ ဥပသမေန ဘိက္ခုသင္ဃော သမန္နာဂတော''တိ။

၁၆၂. အထ ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ, ဘိက္ခုသင္ဃဿ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ , ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ပုစ္ဆေယျာမဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ကိဉ္စိဒေဝ ဒေသံ [ကိဉ္စိဒေဝ ဒေသံ လေသမတ္တံ (သျာ. ကံ. က.)]; သစေ မေ ဘဂဝါ ဩကာသံ ကရောတိ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယာ''တိ။ ''ပုစ္ဆ, မဟာရာဇ, ယဒာကင်္ခသီ''တိ။

၁၆၃. ''ယထာ နု ခော ဣမာနိ, ဘန္တေ, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ, သေယျထိဒံ – ဟတ္ထာရောဟာ အဿာရောဟာ ရထိကာ ဓနုဂ္ဂဟာ စေလကာ စလကာ ပိဏ္ဍဒါယကာ ဥဂ္ဂါ ရာဇပုတ္တာ ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ သူရာ စမ္မယောဓိနော ဒါသိကပုတ္တာ အာဠာရိကာ ကပ္ပကာ နှာပကာ [နှာပိကာ (သီ.), နှာပိကာ (သျာ.)] သူဒါ မာလာကာရာ ရဇကာ ပေသကာရာ နဠကာရာ ကုမ္ဘကာရာ ဂဏကာ မုဒ္ဒိကာ, ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ ဧဝံဂတာနိ ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ, တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သိပ္ပဖလံ ဥပဇီဝန္တိ; တေ တေန အတ္တာနံ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ [ပီနေန္တိ (ကတ္ထစိ)] , မာတာပိတရော သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, ပုတ္တဒါရံ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, မိတ္တာမစ္စေ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု [သမဏေသု ဗြာဟ္မဏေသု (က.)] ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌပေန္တိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ။ သက္ကာ နု ခော, ဘန္တေ, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု''န္တိ?

၁၆၄. ''အဘိဇာနာသိ နော တွံ, မဟာရာဇ, ဣမံ ပဉှံ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာ''တိ ? ''အဘိဇာနာမဟံ, ဘန္တေ, ဣမံ ပဉှံ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာ''တိ။ ''ယထာ ကထံ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဗျာကရိံသု, သစေ တေ အဂရု ဘာသဿူ''တိ။ ''န ခော မေ, ဘန္တေ, ဂရု, ယတ္ထဿ ဘဂဝါ နိသိန္နော, ဘဂဝန္တရူပေါ ဝါ''တိ [စာတိ (သီ. က.)]။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဘာသဿူ''တိ။

ပူရဏကဿပဝါဒော

၁၆၅. ''ဧကမိဒါဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ယေန ပူရဏော ကဿပော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပူရဏေန ကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အဟံ, ဘန္တေ, ပူရဏံ ကဿပံ ဧတဒဝေါစံ – 'ယထာ နု ခော ဣမာနိ, ဘော ကဿပ, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ, သေယျထိဒံ – ဟတ္ထာရောဟာ အဿာရောဟာ ရထိကာ ဓနုဂ္ဂဟာ စေလကာ စလကာ ပိဏ္ဍဒါယကာ ဥဂ္ဂါ ရာဇပုတ္တာ ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ သူရာ စမ္မယောဓိနော ဒါသိကပုတ္တာ အာဠာရိကာ ကပ္ပကာ နှာပကာ သူဒါ မာလာကာရာ ရဇကာ ပေသကာရာ နဠကာရာ ကုမ္ဘကာရာ ဂဏကာ မုဒ္ဒိကာ, ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ ဧဝံဂတာနိ ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ- တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သိပ္ပဖလံ ဥပဇီဝန္တိ; တေ တေန အတ္တာနံ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, မာတာပိတရော သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, ပုတ္တဒါရံ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, မိတ္တာမစ္စေ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌပေန္တိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ။ သက္ကာ နု ခော, ဘော ကဿပ, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု'န္တိ?

၁၆၆. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, ပူရဏော ကဿပော မံ ဧတဒဝေါစ – 'ကရောတော ခော, မဟာရာဇ, ကာရယတော, ဆိန္ဒတော ဆေဒါပယတော, ပစတော ပါစာပယတော သောစယတော, သောစာပယတော, ကိလမတော ကိလမာပယတော, ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော, ပါဏမတိပါတာပယတော, အဒိန္နံ အာဒိယတော, သန္ဓိံ ဆိန္ဒတော, နိလ္လောပံ ဟရတော, ဧကာဂါရိကံ ကရောတော, ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော, ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော, မုသာ ဘဏတော, ကရောတော န ကရီယတိ ပါပံ။ ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန ယော ဣမိဿာ ပထဝိယာ ပါဏေ ဧကံ မံသခလံ ဧကံ မံသပုဉ္ဇံ ကရေယျ, နတ္ထိ

တတောနိုအနံ ဟပံ, နတ္ထိ ဟပဿ အာဂမော။ ဒက္ခိဏံ စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒာပေန္တော ပစန္တော ပါစာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပါပံ, နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော။ ဥတ္တရဉ္စေပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ဒဒန္တော ဒါပေန္တော ယဇန္တော ယဇာပေန္တော, နတ္ထိ တတောနိဒါနံ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော။ ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန နတ္ထိ ပုညံ, နတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော'တိ။ ဣတ္ထံ ခေါ မေ, ဘန္တေ, ပူရဏော ကဿပေါ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော အကိရိယံ ဗျာကာသိ။

''သေယျထာပိ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ ဝါ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ မေ, ဘန္တေ, ပူရဏော ကဿပေါ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော အကိရိယံ ဗျာကာသိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကထဉှိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိတေ ဝသန္တံ အပသာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ'တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, ပူရဏဿ ကဿပဿ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ အနတ္တမနော, အနတ္တမနဝါစံ အနိစ္ဆာရေတွာ, တမေဝ ဝါစံ အနုဂ္ဂဏှန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော [အနိက္ကုဇ္ဇေန္တော (သျာ. ကံ. က.)] ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ [ပက္ကာမိံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]။

မက္ခလိဂောသာလဝါဒော

၁၆၇. ''ဧကမိဒါဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ယေန မက္ခလိ ဂောသာလော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ မက္ခလိနာ ဂောသာလေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, မက္ခလိံ ဂောသာလံ ဧတဒဝေါစံ – 'ယထာ နု ခေါ ဣမာနိ, ဘော ဂောသာလ, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ။ပေ.။ သက္ကာ နု ခေါ, ဘော ဂောသာလ, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု'န္တိ?

၁၆၈. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, မက္ခလိ ဂောသာလော မံ ဧတဒဝေါစ – 'နတ္ထိ မဟာရာဇ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယ, အဟေတူ [အဟေတု (ကတ္ထစိ)] အပစ္စယာ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ။ နတ္ထိ ဟေတု, နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ, အဟေတူ အပစ္စယာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။ နတ္ထိ အတ္တကာရေ, နတ္ထိ ပရကာရေ, နတ္ထိ ပုရိသကာရေ, နတ္ထိ ဗလံ, နတ္ထိ ဝီရိယံ, နတ္ထိ ပုရိသထာမော, နတ္ထိ ပုရိသပရက္ကမော ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ သဗ္ဗေ ဘူတာ သဗ္ဗေ ဇီဝါ အဝသာ အဗလာ အဝီရိယာ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ ဆသွေဝါဘိဇာတီသု သုခဒုက္ခံ [သုခဒုက္ခံ (သျာ.)] ပဋိသံဝေဒေန္တိ။ စုဒ္ဒသ ခေါ ပနိမာနိ ယောနိပမုခသတသဟဿာနိ သဋ္ဌိ စ သတာနိ ဆ စ သတာနိ ပဉ္စ စ ကမ္မုနော သတာနိ ပဉ္စ စ ကမ္မာနိ တီဏိ စ ကမ္မာနိ ကမ္မေ စ အဍ္ဎကမ္မေ စ ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ ဆဠာဘိဇာတိယော အဋ္ဌ ပုရိသဘူမိယော ဧကူနပညာသ အာဇီဝကသတေ ဧကူနပညာသ ပရိဗ္ဗာဇကသတေ ဧကူနပညာသ နာဂါဝါသသတေ ဝီသေ ဣန္ဒြိယသတေ တိံသေ နိရယသတေ ဆတ္တိံသ ရဇောဓာတုယော သတ္တ သညီဂဗ္ဘာ သတ္တ အသညီဂဗ္ဘာ သတ္တ နိဂဏ္ဌိဂဗ္ဘာ သတ္တ ဒေဝါ သတ္တ မာနုသာ သတ္တ ပိသာစာ သတ္တ သရာ သတ္တ ပဝုဋာ [သပုဋာ (က.), ပဗုဋာ (သီ.)] သတ္တ ပဝုဋသတာနိ သတ္တ ပပါတာ သတ္တ ပပါတသတာနိ သတ္တ သုပိနာ သတ္တ သုပိနသတာနိ စုလ္လာသီတိ မဟာကပ္ပိနော [မဟာကပ္ပုနော (က. သီ. ပီ.)] သတသဟဿာနိ, ယာနိ ဗာလေ စ ပဏ္ဍိတေ စ သန္ဓာဝိတွာ သံသရိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ တတ္ထ နတ္ထိ ''ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ အပရိပက္ကံ ဝါ ကမ္မံ ပရိပါစေဿာမိ, ပရိပက္ကံ ဝါ ကမ္မံ ဖုဿ ဖုဿ ဗျန္တိံ ကရိဿာမီ''တိ ဟေဝံ နတ္ထိ။ ဒေါဏမိတေ သုခဒုက္ခေ ပရိယန္တကတေ သံသာရေ , နတ္ထိ ဟာယနဝဍ္ဎနေ, နတ္ထိ ဥက္ကံသာဝကံသေ။ သေယျထာပိ နာမ သုတ္တဂုဠေ ခိတ္တေ နိဗ္ဗေဌိယမာနမေဝ ပလေတိ, ဧဝမေဝ ဗာလေ စ ပဏ္ဍိတေ စ သန္ဓာဝိတွာ သံသရိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တီ'တိ။

၁၆၉. ''ဣတ္ထံ ခေါ မေ, ဘန္တေ, မက္ခလိ ဂောသာလော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော သံသာရသုဒ္ဓိံ ဗျာကာသိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ ဝါ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ မေ, ဘန္တေ, မက္ခလိ ဂောသာလော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော သံသာရသုဒ္ဓိံ ဗျာကာသိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကထဉှိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိတေ ဝသန္တံ အပသာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ'တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, မက္ခလိဿ ဂောသာလဿ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ န

ပ္ပဋိက္ကောသိ။ အနဘိနန္ဒိတ္ပတ အပ္ပဋိက္ကောသိတ္ပတ အနတ္တမနော, အနတ္တမနတစံ အနိစ္ဆာရေတ္ပတ, တမေဝ တစံ အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ။

အဇိတကေသကမ္ဗလတအော

၁၇၀. ''ဧကမိဒာဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ယေန အဇိတော ကေသကမ္ဗလော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတ္ပတ အဇိတေန ကေသကမ္ဗလေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ပတ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အဟံ, ဘန္တေ, အဇိတံ ကေသကမ္ဗလံ ဧတဒဝေစံ – 'ယထာ နု ခော ဣမာနိ, ဘော အဇိတ, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ။ပေ.။ သက္ကာ နု ခော, ဘော အဇိတ, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု'န္တိ?

၁၇၁. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, အဇိတော ကေသကမ္ဗလော မံ ဧတဒဝေစ – 'နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ဟုတံ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, နတ္ထိ အယံ လောကော [ပရလောကော (သျာ.)], နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ, နတ္ထိ ပိတာ, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ [သမဂ္ဂတာ (က.), သမဂ္ဂတာ (သျာ.)] သမ္မာပဋိပန္နာ, ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ပာ ပဝေဒေန္တိ။ စာတုမဟာဘူတိကော အယံ ပုရိသော, ယဒာ ကာလင်္ကရောတိ, ပထဝီ ပထဝိကာယံ အနုပေတိ အနုပဂစ္ဆတိ, အာပေါ အာပေါကာယံ အနုပေတိ အနုပဂစ္ဆတိ, တေဇော တေဇောကာယံ အနုပေတိ အနုပဂစ္ဆတိ, ဝါယော ဝါယောကာယံ အနုပေတိ အနုပဂစ္ဆတိ, အာကာသံ ဣန္ဒြိယာနိ သင်္ကမန္တိ။ အာသန္ဒိပဉ္စမာ ပုရိသာ မတံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တိ။ ယာဝါဠာဟနာ ပဒါနိ ပညာယန္တိ။ ကာပေါတကာနိ အဋ္ဌီနိ ဘဝန္တိ, ဘဿန္တာ အာဟုတိယော။ ဒတ္တုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဒါနံ။ တေသံ တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလာပေါ ယေ ကေစိ အတ္ထိကဝါဒံ ဝဒန္တိ။ ဗာလေ စ ပဏ္ဍိတေ စ ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တိ ဝိနဿန္တိ, န ဟောန္တိ ပရံ မရဏာ'တိ။

၁၇၂. ''ဣတ္ထံ ခော မေ, ဘန္တေ, အဇိတော ကေသကမ္ဗလော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော ဥစ္ဆေဒံ ဗျာကာသိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ ဝါ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ; ဧဝမေဝ ခော မေ, ဘန္တေ, အဇိတော ကေသကမ္ဗလော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော ဥစ္ဆေဒံ ဗျာကာသိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကထဉှိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိတေ ဝသန္တံ အပသာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ'တိ။ သော ခော အဟံ, ဘန္တေ, အဇိတဿ ကေသကမ္ဗလဿ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ။ အနဘိနန္ဒိတ္ပတ အပ္ပဋိက္ကောသိတ္ပတ အနတ္တမနော အနတ္တမနတစံ အနိစ္ဆာရေတ္ပတ တမေဝ တစံ အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ။

ပကုဓကစ္စာယနတအော

၁၇၃. ''ဧကမိဒာဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ယေန ပကုဓော ကစ္စာယနော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတ္ပတ ပကုဓေန ကစ္စာယနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတ္ပတ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အဟံ, ဘန္တေ, ပကုဓံ ကစ္စာယနံ ဧတဒဝေစံ – 'ယထာ နု ခော ဣမာနိ, ဘော ကစ္စာယန, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ။ပေ.။ သက္ကာ နု ခော, ဘော ကစ္စာယန, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု'န္တိ?

၁၇၄. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, ပကုဓော ကစ္စာယနော မံ ဧတဒဝေစ – 'သတ္တိမေ, မဟာရာဇ, ကာယာ အကဋာ အကဋဝိဓာ အနိမ္မိတာ အနိမ္မာတာ ဝဉ္ဈာ ကူဋဋ္ဌာ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ။ တေ န ဣဉ္ဇန္တိ, န ဝိပရိဏမန္တိ, န အညမညံ ဗျာဗာဓေန္တိ, နာလံ အညမညဿ သုခာယ ဝါ ဒုက္ခာယ ဝါ သုခဒုက္ခာယ ဝါ။ ကတမေ သတ္တ? ပထဝိကာယော, အာပေါကာယော, တေဇောကာယော, ဝါယောကာယော, သုခေ, ဒုက္ခေ, ဇီဝေ သတ္တမေ – ဣမေ သတ္တ ကာယာ အကဋာ အကဋဝိဓာ အနိမ္မိတာ အနိမ္မာတာ ဝဉ္ဈာ ကူဋဋ္ဌာ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ။ တေ န ဣဉ္ဇန္တိ, န ဝိပရိဏမန္တိ, န အညမညံ ဗျာဗာဓေန္တိ, နာလံ အညမညဿ သုခာယ ဝါ ဒုက္ခာယ ဝါ သုခဒုက္ခာယ ဝါ။ တတ္ထ နတ္ထိ ဟန္တာ ဝါ ဃာတေတာ ဝါ, သောတာ ဝါ သာဝေတာ ဝါ, ဝိညာတာ ဝါ ဝိညာပေတာ ဝါ။ ယောပိ တိဏှေန သတ္ထေန သီသံ ဆိန္ဒတိ, န ကောစိ ကိဉ္စိ [ကဉ္စိ (ကံ.)] ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ; သတ္တန္နံ တွေဝ [သတ္တန္နံ ယေဝ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ကာယာနမန္တရေန သတ္ထံ ဝိဝရမနုပတတီ'တိ။

၁၇၅. ‘‘ကတ္ထံ ခော မေ, ဘန္တေ, ပကုဓော ကစ္စာယနော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော အညေန အညံ ဗျာကာသိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ ဝါ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ; ဧဝမေဝ ခော မေ, ဘန္တေ, ပကုဓော ကစ္စာယနော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော အညေန အညံ ဗျာကာသိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ကထဉှိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိတေ ဝသန္တံ အပသာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ’တိ။ သော ခော အဟံ, ဘန္တေ, ပကုဓဿ ကစ္စာယနဿ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ, အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ အနတ္တမနော, အနတ္တမနဝါစံ အနိစ္ဆာရေတွာ တမေဝ ဝါစံ အနုဂ္ဂဏှန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ။

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တဝါဒော

၁၇၆. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂဏ္ဌေန နာဋပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အဟံ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌံ နာဋပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ယထာ နု ခော ဣမာနိ, ဘော အဂ္ဂိဝေဿန, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ။ပေ.။ သက္ကာ နု ခော, ဘော အဂ္ဂိဝေဿန, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု’န္တိ?

၁၇၇. ‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဣဓ, မဟာရာဇ, နိဂဏ္ဌော စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။ ကထဉ္စ, မဟာရာဇ, နိဂဏ္ဌော စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, နိဂဏ္ဌော သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော စ ဟောတိ, သဗ္ဗဝါရိယုတ္တော စ, သဗ္ဗဝါရိဓုတော စ, သဗ္ဗဝါရိဖုဋ္ဌော စ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, နိဂဏ္ဌော စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ ။ ယတော ခော, မဟာရာဇ, နိဂဏ္ဌော ဧဝံ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ; အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, နိဂဏ္ဌော [နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော (သျာ. က.)] ဂတတ္တော စ ယတတ္တော စ ဌိတတ္တော စာ’တိ။

၁၇၈. ‘‘ကတ္ထံ ခော မေ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော စာတုယာမသံဝရံ ဗျာကာသိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ ဝါ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ; ဧဝမေဝ ခော မေ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော စာတုယာမသံဝရံ ဗျာကာသိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – ‘ကထဉှိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိတေ ဝသန္တံ အပသာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ’တိ ။ သော ခော အဟံ, ဘန္တေ, နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ အနတ္တမနော အနတ္တမနဝါစံ အနိစ္ဆာရေတွာ တမေဝ ဝါစံ အနုဂ္ဂဏှန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ။

သဉ္စယဗေလဋ္ဌပုတ္တဝါဒော

၁၇၉. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, ဘန္တေ, သမယံ ယေန သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ သဉ္စယေန ဗေလဋ္ဌပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အဟံ ဘန္တေ, သဉ္စယံ ဗေလဋ္ဌပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ယထာ နု ခော ဣမာနိ, ဘော သဉ္စယ, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ။ပေ.။ သက္ကာ နု ခော, ဘော သဉ္စယ, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု’န္တိ?

၁၈၀. ‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘အတ္ထိ ပရော လောကောတိ ဣတိ စေ မံ ပုစ္ဆသိ, အတ္ထိ ပရော လောကောတိ ဣတိ စေ မေ အဿ, အတ္ထိ ပရော လောကောတိ ဣတိ တေ နံ ဗျာကရေယျံ။ ဧဝန္တိပိ မေ နော, တထာတိပိ မေ နော, အညထာတိပိ မေ နော, နောတိပိ မေ နော, နော နောတိပိ မေ နော။ နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ.။ အတ္ထိ စ နတ္ထိ စ ပရော လောကော။ပေ.။ နေဝတ္ထိ န နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ.။ အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ။ပေ.။ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ။ပေ.။ အတ္ထိ စ နတ္ထိ စ သတ္တာ ဩပပါတိကာ။ပေ.။ နေဝတ္ထိ န နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ။ပေ.။ အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ပေ.။ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ပေ.။အတ္ထိ စ နတ္ထိ စ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ပေ.။ နေဝတ္ထိ န နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ပေ.။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ပေ.။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။

ပေ.။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဣတိ စေ မံ ပုစ္ဆသိ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဣတိ စေ မေ အဿ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဣတိ တေ နံ ဗျာကရေယျံ။ ဧဝန္တိပိ မေ နော, တထာတိပိ မေ နော, အညထာတိပိ မေ နော, နောတိပိ မေ နော, နော နောတိပိ မေ နော'တိ။

၁၈၁. ''ဣတ္ထံ ခေါ မေ, ဘန္တေ, သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော ဝိက္ခေပံ ဗျာကာသိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ ဝါ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဗျာကရေယျ, လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဗံ ဗျာကရေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ မေ, ဘန္တေ, သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော ဝိက္ခေပံ ဗျာကာသိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – 'အယဉ္စ ဣမေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သဗ္ဗဗာလော သဗ္ဗမူဠှော။ ကထဉ္ဟိ နာမ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော သမာနော ဝိက္ခေပံ ဗျာကရိဿတီ'တိ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကထဉ္ဟိ နာမ မာဒိသော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဝိဇိတေ ဝသန္တံ အပသာဒေတဗ္ဗံ မညေယျာ'တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, သဉ္စယဿ ဗေလဋ္ဌပုတ္တဿ ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိံ နပ္ပဋိက္ကောသိံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ အနတ္တမနော အနတ္တမနဝါစံ အနိစ္ဆာရေတွာ တမေဝ ဝါစံ အနုဂ္ဂဏှန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံ။

ပဌမသန္ဒိဋ္ဌိကသာမညဖလံ

၁၈၂. ''သောဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ – 'ယထာ နု ခေါ ဣမာနိ, ဘန္တေ, ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ သေယျထိဒံ – ဟတ္ထာရောဟာ အဿာရောဟာ ရထိကာ ဓနုဂ္ဂဟာ စေလကာ စလကာ ပိဏ္ဍဒာယကာ ဥဂ္ဂာ ရာဇပုတ္တာ ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ သူရာ စမ္မယောဓိနော ဒါသိကပုတ္တာ အာဠာရိကာ ကပ္ပကာ နှာပကာ သူဒါ မာလာကာရာ ရဇကာ ပေသကာရာ နဠကာရာ ကုမ္ဘကာရာ ဂဏကာ မုဒ္ဒိကာ, ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ ဧဝံဂတာနိ ပုထုသိပ္ပာယတနာနိ, တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သိပ္ပဖလံ ဥပဇီဝန္တိ, တေ တေန အတ္တာနံ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, မာတာပိတရော သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, ပုတ္တဒါရံ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, မိတ္တာမစ္စေ သုခေန္တိ ပီဏေန္တိ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌပေန္တိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ။ သက္ကာ နု ခေါ မေ , ဘန္တေ, ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု'န္တိ?

၁၈၃. ''သက္ကာ, မဟာရာဇ။ တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ, တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဣဓ တေ အဿ ပုရိသော ဒါသော ကမ္မကာရော [ကမ္မကရော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ ပစ္ဆာနိပါတီ ကိံကာရပဋိဿာဝီ မနာပစာရီ ပိယဝါဒီ မုခုလ္လောကကော [မုခုလ္လောကိကော (သျာ. ကံ. က.)]။ တဿ ဧဝမဿ – 'အစ္ဆရိယံ, ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ, ဝတ ဘော, ပုညာနံ ဂတိ, ပုညာနံ ဝိပါကော။ အယဉ္ဟိ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော မနုဿော ; အဟမ္ပိ မနုဿော။ အယဉ္ဟိ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ, ဒေဝော မညေ။ အဟံ ပနမှိဿ ဒါသော ကမ္မကာရော ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ ပစ္ဆာနိပါတီ ကိံကာရပဋိဿာဝီ မနာပစာရီ ပိယဝါဒီ မုခုလ္လောကကော။ သော ဝတဿာဟံ ပုညာနိ ကရေယျံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ'န္တိ။ သော အပရေန သမယေန ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကာယေန သံဝုတော ဝိဟရေယျ, ဝါစာယ သံဝုတော ဝိဟရေယျ, မနသာ သံဝုတော ဝိဟရေယျ, ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌော, အဘိရတော ပဝိဝေကေ။ တံ စေ တေ ပုရိသာ ဧဝမာရောစေယျုံ – 'ယဂ္ဃေ ဒေဝ ဇာနေယျာသိ, ယော တေ သော ပုရိသော [ယော တေ ပုရိသော (သီ. က.)] ဒါသော ကမ္မကာရော ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ ပစ္ဆာနိပါတီ ကိံကာရပဋိဿာဝီ မနာပစာရီ ပိယဝါဒီ မုခုလ္လောကကော; သော, ဒေဝ, ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကာယေန သံဝုတော ဝိဟရတိ, ဝါစာယ သံဝုတော ဝိဟရတိ, မနသာ သံဝုတော ဝိဟရတိ, ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌော, အဘိရတော ပဝိဝေကေ'တိ။ အပိ နု တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – 'ဧတု မေ, ဘော, သော ပုရိသော, ပုနဒေဝ ဟောတု ဒါသော ကမ္မကာရော ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ ပစ္ဆာနိပါတီ ကိံကာရပဋိဿာဝီ မနာပစာရီ ပိယဝါဒီ မုခုလ္လောကကော'တိ?

၁၈၄. ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ။ အထ ခော နံ မယမေဝ အဘိဝါဒေယျာမပိ , ပစ္စုဋ္ဌေယျာမပိ, အာသနေနပိ နိမန္တေယျာမ, အဘိနိမန္တေယျာမပိ နံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ, ဓမ္မိကမ္ပိဿ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟေယျာမာ’’တိ။

၁၈၅. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ ဟောတိ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ နော ဝါ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ ဟောတိ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလ’’န္တိ။ ‘‘ဣဒံ ခော တေ, မဟာရာဇ, မယာ ပဌမံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညတ္တ’’န္တိ။

ဒုတိယသန္ဒိဋ္ဌိကသာမညဖလံ

၁၈၆. ‘‘သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, အညမ္ပိ ဧဝမေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတု’’န္တိ? ‘‘သက္ကာ, မဟာရာဇ။ တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ, တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဣဓ တေ အဿ ပုရိသော ကဿကော ဂဟပတိကော ကရကာရကော ရာသိဝဍ္ဎကော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, ပုညာနံ ဂတိ, ပုညာနံ ဝိပါကော။ အယဉ္ဟိ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော မနုဿော, အဟမ္ပိ မနုဿော။ အယဉ္ဟိ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ, ဒေဝေါ မညေ။ အဟံ ပနမှိဿ ကဿကော ဂဟပတိကော ကရကာရကော ရာသိဝဍ္ဎကော။ သော ဝတဿာဟံ ပုညာနိ ကရေယျံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ’န္တိ။

‘‘သော အပရေန သမယေန အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ, အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကာယေန သံဝုတော ဝိဟရေယျ, ဝါစာယ သံဝုတော ဝိဟရေယျ, မနသာ သံဝုတော ဝိဟရေယျ, ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌော, အဘိရတော ပဝိဝေကေ။ တံ စေ တေ ပုရိသာ ဧဝမာရောစေယျုံ – ‘ယဂ္ဃေ, ဒေဝ ဇာနေယျာသိ, ယော တေ သော ပုရိသော [ယော တေ ပုရိသော (သီ.)] ကဿကော ဂဟပတိကော ကရကာရကော ရာသိဝဍ္ဎကော; သော ဒေဝ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကာယေန သံဝုတော ဝိဟရတိ, ဝါစာယ သံဝုတော ဝိဟရတိ, မနသာ သံဝုတော ဝိဟရတိ, ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌော, အဘိရတော ပဝိဝေကေ’’တိ။ အပိ နု တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘ဧတု မေ, ဘော, သော ပုရိသော, ပုနဒေဝ ဟောတု ကဿကော ဂဟပတိကော ကရကာရကော ရာသိဝဍ္ဎကော’တိ?

၁၈၇. ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ။ အထ ခော နံ မယမေဝ အဘိဝါဒေယျာမပိ, ပစ္စုဋ္ဌေယျာမပိ, အာသနေနပိ နိမန္တေယျာမ, အဘိနိမန္တေယျာမပိ နံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ, ဓမ္မိကမ္ပိဿ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟေယျာမာ’’တိ။

၁၈၈. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ? ယဒိ ဧဝံ သန္တေ ဟောတိ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ နော ဝါ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ ဟောတိ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလ’’န္တိ ။ ‘‘ဣဒံ ခော တေ, မဟာရာဇ, မယာ ဒုတိယံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညတ္တ’’န္တိ။

ပဏီတတရသာမညဖလံ

၁၈၉. ‘‘သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, အညမ္ပိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတုံ ဣမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စာ’’တိ? ‘‘သက္ကာ, မဟာရာဇ။ တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သုဏောဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

၁၉၀. ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ, မဟာရာဇ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။

၁၉၁. ''တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ ကုလေ ပစ္စာဇာတော။ သော တံ ဓမ္မံ သုတွာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ သော တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန သမန္နာဂတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော, အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ သင်္ခလိခိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ'န္တိ။

၁၉၂. ''သော အပရေန သမယေန အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။

၁၉၃. ''သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေန, ပရိသုဒ္ဓာဇီဝေါ သီလသမ္ပန္နော, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော [ဂုတ္တဒွါရော, ဘောဇနေ မတ္တညူ (က.)] , သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော, သန္တုဋ္ဌော။

စူဠသီလံ

၁၉၄. ''ကထဉ္စ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ပါဏာတိပာတံ ပဟာယ ပါဏာတိပာတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

''အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ ဒိန္နာဒါယီ ဒိန္နပါဋိကင်္ခီ, အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

''အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ ဗြဟ္မစာရီ ဟောတိ အာရာစာရီ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

''မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

''ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ; ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ; အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ, အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒါတာ, သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

''ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ; ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

‘‘သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါ ဒီ, နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလ သ္မိံ။

‘‘ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပေ.။ ဧကဘတ္တိကော ဟောတိ ရတ္တူပရတော ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ။ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာ နာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟော တိ။ အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိ ဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဒါသိဒါသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ အဇေဠကပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟော တိ။ ကုက္ကုဋသူကရပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ခေတ္တ ဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ ။ ဒူတေယ်ျပဟိဏဂမနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ကယဝိက္ကယာ ပဋိဝိရ တော ဟောတိ။ တုလာကူဋကံသကူဋမာနကူဋာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဥက္ကောဋနဝဉ္စနနိကတိသာစိယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဆေဒနဝဓဗန္ဓနဝိပရာမောသအာလောပသဟသာကာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

စူဠသီလံ နိဋ္ဌိတံ။

မဇ္ဈိမသီလံ

၁၉၅. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖဠုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇမေဝ ပဉ္စ မံ, ဣတိ ဧဝရူပါ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၁၉၆. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ သန္နိဓိကာရပရိဘောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – အန္နသန္နိဓိံ ပါနသန္နိဓိံ ဝတ္ထသန္နိဓိံ ယာနသန္နိဓိံ သ ယနသန္နိဓိံ ဂန္ဓသန္နိဓိံ အာမိသသန္နိဓိံ, ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ သန္နိဓိကာရပရိဘောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ သ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၁၉၇. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ ဝါဒိတံ ပေက္ခံ အက္ခာနံ ပါဏိဿရံ ဝေတာဠံ ကုမ္ ဘထူဏံ သောဘနကံ စဏ္ဍာလံ ဝံသံ ဓောဝနံ ဟတ္ထိယုဒ္ဓံ အဿယုဒ္ဓံ မဟိံသယုဒ္ဓံ ဥသဘယုဒ္ဓံ အဇယုဒ္ဓံ မေဏ္ဍယု ဒ္ဓံ ကုက္ကုဋယုဒ္ဓံ ဝဋ္ဋကယုဒ္ဓံ ဒဏ္ဍယုဒ္ဓံ မုဋ္ဌိယုဒ္ဓံ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ ဥယျောဓိကံ ဗလဂ္ဂံ သေနာဗျူဟံ အနီကဒဿနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ ဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၁၉၈. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – အဋ္ဌပဒံ ဒသပဒံ အာကာသံ ပရိဟာရပထံ သန္တိကံ ခလိကံ ဃဋိကံ သလာကဟတ္ထံ အက္ခံ ပင်္ဂစီရံ ဝင်္ကကံ မောက္ခစိကံ စိင်္ဂုလိကံ ပတ္တာဠှကံ ရထကံ ဓနုကံ အက္ခရိ ကံ မနေသိကံ ယထာဝဇ္ဇံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟော တိ သီလသ္မိံ။

၁၉၉. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – အာသန္ဒိံ ပလ္လင်္ကံ ဂောနကံ စိတ္တကံ ပဋိကံ ပဋလိ ကံ တူလိကံ ဝိကတိကံ ဥဒ္ဒလောမိံ ဧကန္တလောမိံ ကဋ္ဋိဿံ ကောသေယျံ ကုတ္တကံ ဟတ္ထတ္ထရံ အဿတ္ထရံ ရ ထတ္ထရံ အဇိနပ္ပဝေဏိံ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏံ သဥတ္တရစ္ဆဒံ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝ ရူပါ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၀. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ
မဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – ဥစ္ဆာဒနံ ပရိမဒ္ဒနံ နှာပနံ သမ္ဗာဟနံ အာဒာ
သံ အဉ္ဇနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ မုခစုဏ္ဏံ မုခလေပနံ ဟတ္ထဗန္ဓံ သိခာဗန္ဓံ ဒဏ္ဍံ နာဠိကံ အသိံ [ခဂ္ဂံ (သီ. ပီ.), အသိံ ခဂ္ဂံ (သျာ. ကံ.), ခဂ္ဂံ အသိံ (က.)] ဆတ္တံ စိတ္ရုပါဟနံ ဥဏှီသံ မဏိံ ဝါလဗီဇနိံ ဩဒာတာနိ ဝတ္ထာနိ ဒီဃဒသာနိ
ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါ မဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၁. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ
တိရစ္ဆာနကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ ဘယကထံ
ယုဒ္ဓကထံ အန္နကထံ ပါနကထံ ဝတ္ထကထံ သယနကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ ဉာတိကထံ ယာနကထံ ဂါမကထံ နိဂ
မကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣတ္ထိကထံ [ဣတ္ထိကထံ ပုရိသကထံ ကုမာရကထံ ကုမာရိကထံ (က.)] သူရကထံ ဝိသိ
ခါကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ လောကက္ခာယိကံ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ ဣတိဘဝါဘဝကထံ
ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနကထာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၂. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ
ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာ
နာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ, မိစ္ဆာ ပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာ ပဋိပန္နော, သဟိတံ မေ, အသ
ဟိတံ တေ, ပုရေ ဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာ ဝစနီယံ ပုရေ အဝစ, အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ
ဝါဒော, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီတိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ ဝိ
ဂ္ဂါဟိကကထာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၃. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ
ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – ရညံ, ရာဇမဟာမတ္တာနံ, ခတ္တိယာနံ, ဗြာ
ဟ္မဏာနံ, ဂဟပတိကာနံ, ကုမာရာနံ – ‘ဣဓ ဂစ္ဆ, အမုတြာဂစ္ဆ, ဣဒံ ဟရ, အမုတြ ဣဒံ အာဟရာ’တိ ဣတိ ဝါ
ဣတိ ဧဝရူပါ ဒူတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၄. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ကုဟ
ကာ စ ဟောန္တိ လပကာ စ နေမိတ္တိကာ စ နိပ္ပေသိကာ စ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီံသိတာရော စ။ ဣတိ ဧဝရူပါ ကုဟနလ
ပနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ’’။

မဇ္ဈိမသီလံ နိဋ္ဌိတံ။

မဟာသီလံ

၂၀၅. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါ
ယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ။ သေယျထိဒံ – အင်္ဂံ နိမိတ္တံ ဥပ္ပာတံ သုပိနံ လက္ခဏံ မူသိကစ္ဆိန္နံ အဂ္ဂိဟောမံ ဒဗ္ဗိဟောမံ ထုသဟောမံ ကဏဟောမံ တဏ္ဍုလဟောမံ သပ္ပိဟောမံ တေလဟောမံ မုခဟောမံ လော
ဟိတဟောမံ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ ခတ္တဝိဇ္ဇာ သိဝဝိဇ္ဇာ ဘူတဝိဇ္ဇာ ဘူရိဝိဇ္ဇာ အဟိဝိဇ္ဇာ ဝိသဝိဇ္ဇာ ဝိစ္ဆိကဝိဇ္ဇာ မူသိကဝိဇ္ဇာ
သကုဏဝိဇ္ဇာ ဝါယသဝိဇ္ဇာ ပက္ကဇ္ဈာနံ သရပရိတ္တာဏံ မိဂစက္ကံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီ
ဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၆. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါ
ယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ။ သေယျထိဒံ – မဏိလက္ခဏံ ဝတ္ထလက္ခဏံ ဒဏ္ဍလက္ခဏံ သ
တ္ထလက္ခဏံ အသိလက္ခဏံ ဥသုလက္ခဏံ ဓနုလက္ခဏံ အာဝုဓလက္ခဏံ ဣတ္ထိလက္ခဏံ ပုရိသလက္ခဏံ ကုမာရလ
က္ခဏံ ကုမာရိလက္ခဏံ ဒာသလက္ခဏံ ဒာသိလက္ခဏံ ဟတ္ထိလက္ခဏံ အဿလက္ခဏံ မဟိံသလက္ခဏံ ဥသဘလ
က္ခဏံ ဂေါလက္ခဏံ အဇလက္ခဏံ မေဏ္ဍလက္ခဏံ ကုက္ကုဋလက္ခဏံ ဝဋ္ဋကလက္ခဏံ ဂေါဓာလက္ခဏံ ကဏ္ဏိက

လက္ခဏံ ကဣ္ဍပလက္ခဏံ မိဂလက္ခဏံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၇. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တေ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ။ သေယျထိဒံ – ရညံ နိယျာနံ ဘဝိဿတိ, ရညံ အနိယျာနံ ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ ဥပယာနံ ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ အပယာနံ ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ ဥပယာနံ ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ အပယာနံ ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ ဇယော ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ, ဗာဟိရာနံ ရညံ ဇယော ဘဝိဿတိ, အဗ္ဘန္တရာနံ ရညံ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ, ဣတိ ဣမဿ ဇယော ဘဝိဿတိ, ဣမဿ ပရာဇယော ဘဝိဿတိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၈. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တေ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ။ သေယျထိဒံ – စန္ဒဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, သူရိယဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, နက္ခတ္တဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, နက္ခတ္တာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, နက္ခတ္တာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ , ဥက္ကာပါတော ဘဝိဿတိ, ဒိသာဍာဟော ဘဝိဿတိ, ဘူမိစာလော ဘဝိဿတိ, ဒေဝဒုန္ဒုဘိ ဘဝိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တာနံ ဥဂ္ဂမနံ ဩဂမနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော စန္ဒဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော သူရိယဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော နက္ခတ္တဂ္ဂါဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ နက္ခတ္တာနံ ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ နက္ခတ္တာနံ ဥပ္ပထဂမနံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဥက္ကာပါတော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဒိသာဍာဟော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဘူမိစာလော ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကော ဒေဝဒုန္ဒုဘိ ဘဝိဿတိ, ဧဝံဝိပါကံ စန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တာနံ ဥဂ္ဂမနံ ဩဂမနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဘဝိဿတိ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၀၉. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တေ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ။ သေယျထိဒံ – သုဝုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ, ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ, သုဘိက္ခံ ဘဝိဿတိ, ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဘဝိဿတိ, ခေမံ ဘဝိဿတိ, ဘယံ ဘဝိဿတိ, ရောဂေါ ဘဝိဿတိ, အာရောဂျံ ဘဝိဿတိ, မုဒ္ဒါ, ဂဏနာ, သင်္ခါနံ, ကာဝေယျံ, လောကာယတံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၁၀. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တေ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ။ သေယျထိဒံ – အာဝါဟနံ ဝိဝါဟနံ သံဝရဏံ ဝိဝရဏံ သင်္ကိရဏံ ဝိကိရဏံ သုဘဂကရဏံ ဒုဗ္ဘဂကရဏံ ဝိရုဒ္ဓဂဗ္ဘကရဏံ ဇိဝှာနိဗန္ဓနံ ဟနုသံဟနနံ ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနံ ဟနုဇပ္ပနံ ကဏ္ဏဇပ္ပနံ အာဒါသပဉှံ ကုမာရိကပဉှံ ဒေဝပဉှံ အာဒိစ္စုပဋ္ဌာနံ မဟတုပဋ္ဌာနံ အဗ္ဘုဇ္ဇလနံ သိရိဝှာယနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၁၁. ‘‘ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ တေ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ ။ သေယျထိဒံ – သန္တိကမ္မံ ပဏိဓိကမ္မံ ဘူတကမ္မံ ဘူရိကမ္မံ ဝဿကမ္မံ ဝေါဿကမ္မံ ဝတ္ထုကမ္မံ ဝတ္ထုပရိကမ္မံ အာစမနံ နှာပနံ ဇုဟနံ ဝမနံ ဝိရေစနံ ဥဒ္ဓံဝိရေစနံ အဓောဝိရေစနံ သီသဝိရေစနံ ကဏ္ဏတေလံ နေတ္တတပ္ပနံ နတ္ထုကမ္မံ အဉ္ဇနံ ပစ္စဉ္ဇနံ သာလာကိယံ သလ္လကတ္တိယံ ဒာရကတိကိစ္ဆာ, မူလဘေသဇ္ဇာနံ အနုပ္ပဒါနံ, ဩသဓီနံ ပဋိမောက္ခော ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၂၁၂. ‘‘သ ခော သော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ သီလသံဝရ တော။ သေယျထာပိ – မဟာရာဇ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဘိသိတ္တော နိဟတပစ္စာမိတ္တော န ကုတောစိ ဘယံ သမ နုပဿတိ, ယဒိဒံ ပစ္စတ္ထိကတော; ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿ သတိ, ယဒိဒံ သီလသံဝရတော။ သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံ ဝေဒေတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။

မဟာသီလံ နိဋ္ဌိတံ။

ဣန္ဒြိယသံဝရော

၂၁၃. ‘‘ကထဉ္စ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွ တ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာ ဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စ က္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ပေ.။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိ တွာ။ပေ.။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာ ဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿ ဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဣမိနာ အရိယေန ဣ န္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အဗျာသေကသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေ သု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ။

သတိသမ္ပဇညံ

၂၁၄. ‘‘ကထဉ္စ , မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု အဘိက္က န္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပ သာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ , ဘိက္ခု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂ တော ဟောတိ။

သန္တောသော

၂၁၅. ‘‘ကထဉ္စ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိ ဟာရိကေန စီဝရေန, ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပါတေန ။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ, သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပက္ခီ သကုဏော ယေန ယေနေဝ ဍေတိ, သပတ္တဘာရောဝ ဍေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပါတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ ကမတိ, သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။

နီဝရဏပ္ပဟာနံ

၂၁၆. ‘‘သော ဣမိနာ စ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော, ဣမိနာ စ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္ နာဂတော, ဣမိနာ စ အရိယေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော, ဣမာယ စ အရိယာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော, ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။

၂၁၇. ‘‘သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ, အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဗျာပာဒပဒောသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ သဗ္ဗပာဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ, ဗျာပာဒပဒောသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော ဝိဟရတိ အာလောကသညီ, သတော သမ္ပဇာနော, ထိနမိဒ္ဓာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ, အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။

၂၁၈. ‘‘သေယျထာပိ , မဟာရာဇ, ပုရိသော ဣဏံ အာဒာယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေယျ။ တဿ တေ ကမ္မန္တာ သမိဇ္ဈေယျုံ။ သော ယာနိ စ ပောရာဏာနိ ဣဏမူလာနိ, တာနိ စ ဗျန္တိံ ကရေယျ [ဗျန္တီကရေယျ (သီ. သျာ. ကံ.)], သိယာ စဿ ဥတ္တရိံ အဝသိဋ္ဌံ ဒာရဘရဏာယ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ ဣဏံ အာဒာယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေသိံ။ တဿ မေ တေ ကမ္မန္တာ သမိဇ္ဈိံသု။ သောဟံ ယာနိ စ ပောရာဏာနိ ဣဏမူလာနိ, တာနိ စ ဗျန္တိံ အကာသိံ, အတ္ထိ စ မေ ဥတ္တရိံ အဝသိဋ္ဌံ ဒာရဘရဏာယာ’တိ။ သော တတောနိဒာနံ လဘေထ ပာမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၂၁၉. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အာဗာဓိကော အဿ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော; ဘတ္တဉ္စဿ နစ္ဆာဒေယျ, န စဿ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ သော အပရေန သမယေန တမှာ အာဗာဓာ မုစ္စေယျ; ဘတ္တဉ္စဿ ဆာဒေယျ, သိယာ စဿ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ အာဗာဓိကော အဟောသိံ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော; ဘတ္တဉ္စ မေ နစ္ဆာဒေသိ, န စ မေ အာသိ [န စဿ မေ (က.)] ကာယေ ဗလမတ္တာ။ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ အာဗာဓာ မုတ္တော; ဘတ္တဉ္စ မေ ဆာဒေတိ, အတ္ထိ စ မေ ကာယေ ဗလမတ္တာ’တိ။ သော တတောနိဒာနံ လဘေထ ပာမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၂၂၀. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓော အဿ။ သော အပရေန သမယေန တမှာ ဗန္ဓနာဂါရာ မုစ္စေယျ သောတ္ထိနာ အဗ္ဘယေန [ဥဗ္ဗယေန (သီ. က.)] , န စဿ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓော အဟောသိံ, သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ဗန္ဓနာဂါရာ မုတ္တော သောတ္ထိနာ အဗ္ဘယေန။ နတ္ထိ စ မေ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော’တိ။ သော တတောနိဒာနံ လဘေထ ပာမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၂၂၁. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒါသော အဿ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော။ သော အပရေန သမယေန တမှာ ဒါသဗျာ မုစ္စေယျ အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ ဒါသော အဟောသိံ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော။ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ဒါသဗျာ မုတ္တော အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော’တိ။ သော တတောနိဒာနံ လဘေထ ပာမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၂၂၂. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပုရိသော သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ ဒုဗ္ဘိက္ခံ သပ္ပဋိဘယံ။ သော အပရေန သမယေန တံ ကန္တာရံ နိတ္ထရေယျ သောတ္ထိနာ, ဂါမန္တံ အနုပာပုဏေယျ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော ပုဗ္ဗေ သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံ ဒုဗ္ဘိက္ခံ သပ္ပဋိဘယံ။ သောမှိ ဧတရဟိ တံ ကန္တာရံ နိတ္ထိဏ္ဏော သောတ္ထိနာ, ဂါမန္တံ အနုပ္ပတ္တော ခေမံ အပ္ပဋိဘယ’န္တိ။ သော တတောနိဒာနံ လဘေထ ပာမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၂၂၃. ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ယထာ ဣဏံ ယထာ ရောဂံ ယထာ ဗန္ဓနာဂါရံ ယထာ ဒါသဗျံ ယထာ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ, ဧဝံ ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ အပ္ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ။

၂၂၄. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ယထာ အာဏဏျံ ယထာ အာရောဂျံ ယထာ ဗန္ဓနာမောက္ခံ ယထာ ဘုဇိဿံ ယထာ ခေမန္တဘူမိံ; ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ။

၂၂၅. ‘‘တဿ္မိေမ ပဥ္စ နီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတော ပာမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

ပဌမဇ္ဈာနံ

၂၂၆. ‘‘သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ, ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၂၂၇. ‘‘သေယျထာပိ , မဟာရာဇ, ဒက္ခော နှာပကော ဝါ နှာပကန္တေဝါသီ ဝါ ကံသထာလေ နှာနီယစုဏ္ဏာနိ အာကိရိတွာ ဥဒကေန ပရိပ္ဖောသကံ ပရိပ္ဖောသကံ သန္နေယျ, သာယံ နှာနီယပိဏ္ဍိ သ္နေဟာနုဂတာ သ္နေဟပရေတာ သန္တရဗာဟိရာ ဖုဋာ သ္နေဟေန, န စ ပဂ္ဃရဏီ; ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

ဒုတိယဇ္ဈာနံ

၂၂၈. ‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၂၂၉. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ဥဒကရဟဒေါ ဂမ္ဘီရော ဥဗ္ဘိဒေါဒကော [ဥဗ္ဘိတောဒကော (ဿာ. ကံ. က.)] တဿ နေဝဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, ဒေဝေါ စ န ကာလေနကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အထ ခော တမှာဝ ဥဒကရဟဒါ သီတာ ဝာရိဓာရာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ တမေဝ ဥဒကရဟဒံ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္ဒေယျ ပရိသန္ဒေယျ ပရိပူရေယျ ပရိပ္ဖရေယျ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ဥဒကရဟဒဿ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

တတိယဇ္ဈာနံ

၂၃၀. ‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၂၃၁. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ, တာနိ ယာဝ စဂ္ဂာ ယာဝ စ မူလာ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္နာနိ ပရိသန္နာနိ [အဘိသန္ဒာနိ ပရိသန္ဒာနိ (က.)] ပရိပူရာနိ ပရိပ္ဖုဋ္ဌာနိ [ပရိပ္ဖုဋာနိ (ပီ.)], နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတံ ဥပ္ပလာနံ ဝါ ပဒုမာနံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနံ ဝါ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အဿ; ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာ

ဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ဖိတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

စတုတ္ထဈာနံ

၂၃၂. ''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, သော ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန ဖရိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

၂၃၃. ''သေယျထာပိ , မဟာရာဇ, ပုရိသော ဩဒာတေန ဝတ္ထေန သသီသံ ပါရုပိတွာ နိသိန္နော အဿ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဩဒာတေန ဝတ္ထေန အပ္ဖုဋံ အဿ; ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန ဖရိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

ဝိပဿနာဉာဏံ

၂၃၄. ''သော [ပုန စပရံ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သော (က.)] ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'အယံ ခေါ မေ ကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ဩဒနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒန-ပရိမဒ္ဒန-ဘေဒန-ဝိဒ္ဓံသန-ဓမ္မော; ဣဒဉ္စ ပန မေ ဝိညာဏံ ဧတ္ထ သိတံ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓ'န္တိ။

၂၃၅. ''သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြာဿ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ [ပီတကံ ဝါ လောဟိတကံ ဝါ (က.)] ဩဒာတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဟတ္ထေ ကရိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ – 'အယံ ခေါ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော; တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒာတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'အယံ ခေါ မေ ကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ဩဒနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော; ဣဒဉ္စ ပန မေ ဝိညာဏံ ဧတ္ထ သိတံ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓ'န္တိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ , သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

မနောမယိဒ္ဓိဉာဏံ

၂၃၆. ''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ မနောမယံ ကာယံ အဘိနိမ္မာနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံ အဘိနိမ္မိနာတိ ရူပိံ မနောမယံ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ။

၂၃၇. ''သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပုရိသော မုဉ္ဇမှာ ဤသိကံ ပဝါဟေယျ [ပဗ္ဗာဟေယျ (သျာ. က.)] ။ တဿ ဧဝမဿ – 'အယံ မုဉ္ဇော, အယံ ဤသိကာ, အညော မုဉ္ဇော, အညာ ဤသိကာ, မုဉ္ဇမှာ တွေဝ ဤသိကာ ပဝါဠှာ'တိ [ပဗ္ဗာဠှာတိ (သျာ. က.)] ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော အသိံ ကောသိယာ ပဝါဟေယျ။ တ

သ္သ ဧဝမဿ္သ – ‘အယံ အသိ, အယံ ကောသိ, အညော အသိ, အညာ ကောသိ, ကောသိယာ တွေဝဝ အသိ ပတဋ္ဌ ဟော’’တိ။ သေယျထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဟိံ ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျ။ တဿ္သ ဧဝမဿ္သ – ‘အယံ အဟိ, အယံ ကရဏ္ဍော။ အညော အဟိ, အညော ကရဏ္ဍော, ကရဏ္ဍာ တွေဝဝ အဟိ ဥဗ္ဘတော’တိ [ဥဒ္ဓရိတော (သျာ. ကံ.)]။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ မနောမယံ ကာယံ အဘိနိမ္မာနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံ အဘိနိမ္မိနာတိ ရူပိံ မနောမယံ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ။ ဣဒမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ

၂၃၈. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ ။ သော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ [အဘိဇ္ဇမာနော (သီ. က.)] သေယျထာပိ ပထဝိယာ ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

၂၃၉. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ဒက္ခော ကုမ္ဘကာရော ဝာ ကုမ္ဘကာရန္တေဝါသီ ဝာ သုပရိကမ္မကတာယ မတ္တိကာယ ယံ ယဒေဝ ဘာဇနဝိကတိံ အာကင်္ခေယျ, တံ တဒေဝ ကရေယျ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဒက္ခော ဒန္တကာရော ဝာ ဒန္တကာရန္တေဝါသီ ဝာ သုပရိကမ္မကတသ္မိံ ဒန္တသ္မိံ ယံ ယဒေဝ ဒန္တဝိကတိံ အာကင်္ခေယျ, တံ တဒေဝ ကရေယျ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဒက္ခော သုဝဏ္ဏကာရော ဝာ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသီ ဝာ သုပရိကမ္မကတသ္မိံ သုဝဏ္ဏသ္မိံ ယံ ယဒေဝ သုဝဏ္ဏဝိကတိံ အာကင်္ခေယျ, တံ တဒေဝ ကရေယျ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ ပထဝိယာ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ ဣဒမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ

၂၄၀. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။

၂၄၁. ‘‘သေယျထာပိ , မဟာရာဇ, ပုရိသော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော။ သော သုဏေယျ ဘေရိသဒ္ဒမ္ပိ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒမ္ပိ [မုတိင်္ဂသဒ္ဒမ္ပိ (သီ. ပီ.)] သင်္ခပဏဝဒိန္ဒိမသဒ္ဒမ္ပိ [သင်္ခပဏဝဒေဏ္ဍိမသဒ္ဒမ္ပိ (သီ. ပီ.), သင်္ခသဒ္ဒံပိ ပဏဝသဒ္ဒံပိ ဒေန္ဒိမသဒ္ဒံပိ (သျာ. ကံ.)]။ တဿ္သ ဧဝမဿ္သ – ‘ဘေရိသဒ္ဒေါ’ ဣတိပိ, ‘မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါ’ ဣတိပိ, ‘သင်္ခပ

ဏာဝဒိန္နိမသဒ္ဒော’ ဣတိပိ [သင္ခသဒ္ဒော ဣတိပိ ပဏဝသဒ္ဒော ဣတိပိ ဒေန္ဒိမသဒ္ဒော ဣတိပိ (သျာ. ကံ.)] ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

စေတောပရိယဉာဏံ

၂၄၂. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ စေတောပရိယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ – သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ‘သရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ ‘သဒေါသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတဒေါသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ‘သမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သင်္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘သင်္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ ‘မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ ‘အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ‘သဥတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ‘အနုတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ ‘သမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ ‘အသမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ , ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘အဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ။

၂၄၃. ‘‘သေယျထာပိ , မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော ယုဝါ မဏ္ဍနကဇာတိကော အာဒါသေ ဝါ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အစ္ဆေ ဝါ ဥဒကပတ္တေ သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော သကဏိကံ ဝါ ‘သကဏိက’န္တိ ဇာနေယျ, အကဏိကံ ဝါ ‘အကဏိက’န္တိ ဇာနေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ စေတောပရိယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ – သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ‘သရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ ‘သဒေါသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတဒေါသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ‘သမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝီတမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သင်္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘သင်္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ ‘မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ ‘အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ‘သဥတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ ‘အနုတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ ‘သမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ ‘အသမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘ဝိမုတ္တံ စိတ္တ’’န္တိ ပဇာနာတိ, အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ‘အဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ

၂၄၄. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ, ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝ

မာဟာရော ဝေံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဝေမာယုပရိယန္တော့, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဝေံနာမော ဝေံဂေါတ္တော ဝေံဝဏ္ဏော ဝေမာဟာရော ဝေံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဝေမာယုပရိယန္တော့, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

၂၄၅. ''သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပုရိသော သကမှာ ဂါမာ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆေယျ, တမှာပိ ဂါမာ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆေယျ။ သော တမှာ ဂါမာ သကံယေဝ ဂါမံ ပစ္စာဂစ္ဆေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – 'အဟံ ခေါ သကမှာ ဂါမာ အမုံ ဂါမံ အဂစ္ဆိံ [အဂဉ္ဆိံ (သျာ. ကံ.)] , တတြာပိ ဧဝံ အဋ္ဌာသိံ, ဧဝံ နိသီဒိံ, ဧဝံ အဘာသိံ, ဧဝံ တုဏှီ အဟောသိံ, တမှာပိ ဂါမာ အမုံ ဂါမံ အဂစ္ဆိံ, တတြာပိ ဧဝံ အဋ္ဌာသိံ, ဧဝံ နိသီဒိံ, ဧဝံ အဘာသိံ, ဧဝံ တုဏှီ အဟောသိံ, သောမှိ တမှာ ဂါမာ သကံယေဝ ဂါမံ ပစ္စာဂတော'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ, 'အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ, ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ

၂၄၆. ''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပာတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – 'ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ'တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။

၂၄၇. ''သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကေ ပါသာဒေါ။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော ဌိတော ပဿေယျ မနုဿေ ဂေဟံ ပဝိသန္တေပိ နိက္ခမန္တေပိ ရထိကာယပိ ဝီထိံ သဉ္စရန္တေ [ရထိယာပိ ရထိံ သဉ္စရန္တေ (သီ.), ရထိယာယ ဝီထိံ သဉ္စရန္တေပိ (သျာ.)] မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကေ နိသိန္နေပိ။ တဿ ဧဝမဿ – 'ဧတေ မနုဿာ ဂေဟံ ပဝိသန္တိ, ဧတေ နိက္ခမန္တိ, ဧတေ ရထိကာယ ဝီထိံ သဉ္စရန္တိ, ဧတေ မဇ္ဈေ သိင်္ဃာဋကေ နိသိန္နာ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပာတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – 'ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ

အရိယာနံ အနုပတဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ; ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ‘ဣဒမ္ပိ ခော, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။

အာသဝက္ခယဉာဏံ

၂၄၈. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္កိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝာနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ , အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣမေ အာသဝါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ‘ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိ’တိ ဉာဏံ ဟောတိ, ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။

၂၄၉. ‘‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတသင်္ခေပေ ဥဒကရဟဒော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော တီရေ ဌိတော ပဿေယျ သိပ္ပိသမ္ဗုကမ္ပိ သက္ခရကထလမ္ပိ မစ္ဆဂုမ္ဗမ္ပိ စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အယံ ခော ဥဒကရဟဒော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော။ တတ္ရိမေ သိပ္ပိသမ္ဗုကာပိ သက္ခရကထလာပိ မစ္ဆဂုမ္ဗာပိ စရန္တိပိ တိဋ္ဌန္တိပီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝာနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ ‘သော ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ , ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ‘ဣမေ အာသဝါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ အာသဝသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ‘ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ, ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဣဒံ ခော, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ။ ဣမသ္မာ စ ပန, မဟာရာဇ, သန္ဒိဋ္ဌိကာ သာမညဖလာ အညံ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ဥတ္တရိတရံ ဝါ ပဏီတတရံ ဝါ နတ္ထီ’’တိ။

အဇာတသတ္တုဥပါသကတ္တပဋိဝေဒနာ

၂၅၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ; ဧဝမေဝံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော ။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။ အစ္စယော မံ, ဘန္တေ, အစ္စဂမာ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ, ယောဟံ ပိတရံ ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဣဿရိယကာရဏာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိံ။ တဿ မေ, ဘန္တေ ဘဂဝါ အစ္စယံ အစ္စယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယတိံ သံဝရာယာ’’တိ။

၂၅၁. ‘‘တဂ္ဃ တွံ, မဟာရာဇ, အစ္စယော အစ္စဂမာ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ, ယံ တွံ ပိတရံ ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။ ယတော စ ခော တွံ, မဟာရာဇ, အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိ

ကရောသိ, တံ တေ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ ဝုဒ္ဓိဟေသာ, မဟာရာဇ, အရိယဿ ဝိနယေ, ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ, အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ''တိ။

၂၅၂. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ, ဘန္တေ, ဂစ္ဆာမ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ''တိ။ ''ယဿဒါနိ တွံ, မဟာရာဇ, ကာလံ မညသီ''တိ။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

၂၅၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တဿ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ခတာယံ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ။ ဥပဟတာယံ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ။ သစာယံ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ပိတရံ ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဇီဝိတာ န ဝေါရောပေဿထ, ဣမသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿထာ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

သာမညဖလသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တံ

၂၅၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။

ပေါက္ခရသာတိဝတ္ထု

၂၅၅. တေန ခော ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဥက္ကဋ္ဌံ [ပေါက္ခရသာတီ (သီ.), ပေါက္ခရသာဒိ (ပီ.)] အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒာယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။ အဿောသိ ခော ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ – “သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အနုပ္ပတ္တော ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။ တံ ခော ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’ [ဘဂဝါတိ (ဿျာ. ကံ.), ဥပရိသောဏဒဏ္ဍသုတ္တာဒီသုပိ ဗုဒ္ဓဂုဏကထာယံ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ]။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ, သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခော ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ”တိ။

အမ္ဗဋ္ဌမာဏဝေါ

၂၅၆. တေန ခော ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အမ္ဗဋ္ဌော နာမ မာဏဝော အန္တေဝါသီ ဟောတိ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ [ဗေဒါနံ (က.)] ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော အနုညာတပဋိညာတော သကေ အာစရိယကေ တေဝိဇ္ဇကေ ပါဝစနေ – “ယမဟံ ဇာနာမိ, တံ တွံ ဇာနာသိ; ယံ တွံ ဇာနာသိ တမဟံ ဇာနာမီ”တိ။

၂၅၇. အထ ခော ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ – “အယံ, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, သမဏော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အနုပ္ပတ္တော ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။ တံ ခော ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ, သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခော ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီတိ။ ဧဟိ တွံ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ဇာနာဟိ, ယဒိ ဝါ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တထာသန္တံယေဝ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော, ယဒိ ဝါ နော တထာ။ ယဒိ ဝါ သော ဘဝံ ဂေါတမော တာဒိသော, ယဒိ ဝါ န တာဒိသော, တထာ မယံ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဝေဒိဿာမာ”တိ။

၂၅၈. “ယထာ ကထံ ပနာဟံ, ဘော, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဇာနိဿာမိ – ‘ယဒိ ဝါ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တထာသန္တံယေဝ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော, ယဒိ ဝါ နော တထာ။ ယဒိ ဝါ သော ဘဝံ ဂေါတမော တာဒိသော, ယဒိ ဝါ န တာဒိသော’”တိ?

‘‘အာဂတာနိ ခေါ, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, အမ္ဗဟာကံ မန္တေသု ဒ္ဝတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝယေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော ။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ၊ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ, ဟတ္ထိရတနံ, အဿရတနံ, မဏိရတနံ, ဣတ္ထိရတနံ, ဂဟပတိရတနံ, ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ , အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။ အဟံ ခေါ ပန, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, မန္တာနံ ဒါတာ; တွံ မန္တာနံ ပဋိဂ္ဂဟေတာ’’တိ။

၂၅၉. ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝဠဝါရထမာရုယှ သမ္ဗဟုလေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ ယာနေန ဂန္တွာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ အာရာမံ ပါဝိသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမန္တိ။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကဟံ နု ခေါ, ဘော, ဧတရဟိ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဝိဟရတိ? တဉှိ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဣဓူပသင်္ကန္တာ’’တိ။

၂၆၀. အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အယံ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ အဘိညာတကောလညော စေဝ အဘိညာတဿ စ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အန္တေဝါသီ။ အဂရု ခေါ ပန ဘဂဝတော ဧဝရူပေဟိ ကုလပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပော ဟောတီ’’တိ။ တေ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ဧသော အမ္ဗဋ္ဌ ဝိဟာရော သံဝုတဒွါရော, တေန အပ္ပသဒ္ဒေါ ဥပသင်္ကမိတွာ အတရမာနော အာဠိန္ဒံ ပဝိသိတွာ ဥက္ကာသိတွာ အဂ္ဂဠံ အာကောဋေဟိ, ဝိဝရိဿတိ တေ ဘဂဝါ ဒွါရ’’န္တိ။

၂၆၁. အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယေန သော ဝိဟာရော သံဝုတဒွါရော, တေန အပ္ပသဒ္ဒေါ ဥပသင်္ကမိတွာ အတရမာနော အာဠိန္ဒံ ပဝိသိတွာ ဥက္ကာသိတွာ အဂ္ဂဠံ အာကောဋေသိ။ ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရံ။ ပါဝိသိ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ။ မာဏဝကာပိ ပဝိသိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အမ္ဗဋ္ဌော ပန မာဏဝေါ စင်္ကမန္တောပိ နိသိန္နေန ဘဂဝတာ ကဉ္စိ ကဉ္စိ [ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ (က.)] ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတိ, ဌိတောပိ နိသိန္နေန ဘဂဝတာ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတိ။

၂၆၂. အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧဝံ နု တေ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝုဒ္ဓေဟိ မဟလ္လကေဟိ အာစရိယပါစရိယေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပော ဟောတိ, ယထယိဒံ စရံ တိဋ္ဌံ နိသိန္နေန မယာ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတီ’’တိ?

ပဌမဣဗ္ဘဝါဒေါ

၂၆၃. ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, ဂစ္ဆန္တေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ, ဌိတော ဝါ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, ဌိတေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ, နိသိန္နော ဝါ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, နိသိန္နေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ, သယာနော ဝါ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, သယာနေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ။ ယေ စ ခေါ တေ, ဘော ဂေါတမ, မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကဏှာ [ကိဏှာ (က. သီ. ပီ.)] ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ, တေဟိပိ မေ သဒ္ဓိံ ဧဝံ ကထာသလ္လာပော ဟောတိ, ယထရိဝ ဘောတာ ဂေါတမေနာ’’တိ။ ‘‘အတ္ထိကဝတော ခေါ ပန တေ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓာဂမနံ အဟောသိ, ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ အာဂစ္ဆေယျာထ [အာဂစ္ဆေယျာထော (သီ. ပီ.)] , တမေဝ အတ္ထံ သာဓုကံ မနသိ ကရေယျာထ [မနသိကရေယျာထော (သီ. ပီ.)] ။ အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပန ဘော အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဝုသိတမာနီ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာ’’တိ။

၂၆၄. အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတာ အဝုသိတတဒေန ဝုစ္စမာနော ကုပိတော အနတ္တမနော ဘဂဝန္တံ ယေဝ ခုံသေန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဝမ္ဘေန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဥပဝဒမာနော – ''သမဏော စ မေ, ဘော, ဂေါတမော ပာပိတော ဘဝိဿတီ''တိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''စဏ္ဍာ, ဘော ဂေါတမ, သက္ယဇာတိ; ဖရုသာ, ဘော ဂေါတမ, သက္ယဇာတိ; လဟုသာ, ဘော ဂေါတမ, သက္ယဇာတိ; ဘဿာ, ဘော ဂေါတမ, သက္ယဇာတိ; ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ [ဂရုကရောန္တိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)], န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တိ။ တယိဒံ, ဘော ဂေါတမ, နစ္ဆန္နံ, တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ, ယဒိမေ သက္ယာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တီ''တိ။ ဣတိဟ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဣဒံ ပဌမံ သက္ယေသု ဣဗ္ဘဝါဒံ နိပါတေသိ။

ဒုတိယဣဗ္ဘဝါဒော

၂၆၅. ''ကိံ ပန တေ, အမ္ဗဋ္ဌ, သက္ယာ အပရဒ္ဓု''န္တိ? ''ဧကမိဒါဟံ, ဘော ဂေါတမ, သမယံ အာစရိယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ကပိလဝတ္ထုံ အဂမာသိံ။ ယေန သက္ယာနံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ သက္ယာ စေဝ သက္ယကုမာရာ စ သန္ဓာဂါရေ [သန္ထာဂါရေ (သီ. ပီ.)] ဥစ္စေသု အာသနေသု နိသိန္နာ ဟောန္တိ အညမညံ အင်္ဂုလိပတောဒကေဟိ [အင်္ဂုလိပတောဒကေန (ပီ.)] သဉ္ဇဂ္ဃန္တာ သံကီဠန္တာ, အညဒတ္ထု မမညေဝ မညေ အနုဇဂ္ဃန္တာ, န မံ ကောစိ အာသနေနပိ နိမန္တေသိ။ တယိဒံ, ဘော ဂေါတမ, နစ္ဆန္နံ, တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ, ယဒိမေ သက္ယာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တီ''တိ။ ဣတိဟ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဣဒံ ဒုတိယံ သက္ယေသု ဣဗ္ဘဝါဒံ နိပါတေသိ။

တတိယဣဗ္ဘဝါဒော

၂၆၆. ''လဋုကိကာပိ ခေါ, အမ္ဗဋ္ဌ, သကုဏိကာ သကေ ကုလာဝကေ ကာမလာပိနီ ဟောတိ။ သကံ ခေါ ပနေတံ, အမ္ဗဋ္ဌ, သက္ယာနံ ယဒိဒံ ကပိလဝတ္ထုံ, နာရဟတာယသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော ဣမာယ အပ္ပမတ္တာယ အဘိသဇ္ဇိတု''န္တိ။ ''စတ္တာရောမေ, ဘော ဂေါတမ, ဝဏ္ဏာ – ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ။ ဣမေသဉှိ, ဘော ဂေါတမ, စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ တယော ဝဏ္ဏာ – ခတ္တိယာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ – အညဒတ္ထု ဗြာဟ္မဏဿေဝ ပရိစာရကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ တယိဒံ, ဘော ဂေါတမ , နစ္ဆန္နံ, တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ, ယဒိမေ သက္ယာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ, န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တီ''တိ။ ဣတိဟ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဣဒံ တတိယံ သက္ယေသု ဣဗ္ဘဝါဒံ နိပါတေသိ။

ဒာသိပုတ္တဝါဒော

၂၆၇. အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ''အတိဗာဠှံ ခေါ အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ သက္ယေသု ဣဗ္ဘဝါဒေန နိမ္မာဒေတိ, ယံနူနာဟံ ဂေါတ္တံ ပုစ္ဆေယျ''န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ''ကထံ ဂေါတ္တောသိ, အမ္ဗဋ္ဌာ''တိ? ''ကဏှာယနောဟမသ္မိ, ဘော ဂေါတမာ''တိ။ ပေါရာဏံ ခေါ ပန တေ အမ္ဗဋ္ဌ မာတာပေတ္တိကံ နာမဂေါတ္တံ အနုဿရတော အယျပုတ္တာ သက္យာ ဘဝန္တိ; ဒာသိပုတ္တော တွမသိ သက္ယာနံ။ သက္ယာ ခေါ ပန, အမ္ဗဋ္ဌ, ရာဇာနံ ဩက္ကာကံ ပိတာမဟံ ဒဟန္တိ။

''ဘူတပုဗ္ဗံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ရာဇာ ဩက္ကာကော ယာ သာ မဟေသီ ပိယာ မနာပါ, တဿာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ပရိဏာမေတုကာမော ဇေဋ္ဌကုမာရေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇေသိ – ဩက္ကာမုခံ ကရကဏ္ဍုံ [ဥက္ကာမုခံ ကရကဏ္ဍုံ (သီ. သျာ.)] ဟတ္ထိနိကံ သိနိသူရံ [သိနိပုရံ (သီ. သျာ.)] ။ တေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ ဟိမဝန္တပဿေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ မဟာသာကသဏ္ဍော, တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ တေ ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ သကာဟိ ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသုံ။

“အထ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, ရာဇာ ဩက္ကာကော အမစ္စေ ပါရိသဇ္ဇေ အာမန္တေသိ – ‘ကဟံ နု ခော, ဘော, ဧတရဟိ ကုမာရာ သမ္မန္တီ’တိ? ‘အတ္ထိ, ဒေဝ, ဟိမဝန္တပဿေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ မဟာသာကသဏ္ဍော , တတ္ထေတရဟိ ကုမာရာ သမ္မန္တိ။ တေ ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ သကာဟိ ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေန္တီ’တိ။ အထ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, ရာဇာ ဩက္ကာကော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ – ‘သက္ယာ ဝတ, ဘော, ကုမာရာ, ပရမသက္ယာ ဝတ, ဘော, ကုမာရာ’တိ။ တဒဂ္ဂေ ခော ပန အမ္ဗဋ္ဌ သက္ယာ ပညာယန္တိ; သော စ နေသံ ပုဗ္ဗပုရိသော။

“ရညော ခော ပန, အမ္ဗဋ္ဌ, ဩက္ကာကဿ ဒိသာ နာမ ဒာသီ အဟောသိ။ သာ ကဏှံ နာမ [သာ ကဏှံ (ပီ.)] ဇနေသိ။ ဇာတော ကဏှော ပဗျာဟာသိ – ‘ဓောဝထ မံ, အမ္မ, နှာပေထ မံ အမ္မ, ဣမသ္မာ မံ အသုစိသ္မာ ပရိမောစေထ, အတ္ထာယ ဝော ဘဝိဿာမီ’တိ။ ယထာ ခော ပန အမ္ဗဋ္ဌ ဧတရဟိ မနုဿာ ပိသာစေ ဒိသွာ ‘ပိသာစာ’တိ သဉ္ဇာနန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, တေန ခော ပန သမယေန မနုဿာ ပိသာစေ ‘ကဏှာ’တိ သဉ္ဇာနန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – ‘အယံ ဇာတော ပဗျာဟာသိ, ကဏှော ဇာတော, ပိသာစော ဇာတော’တိ။ တဒဂ္ဂေ ခော ပန, အမ္ဗဋ္ဌ ကဏှာယနာ ပညာယန္တိ, သော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော။ ဣတိ ခော တေ , အမ္ဗဋ္ဌ, ပေါရာဏံ မာတာပေတ္တိကံ နာမဂောတ္တံ အနုဿရတော အယျပုတ္တာ သက္ယာ ဘဝန္တိ, ဒါသိပုတ္တော တွမသိ သက္ယာန”န္တိ။

၂၆၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ မာဏဝကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “မာ ဘဝံ ဂေါတမော အမ္ဗဋ္ဌံ အတိဗာဠှံ ဒါသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေသိ။ သုဇာတော စ, ဘော ဂေါတမ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ဗဟုဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ကလျာဏဝါကၠရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ပဏ္ဍိတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ပဟောတိ စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု”န္တိ။

၂၆၉. အထ ခော ဘဂဝါ တေ မာဏဝကေ ဧတဒဝေါစ – “သစေ ခော တုမှာကံ မာဏဝကာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဒုဇ္ဇာတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, အကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, အပ္ပဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, အကလျာဏဝါကၠရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ဒုပ္ပညော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, န စ ပဟောတိ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’န္တိ, တိဋ္ဌတု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, တုမှေ မယာ သဒ္ဓိံ မန္တဝှော အသ္မိံ ဝစနေ။ သစေ ပန တုမှာကံ မာဏဝကာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘သုဇာတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ဗဟုဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ကလျာဏဝါကၠရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ပဏ္ဍိတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ပဟောတိ စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’န္တိ, တိဋ္ဌထ တုမှေ; အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိမန္တေတူ”တိ။

“သုဇာတော စ, ဘော ဂေါတမ, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ဗဟုဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ကလျာဏဝါကၠရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ပဏ္ဍိတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော, ပဟောတိ စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတုံ, တုဏှီ မယံ ဘဝိဿာမ, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတူ”တိ။

၂၇၀. အထ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – “အယံ ခော ပန တေ, အမ္ဗဋ္ဌ, သဟဓမ္မိကော ပဉှော အာဂစ္ဆတိ, အကာမာ ဗျာကာတဗ္ဗော။ သစေ တွံ န ဗျာကရိဿသိ, အညေန ဝါ အညံ ပဋိစရိဿသိ, တုဏှီ ဝါ ဘဝိဿသိ, ပက္ကမိဿသိ ဝါ ဧတ္ထေဝ တေ သတ္တဓာ မုဒ္ဓာ ဖလိဿတိ။ တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ကုတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ, ကော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော”တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – “တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ကုတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ, ကော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော”တိ? ဒုတိယမ္ပိ ခော အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝော တုဏှီ အဟောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – “ဗျာကရောဟိ ဒါနိ အမ္ဗဋ္ဌ, န ဒါနိ, တေ တုဏှ

ဟီဘာဝသ္သ ကာလော။ ယော ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, တထာဂတေန ယာဝတတိယကံ သဟဓမ္မိကံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကရော တိ, ဧတ္ထေဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓာ ဖလိဿတီ''တိ။

၂၇၁. တေန ခော ပန သမယေန ဝဇိရပာဏိ ယက္ခော မဟန္တံ အယောကူဋံ အာဒါယ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သ ဇောတိဘူတံ [သဇ္ဇောတိဘူတံ (သျာ.)] အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ ဥပရိ ဝေဟာသံ ဌိတော ဟောတိ – ''သစာယံ အမ္ဗ ဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတာ ယာဝတတိယကံ သဟဓမ္မိကံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကရိဿတိ, ဧတ္ထေဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓံ ဖာလေဿာမီ''တိ။ တံ ခော ပန ဝဇိရပာဏိံ ယက္ခံ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ အမ္ဗဋ္ဌော စ မာဏဝေါ။

၂၇၂. အထ ခော အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဘဂဝန္တံယေဝ တာဏံ ဂဝေသီ ဘ ဂဝန္တံယေဝ လေဏံ ဂဝေသီ ဘဂဝန္တံယေဝ သရဏံ ဂဝေသီ – ဥပနိသီဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိမေတံ [ကိံ မေ တံ (က.)] ဘဝံ ဂေါတမော အာဟ? ပုနဘဝံ ဂေါတမော ဗြဝိတူ''တိ [ဗြူတု (သျာ.)] ။

''တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာ နာနံ ကုတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ, ကော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော''တိ? ''ဧဝမေဝ မေ, ဘော ဂေါတမ, သုတံ ယထေဝ ဘဝံ ဂေါတမော အာဟ။ တတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ; သော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော''တိ။

အမ္ဗဋ္ဌဝံသကထာ

၂၇၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ မာဏဝကာ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒာ အဟေသုံ – ''ဒုဇ္ဇာတော ကိရ, ဘော, အမ္ဗ ဋ္ဌော မာဏဝေါ; အကုလပုတ္တော ကိရ, ဘော, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ; ဒာသိပုတ္တော ကိရ, ဘော, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏ ဝေါ သက္ယာနံ။ အယျပုတ္တာ ကိရ, ဘော, အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ သက္ယာ ဘဝန္တိ။ ဓမ္မဝါဒိံယေဝ ကိရ မယံ သမဏံ ဂေါတမံ အပသာဒေတဗ္ဗံ အမညိမှာ''တိ။

၂၇၄. အထ ခော ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ''အတိဗာဠှံ ခော ဣမေ မာဏဝကာ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဒာသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေန္တိ, ယံနူနာဟံ ပရိမောစေယျ''န္တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ တေ မာဏဝကေ ဧတဒဝေါစ – ''မာ ခော တုမှေ, မာဏဝကာ, အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အတိဗာဠှံ ဒာသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေထ။ ဥဠာရော သော ကဏှော ဣသိ အဟောသိ။ သော ဒက္ခိဏဇနပဒံ ဂန္တွာ ဗြဟ္မမန္တေ အဓီယိတွာ ရာဇာနံ ဩက္ကာကံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဒ္ဒရူပိံ ဓီတရံ ယာစိ။ တဿ ရာဇာ ဩက္ကာကော – 'ကော နေဝံ ရေ အယံ မယှံ ဒာသိပုတ္တော သမာနော မဒ္ဒရူပိံ ဓီတရံ ယာစ တီ''' တိ, ကုပိတော အနတ္တမနော ခုရပ္ပံ သန္နယှိ [သန္နဟိ (က.)] ။ သော တံ ခုရပ္ပံ နေဝ အသက္ခိ မုဉ္စိတုံ, နော ပဋိသံ ဟရိတုံ။

''အထ ခော, မာဏဝကာ, အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ကဏှံ ဣသိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစုံ – 'သောတ္ထိ, ဘဒ္ဒန္တေ [ဘဒ္ဒန္တေ (သီ. သျာ.)] , ဟောတု ရညော; သောတ္ထိ, ဘဒ္ဒန္တေ, ဟောတု ရညော'တိ။ 'သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော, အပိ စ ရာဇာ ယဒိ အဓော ခုရပ္ပံ မုဉ္စိဿတိ, ယာဝတာ ရညော ဝိဇိတံ, ဧတ္တာဝတာ ပထဝီ ဥန္ဒြိယိဿ တီ'တိ။ 'သောတ္ထိ, ဘဒ္ဒန္တေ, ဟောတု ရညော, သောတ္ထိ ဇနပဒဿာ'တိ။ 'သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော, သောတ္ထိ ဇနပဒဿ, အပိ စ ရာဇာ ယဒိ ဥဒ္ဓံ ခုရပ္ပံ မုဉ္စိဿတိ, ယာဝတာ ရညော ဝိဇိတံ, ဧတ္တာဝတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဒေဝေါ န ဝဿိဿတီ'တိ။ 'သောတ္ထိ, ဘဒ္ဒန္တေ, ဟောတု ရညော သောတ္ထိ ဇနပဒဿ ဒေဝေါ စ ဝဿ တူ'တိ။ 'သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော သောတ္ထိ ဇနပဒဿ ဒေဝေါ စ ဝဿိဿတိ, အပိ စ ရာဇာ ဇေဋ္ဌကုမာရေ ခုရပ္ပံ ပတိဋ္ဌာပေတု, သောတ္ထိ ကုမာရော ပလ္လောမော ဘဝိဿတီ'တိ။ အထ ခော, မာဏဝကာ, အမစ္စာ ဩက္ကာ ကဿ အာရောစေသုံ – 'ဩက္ကာကော ဇေဋ္ဌကုမာရေ ခုရပ္ပံ ပတိဋ္ဌာပေတု။ သောတ္ထိ ကုမာရော ပလ္လောမော ဘဝိ ဿတီ'တိ။ အထ ခော ရာဇာ ဩက္ကာကော ဇေဋ္ဌကုမာရေ ခုရပ္ပံ ပတိဋ္ဌပေသိ, သောတ္ထိ ကုမာရော ပလ္လောမော သမဘဝိ။ အထ ခော တဿ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဗြဟ္မဒဏ္ဍေန တဇ္ဇိတော မဒ္ဒရူပိံ ဓီတရံ အဒါသိ။ မာ ခော တုမှေ, မာဏဝကာ, အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အတိဗာဠှံ ဒာသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေထ, ဥ ဠာရော သော ကဏှော ဣသိ အဟောသီ''တိ။

၂၇၅. အထ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ – ''တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓ ခတ္တိယကုမာရော ဗြာဟ္မဏကညာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေယျ, တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ ပုတ္တော ဇာယေထ။ ယော သော ခတ္တိယကုမာရေန ဗြာဟ္မဏကညာယ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော, အပိ နု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ''တိ? ''လဘေထ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ''တိ? ''ဘောဇေယျုံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ''တိ? ''ဝါစေယျုံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ''တိ? ''အနာဝဋံ ဟိဿ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ခတ္တိယာ ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိဉ္စေယျု''န္တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''တံ ကိဿ ဟေတု''? ''မာတိတော ဟိ, ဘော ဂေါတမ, အနုပပန္နော''တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓ ဗြာဟ္မဏကုမာရော ခတ္တိယကညာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေယျ, တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ ပုတ္တော ဇာယေထ။ ယော သော ဗြာဟ္မဏကုမာရေန ခတ္တိယကညာယ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော, အပိ နု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ''တိ? ''လဘေထ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ''တိ? ''ဘောဇေယျုံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ''တိ? ''ဝါစေယျုံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ''တိ? ''အနာဝဋံ ဟိဿ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ခတ္တိယာ ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိဉ္စေယျု''န္တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''တံ ကိဿ ဟေတု''? ''ပိတိတော ဟိ, ဘော ဂေါတမ, အနုပပန္နော''တိ။

၂၇၆. ''ဣတိ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣတ္ထိယာ ဝါ ဣတ္ထိံ ကရိတွာ ပုရိသေန ဝါ ပုရိသံ ကရိတွာ ခတ္တိယာဝ သေဋ္ဌာ, ဟီနာ ဗြာဟ္မဏာ။ တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပကရဏေ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ဘဿပုဋေန ဝဓိတွာ ရဋ္ဌာ ဝါ နဂရာ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ။ အပိ နု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ'' ။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ''တိ? ''အာဝဋံ ဟိဿ, ဘော ဂေါတမ''။

''တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓ ခတ္တိယာ ခတ္တိယံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပကရဏေ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ဘဿပုဋေန ဝဓိတွာ ရဋ္ဌာ ဝါ နဂရာ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ။ အပိ နု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ''တိ? ''လဘေထ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ''တိ? ''ဘောဇေယျုံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ''တိ? ''ဝါစေယျုံ, ဘော ဂေါတမ''။ ''အပိ နုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ''တိ? ''အနာဝဋံ ဟိဿ, ဘော ဂေါတမ''။

၂၇၇. ''ဧတ္တာဝတာ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, ခတ္တိယော ပရမနိဟီနတံ ပတ္တော ဟောတိ, ယဒေဝ နံ ခတ္တိယာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ဘဿပုဋေန ဝဓိတွာ ရဋ္ဌာ ဝါ နဂရာ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ။ ဣတိ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, ယဒါ ခတ္တိယော ပရမနိဟီနတံ ပတ္တော ဟောတိ, တဒါပိ ခတ္တိယာဝ သေဋ္ဌာ, ဟီနာ ဗြာဟ္မဏာ။ ဗြဟ္မုနာ ပေသာ, အမ္ဗဋ္ဌ [ဗြဟ္မုနာပိ အမ္ဗဋ္ဌ (က.), ဗြဟ္မုနာပိ ခော အမ္ဗဋ္ဌ (ပီ.)], သနင်္ကုမာရေန ဂါထာ ဘာသိတာ –

'ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊
ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊
သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ'တိ။

''သာ ခော ပနေသာ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဗြဟ္မုနာ သနင်္ကုမာရေန ဂါထာ သုဂီတာ နော ဒုဂ္ဂီတာ, သုဘာသိတာ နော ဒုဗ္ဘာသိတာ, အတ္ထသံဟိတာ နော အနတ္ထသံဟိတာ, အနုမတာ မယာ။ အဟမ္ပိ ဟိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဧဝံ ဝဒါမိ –

‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊
ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊
သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’တိ။

ဘာဏဝါရော ပဌမော။

ဝိဇ္ဇာစရဏကထာ

၂၇၈. ‘‘ကတမံ ပန တံ, ဘော ဂေါတမ, စရဏံ, ကတမာ စ ပန သာ ဝိဇ္ဇာ’’တိ? ‘‘န ခေါ, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဇာတိဝါဒော ဝါ ဝုစ္စတိ, ဂေါတ္တဝါဒော ဝါ ဝုစ္စတိ, မာနဝါဒော ဝါ ဝုစ္စတိ – ‘အရဟသိ ဝါ မံ တွံ, န ဝါ မံ တွံ အရဟသီ’တိ။ ယတ္ထ ခေါ, အမ္ဗဋ္ဌ, အာဝါဟော ဝါ ဟောတိ, ဝိဝါဟော ဝါ ဟောတိ, အာဝါဟဝိဝါဟော ဝါ ဟောတိ, ဧတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ ဇာတိဝါဒော ဝါ ဣတိပိ ဂေါတ္တဝါဒော ဝါ ဣတိပိ မာနဝါဒော ဝါ ဣတိပိ – ‘အရဟသိ ဝါ မံ တွံ, န ဝါ မံ တွံ အရဟသီ’တိ။ ယေ ဟိ ကေစိ အမ္ဗဋ္ဌ ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ ဂေါတ္တဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ မာနဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ အာဝါဟဝိဝါဟဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ, အာရကာ တေ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ။ ပဟာယ ခေါ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ ဂေါတ္တဝါဒဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ မာနဝါဒဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ အာဝါဟဝိဝါဟဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သစ္ဆိကိရိယာ ဟောတီ’’တိ။

၂၇၉. ‘‘ကတမံ ပန တံ, ဘော ဂေါတမ, စရဏံ, ကတမာ စ သာ ဝိဇ္ဇာ’’တိ? ‘‘ဣဓ, အမ္ဗဋ္ဌ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ ကုလေ ပစ္စာဇာတော။ သော တံ ဓမ္မံ သုတွာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ သော တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန သမန္နာဂတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ။ပေ.။ (ယထာ ၁၉၁ အာဒယော အနုစ္ဆေဒာ, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ)။။

‘‘သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ, ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ, သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။

‘‘ပုန စပရံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။

‘‘ပုန စပရံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။

‘‘ပုန စပရံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။ ဣဒံ ခေါ တံ, အမ္ဗဋ္ဌ, စရဏံ။

‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ.။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာယ။ ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာယ။ အယံ ခေါ သာ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဝိဇ္ဇာ။

“အယံ ဝုစ္စတိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဘိက္ခု ‘ဝိဇ္ဇာသမ္ပန္နော’ ဣတိပိ, ‘စရဏသမ္ပန္နော’ ဣတိပိ, ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော’ ဣတိပိ။ ဣမာယ စ အမ္ဗဋ္ဌ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒာယ စရဏသမ္ပဒာယ စ အညာ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒာ စ စရဏသမ္ပဒာ စ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထိ။

စတုအပါယမုခံ

၂၈၀. “ဣမာယ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဘဝန္တိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဣဓ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမညေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ခါရိဝိဓမာဒါယ [ခါရိဝိဝိဓမာဒါယ (သီ. သျာ. ပီ.)] အရညာယတနံ အဇ္ဈောဂါဟတိ – ‘ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’တိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ ပဌမံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။

“ပုန စပရံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကုဒါလပိဋကံ [ကုဒ္ဒာလပိဋကံ (သီ. သျာ. ပီ.)] အာဒါယ အရညဝနံ အဇ္ဈောဂါဟတိ – ‘ကန္ဒမူလဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’တိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ ဒုတိယံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။

“ပုန စပရံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ဂါမသာမန္တံ ဝါ နိဂမသာမန္တံ ဝါ အဂျာဂါရံ ကရိတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တော အစ္ဆတိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ တတိယံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။

“ပုန စပရံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမံ စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော အဂ္ဂိပါရိစရိယဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော စာတုမဟာပထေ စတုဒွါရံ အဂါရံ ကရိတွာ အစ္ဆတိ – ‘ယော ဣမာဟိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂမိဿတိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ, တမဟံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ပဋိပူဇေဿာမီ’တိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ စတုတ္ထံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။ ဣမာယ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣမာနိ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဘဝန္တိ။

၂၈၁. “တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, အပိနု တွံ ဣမာယ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သန္ဒိဿသိ သာစရိယကော”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ”။ ‘ကောစာဟံ, ဘော ဂောတမ, သာစရိယကော, ကာ စ အနုတ္တရာ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ? အာရကာဟံ, ဘော ဂောတမ, အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သာစရိယကော”တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, အပိနု တွံ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ခါရိဝိဓမာဒါယ အရညဝနမဇ္ဈောဂါဟသိ သာစရိယကော – ‘ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ”။

“တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, အပိနု တွံ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကုဒါလပိဋကံ အာဒါယ အရညဝနမဇ္ဈောဂါဟသိ သာစရိယကော – ‘ကန္ဒမူလဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ”။

‘‘တံ ကිං မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, အပိနု တ္ဝံ ဣမဿေဝ အနုတ္တရဿ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကမသာမန္တ တ နိဂမသာမန္တံ တ အဂ္ဂာကဉ ကရိတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တော အစ္ဆသိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

‘‘တံ ကိං မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, အပိနု တ္ဝံ ဣမဿေဝ အနုတ္တရဿ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော အဂ္ဂိပါရိစရိယဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော စာတုမဟာပထေ စတုဒွါရံ အဂါရံ ကရိတွာ အစ္ဆသိ သာစရိယကော – ‘ယော ဣမာဟိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂမိဿတိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ, တံ မယံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ပဋိပူဇေဿာမာ’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

၂၈၂. ‘‘ဣတိ ခေါ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣမာယ စေဝ တ္ဝံ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ ပရိဟီနော သာစရိယကော။ ယေ စိမေ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ စတ္တာရော အပါယမုခါနိ ဘဝန္တိ, တတောပိ စ တ္ဝံ ပရိဟီနော သာစရိယကော။ ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ ဧသာ, အမ္ဗဋ္ဌ, အာစရိယေန ဗြာဟ္မဏေန ပေါက္ခရသာတိနာ ဝါစာ – ‘ကေ စ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကဏှာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ, ကာ စ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သာကစ္ဆာ’တိ အတ္တနာ အာပါယိကောပိ အပရိပူရမာနော။ ပဿ, အမ္ဗဋ္ဌ, ယာဝ အပရဒ္ဓဉ္စ တေ ဣဒံ အာစရိယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ။

ပုဗ္ဗကဣသိဘာဝါနုယောဂေါ

၂၈၃. ‘‘ဗြာဟ္မဏော ခေါ ပန, အမ္ဗဋ္ဌ, ပေါက္ခရသာတိ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ ဒတ္တိကံ ဘုဉ္ဇတိ။ တဿ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မုခီဘာဝမ္ပိ န ဒဒါတိ။ ယဒါပိ တေန မန္တေတိ, တိရောဒုဿန္တေန မန္တေတိ။ ယဿ ခေါ ပန, အမ္ဗဋ္ဌ, ဓမ္မိကံ ပယာတံ ဘိက္ခံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ, ကထံ တဿ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မုခီဘာဝမ္ပိ န ဒဒေယျ။ ပဿ, အမ္ဗဋ္ဌ, ယာဝ အပရဒ္ဓဉ္စ တေ ဣဒံ အာစရိယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ။

၂၈၄. ‘‘တံ ကိං မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ဣဓ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဟတ္ထိဂီဝါယ ဝါ နိသိန္နော အဿပိဋ္ဌေ ဝါ နိသိန္နော ရထူပတ္ထရေ ဝါ ဌိတော ဥဂ္ဂေဟိ ဝါ ရာဇညေဟိ ဝါ ကိဉ္စိဒေဝ မန္တနံ မန္တေယျ။ သော တမှာ ပဒေသာ အပက္ကမ္မ ဧကမန္တံ တိဋ္ဌေယျ။ အထ အာဂစ္ဆေယျ သုဒ္ဒေါ ဝါ သုဒ္ဒဒါသော ဝါ, တသ္မိံ ပဒေသေ ဌိတော တဒေဝ မန္တနံ မန္တေယျ – ‘ဧဝမ္ပိ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အာဟ, ဧဝမ္ပိ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အာဟာ’တိ။ အပိနု သော ရာဇဘဏိတံ ဝါ ဘဏတိ ရာဇမန္တနံ ဝါ မန္တေတိ? တွာဝတာ သော အဿ ရာဇာ ဝါ ရာဇမတ္တော ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

၂၈၅. ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ တ္ဝံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ယေ တေ အဟေသုံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ, တဒနုဂါယန္တိ တဒနုဘာသန္တိ ဘာသိတမနုဘာသန္တိ ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ, သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ [ယမဒဂ္ဂိ (က.)] အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပော ဘဂု – ‘တျာဟံ မန္တေ အဓိယာမိ သာစရိယကော’တိ, တာဝတာ တ္ဝံ ဘဝိဿသိ ဣသိ ဝါ ဣသိတ္တာယ ဝါ ပဋိပန္နောတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၂၈၆. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, အမ္ဗဋ္ဌ, ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ယေ တေ အဟေသုံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ, တဒနုဂါယန္တိ တဒနုဘာသန္တိ ဘာသိတမနုဘာသန္တိ ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ, သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပော ဘဂု, ဧဝံ သု တေ သုနှာတာ သုဝိလိတ္တာ ကပ္ပိတကေသမဿူ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာဘရဏာ [အာမုတ္တမာလာဘရဏာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဩဒါတဝတ္ထဝသနာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေန္တိ, သေယျထာပိ တ္ဝံ ဧတရဟိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂောတမ’’။

“॥ပေ॥ ဇံ သု တေ သာလီနံ ဩဒနံ သုစိမံသူပသေစနံ ဝိစိတကာဠကံ အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇနံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သေယျထာပိ တုမှံ ဧတရဟိ သာစရိယကော”တိ ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ”။

“॥ပေ॥ ဇံ သု တေ ဝေဏိကနတပဿာဟိ နာရီဟိ ပရိစာရေန္တိ, သေယျထာပိ တုမှံ ဧတရဟိ သာစရိယကော”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ”။

“॥ပေ॥ ဇံ သု တေ ကုတ္တတလေဟိ ဝဠဝါရထေဟိ ဒီဃာဟိ ပတောဒလဋ္ဌီဟိ တဟနေ ဝိတုဒေန္တာ ဝိပရိယာယန္တိ, သေယျထာပိ တုမှံ ဧတရဟိ သာစရိယကော”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ”။

“॥ပေ॥ ဇံ သု တေ ဥက္ကိဏ္ဏပရိခာသု ဩက္ခိတ္တပလိဃာသု နဂရူပကာရိကာသု ဒီဃာသိဝုဓေဟိ [ဒီဃာသိဗဒ္ဓေဟိ (သျာ. ပီ.)] ပုရိသေဟိ ရက္ခာပေန္တိ, သေယျထာပိ တုမှံ ဧတရဟိ သာစရိယကော”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ”။

“ဣတိ ခော, အမ္ဗဋ္ဌ, နေဝ တုမှံ ဣသိ န ဣသိတ္တာယ ပဋိပန္နော သာစရိယကော။ ယဿ ခော ပန, အမ္ဗဋ္ဌ, မယိ ကင်္ခာ ဝါ ဝိမတိ ဝါ သော မံ ပဉှေန, အဟံ ဝေယျာကရဏေန သောဓိဿာမီ”တိ။

ဒွေလက္ခဏာဒဿနံ

၂၈၇. အထ ခော ဘဂဝါ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ စင်္ကမံ အဗ္ဘုဋ္ဌာသိ။ အမ္ဗဋ္ဌောပိ မာဏဝေါ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ စင်္ကမံ အဗ္ဘုဋ္ဌာသိ။ အထ ခော အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ စင်္ကမန္တံ အနုစင်္ကမမာနော ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။ အဒ္ဒသာ ခော အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ ပဟူတဇိဝှတာယ စ။

၂၈၈. အထ ခော ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – “ပဿတိ ခော မေ အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ ပဟူတဇိဝှတာယ စာ”တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ တထာရူပံ ဣဒ္ဓာဘိသင်္ခာရံ အဘိသင်္ခာသိ ယထာ အဒ္ဒသ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဇိဝှံ နိန္နာမေတွာ ဥဘောပိ ကဏ္ဏသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ, ဥဘောပိ နာသိကသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ, ကေဝလမ္ပိ နလာဋမဏ္ဍလံ ဇိဝှာယ ဆာဒေသိ။ အထ ခော အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ ဧတဒဟောသိ – “သမန္နာဂတော ခော သမဏော ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ ပရိပုဏ္ဏေဟိ, နော အပရိပုဏ္ဏေဟီ”တိ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ, ဘော ဂေါတမ, ဂစ္ဆာမ, ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ”တိ ။ “ယဿဒါနိ တွံ, အမ္ဗဋ္ဌ, ကာလံ မညသီ”တိ။ အထ ခော အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဝဠဝါရထမာရုယှ ပက္ကာမိ။

၂၈၉. တေန ခော ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဥက္ကဋ္ဌာယ နိက္ခမိတွာ မဟတာ ဗြာဟ္မဏဂဏေန သဒ္ဓိံ သကေ အာရာမေ နိသိန္နော ဟောတိ အမ္ဗဋ္ဌံယေဝ မာဏဝံ ပဋိမာနေန္တော။ အထ ခော အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယေန သကော အာရာမော တေန ဟယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ, ယာနေန ဂန္တွာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

၂၉၀. ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဧတဒဝေါစ – “ကစ္စိ, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, အဒ္ဒသ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ”န္တိ? “အဒ္ဒသာမ ခော မယံ, ဘော, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ”န္တိ။ “ကစ္စိ, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တထာ သန္တံယေဝ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော နော အညထာ; ကစ္စိ ပန သော ဘဝံ ဂေါတမော တာဒိသော နော အညာဒိသော”တိ ? “တထာ သန္တံယေဝ, ဘော, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော နော အညထာ, တာဒိသောဝ သော ဘဝံ ဂေါတမော နော အညာဒိသော။ သမန္နာဂတော စ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာ

ပုရိသလက္ခဏေဟိ ပရိပုဏ္ဏေဟိ နော အပရိပုဏ္ဏေဟီ"တိ။ "အဟု ပန တေ, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ"တိ? "အဟု ခေါ မေ, ဘော, သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ"တိ။ "ယထာ ကထံ ပန တေ, တာတ အမ္ဗဋ္ဌ, အဟု သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ"တိ? အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယာဝတကော [ယာဝတိကော (က. ပီ.)] အဟောသိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ, တံ သဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အာရောစေသိ။

၂၉၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – "အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ပဏ္ဍိတက [ပဏ္ဍိတကာ], အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ဗဟုဿုတက [ဗဟုဿုတကာ], အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ တေဝိဇ္ဇက [တေဝိဇ္ဇကာ], ဧဝရူပေန ကိရ, ဘော, ပုရိသော အတ္ထစရကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဒေဝ ခေါ တွံ, အမ္ဗဋ္ဌ, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇ အဝစာသိ, အထ ခေါ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှေပိ ဧဝံ ဥပနေယျ ဥပနေယျ အဝစ။ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ပဏ္ဍိတက, အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ဗဟုဿုတက, အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ တေဝိဇ္ဇက, ဧဝရူပေန ကိရ, ဘော, ပုရိသော အတ္ထစရကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာ"တိ, ကုပိတော [သော ကုပိတော (ပီ.)] အနတ္တမနော အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ပဒသာယေဝ ပဝတ္တေသိ။ ဣစ္ဆတိ စ တာဝဒေဝ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

ပေါက္ခရသာတိဗုဒ္ဓုပသင်္ကမနံ

၂၉၂. အထ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ ဧတဒဝေါစုံ – "အတိဝိကာလော ခေါ, ဘော, အဇ္ဇ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သွေဒါနိ [အနိ သွေ (သီ. က.)] ဘဝံ ပေါက္ခရသာတိ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ"တိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ယာနေ အာရောပေတွာ ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသု ဥက္ကဋ္ဌာယ နိယျာသိ, ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ ယာနေန ဂန္တွာ, ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

၂၉၃. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "အာဂမာ နု ခေါ ဣဓ, ဘော ဂေါတမ, အမှာကံ အန္တေဝါသီ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ"တိ? "အာဂမာ ခေါ တေ [တေဓ (သျာ.), တေ ဣဓ (ပီ.)], ဗြာဟ္မဏ, အန္တေဝါသီ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ"တိ။ "အဟု ပန တေ, ဘော ဂေါတမ, အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ"တိ? "အဟု ခေါ မေ, ဗြာဟ္မဏ, အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ"တိ။ "ယထာကထံ ပန တေ, ဘော ဂေါတမ, အဟု အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ"တိ? အထ ခေါ ဘဂဝါ ယာဝတကော အဟောသိ အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ, တံ သဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အာရောစေသိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "ဗာလော, ဘော ဂေါတမ, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ, ခမတု ဘဝံ ဂေါတမော အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿာ"တိ။ "သုခီ ဟောတု, ဗြာဟ္မဏ, အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ"တိ။

၂၉၄. အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ ပဟူတဇိဝှတာယ စ။

၂၉၅. အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – "ပဿတိ ခေါ မေ အယံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ, ပဟူတဇိဝှတာယ စာ"တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တထာရူပံ

က္ကန္တာတိသင္ခ်ာရံ အတိသင္ခ်ာသိ ယထာ အဒၶသ ဗြာဟ္မဏော ပောက္ခရသာတိ ဘဂဝတော ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယ္ဟံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဇိဝွံ နိန္နာမေတွာ ဥဘောပိ ကဏ္ဏသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ, ဥဘောပိ နာသိကသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ, ကေဝလမ္ပိ နလာဋမဏ္ဍလံ ဇိဝွာယ ဆာဒေသိ။

၂၉၆. အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏႆ ပောက္ခရသာတိႆ ဧတဒဟောသိ – “သမန္နာဂတော ခေါ သမဏော ေဂါတမော ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ ပရိပုဏ္ဏေဟိ နော အပရိပုဏ္ဏေဟီ”တိ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒေဝစ – “အဓိဝါေသတု ေမ ဘဝံ ေဂါတေမာ အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံေဃနာ”တိ။ အဓိဝါေသသိ ဘဂဝါ တုဏွီဘာေဝန။

၂၉၇. အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပောက္ခရသာတိ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစေသိ – “ကာလော, ဘော ေဂါတမ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံေဃန ေယန ဗြာဟ္မဏႆ ပောက္ခရသာတိႆ နိဝေသနံ ေတနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသေန နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပောက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ပဏီေတန ခါဒနီေယန ေဘာဇနီေယန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ, မာဏဝကာပိ ဘိက္ခုသံဃံ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပောက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂေဟတွာ ေကမန္တံ နိသီဒိ။

၂၉၈. ေကမန္တံ နိသိန္နႆ ခေါ ဗြာဟ္မဏႆ ပောက္ခရသာတိႆ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကေထသိ, ေသယ္ယထိဒံ – ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ; ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိေလသံ, ေနက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာေသသိ။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသိ ဗြာဟ္မဏံ ပောက္ခရသာတိံ ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနီဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္နစိတ္တံ, အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မေဒသနာ, တံ ပကာေသသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိေရာဓံ မဂ္ဂံ။ ေသယ္ယထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မေဒဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏွေယ္ယ; ဧဝေမဝ ဗြာဟ္မဏႆ ပောက္ခရသာတိႆ တသ္မိံေယဝ အာသေန ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိေရာဓဓမ္မ”န္တိ။

ပောက္ခရသာတိဥပာသကတ္တပဋိေဝဒနာ

၂၉၉. အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပောက္ခရသာတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိေယာဂါဠ္ဟဓမ္မော တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကေထာ ေဝသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စေယာ သတ္ထုသာသေန ဘဂဝန္တံ ဧတဒေဝစ – “အဘိက္ကန္တံ, ေဘာ ေဂါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ေဘာ ေဂါတမ။ ေသယ္ယထာပိ, ေဘာ ေဂါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုေဇ္ဇယ္ယ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝေရယ္ယ, မူဠ္ဟႆ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိေက္ခယ္ယ , အန္ဓကာေရ ဝါ ေတလပေဇ္ဇာတံ ဓာေရယ္ယ, ‘စက္ခုမေန္တာ ရူပါနိ ဒက္ခႏ္တီ’တိ; ဧဝေမဝံ ေဘာတာ ေဂါတေမန အေနကပရိယာေယန ဓေမ္မာ ပကာသိေတာ။ ဧသာဟံ, ေဘာ ေဂါတမ, သပုေတ္တာ သဘရိေယာ သပရိေသာ သာမစ္စော ဘဝန္တံ ေဂါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ေဂါတေမာ ဓာေရတု အဇ္ဇတေဂ္ဂ ပါဏုေပတံ သရဏံ ဂတံ။ ယထာ စ ဘဝံ ေဂါတေမာ ဥက္ကဋ္ဌာယ အညာနိ ဥပါသကကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ, ဧဝေမဝ ဘဝံ ေဂါတေမာ ေပါက္ခရသာတိကုလံ ဥပသင်္ကမတု။ တတ္ထ ေယ ေတ မာဏဝကာ ဝါ မာဏဝိကာ ဝါ ဘဝန္တံ ေဂါတမံ အဘိဝါေဒႆန္တိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌိႆန္တိ [ပစ္စုဋ္ဌႆန္တိ (ပီ.)] ဝါ အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ ဒႆန္တိ စိတ္တံ ဝါ ပသာေဒႆန္တိ, ေတသံ တံ ဘဝိႆတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။ “ကလ္ယာဏံ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏာ”တိ။

အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. သောဏဒဏ္ဍသုတ္တံ

စမ္ပေယျကဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ

၃၀၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အင်္ဂေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန စမ္ပာ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော စမ္ပံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေန ဒိန္နံ ရာဇဒာယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။

၃၀၁. အဿောသုံ ခေါ စမ္ပေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ – “သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော အင်္ဂေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ စမ္ပံ အနုပ္ပတ္တော စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ”တိ။ အထ ခေါ စမ္ပေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ စမ္ပာယ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ [သင်္ဃာ သင်္ဃီ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဂဏီဘူတာ ယေန ဂဂ္ဂရာ ပေါက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမန္တိ။

၃၀၂. တေန ခေါ ပန သမယေန သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဥပရိပါသာဒေ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော စမ္ပေယျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ စမ္ပာယ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ [သင်္ဃေ သင်္ဃီ (သီ. ပီ.) သင်္ဃာ သင်္ဃီ (သျာ.)] ဂဏီဘူတေ ယေန ဂဂ္ဂရာ ပေါက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမန္တေ။ ဒိသွာ ခတ္တံ အာမန္တေသိ – “ကိံ နု ခေါ, ဘော ခတ္တေ, စမ္ပေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ စမ္ပာယ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတာ ယေန ဂဂ္ဂရာ ပေါက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမန္တီ”တိ? “အတ္ထိ ခေါ, ဘော, သမဏော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော အင်္ဂေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ စမ္ပံ အနုပ္ပတ္တော စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ တမေတေ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘော ခတ္တေ, ယေန စမ္ပေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသင်္ကမ, ဥပသင်္ကမိတွာ စမ္ပေယျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘သောဏဒဏ္ဍော, ဘော, ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော, သောဏဒဏ္ဍောပိ ဗြာဟ္မဏော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ’’’တိ။ “ဧဝံ, ဘော”တိ ခေါ သော ခတ္တာ သောဏဒဏ္ဍဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန စမ္ပေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စမ္ပေယျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဧတဒဝေါစ – “သောဏဒဏ္ဍော ဘော ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – ‘အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော, သောဏဒဏ္ဍောပိ ဗြာဟ္မဏော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ’’’တိ။

သောဏဒဏ္ဍဂုဏကထာ

၃၀၃. တေန ခေါ ပန သမယေန နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပဉ္စမတ္တာနိ ဗြာဟ္မဏသတာနိ စမ္ပာယံ ပဋိဝသန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အဿောသုံ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ – “သောဏဒဏ္ဍော ကိရ ဗြာဟ္မဏော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ”တိ။ အထ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ ယေန သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သောဏဒဏ္ဍံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – “သစ္စံ ကိရ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေ

တမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတ္တုန္တိ”တိ? “ဧဝံ ခေါ မေ, ဘော, ဟောတိ – ‘အဟမ္ပိ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမီ’”တိ။

“မာ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိ။ န အရဟတိ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သစေ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတိ, ဘောတော သောဏဒဏ္ဍဿ ယသော ဟာယိဿတိ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော အဘိဝမ္ဍိဿတိ။ ယမ္ပိ ဘောတော သောဏဒဏ္ဍဿ ယသော ဟာယိဿတိ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော အဘိဝမ္ဍိဿတိ , ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ; သမဏောတွေဝ ဂေါတမော အရဟတိ ဘဝန္တံ သောဏဒဏ္ဍံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ, သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ ယမ္ပိ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ, သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန, ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ; သမဏောတွေဝ ဂေါတမော အရဟတိ ဘဝန္တံ သောဏဒဏ္ဍံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော အဇ္ဈာယကော , မန္တဓရော, တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဋုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော, လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ [ဗြဟ္မဝီ (သီ.), ဗြဟ္မဝစ္စသီ (ပီ.)] အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော ကလျာဏဝါစော ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ [အနေဠဂလာယ (သီ. ပီ.), အနေလဂဠာယ (က)] အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော ဗဟူနံ အာစရိယပါစရိယော တီဏိ မာဏဝကသတာနိ မန္တေ ဝါစေတိ။ ဗဟူ ခေါ ပန နာနာဒိသာ နာနာဇနပဒါ မာဏဝကာ အာဂစ္ဆန္တိ ဘောတော သောဏဒဏ္ဍဿ သန္တိကေ မန္တတ္ထိကာ မန္တေ အဓိယိတုကာမာ ။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော; သမဏော ဂေါတမော တရုဏော စေဝ တရုဏပဗ္ဗဇိတော စ။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော ရညော မာဂဓဿ သေနိယဿ ဗိမ္ဗိသာရဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“ဘဝဉှိ သောဏဒဏ္ဍော စမ္ပံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ, ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေန ဒိန္နံ, ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။ ယမ္ပိ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော စမ္ပံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ, ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေန ဒိန္နံ, ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မ

ဒေယျုံ။ ကြမိနာပဌေန န အရဟတိ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ; သမဏောတွေ၀ ဂေါတမော အရဟတိ ဘဝန္တံ သောဏဒဏ္ဍံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု''န္တိ။

ဗုဒ္ဓဂုဏကထာ

၃၀၄. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော တေ ဗြာဟ္မဏေ ဧတဒဝေါစ –

''တေန ဟိ, ဘော, မမပိ သုဏာထ, ယထာ မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ; န တွေဝ အရဟတိ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ, သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ, အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ ယမ္ပိ ဘော သမဏော ဂေါတမော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ, အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန, ကြမိနာပဌေန န အရဟတိ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ ; အထ ခေါ မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော မဟန္တံ ဉာတိသံဃံ ဩဟာယ ပဗ္ဗဇိတော။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ပဟူတံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဩဟာယ ပဗ္ဗဇိတော ဘူမိဂတဉ္စ ဝေဟာသဋ္ဌဉ္စ။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဒဟရောဝ သမာနော ယုဝါ သုသုကာဠကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ အဿုမုခါနံ ရုဒန္တာနံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော, ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ, ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ, အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သီလဝါ အရိယသီလီ ကုသလသီလီ ကုသလသီလေန သမန္နာဂတော။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ကလျာဏဝါစော ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဗဟူနံ အာစရိယပါစရိယော။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ခီဏကာမရာဂေါ ဝိဂတစာပလ္လော။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ အပါပပုရေက္ခာရော ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော အသမ္ဘိန္နခတ္တိယကုလာ။ပေ.။

''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အဍ္ဎာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော မဟဒ္ဓနာ မဟာဘောဂါ။ပေ.။

''သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ တိရောရဋ္ဌာ တိရောဇနပဒါ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။

''သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတာနိ။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’ တိ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဧဟိသ္ွာဂတဝါဒီ သခိလော သမ္မောဒကော အဗ္ဘာကုဋိကော ဥတ္တာနမုခော ပုဗ္ဗဘာသီ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော စတုန္နံ ပရိသာနံ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“သမဏေ ခလု, ဘော, ဂေါတမေ ဗဟူ ဒေဝတာ စ မနုဿာ စ အဘိပ္ပသန္နာ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ပဋိဝသတိ, န တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သင်္ဃီ ဂဏီ ဂဏာစရိယော ပုထုတိတ္ထကရာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ယထာ ခော ပန, ဘော, ဧတေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ယသော သမုဒာဂစ္ဆတိ, န ဟေဝံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော သမုဒာဂတော။ အထ ခော အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော သမုဒာဂတော။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတော။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတော။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ရညော မာဂဓဿ သေနိယဿ ဗိမ္ဗိသာရဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော စမ္ပံ အနုပ္ပတ္တော, စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ ယေ ခော ပန, ဘော, ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အမှာကံ ဂါမခေတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ အတိထီ နော တေ ဟောန္တိ။ အတိထီ ခော ပနမှေဟိ သက္ကာတဗ္ဗာ ဂရုကာတဗ္ဗာ မာနေတဗ္ဗာ ပူဇေတဗ္ဗာ အပစေတဗ္ဗာ။ ယမ္ပိ, ဘော, သမဏော ဂေါတမော စမ္ပံ အနုပ္ပတ္တော စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ, အတိထိမှာကံ သမဏော ဂေါတမော; အတိထိ ခော ပနမှေဟိ သက္ကာတဗ္ဗော ဂရုကာတဗ္ဗော မာနေတဗ္ဗော ပူဇေတဗ္ဗော အပစေတဗ္ဗော။ ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ အထ ခော မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ဧတ္တကေ ခော အဟံ, ဘော, တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ

ဝဏ္ဏော ပရိယာပုဏာမိ, နော စ ခေါ သော ဘဝံ ကေတမော ဇတ္တကဝဏ္ဏော။ အပရိမာဏဝဏ္ဏော ဟိ သော ဘဝံ ကေတမော’’တိ။

၃၀၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ ဗြာဟ္မဏာ သောဏဒဏ္ဍံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ယထာ ခေါ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏေ ဘာသတိ ဣတောပိ စေပိ သော ဘဝံ ဂေါတမော ယောဇနသတေ ဝိဟရတိ, အလမေဝ သဒ္ဓေန ကုလပုတ္တေန ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ အပိ ပုဋောသေနာ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ဘော, သဗ္ဗေဝ မယံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။

သောဏဒဏ္ဍပရိဝိတက္ကော

၃၀၆. အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော မဟတာ ဗြာဟ္မဏဂဏေန သဒ္ဓိံ ယေန ဂဂ္ဂရာ ပေါက္ခရဏီ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍဿ ဗြာဟ္မဏဿ တိရောဝနသဏ္ဍဂတဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘‘အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆေယျံ; တတြ စေ မံ သမဏော ဂေါတမော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘န ခေါ ဧသ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္ဟော ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ဧဝံ နာမေသ, ဗြာဟ္မဏ , ပဉ္ဟော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော’တိ, တေန မံ အယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ – ‘ဗာလော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော အဗျတ္တော, နာသက္ခိ သမဏံ ဂေါတမံ ယောနိသော ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆိတု’န္တိ။ ယံ ခေါ ပနာယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ။ ယဿ ခေါ ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ။ ယသောလဒ္ဓာ ခေါ ပနမှာကံ ဘောဂါ။ မမဉ္စေဝ ခေါ ပန သမဏော ဂေါတမော ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆေယျ, တဿ စာဟံ ပဉ္ဟဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ န အာရာဓေယျံ; တတြ စေ မံ သမဏော ဂေါတမော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘န ခေါ ဧသ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္ဟော ဧဝံ ဗျာကာတဗ္ဗော, ဧဝံ နာမေသ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္ဟော ဗျာကာတဗ္ဗော’တိ, တေန မံ အယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ – ‘ဗာလော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော အဗျတ္တော, နာသက္ခိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပဉ္ဟဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေတု’န္တိ။ ယံ ခေါ ပနာယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ။ ယဿ ခေါ ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ။ ယသောလဒ္ဓာ ခေါ ပနမှာကံ ဘောဂါ။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန ဧဝံ သမီပဂတော သမာနော အဒိသွာဝ သမဏံ ဂေါတမံ နိဝတ္တေယျံ, တေန မံ အယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ – ‘ဗာလော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော အဗျတ္တော မာနထဒ္ဓေါ ဘီတော စ, နော ဝိသဟတိ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ, ကထဉှိ နာမ ဧဝံ သမီပဂတော သမာနော အဒိသွာဝ သမဏံ ဂေါတမံ နိဝတ္တိဿတီ’တိ။ ယံ ခေါ ပနာယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ။ ယဿ ခေါ ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ, ယသောလဒ္ဓာ ခေါ ပနမှာကံ ဘောဂါ’’တိ။

၃၀၇. အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ စမ္ပေယျကာပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝာဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ နာမဂောတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၃၀၈. တတြာပိ သုဒံ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဧတဒေဝ ဗဟုလမနုဝိတက္ကေန္တော နိသိန္နော ဟောတိ – ‘‘အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆေယျံ; တတြ စေ မံ သမဏော ဂေါတမော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘န ခေါ ဧသ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္ဟော ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ဧဝံ နာမေသ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္ဟော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော’တိ, တေန မံ အယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ – ‘ဗာလော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော အဗျတ္တော, နာသက္ခိ သမဏံ ဂေါတမံ ယောနိသော ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆိတု’န္တိ။ ယံ ခေါ ပနာယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ။ ယဿ ခေါ ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ။ ယသောလဒ္ဓာ ခေါ ပနမှာကံ ဘောဂါ။ မမဉ္စေဝ ခေါ ပန သမဏော ဂေါတမော ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆေယျ, တဿ စာဟံ ပဉ္ဟဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ န အာရာဓေယျံ; တတြ စေ မံ သမဏော ဂေါတမော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘န ခေါ ဧသ, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္ဟော ဧဝံ ဗျာကာတဗ္ဗော, ဧဝံ နာမေသ, ဗြာဟ္မဏ, ပ

ဍ္ဎေဟာ ဗ္ယာကာတဗ္ဗော’တိ, တေန မံ အယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ – ‘ဗာလော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော အဗျတ္တော, နာသက္ခိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေတု’န္တိ။ ယံ ခေါ ပနာယံ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ။ ယဿ ခေါ ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ။ ယသောလဒ္ဓာ ခေါ ပနမှာကံ ဘောဂါ။ အဟော ဝတ မံ သမဏော ဂေါတမော သကေ အာစရိယကေ တေဝိဇ္ဇကေ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျ, အဒ္ဓါ ဝတဿာဟံ စိတ္တံ အာရာဓေယျံ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏေနာ”တိ။

ဗြာဟ္မဏပညတ္တိ

၃၀၉. အထ ခေါ ဘဂဝတော သောဏဒဏ္ဍဿ ဗြာဟ္မဏဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဧတဒဟောသိ – “ဝိဟညတိ ခေါ အယံ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော သကေန စိတ္တေန။ ယံနူနာဟံ သောဏဒဏ္ဍံ ဗြာဟ္မဏံ သကေ အာစရိယကေ တေဝိဇ္ဇကေ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သောဏဒဏ္ဍံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ – “ကတိဟိ ပန, ဗြာဟ္မဏ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မီ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ?

၃၁၀. အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – “ယံ ဝတ နော အဟောသိ ဣစ္ဆိတံ, ယံ အာကင်္ခိတံ, ယံ အဓိပ္ပေတံ, ယံ အဘိပတ္ထိတံ – ‘အဟော ဝတ မံ သမဏော ဂေါတမော သကေ အာစရိယကေ တေဝိဇ္ဇကေ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျ, အဒ္ဓါ ဝတဿာဟံ စိတ္တံ အာရာဓေယျံ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏေနာ’တိ, တတ္ထ မံ သမဏော ဂေါတမော သကေ အာစရိယကေ တေဝိဇ္ဇကေ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ။ အဒ္ဓါ ဝတဿာဟံ စိတ္တံ အာရာဓေဿာမိ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏေနာ”တိ။

၃၁၁. အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော အဗ္ဘုန္နာမေတွာ ကာယံ အနုဝိလောကေတွာ ပရိသံ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ပဉ္စဟိ, ဘော ဂေါတမ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မီ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ, ဘော ဂေါတမ, ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ, သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန; အဇ္ဈာယကော ဟောတိ မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော; အဘိရူပေါ ဟောတိ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ; သီလဝါ ဟောတိ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော; ပဏ္ဍိတော စ ဟောတိ မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မီ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ။

“ဣမေသံ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ပဉ္စန္နံ အင်္ဂါနံ သက္ကာ ဧကံ အင်္ဂံ ဌပယိတွာ စတူဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေတုံ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မီ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ? “သက္ကာ , ဘော ဂေါတမ။ ဣမေသဉှိ, ဘော ဂေါတမ, ပဉ္စန္နံ အင်္ဂါနံ ဝဏ္ဏံ ဌပယာမ။ ကိဉှိ ဝဏ္ဏော ကရိဿတိ? ယတော ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန; အဇ္ဈာယကော စ ဟောတိ မန္တဓရော စ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော; သီလဝါ စ ဟောတိ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော; ပဏ္ဍိတော စ ဟောတိ မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘော ဂေါတမ စတူဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မီ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ။

၃၁၂. ‘‘ကတမေသံ ပန, ဗြာဟ္မဏာ, စတုန္နံ အင်္ဂါနံ သက္ကာ ဧကံ အင်္ဂံ ဌပယိတ္ဝာ တီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေတုံ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မိ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ? ‘‘သက္ကာ, ဘော ဂေါတမ။ ဣမေသဉှိ, ဘော ဂေါတမ, စတုန္နံ အင်္ဂါနံ မန္တေ ဌပယာမ။ ကိဉှိ မန္တာ ကရိဿန္တိ? ယတော ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန; သီလဝါ စ ဟောတိ ဝုဍ္ဎသီလီ ဝုဍ္ဎသီလေန သမန္နာဂတော; ပဏ္ဍိတော စ ဟောတိ မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, တီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မိ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ။

‘‘ဣမေသံ ပန, ဗြာဟ္မဏာ, တိဏ္ဏံ အင်္ဂါနံ သက္ကာ ဧကံ အင်္ဂံ ဌပယိတ္ဝာ ဒ္ဝီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေတုံ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မိ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ? ‘‘သက္ကာ, ဘော ဂေါတမ။ ဣမေသဉှိ, ဘော ဂေါတမ, တိဏ္ဏံ အင်္ဂါနံ ဇာတိံ ဌပယာမ။ ကိဉှိ ဇာတိ ကရိဿတိ? ယတော ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဗြာဟ္မဏော သီလဝါ ဟောတိ ဝုဍ္ဎသီလီ ဝုဍ္ဎသီလေန သမန္နာဂတော; ပဏ္ဍိတော စ ဟောတိ မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဒ္ဝီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; ‘ဗြာဟ္မဏောသ္မိ’တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ။

၃၁၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ ဗြာဟ္မဏာ သောဏဒဏ္ဍံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘မာ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော ဧဝံ အဝစ။ အပဝဒတေဝ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော ဝဏ္ဏံ, အပဝဒတိ မန္တေ, အပဝဒတိ ဇာတိံ ဧကံသေန။ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏဿေဝ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အနုပက္ခန္ဒတီ’’တိ။

၃၁၄. အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ ဗြာဟ္မဏေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သစေ ခေါ တုမှာကံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အပ္ပဿုတော စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, အကလျာဏဝါက္ကရဏော စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, ဒုပ္ပညော စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, န စ ပဟောတိ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’န္တိ, တိဋ္ဌတု သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, တုမှေဝ မယာ သဒ္ဓိံ မန္တဝှော အသ္မိံ ဝစနေ။ သစေ ပန တုမှာကံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဗဟုဿုတော စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, ကလျာဏဝါက္ကရဏော စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, ပဏ္ဍိတော စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော, ပဟောတိ စ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’န္တိ, တိဋ္ဌထ တုမှေ, သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိမန္တေတူ’’တိ။

၃၁၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တိဋ္ဌတု ဘဝံ ဂေါတမော, တုဏှီ ဘဝံ ဂေါတမော ဟောတု, အဟမေဝ တေသံ သဟဓမ္မေန ပဋိဝစနံ ကရိဿာမီ’’တိ။ အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော တေ ဗြာဟ္မဏေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ, မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ – ‘အပဝဒတေဝ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော ဝဏ္ဏံ, အပဝဒတိ မန္တေ, အပဝဒတိ ဇာတိံ ဧကံသေန။ ဘဝံ သောဏဒဏ္ဍော သမဏဿေဝ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အနုပက္ခန္ဒတီ’တိ။ နာဟံ, ဘော, အပဝဒာမိ ဝဏ္ဏံ ဝါ မန္တေ ဝါ ဇာတိံ ဝါ’’တိ။

၃၁၆. တေန ခေါ ပန သမယေန သောဏဒဏ္ဍဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဘာဂိနေယျော အင်္ဂကော နာမ မာဏဝကော တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော တေ ဗြာဟ္မဏေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ပဿထ နော ဘောန္တော ဣမံ အင်္ဂကံ မာဏဝကံ အမှာကံ ဘာဂိနေယျ’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘော’’။ ‘‘အင်္ဂကော ခေါ, ဘော, မာဏဝကော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ, နာဿ ဣမိဿံ ပရိသာယံ သမသမော အတ္ထိ ဝဏ္ဏေန ဌပေတ္ဝာ သမဏံ ဂေါတမံ။ အင်္ဂကော ခေါ မာဏဝကော အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော, တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော။ အဟမဿ မန္တေ ဝါစေတာ။ အင်္ဂကော ခေါ မာဏဝကော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိ

တော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ အဟမဿ မာတာပိတရော ဇာနာမိ။ အင်္ဂကော ဒေါ မာဏဝကော ဟာဏမ္ပိ ဟနေယျ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယေယျ , ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆေယျ, မုသာဝါဒမ္ပိ ဘဏေယျ, မဇ္ဇမ္ပိ ပိဝေယျ, ဧတ္ထ ဒါနိ, ဘော, ကိံ ဝဏ္ဏော ကရိဿတိ, ကိံ မန္တာ, ကိံ ဇာတိ? ယတော ခေါ, ဘော, ဗြာဟ္မဏော သီလဝါ စ ဟောတိ ဝုဍ္ဍသီလီ ဝုဍ္ဍသီလေန သမန္နာဂတော, ပဏ္ဍိတော စ ဟောတိ မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘော, ဒွီဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေန္တိ; 'ဗြာဟ္မဏောသ္မီ'တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ''တိ။

သီလပညာကထာ

၃၁၇. ''ဣမေသံ ပန, ဗြာဟ္မဏ, ဒွိန္နံ အင်္ဂါနံ သက္ကာ ဧကံ အင်္ဂံ ဌပယိတွာ ဧကေန အင်္ဂေန သမန္နာဂတံ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပညပေတုံ; 'ဗြာဟ္မဏောသ္မီ'တိ စ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, န စ ပန မုသာဝါဒံ အာပဇ္ဇေယျာ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ။ သီလပရိဓောတာ ဟိ, ဘော ဂေါတမ, ပညာ; ပညာပရိဓောတံ သီလံ။ ယတ္ထ သီလံ တတ္ထ ပညာ, ယတ္ထ ပညာ တတ္ထ သီလံ။ သီလဝတော ပညာ, ပညဝတော သီလံ။ သီလပညာဏဉ္စ ပန လောကသ္မိံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထံ ဓောဝေယျ, ပါဒေန ဝါ ပါဒံ ဓောဝေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, သီလပရိဓောတာ ပညာ, ပညာပရိဓောတံ သီလံ။ ယတ္ထ သီလံ တတ္ထ ပညာ, ယတ္ထ ပညာ တတ္ထ သီလံ။ သီလဝတော ပညာ, ပညဝတော သီလံ။ သီလပညာဏဉ္စ ပန လောကသ္မိံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ''တိ။ ''ဧဝမေတံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝမေတံ, ဗြာဟ္မဏ, သီလပရိဓောတာ ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, ပညာ, ပညာပရိဓောတံ သီလံ။ ယတ္ထ သီလံ တတ္ထ ပညာ, ယတ္ထ ပညာ တတ္ထ သီလံ။ သီလဝတော ပညာ, ပညဝတော သီလံ။ သီလပညာဏဉ္စ ပန လောကသ္မိံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထံ ဓောဝေယျ, ပါဒေန ဝါ ပါဒံ ဓောဝေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, သီလပရိဓောတာ ပညာ, ပညာပရိဓောတံ သီလံ။ ယတ္ထ သီလံ တတ္ထ ပညာ, ယတ္ထ ပညာ တတ္ထ သီလံ။ သီလဝတော ပညာ, ပညဝတော သီလံ။ သီလပညာဏဉ္စ ပန လောကသ္မိံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ။

၃၁၈. ''ကတမံ ပန တံ, ဗြာဟ္မဏ, သီလံ? ကတမာ သာ ပညာ''တိ? ''ဧတ္တကပရမာဝ မယံ, ဘော ဂေါတမ, ဧတသ္မိံ အတ္ထေ။ သာဓု ဝတ ဘဝန္တံယေဝ ဂေါတမံ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော''တိ။ ''တေန ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, သုဏောဟိ; သာဓုကံ မနသိကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ တံ, ဗြာဟ္မဏ, သီလံ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ, အဘိနိန္နာမေတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ အယံ ခေါ သာ, ဗြာဟ္မဏ, ပညာ''တိ။

သောဏဒဏ္ဍဥပာသကတ္တပဋိဝေဒနာ

၃၁၉. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ , ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ ။ သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ'တိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ, ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ ။ အဓိဝါသေတု စ မေ ဘဝံ ဂေါတမော သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

၃၂၀. အထ ခော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – “ကာလော, ဘော ဂေါတမ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန သောဏဒဏ္ဍဿ ဗြာဟ္မဏဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။

၃၂၁. အထ ခော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သောဏဒဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဟဉ္စေဝ ခော ပန, ဘော ဂေါတမ, ပရိသဂတော သမာနော အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိဝါဒေယျံ, တေန မံ သာ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ။ ယံ ခော ပန သာ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ။ ယဿ ခော ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ။ ယသောလဒ္ဓါ ခော ပနမှာကံ ဘောဂါ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန, ဘော ဂေါတမ, ပရိသဂတော သမာနော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှေယျံ, အာသနာ မေ တံ ဘဝံ ဂေါတမော ပစ္စုဋ္ဌာနံ ဓာရေတု။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန, ဘော ဂေါတမ, ပရိသဂတော သမာနော ဝေဌနံ ဩမုဉ္စေယျံ, သိရသာ မေ တံ ဘဝံ ဂေါတမော အဘိဝါဒနံ ဓာရေတု။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန, ဘော ဂေါတမ, ယာနဂတော သမာနော ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိဝါဒေယျံ, တေန မံ သာ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ။ ယံ ခော ပန သာ ပရိသာ ပရိဘဝေယျ, ယသောပိ တဿ ဟာယေထ, ယဿ ခော ပန ယသော ဟာယေထ, ဘောဂါပိ တဿ ဟာယေယျုံ။ ယသောလဒ္ဓါ ခော ပနမှာကံ ဘောဂါ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန, ဘော ဂေါတမ, ယာနဂတော သမာနော ပတောဒလဋ္ဌိံ အဗ္ဘုန္နာမေယျံ, ယာနာ မေ တံ ဘဝံ ဂေါတမော ပစ္စောရောဟနံ ဓာရေတု။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန, ဘော ဂေါတမ, ယာနဂတော သမာနော ဆတ္တံ အပနာမေယျံ, သိရသာ မေ တံ ဘဝံ ဂေါတမော အဘိဝါဒနံ ဓာရေတူ”တိ။

၃၂၂. အထ ခော ဘဂဝါ သောဏဒဏ္ဍံ ဗြာဟ္မဏံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမီတိ။

သောဏဒဏ္ဍသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. ကူဋဒန္တသုတ္တံ

ခာဏုမတကဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ

၃၂၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မဂဓေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန ခာဏုမတံ နာမ မဂဓာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ခာဏုမတေ ဝိဟရတိ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ခာဏုမတံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေန ဒိန္နံ ရာဇဒာယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ မဟာယညော ဥပက္ခဋော ဟောတိ။ သတ္တ စ ဥသဘသတာနိ သတ္တ စ ဝစ္ဆတရသတာနိ သတ္တ စ ဝစ္ဆတရီသတာနိ သတ္တ စ အဇသတာနိ သတ္တ စ ဥရဗ္ဘသတာနိ ထူဏူပနီတာနိ ဟောန္တိ ယညတ္ထာယ။

၃၂၄. အဿောသုံ ခေါ ခာဏုမတကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ – ‘‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော မဂဓေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ခာဏုမတံ အနုပ္ပတ္တော ခာဏုမတေ ဝိဟရတိ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ’’တိ။

၃၂၅. အထ ခေါ ခာဏုမတကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ခာဏုမတာ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတာ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနုပသင်္ကမန္တိ။

၃၂၆. တေန ခေါ ပန သမယေန ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဥပရိပါသာဒေ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ခာဏုမတကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ခာဏုမတာ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတေ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနုပသင်္ကမန္တေ။ ဒိသွာ ခတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘော ခတ္တေ, ခာဏုမတကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ခာဏုမတာ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတာ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနုပသင်္ကမန္တီ’’တိ?

၃၂၇. ‘‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, သမဏော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော မဂဓေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ခာဏုမတံ အနုပ္ပတ္တော, ခာဏုမတေ ဝိဟရတိ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ တမေတေ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမန္တီ’’တိ။

၃၂၈. အထ ခေါ ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သုတံ ခေါ ပန မေတံ – ‘သမဏော ဂေါတမော တိဝိဓံ ယညသမ္ပဒံ သောဠသပရိက္ခာရံ ဇာနာတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဇာနာမိ တိဝိဓံ ယညသမ္ပဒံ သောဠသပရိက္ခာရံ။ ဣစ္ဆာမိ စာဟံ မဟာယညံ ယဇိတုံ။ ယံနူနာဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိတွာ တိဝိဓံ ယညသမ္ပဒံ သောဠသပရိက္ခာရံ ပုစ္ဆေယျ’’န္တိ။

၃၂၉. အထ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ခတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘‘တေန ဟိ, ဘော ခတ္တေ, ယေန ခာဏုမတကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသင်္ကမ။ ဥပသင်္ကမိတွာ ခာဏုမတကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘ကူဋဒန္တော, ဘော, ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – ‘‘အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော, ကူဋဒန္တောပိ ဗြာဟ္မဏော သမဏံ

ကေတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ'''တိ။ ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ သော ခတ္တာ ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ခါဏုမတကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ ခါဏုမတကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဧတဒဝေါစ – ''ကူဋဒန္တော, ဘော, ဗြာဟ္မဏော ဧဝမာဟ – 'အာဂမေန္တု ကိရ ဘောန္တော, ကူဋဒန္တောပိ ဗြာဟ္မဏော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ'''တိ။

ကူဋဒန္တဂုဏကထာ

၃၂၀. တေန ခေါ ပန သမယေန အနေကာနိ ဗြာဟ္မဏသတာနိ ခါဏုမတေ ပဋိဝသန္တိ – ''ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ မဟာယညံ အနုဘဝိဿာမာ''တိ။ အဿောသုံ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ – ''ကူဋဒန္တော ကိရ ဗြာဟ္မဏော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ''တိ။ အထ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ ယေန ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိံသု။

၃၂၁. ဥပသင်္ကမိတွာ ကူဋဒန္တံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ''သစ္စံ ကိရ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ''တိ? ''ဧဝံ ခေါ မေ, ဘော, ဟောတိ – 'အဟမ္ပိ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမီ'''တိ။

''မာ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိ။ န အရဟတိ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သစေ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတိ, ဘောတော ကူဋဒန္တဿ ယသော ဟာယိဿတိ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော အဘိဝဍ္ဎိဿတိ။ ယမ္ပိ ဘောတော ကူဋဒန္တဿ ယသော ဟာယိဿတိ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော အဘိဝဍ္ဎိဿတိ, ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သမဏောတွေဝ ဂေါတမော အရဟတိ ဘဝန္တံ ကူဋဒန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ ။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ ယမ္ပိ ဘဝံ ကူဋဒန္တော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန, ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သမဏောတွေဝ ဂေါတမော အရဟတိ ဘဝန္တံ ကူဋဒန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော အဍ္ဍော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဇာတရူပရဇတော။ပေ.။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော။ပေ.။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ။ပေ.။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော။ပေ.။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော ကလျာဏဝါစော ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ပေ.။

''ဘဝဉှိ ကူဋဒန္တော ဗဟူနံ အာစရိယပါစရိယော တီဏိ မာဏဝကသတာနိ မန္တေ ဝါစေတိ, ဗဟူ ခေါ ပန နာနာဒိသာ နာနာဇနပဒါ မာဏဝကာ အာဂစ္ဆန္တိ ဘောတော ကူဋဒန္တဿ သန္တိကေ မန္တတ္ထိကာ မန္တေ အဓိယိတုကာမာ

မာ။ပေ.။

“ဘဝဥ္စဟိ ကူဋဒန္တော ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ သမဏော ဂေါတမော တရုဏော စေဝ တရုဏပဗ္ဗဇိတော စ။ပေ.။

“ဘဝဥ္စဟိ ကူဋဒန္တော ရညော မာဂဓဿ သေနိယဿ ဗိမ္ဗိသာရဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“ဘဝဥ္စဟိ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“ဘဝဥ္စဟိ ကူဋဒန္တော ခါဏုမတံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။ ယမ္ပိ ဘဝံ ကူဋဒန္တော ခါဏုမတံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ, ရညာ မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ, ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သမဏောတွေဝ ဂေါတမော အရဟတိ ဘဝန္တံ ကူဋဒန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ။

ဗုဒ္ဓဂုဏကထာ

၃၃၂. ဧဝံ ဝုတ္တေ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော တေ ဗြာဟ္မဏေ ဧတဒဝေါစ –

“တေန ဟိ, ဘော, မမပိ သုဏာထ, ယထာ မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ, နတွေဝ အရဟတိ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ ယမ္ပိ, ဘော, သမဏော ဂေါတမော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန, ဣမိနာပင်္ဂေန န အရဟတိ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ အထ ခေါ မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော မဟန္တံ ဉာတိသံဃံ ဩဟာယ ပဗ္ဗဇိတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ပဟူတံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဩဟာယ ပဗ္ဗဇိတော ဘူမိဂတဉ္စ ဝေဟာသဋ္ဌဉ္စ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဒဟရောဝ သမာနော ယုဝါ သုသုကာဠကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ အာဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ အဿုမုခါနံ ရုဒန္တာနံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အာဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သီလဝါ အရိယသီလီ ကုသလသီလီ ကုသလသီလေန သမန္နာဂတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ကလျာဏတစော ကလျာဏတက္ကရဏော ပေါရိယာ တစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂလာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဗဟူနံ အာစရိယပါစရိယော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ခီဏကာမရာဂေါ ဝိဂတစာပလ္လော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ အပါပပုရေက္ခာရော ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော အသမ္ဘိန္နခတ္တိယကုလာ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော အဍ္ဍာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော မဟဒ္ဓနာ မဟာဘောဂါ။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ တိရောရဋ္ဌာ တိရောဇနပဒါ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတာနိ။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’ တိ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဧဟိသွာဂတဝါဒီ သခိလော သမ္မောဒကော အဗ္ဘာကုဋိကော ဥတ္တာနမုခော ပုဗ္ဗဘာသီ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော စတုန္နံ ပရိသာနံ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

“သမဏေ ခလု, ဘော, ဂေါတမေ ဗဟူ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ အဘိပ္ပသန္နာ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ပဋိဝသတိ န တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။ပေ.။

“သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သင်္ဃီ ဂဏီ ဂဏာစရိယော ပုထုတိတ္ထကရာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယထာ ခေါ ပန, ဘော, ဧတေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ယသော သမုဒာဂစ္ဆတိ, န ဟေဝံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော သမုဒာဂတော။ အထ ခေါ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ သမဏဿ ဂေါတမဿ ယသော သမုဒာဂတော။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတော။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတော။ပေ.။

“သမဏံ ခလု, ဘော, ဂေါတမံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ပါဏေဟိ သရဏံ ဂတော။ပေ.။

‘‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ရညော မာဂဓဿ သေနိယဿ ဗိမ္ဗိသာရဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

‘‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

‘‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော။ပေ.။

‘‘သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော ခါဏုမတံ အနုပ္ပတ္တော ခါဏုမတေ ဝိဟရတိ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ။ ယေ ခော ပန, ဘော, ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အမှာကံ ဂာမခေတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ, အတိထီ နော တေ ဟောန္တိ။ အတိထီ ခော ပနမှေဟိ သက္ကာတဗ္ဗာ ဂရုကာတဗ္ဗာ မာနေတဗ္ဗာ ပူဇေတဗ္ဗာ အပစေတဗ္ဗာ။ ယမ္ပိ, ဘော, သမဏော ဂေါတမော ခါဏုမတံ အနုပ္ပတ္တော ခါဏုမတေ ဝိဟရတိ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ, အတိထိမှာကံ သမဏော ဂေါတမော။ အတိထိ ခော ပနမှေဟိ သက္ကာတဗ္ဗော ဂရုကာတဗ္ဗော မာနေတဗ္ဗော ပူဇေတဗ္ဗော အပစေတဗ္ဗော။ ဣမိနာပင်္ဂေန နာရဟတိ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ အထ ခော မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ဧတ္တကေ ခော အဟံ, ဘော, တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏေ ပရိယာပုဏာမိ, နော စ ခော သော ဘဝံ ဂေါတမော ဧတ္တကဝဏ္ဏော။ အပရိမာဏဝဏ္ဏော ဟိ သော ဘဝံ ဂေါတမော’’တိ။

၃၃၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ ဗြာဟ္မဏာ ကူဋဒန္တံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ယထာ ခော ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏေ ဘာသတိ, ဣတော စေပိ သော ဘဝံ ဂေါတမော ယောဇနသတေ ဝိဟရတိ, အလမေဝ သဒ္ဓေန ကုလပုတ္တေန ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ အပိ ပုဋောသေနာ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ဘော, သဗ္ဗေဝ မယံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။

မဟာဝိဇိတရာဇယညကထာ

၃၃၄. အထ ခော ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော မဟတာ ဗြာဟ္မဏဂဏေန သဒ္ဓိံ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ခါဏုမတကာပိ ခော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝာဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၃၃၅. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သုတံ မေတံ, ဘော ဂေါတမ – ‘သမဏော ဂေါတမော တိဝိဓံ ယညသမ္ပဒံ သောဠသပရိက္ခာရံ ဇာနာတီ’တိ။ န ခော ပနာဟံ ဇာနာမိ တိဝိဓံ ယညသမ္ပဒံ သောဠသပရိက္ခာရံ။ ဣစ္ဆာမိ စာဟံ မဟာယညံ ယဇိတုံ။ သာဓု မေ ဘဝံ ဂေါတမော တိဝိဓံ ယညသမ္ပဒံ သောဠသပရိက္ခာရံ ဒေသေတူ’’တိ။

၃၃၆. ‘‘တေန ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခော ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ, ဗြာဟ္မဏ , ရာဇာ မဟာဝိဇိတော နာမ အဟောသိ အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော။ အထ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ရညော မဟာဝိဇိတဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘အဓိဂတာ ခော မေ ဝိပုလာ မာနုသကာ ဘောဂါ, မဟန္တံ ပထဝိမဏ္ဍလံ အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသာမိ , ယံနူနာဟံ မဟာယညံ ယဇေယျံ, ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ’တိ။

၃၃၇. ''အထ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ပုရောဟိတံ ဗြာဟ္မဏံ အာမန္တေတွာ ဧတဒဝေါစ – 'ဣဓ မယှံ, ဗြာဟ္မဏ, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – အဓိဂတာ ခေါ မေ ဝိပုလာ မာနုသကာ ဘောဂါ , မဟန္တံ ပထဝိမဏ္ဍလံ အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသာမိ။ ယံနူနာဟံ မဟာယညံ ယဇေယျံ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ'တိ။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, မဟာယညံ ယဇိတုံ။ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ'''တိ။

၃၃၈. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရာဇာနံ မဟာဝိဇိတံ ဧတဒဝေါစ – 'ဘောတော ခေါ ရညော ဇနပဒေါ သကဏ္ဋကော သဥပ္ပီဠော, ဂါမဃာတာပိ ဒိဿန္တိ, နိဂမဃာတာပိ ဒိဿန္တိ, နဂရဃာတာပိ ဒိဿန္တိ , ပန္ထဒုဟနာပိ ဒိဿန္တိ။ ဘဝံ ခေါ ပန ရာဇာ ဧဝံ သကဏ္ဋကေ ဇနပဒေ သဥပ္ပီဠေ ဗလိမုဒ္ဓရေယျ, အကိစ္စကာရီ အဿ တေန ဘဝံ ရာဇာ။ သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော ဧဝမဿ – ''အဟမေတံ ဒဿုခီလံ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ပဗ္ဗာဇနာယ ဝါ သမူဟနိဿာမီ''တိ, န ခေါ ပနေတဿ ဒဿုခီလဿ ဧဝံ သမ္မာ သမုဂ္ဃာတော ဟောတိ။ ယေ တေ ဟတာဝသေသကာ ဘဝိဿန္တိ, တေ ပစ္ဆာ ရညော ဇနပဒံ ဝိဟေဌေဿန္တိ။ အပိ စ ခေါ ဣဒံ သံဝိဓာနံ အာဂမ္မ ဧဝမေတဿ ဒဿုခီလဿ သမ္မာ သမုဂ္ဃာတော ဟောတိ။ တေန ဟိ ဘဝံ ရာဇာ ယေ ဘောတော ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟန္တိ ကသိဂေါရက္ခေ, တေသံ ဘဝံ ရာဇာ ဗီဇဘတ္တံ အနုပ္ပဒေတု။ ယေ ဘောတော ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟန္တိ ဝဏိဇ္ဇာယ, တေသံ ဘဝံ ရာဇာ ပါဘတံ အနုပ္ပဒေတု။ ယေ ဘောတော ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟန္တိ ရာဇပေါရိသေ, တေသံ ဘဝံ ရာဇာ ဘတ္တဝေတနံ ပကပ္ပေတု။ တေ စ မနုဿာ သကမ္မပသုတာ ရညော ဇနပဒံ န ဝိဟေဌေဿန္တိ; မဟာ စ ရညော ရာသိကော ဘဝိဿတိ။ ခေမဋ္ဌိတာ ဇနပဒါ အကဏ္ဋကာ အနုပ္ပီဠာ။ မနုဿာ မုဒာ မောဒမာနာ ဥရေ ပုတ္တေ နစ္စေန္တာ အပါရုတဃရာ မညေ ဝိဟရိဿန္တီ'တိ။ 'ဧဝံ, ဘော'တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေ ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟိံသု ကသိဂေါရက္ခေ, တေသံ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ဗီဇဘတ္တံ အနုပ္ပဒာသိ။ ယေ စ ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟိံသု ဝဏိဇ္ဇာယ, တေသံ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ပါဘတံ အနုပ္ပဒာသိ။ ယေ စ ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟိံသု ရာဇပေါရိသေ, တေသံ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ဘတ္တဝေတနံ ပကပ္ပေသိ။ တေ စ မနုဿာ သကမ္မပသုတာ ရညော ဇနပဒံ န ဝိဟေဌိံသု, မဟာ စ ရညော ရာသိကော အဟောသိ။ ခေမဋ္ဌိတာ ဇနပဒါ အကဏ္ဋကာ အနုပ္ပီဠာ မနုဿာ မုဒာ မောဒမာနာ ဥရေ ပုတ္တေ နစ္စေန္တာ အပါရုတဃရာ မညေ ဝိဟရိံသု။ အထ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ပုရောဟိတံ ဗြာဟ္မဏံ အာမန္တေတွာ ဧတဒဝေါစ – 'သမူဟတော ခေါ မေ ဘောတော ဒဿုခီလော, ဘောတော သံဝိဓာနံ အာဂမ္မ မဟာ စ မေ ရာသိကော။ ခေမဋ္ဌိတာ ဇနပဒါ အကဏ္ဋကာ အနုပ္ပီဠာ မနုဿာ မုဒာ မောဒမာနာ ဥရေ ပုတ္တေ နစ္စေန္တာ အပါရုတဃရာ မညေ ဝိဟရန္တိ။ ဣစ္ဆာမဟံ ဗြာဟ္မဏ မဟာယညံ ယဇိတုံ။ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ'တိ။

စတုပရိက္ခာရံ

၃၃၉. ''တေန ဟိ ဘဝံ ရာဇာ ယေ ဘောတော ရညော ဇနပဒေ ခတ္တိယာ အာနုယန္တာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ တေ ဘဝံ ရာဇာ အာမန္တယတံ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, မဟာယညံ ယဇိတုံ, အနုဇာနန္တု မေ ဘဝန္တော ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ'တိ။ ယေ ဘောတော ရညော ဇနပဒေ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ပေ.။ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ပေ.။ ဂဟပတိနေစယိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ, တေ ဘဝံ ရာဇာ အာမန္တယတံ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, မဟာယညံ ယဇိတုံ, အနုဇာနန္တု မေ ဘဝန္တော ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ'တိ။ 'ဧဝံ, ဘော'တိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေ ရညော ဇနပဒေ ခတ္တိယာ အာနုယန္တာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ, တေ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော အာမန္တေသိ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, မဟာယညံ ယဇိတုံ, အနုဇာနန္တု မေ ဘဝန္တော ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ''တိ။ 'ယဇတံ ဘဝံ ရာဇာ ယညံ, ယညကာလော မဟာရာဇာ'တိ။ ယေ ရညော ဇနပဒေ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ပေ.။ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ။ပေ.။ ဂဟပတိနေစယိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ, တေ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော အာမန္တေသိ – 'ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော , မဟာယညံ ယဇိတုံ။ အနုဇာနန္တု မေ ဘဝန္တော ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ'တိ။ 'ယဇတံ ဘဝံ ရာဇာ ယညံ, ယညကာလော မဟာရာဇာ'တိ။ ဣတိမေ စတ္တာရော အနုမတိပက္ခာ တဿေဝ ယညဿ ပရိက္ခာရာ ဘဝန္တိ။

အဋ္ဌ ပရိက္ခာရာ

၃၄၀. ``ရာဇာ မဟာဝိဇိတော အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော, ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန အဘိရူပော ဒဿနီယော ပာသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗ္ရဟ္မဝဏ္ဏီ ဗ္ရဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒာဝကာသော ဒဿနာယ; အဍ္ဍော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော; ဗလဝါ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သမန္နာဂတော အဿဝါယ ဩဝါဒပဋိကရာယ သဟတိ [ပတပတိ (သီ. ပီ.), တပတိ (သျာ.)] မညေ ပစ္စတ္ထိကေ ယသသာ; သဒ္ဓော ဒါယကော ဒါနပတိ အနာဝဋဒွါရော သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ ဩပါနဘူတော ပုညာနိ ကရောတိ; ဗဟုဿုတော တဿ တဿ သုတဇာတဿ, တဿ တဿေဝ ခေါ ပန ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတိ 'အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော'တိ; ပဏ္ဍိတော, ဗျတ္တော, မေဓာဝီ, ပဋိဗလော, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ အတ္ထေ စိန္တေတုံ။ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ဣမေဟိ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော။ ဣတိ ဣမာနိပိ အဋ္ဌင်္ဂါနိ တဿေဝ ယညဿ ပရိက္ခာရာ ဘဝန္တိ။

စတုပရိက္ခာရံ

၃၄၁. ``ပုရောဟိတော [ပုရောဟိတောပိ (က. သီ. က.)] ဗြာဟ္မဏော စတုဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော။ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန; အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပာရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော; သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော; ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ဣမေဟိ စတုဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ တဿေဝ ယညဿ ပရိက္ခာရာ ဘဝန္တိ။

တိဿော ဝိဓာ

၃၄၂. ``အထ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ ပုဗ္ဗေဝ ယညာ တိဿော ဝိဓာ ဒေသေသိ။ သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယိဋ္ဌုကာမဿ [ယိဋ္ဌကာမဿ (က.)] ကောစိဒေဝ ဝိပ္ပဋိသာရော – 'မဟာ ဝတ မေ ဘောဂက္ခန္ဓော ဝိဂစ္ဆိဿတီ'တိ, သော ဘောတာ ရညာ ဝိပ္ပဋိသာရော န ကရဏီယော။ သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝိပ္ပဋိသာရော – 'မဟာ ဝတ မေ ဘောဂက္ခန္ဓော ဝိဂစ္ဆတီ'တိ, သော ဘောတာ ရညာ ဝိပ္ပဋိသာရော န ကရဏီယော။ သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယိဋ္ဌဿ ကောစိဒေဝ ဝိပ္ပဋိသာရော – 'မဟာ ဝတ မေ ဘောဂက္ခန္ဓော ဝိဂတော'တိ, သော ဘောတာ ရညာ ဝိပ္ပဋိသာရော န ကရဏီယော''တိ။ ဣမာ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ ပုဗ္ဗေဝ ယညာ တိဿော ဝိဓာ ဒေသေသိ။

ဒသ အာကာရာ

၃၄၃. ``အထ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဒသဟာကာရေဟိ ပဋိဂ္ဂါဟကေသု ဝိပ္ပဋိသာရံ ပဋိဝိနေသိ။ 'အာဂမိဿန္တိ ခေါ ဘောတော ယညံ ပါဏာတိပါတိနောပိ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာပိ။ ယေ တတ္ထ ပါဏာတိပါတိနော, တေသညေဝ တေန။ ယေ တတ္ထ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ, တေ အာရဗ္ဘ ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတု။ အာဂမိဿန္တိ ခေါ ဘောတော ယညံ အဒိန္နာဒါယိနောပိ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာပိ။ပေ.။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရိနောပိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာပိ။ မုသာဝါဒိနောပိ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာပိ။ ပိသုဏဝါစိနောပိ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာပိ။ ဖရုသဝါစိနောပိ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာပိ။ သမ္ဖပ္ပလာပိနောပိ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတာပိ ။ အဘိဇ္ဈာလုနောပိ အနဘိဇ္ဈာလုနောပိ။ ဗျာပန္နစိတ္တာပိ အဗျာပန္နစိတ္တာပိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာပိ။။ ယေ တတ္ထ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ, တေသညေဝ တေန။ ယေ တတ္ထ

တ္တ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ, တေ အာရဗ္ဘ ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတူ’တိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ ပုဗ္ဗေဝ ယညာ ဒသဟာကာရေဟိ ပဋိဂ္ဂါဟကေသု ဝိပ္ပဋိသာရံ ပဋိဝိနေသိ။

သောဠသ အာကာရာ

၃၄၄. ‘‘အထ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ မဟာယညံ ယဇမာနဿ သောဠသဟာကာရေဟိ စိတ္တံ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝတ္တာ – ‘ရာဇာ ခေါ မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ, နော စ ခေါ တဿ အာမန္တိတာ ခတ္တိယာ အာနုယန္တာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒာ စ; အထ စ ပန ဘဝံ ရာဇာ ဧဝရူပံ မဟာယညံ ယဇတီ’တိ ။ ဧဝမ္ပိ ဘောတော ရညော ဝတ္တာ ဓမ္မတော နတ္ထိ။ ဘောတာ ခေါ ပန ရညာ အာမန္တိတာ ခတ္တိယာ အာနုယန္တာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒာ စ ။ ဣမိနာပေတံ ဘဝံ ရာဇာ ဇာနာတု, ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတု။

‘‘သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝတ္တာ – ‘ရာဇာ ခေါ မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ, နော စ ခေါ တဿ အာမန္တိတာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒာ စ။ပေ။ ဗြာဟ္မဏာ မဟာသာလာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒာ စ။ပေ။ ဂဟပတိနေစယိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒာ စ, အထ စ ပန ဘဝံ ရာဇာ ဧဝရူပံ မဟာယညံ ယဇတီ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘောတော ရညော ဝတ္တာ ဓမ္မတော နတ္ထိ။ ဘောတာ ခေါ ပန ရညာ အာမန္တိတာ ဂဟပတိနေစယိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒာ စ။ ဣမိနာပေတံ ဘဝံ ရာဇာ ဇာနာတု, ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတု။

‘‘သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝတ္တာ – ‘ရာဇာ ခေါ မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ, နော စ ခေါ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန, အထ စ ပန ဘဝံ ရာဇာ ဧဝရူပံ မဟာယညံ ယဇတီ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘောတော ရညော ဝတ္တာ ဓမ္မတော နတ္ထိ။ ဘဝံ ခေါ ပန ရာဇာ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ ဣမိနာပေတံ ဘဝံ ရာဇာ ဇာနာတု, ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတု။

‘‘သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝတ္တာ – ‘ရာဇာ ခေါ မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ နော စ ခေါ အဘိရူပော ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ။ပေ။ နော စ ခေါ အဍ္ဍော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော။ပေ။ နော စ ခေါ ဗလဝါ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သမန္နာဂတော အဿဝါယ ဩဝါဒပဋိကရာယ သဟတိ မညေ ပစ္စတ္ထိကေ ယသသာ။ပေ။ နော စ ခေါ သဒ္ဓေါ ဒါယကော ဒါနပတိ အနာဝဋဒွါရော သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ ဩပါနဘူတော ပုညာနိ ကရောတိ။ပေ။ နော စ ခေါ ဗဟုဿုတော တဿ တဿ သုတဇာတဿ။ပေ။ နော စ ခေါ တဿ တဿေဝ ခေါ ပန ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတိ ‘‘အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော, အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော’’တိ။ပေ။ နော စ ခေါ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ အတ္ထေ စိန္တေတုံ, အထ စ ပန ဘဝံ ရာဇာ ဧဝရူပံ မဟာယညံ ယဇတီ’တိ ။ ဧဝမ္ပိ ဘောတော ရညော ဝတ္တာ ဓမ္မတော နတ္ထိ။ ဘဝံ ခေါ ပန ရာဇာ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ အတ္ထေ စိန္တေတုံ။ ဣမိနာပေတံ ဘဝံ ရာဇာ ဇာနာတု , ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတု။

‘‘သိယာ ခေါ ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝတ္တာ – ‘ရာဇာ ခေါ မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ။ နော စ ခွာဿ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓ

ဂေဟာဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန; အထ စ ပန ဘဝံ ရာဇာ ဝေရူပံ မဟာယညံ ယဇတီ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘောတော ရညော ဝတ္တာ ဓမ္မတော နတ္ထိ။ ဘောတော ခော ပန ရညော ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန။ ဣမိနာပေတံ ဘဝံ ရာဇာ ဇာနာတု, ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတု။

“သိယာ ခော ပန ဘောတော ရညော မဟာယညံ ယဇမာနဿ ကောစိဒေဝ ဝတ္တာ – ‘ရာဇာ ခော မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ။ နော စ ခ္ဝဿ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒာနံ ပာရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒာနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယောပေ.။ နော စ ခ္ဝဿ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတောပေ.။ နော စ ခ္ဝဿ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ, အထ စ ပန ဘဝံ ရာဇာ ဝေရူပံ မဟာယညံ ယဇတီ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘောတော ရညော ဝတ္တာ ဓမ္မတော နတ္ထိ။ ဘောတော ခော ပန ရညော ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါ သုဇံ ပဂ္ဂဏှန္တာနံ။ ဣမိနာပေတံ ဘဝံ ရာဇာ ဇာနာတု, ယဇတံ ဘဝံ, သဇ္ဇတံ ဘဝံ, မောဒတံ ဘဝံ, စိတ္တမေဝ ဘဝံ အန္တရံ ပသာဒေတူ’တိ။ ဣမေဟိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ မဟာယညံ ယဇမာနဿ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ စိတ္တံ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။

၃၄၅. “တသ္မိံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညေ နေဝ ဂါဝေါ ဟညိံသု, န အဇေဠကာ ဟညိံသု, န ကုက္ကုဋသူကရာ ဟညိံသု, န ဝိဝိဓာ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇိံသု, န ရုက္ခာ ဆိဇ္ဇိံသု ယူပတ္ထာယ, န ဒဗ္ဘာ လူယိံသု ဗရိဟိသတ္ထာယ [ပရိဟိံသတ္ထာယ (သျာ. က. သီ. က.), ပရဟိံသတ္ထာယ (က.)]။ ယေပိဿ အဟေသုံ ဒာသာတိ ဝါ ပေဿာတိ ဝါ ကမ္မကရာတိ ဝါ, တေပိ န ဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ န ဘယတဇ္ဇိတာ န အဿုမုခါ ရုဒမာနာ ပရိကမ္မာနိ အကံသု။ အထ ခော ယေ ဣစ္ဆိံသု, တေ အကံသု, ယေ န ဣစ္ဆိံသု, န တေ အကံသု; ယံ ဣစ္ဆိံသု, တံ အကံသု, ယံ န ဣစ္ဆိံသု, န တံ အကံသု။ သပ္ပိတေလနဝနီတဒဓိမဓုဖာဏိတေန စေဝ သော ယညော နိဋ္ဌာနမဂမာသိ။

၃၄၆. “အထ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ခတ္တိယာ အာနုယန္တာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ, အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ, ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ, ဂဟပတိနေစယိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ ပဟူတံ သာပတေယျံ အာဒါယ ရာဇာနံ မဟာဝိဇိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဣဒံ, ဒေဝ, ပဟူတံ သာပတေယျံ ဒေဝညေဝ ဥဒ္ဒိဿာဘတံ, တံ ဒေဝေါ ပဋိဂ္ဂဏှာတူ’တိ။ ‘အလံ, ဘော, မမာပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဓမ္မိကေန ဗလိနာ အဘိသင်္ခတံ; တဉ္စ ဝေါ ဟောတု, ဣတော စ ဘိယျော ဟရထာ’တိ။ တေ ရညာ ပဋိက္ခိတ္တာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ‘န ခော ဧတံ အမှာကံ ပတိရူပံ, ယံ မယံ ဣမာနိ သာပတေယျာနိ ပုနဒေဝ သကာနိ ဃရာနိ ပဋိဟရေယျာမ။ ရာဇာ ခော မဟာဝိဇိတော မဟာယညံ ယဇတိ, ဟန္ဒဿ မယံ အနုယာဂိနော ဟောမာ’တိ။

၃၄၇. “အထ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ပုရတ္ထိမေန ယညဝါဋဿ [ယညာဝါဋဿ (သီ. ပီ. က.)] ခတ္တိယာ အာနုယန္တာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ ဒာနာနိ ပဋ္ဌပေသုံ။ ဒက္ခိဏေန ယညဝါဋဿ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ ဒာနာနိ ပဋ္ဌပေသုံ။ ပစ္ဆိမေန ယညဝါဋဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ ဒာနာနိ ပဋ္ဌပေသုံ။ ဥတ္တရေန ယညဝါဋဿ ဂဟပတိနေစယိကာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ ဒာနာနိ ပဋ္ဌပေသုံ။

“တေသုပိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညေသု နေဝ ဂါဝေါ ဟညိံသု, န အဇေဠကာ ဟညိံသု, န ကုက္ကုဋသူကရာ ဟညိံသု, န ဝိဝိဓာ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇိံသု, န ရုက္ခာ ဆိဇ္ဇိံသု ယူပတ္ထာယ, န ဒဗ္ဘာ လူယိံသု ဗရိဟိသတ္ထာယ။ ယေပိ နေသံ အဟေသုံ ဒာသာတိ ဝါ ပေဿာတိ ဝါ ကမ္မကရာတိ ဝါ, တေပိ န ဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ န ဘယတဇ္ဇိတာ န အဿုမုခါ ရုဒမာနာ ပရိကမ္မာနိ အကံသု။ အထ ခော ယေ ဣစ္ဆိံသု, တေ အကံသု, ယေ န ဣစ္ဆိံသု, န တေ အကံသု; ယံ ဣစ္ဆိံသု, တံ အကံသု, ယံ န ဣစ္ဆိံသု န တံ အကံသု။ သပ္ပိတေလနဝနီတဒဓိမဓုဖာဏိတေန စေဝ တေ ယညာ နိဋ္ဌာနမဂမံသု။

‘‘ကြတိ စတ္တာရော စ အနုမတိပက္ခာ, ရာဇာ မဟာဝိဇိတော အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော, ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော စတူဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော; တိဿော စ ဝိဓာ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ တိဝိဓာ ယညသမ္ပဒာ သောဠသပရိက္ခာရာ’’တိ။

၃၄၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ ဗြာဟ္မဏာ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒာ အဟေသုံ – ‘‘အဟော ယညော, အဟော ယညသမ္ပဒာ’’တိ! ကူဋဒန္တော ပန ဗြာဟ္မဏော တုဏှီဘူတောဝ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခော တေ ဗြာဟ္မဏာ ကူဋဒန္တံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ကသ္မာ ပန ဘဝံ ကူဋဒန္တော သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒတီ’’တိ? ‘‘နာဟံ, ဘော, သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒာမိ။ မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျ, ယော သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒေယျ။ အပိ စ မေ, ဘော, ဧဝံ ဟောတိ – သမဏော ဂေါတမော န ဧဝမာဟ – ‘ဧဝံ မေ သုတ’န္တိ ဝါ ‘ဧဝံ အရဟတိ ဘဝိတု’န္တိ ဝါ; အပိ စ သမဏော ဂေါတမော – ‘ဧဝံ တဒါ အာသိ, ဣတ္ထံ တဒါ အာသိ’ တွေဝ ဘာသတိ။ တဿ မယှံ ဘော ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဒ္ဓါ သမဏော ဂေါတမော တေန သမယေန ရာဇာ ဝါ အဟောသိ မဟာဝိဇိတော ယညဿာမိ ပုရောဟိတော ဝါ ဗြာဟ္မဏော တဿ ယညဿ ယာဇေတာ’တိ။ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ဧဝရူပံ ယညံ ယဇိတွာ ဝါ ယာဇေတွာ ဝါ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိတာတိ’’? ‘‘အဘိဇာနာမဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝရူပံ ယညံ ယဇိတွာ ဝါ ယာဇေတွာ ဝါ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိတာ, အဟံ တေန သမယေန ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော အဟောသိံ တဿ ယညဿ ယာဇေတာ’’တိ။

နိစ္စဒာနအနုကုလယညံ

၃၄၉. ‘‘အတ္ထိ ပန, ဘော ဂေါတမ, အညော ယညော ဣမာယ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ [တိဝိဓယညသမ္ပဒာယ (က.)] သောဠသပရိက္ခာရာယ အပ္ပဋ္ဌတရော [အပ္ပတ္ထတရော (သျာ. ကံ.)] စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော [အပ္ပသမာရဗ္ဘတရော (သီ. ပီ. က.)] စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘အတ္ထိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, အညော ယညော ဣမာယ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန သော, ဘော ဂေါတမ, ယညော ဣမာယ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘ယာနိ ခော ပန တာနိ, ဗြာဟ္မဏ, နိစ္စဒာနာနိ အနုကုလယညာနိ သီလဝန္တေ ပဗ္ဗဇိတေ ဥဒ္ဒိဿ ဒီယန္တိ; အယံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ဣမာယ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

‘‘ကော နု ခော, ဘော ဂေါတမ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေန တံ နိစ္စဒာနံ အနုကုလယညံ ဣမာယ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ အပ္ပဋ္ဌတရဉ္စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရဉ္စ မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာ’’တိ ?

‘‘န ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဧဝရူပံ ယညံ ဥပသင်္ကမန္တိ အရဟန္တော ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒိဿန္တိ ဟေတ္ထ, ဗြာဟ္မဏ, ဒဏ္ဍပ္ပဟာရာပိ ဂလဂ္ဂဟာပိ, တသ္မာ ဧဝရူပံ ယညံ န ဥပသင်္ကမန္တိ အရဟန္တော ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ။ ယာနိ ခော ပန တာနိ, ဗြာဟ္မဏ, နိစ္စဒာနာနိ အနုကုလယညာနိ သီလဝန္တေ ပဗ္ဗဇိတေ ဥဒ္ဒိဿ ဒီယန္တိ; ဧဝရူပံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညံ ဥပသင်္ကမန္တိ အရဟန္တော ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န ဟေတ္ထ, ဗြာဟ္မဏ, ဒိဿန္တိ ဒဏ္ဍပ္ပဟာရာပိ ဂလဂ္ဂဟာပိ, တသ္မာ ဧဝရူပံ ယညံ ဥပသင်္ကမန္တိ အရဟန္တော ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ။ အယံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဟေတု အယံ ပစ္စယော, ယေန တံ နိစ္စဒာနံ အနုကုလယညံ ဣမာယ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ အပ္ပဋ္ဌတရဉ္စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရဉ္စ မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာ’’တိ။

၃၅၀. ‘‘အတ္ထိ ပန, ဘော ဂေါတမ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘အတ္ထိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန သော, ဘော ဂေါတမ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘ယော ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, စာတုဒ္ဒိသံ သင်္ဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟာရံ ကရောတိ, အယံ ခေါ , ဗြာဟ္မဏ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

၃၅၁. ‘‘အတ္ထိ ပန, ဘော ဂေါတမ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘အတ္ထိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန သော, ဘော ဂေါတမ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘ယော ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ပသန္နစိတ္တော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆတိ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆတိ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂစ္ဆတိ; အယံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

၃၅၂. ‘‘အတ္ထိ ပန, ဘော ဂေါတမ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘အတ္ထိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန သော, ဘော ဂေါတမ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒာယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘ယော ခော, ဗြာဟ္မဏ, ပသန္နစိတ္တော သိက္ခာပအနိ သမာဒိယတိ – ပာဏာတိပာတာ ဝေရမဏိံ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိံ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိံ, မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိံ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိံ။ အယံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒါယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

၃၅၃. ‘‘အတ္ထိ ပန, ဘော ဂောတမ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒါယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ ဣမေဟိ စ သိက္ခာပဒေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘အတ္ထိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, အညော ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒါယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ ဣမေဟိ စ သိက္ခာပဒေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန သော, ဘော ဂောတမ, ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒါယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ ဣမေဟိ စ သိက္ခာပဒေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာ’’တိ?

‘‘ဣဓ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ.။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ.။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ပုရိမေဟိ ယညေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ပုရိမေဟိ ယညေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာတိ။ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ပုရိမေဟိ ယညေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ အယမ္ပိ ခော, ဗြာဟ္မဏ, ယညော ပုရိမေဟိ ယညေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘတရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စ။ ဣမာယ စ, ဗြာဟ္မဏ, ယညသမ္ပဒါယ အညာ ယညသမ္ပဒါ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထီ’’တိ။

ကူဋဒန္တဥပာသကတ္တပဋိဝေဒနာ

၃၅၄. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂောတမ! သေယျထာပိ ဘော ဂောတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂောတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ ဘဝန္တံ ဂောတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂောတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။ ဧသာဟံ ဘော ဂောတမ သတ္တ စ ဥသဘသတာနိ သတ္တ စ ဝစ္ဆတရသတာနိ သတ္တ စ ဝစ္ဆတရီသတာနိ သတ္တ စ အဇသတာနိ သတ္တ စ ဥရဗ္ဘသတာနိ မုဉ္စာမိ, ဇီဝိတံ ဒေမိ, ဟရိတာနိ စေဝ တိဏာနိ ခါဒန္တု, သီတာနိ စ ပါနီယာနိ ပိဝန္တု, သီတော စ နေသံ ဝါတော ဥပဝါယတူ’’တိ။

သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာ

၃၅၅. အထ ခော ဘဂဝါ ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ, သေယျထိဒံ, ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ; ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသိ ကူဋဒန္တံ ဗြာဟ္မဏံ ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနီဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္နစိတ္တံ, အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္

ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ, တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ, ဧဝမေဝ ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ။

၃၅၆. အထ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မော တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာသနေ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဓိဝါသေတု မေ ဘဝံ ဂေါတမော သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ”တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

၃၅၇. အထ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ ယညဝါဋေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – “ကာလော, ဘော ဂေါတမ; နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။

၃၅၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ယညဝါဋော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။

အထ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ ကူဋဒန္တော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပာဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ကူဋဒန္တံ ဗြာဟ္မဏံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမီတိ။

ကူဋဒန္တသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆. မဟာလိသုတ္တံ

ဗြာဟ္မဏဒူတဝတ္ထု

၃၅၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခော ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ ဝေသာလိယံ ပဋိဝသန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အဿောသုံ ခော တေ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ – ''သမဏော ခလု, ဘော, ဂောတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခော ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ''တိ။

၃၆၀. အထ ခော တေ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂိတော ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။ အထ ခော တေ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ ယေနာယသ္မာ နာဂိတော တေနုပသင်္ကမိံသု။ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကဟံ နု ခော, ဘော နာဂိတ, ဧတရဟိ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဝိဟရတိ? ဒဿနကာမာ ဟိ မယံ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ''န္တိ။ ''အကာလော ခော, အာဝုသော, ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ, ပဋိသလ္လီနော ဘဂဝါ''တိ။ အထ ခော တေ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ တတ္ထေဝ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု – ''ဒိသွာဝ မယံ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဂမိဿာမာ''တိ။

ဩဋ္ဌဒ္ဓလိစ္ဆဝီဝတ္ထု

၃၆၁. ဩဋ္ဌဒ္ဓောပိ လိစ္ဆဝီ မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဓိံ ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ ယေနာယသ္မာ နာဂိတော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော ဩဋ္ဌဒ္ဓောပိ လိစ္ဆဝီ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ ဧတဒဝေါစ – ''ကဟံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂိတ, ဧတရဟိ သော ဘဂဝါ ဝိဟရတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဒဿနကာမာ ဟိ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ''န္တိ။ ''အကာလော ခော, မဟာလိ, ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ, ပဋိသလ္လီနော ဘဂဝါ''တိ။ ဩဋ္ဌဒ္ဓောပိ လိစ္ဆဝီ တတ္ထေဝ ဧကမန္တံ နိသီဒိ – ''ဒိသွာဝ အဟံ တံ ဘဂဝန္တံ ဂမိဿာမိ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ''န္တိ။

၃၆၂. အထ ခော သီဟော သမဏုဒ္ဒေသော ယေနာယသ္မာ နာဂိတော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော သီဟော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတေ, ဘန္တေ ကဿပ, သမ္ဗဟုလာ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ ဣဓူပသင်္ကန္တာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ; ဩဋ္ဌဒ္ဓောပိ လိစ္ဆဝီ မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဣဓူပသင်္ကန္တော ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ, သာဓု, ဘန္တေ ကဿပ, လဘတံ ဧသာ ဇနတာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယာ''တိ။

''တေန ဟိ, သီဟ, တွံဉေဝ ဘဂဝတော အာရောစေဟီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော သီဟော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မတော နာဂိတဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော သီဟော သမဏုဒ္ဒေသော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတေ, ဘန္တေ, သမ္ဗဟုလာ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ ဣဓူပသင်္ကန္တာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ, ဩဋ္ဌဒ္ဓောပိ လိစ္ဆဝီ မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဣဓူပသင်္ကန္တော ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ သာဓု, ဘန္တေ, လဘတံ

သော ဇနတာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယာ''တိ။ ''တေန ဟိ, သီဟ, ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ အာသနံ ပညပေဟီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ သီဟော သမဏုဒ္ဒေသော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ အာသနံ ပညပေသိ။

၃၆၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ တေ ကောသလကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ မာဂဓကာ စ ဗြာဟ္မဏဒူတာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဩဋ္ဌဒ္ဓောပိ လိစ္ဆဝီ မဟတိယာ လိစ္ဆဝိပရိသာယ သဒ္ဓိံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

၃၆၄. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဩဋ္ဌဒ္ဓော လိစ္ဆဝီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ပုရိမာနိ, ဘန္တေ, ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – 'ယဒဂ္ဂေ အဟံ, မဟာလိ, ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ, န စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ, ဒိဗ္ဗာနိ ဟိ ခေါ ရူပါနိ ပဿာမိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ သုဏာမိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနီ'တိ။ သန္တာနေဝ နု ခေါ, ဘန္တေ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ နာသ္သောသိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, ဥဒါဟု အသန္တာနီ''တိ?

ဧကံသဘာဝိတသမာဓိ

၃၆၅. ''သန္တာနေဝ ခေါ, မဟာလိ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ နာသ္သောသိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော အသန္တာနီ''တိ။ ''ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယေန သန္တာနေဝ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ နာသ္သောသိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော အသန္တာနီ''တိ?

၃၆၆. ''ဣဓ , မဟာလိ, ဘိက္ခုနော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကံသဘာဝိတော သမာဓိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ သော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဒိဗ္ဗာနိ ရူပါနိ ပဿတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ သုဏာတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, မဟာလိ, ဟောတိ ဘိက္ခုနော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။

၃၆၇. ''ပုန စပရံ, မဟာလိ, ဘိက္ခုနော ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ။ပေ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ။ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဧကံသဘာဝိတော သမာဓိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ သော ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဧကံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဒိဗ္ဗာနိ ရူပါနိ ပဿတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ သုဏာတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, မဟာလိ, ဟောတိ ဘိက္ခုနော ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဧကံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။

၃၆၈. ''ဣဓ , မဟာလိ, ဘိက္ခုနော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကံသဘာဝိတော သမာဓိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ သော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒါနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒါနိ သုဏာတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော စ ခေါ ဒိဗ္ဗာနိ ရူပါနိ ပဿတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံ

ဟိတာနိ ရဇနီယာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဠေဟုတံ, မဟာလိ, ဟောတိ ဘိက္ခုနော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကံသဘာဝိ တေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခော ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာ ယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။

၃၆၉. ''ပုန စပရံ, မဟာလိ, ဘိက္ခုနော ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ။ပေ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ။ ဥဒ္ဓမ ဓော တိရိယံ ဧကံသဘာဝိတော သမာဓိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခော ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ သော ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဧကံသဘာဝိတေ သမာ ဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခော ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူ ပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒာနိ သုဏာတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, နော စ ခော ဒိဗ္ဗာနိ ရူပါနိ ပဿတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဠေဟုတံ, မဟာလိ, ဟောတိ ဘိက္ခုနော ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဧကံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာ နံ ရဇနီယာနံ, နော စ ခော ဒိဗ္ဗာနံ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။

၃၇၀. ''ဣဓ , မဟာလိ, ဘိက္ခုနော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဘယံသဘာဝိတော သမာဓိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ ရူပါနံ ဒ ဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ သော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဘယံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, ဒိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဒိဗ္ဗာနိ စ ရူပါနိ ပဿတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, ဒိဗ္ဗာနိ စ သဒ္ဒာနိ သုဏာတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဠေဟုတံ, မဟာလိ, ဟောတိ ဘိက္ခုနော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဘယံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ ဗာနဉ္စ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိ တာနံ ရဇနီယာနံ။

၃၇၁. ''ပုန စပရံ, မဟာလိ, ဘိက္ခုနော ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ။ပေ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ။ ဥဒ္ဓမ ဓော တိရိယံ ဥဘယံသဘာဝိတော သမာဓိ ဟောတိ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, ဒိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ သော ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဥဘယံသဘာဝိတေ သမာ ဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဒိဗ္ဗာနိ စ ရူပါနိ ပဿတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ, ဒိဗ္ ဗာနိ စ သဒ္ဒာနိ သုဏာတိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရဇနီယာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဝေဠေဟုတံ, မဟာလိ, ဟောတိ ဘိက္ခုနော ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဥဘယံသဘာဝိတေ သမာဓိမှိ ဒိဗ္ဗာနဉ္စ ရူပါနံ ဒဿနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ, ဒိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒာနံ သဝနာယ ပိယရူပါနံ ကာမူပသံဟိတာနံ ရဇနီယာနံ။ အယံ ခော မဟာလိ, ဟေတု, အယံ ပစ္စ ယော, ယေန သန္တာနေဝ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ဒိဗ္ဗာနိ သဒ္ဒာနိ နာဿောသိ ပိယရူပါနိ ကာမူပသံဟိတာနိ ရ ဇနီယာနိ, နော အသန္တာနီ''တိ။

၃၇၂. ''ဧတာသံ နူန, ဘန္တေ, သမာဓိဘာဝနာနံ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တီ''တိ။ ''န ခော, မဟာလိ, ဧတာသံ သမာဓိဘာဝနာနံ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ။ အတ္ထိ ခော, မဟာလိ, အညေဝ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ, ယေသံ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္ တီ''တိ။

စတုအရိယဖလံ

၃၇၃. ''ကတမေ ပန တေ, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ, ယေသံ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တီ''တိ? ''ဣဓ, မဟာလိ, ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။ အယမ္ပိ ခော, မဟာလိ, ဓမ္မော ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ, ယဿ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ။

“ပုန စပရံ, မဟာလိ, ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂာမီ ဟောတိ, သကိဒေဝ [သကိံဒေဝ (က.)] ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာလိ, ဓမ္မော ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ, ယဿ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ။

“ပုန စပရံ, မဟာလိ, ဘိက္ခု ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပာတိကော ဟောတိ, တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ, အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာလိ, ဓမ္မော ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ, ယဿ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ။

“ပုန စပရံ, မဟာလိ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမ္ပိ ခော, မဟာလိ, ဓမ္မော ဥတ္တရိတရော စ ပဏီတတရော စ, ယဿ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ။ ဣမေ ခော တေ, မဟာလိ, ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာ စ ပဏီတတရာ စ, ယေသံ သစ္ဆိကိရိယာဟေတု ဘိက္ခူ မယိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တီ”တိ။

အရိယအဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂေါ

၃၇၄. “အတ္ထိ ပန, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယာ”တိ? “အတ္ထိ ခော, မဟာလိ, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယာ”တိ။

၃၇၅. “ကတမော ပန, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ ကတမာ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယာ”တိ? “အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခော, မဟာလိ, မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ။

ဒွေပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု

၃၇၆. “ဧကမိဒာဟံ, မဟာလိ, သမယံ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရာမိ ဃောသိတာရာမေ ။ အထ ခော ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ – မုဏ္ဍိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကော ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ ဥပသင်္ကမိတွာ မယာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော တေ ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ကိံ နု ခော, အာဝုသော ဂောတမ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ, ဥဒါဟု အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ?

၃၇၇. “‘တေန ဟာဝုသော, သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ဘာသိဿာမီ”တိ။ ‘ဧဝမာဝုသော’တိ ခော တေ ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ မမ ပစ္စဿောသုံ။ အဟံ ဧတဒဝေါစံ – ဣဓာဝုသော တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ? ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ? ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ , ကလ္လံ တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ။ပေ။ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ? ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ [န ကလ္လံ (သီ. ဿျာ. ကံ. က.)] တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ”န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္

တိ ဝါတိ။ အဟံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ ယော ခေါ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခေါ တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ? ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ န ကလ္လံ တဿေတံ ဝစနာယ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ဩဋ္ဌဒ္ဓော လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

မဟာလိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဇာလိယသုတ္တံ

ဒွေဝပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု

၃၇၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ဃောသိတာရာမေ။ တေန ခော ပန သမယေန ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ – မုဏ္ဍိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကော ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော တေ ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ကိံ နု ခော, အာဝုသော ဂေါတမ, တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ, ဥဒါဟု အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ''န္တိ?

၃၇၉. ''တေန ဟာဝုသော, သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခော တေ ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဓာဝုသော, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ.။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ.။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ , ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ? ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ ကလ္လံ, တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါ။ပေ.။ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ.။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ ကလ္လံ တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါ။ပေ.။။

၃၈၀. ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ ယော ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, ကလ္လံ နု ခော တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ? ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဇာနာတိ ဧဝံ ပဿတိ, န ကလ္လံ တဿေတံ ဝစနာယ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါတိ။ အဟံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမိ။ အထ စ ပနာဟံ န ဝဒါမိ – 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ဝါ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ဝါ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဇာလိယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. မဟာသီဟနာဒသုတ္တံ

အစေလကဿပဝတ္ထု

၃၈၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဥရုညာယံ [ဥဇုညာယံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဝိဟရတိ ကဏ္ဏကတ္ထလေ မိဂဒါယေ။ အထ ခေါ အစေလော ကဿပော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘော ဂေါတမ – 'သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟတိ, သဗ္ဗံ တပဿိံ လူခါဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပက္ကောသတိ ဥပဝဒတီ'တိ။ ယေ တေ, ဘော ဂေါတမ, ဧဝမာဟံသု – 'သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟတိ, သဗ္ဗံ တပဿိံ လူခါဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပက္ကောသတိ ဥပဝဒတီ'တိ, ကစ္စိ တေ ဘောတော ဂေါတမဿ ဝုတ္တဝါဒိနော, န စ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ? အနဗ္ဘက္ခာတုကာမာ ဟိ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ''န္တိ။

၃၈၂. ''ယေ တေ, ကဿပ, ဧဝမာဟံသု – 'သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟတိ, သဗ္ဗံ တပဿိံ လူခါဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပက္ကောသတိ ဥပဝဒတီ'တိ, န မေ တေ ဝုတ္တဝါဒိနော, အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ စ ပန မံ တေ အသတာ အဘူတေန။ ဣဓာဟံ, ကဿပ, ဧကစ္စံ တပဿိံ လူခါဇီဝိံ ပဿာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နံ။ ဣဓ ပနာဟံ, ကဿပ, ဧကစ္စံ တပဿိံ လူခါဇီဝိံ ပဿာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နံ။

၃၈၃. ''ဣဓာဟံ, ကဿပ, ဧကစ္စံ တပဿိံ အပ္ပဒုက္ခဝိဟာရိံ ပဿာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နံ။ ဣဓ ပနာဟံ, ကဿပ, ဧကစ္စံ တပဿိံ အပ္ပဒုက္ခဝိဟာရိံ ပဿာမိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နံ။ ယောဟံ, ကဿပ, ဣမေသံ တပဿီနံ ဧဝံ အာဂတိဉ္စ ဂတိဉ္စ စုတိဉ္စ ဥပပတ္တိဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာမိ , သောဟံ ကိံ သဗ္ဗံ တပံ ဂရဟိဿာမိ, သဗ္ဗံ တ တပဿိံ လူခါဇီဝိံ ဧကံသေန ဥပက္ကောသိဿာမိ ဥပဝဒိဿာမိ?

၃၈၄. ''သန္တိ, ကဿပ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပဏ္ဍိတာ နိပုဏာ ကတပရပ္ပဝါဒါ ဝါလဝေဓိရူပါ။ တေ ဘိန္ဒန္တာ မညေ စရန္တိ ပညာဂတေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ တေဟိပိ မေ သဒ္ဓိံ ဧကစ္စေသု ဌာနေသု သမေတိ, ဧကစ္စေသု ဌာနေသု န သမေတိ။ ယံ တေ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'သာဓူ'တိ, မယမ္ပိ တံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'သာဓူ'တိ။ ယံ တေ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'န သာဓူ'တိ, မယမ္ပိ တံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'န သာဓူ'တိ။ ယံ တေ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'သာဓူ'တိ, မယံ တံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'န သာဓူ'တိ။ ယံ တေ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'န သာဓူ'တိ, မယံ တံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'သာဓူ'တိ။

''ယံ မယံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'သာဓူ'တိ, ပရေပိ တံ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'သာဓူ'တိ။ ယံ မယံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'န သာဓူ'တိ, ပရေပိ တံ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'န သာဓူ'တိ။ ယံ မယံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'န သာဓူ'တိ, ပရေ တံ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'သာဓူ'တိ။ ယံ မယံ ဧကစ္စံ ဝဒေမ 'သာဓူ'တိ, ပရေ တံ ဧကစ္စံ ဝဒန္တိ 'န သာဓူ'တိ။

သမနုယုဉ္ဇာပနကထာ

၃၈၅. ''တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ယေသု နော, အာဝုသော, ဌာနေသု န သမေတိ, တိဋ္ဌန္တု တာနိ ဌာနာနိ။ ယေသု ဌာနေသု သမေတိ, တတ္ထ ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တံ သမနုဂါဟန္တံ သမနုဘာသန္တံ သတ္ထာရာ ဝါ သတ္ထာရံ သင်္ဃေန ဝါ သင်္ဃံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ, သာဝဇ္ဇာ သာဝဇ္ဇသင်္ခါတာ,

အသေဝိတဗ္ဗာ အသေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, န အလမရိယာ န အလမရိယသင်္ခါတာ, ကဏှာ ကဏှာသင်္ခါတာ။ ကော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ ပဟာယ ဝတ္တတိ, သမဏော တ ဂေါတမော, ပရေ တ ပန ဘောန္တော ဂဏာစရိယာ'တိ?

၃၈၆. ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ, သာဝဇ္ဇာ သာဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, အသေဝိတဗ္ဗာ အသေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, န အလမရိယာ န အလမရိယသင်္ခါတာ, ကဏှာ ကဏှာသင်္ခါတာ ။ သမဏော ဂေါတမော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ ပဟာယ ဝတ္တတိ, ယံ တ ပန ဘောန္တော ပရေ ဂဏာစရိယာ'တိ။ ဣတိဟ, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ အမှေဟေဝ တတ္ထ ယေဘုယျေန ပသံသေယျုံ။

၃၈၇. ''အပရမ္ပိ နော, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တံ သမနုဂါဟန္တံ သမနုဘာသန္တံ သတ္ထာရာ တ သတ္ထာရံ သင်္ဃေန တ သင်္ဃံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ, အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, အလမရိယာ အလမရိယသင်္ခါတာ, သုက္ကာ သုက္ကသင်္ခါတာ။ ကော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ သမာဒာယ ဝတ္တတိ, သမဏော တ ဂေါတမော, ပရေ တ ပန ဘောန္တော ဂဏာစရိယာ' တိ?

၃၈၈. ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ, အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, အလမရိယာ အလမရိယသင်္ခါတာ, သုက္ကာ သုက္ကသင်္ခါတာ။ သမဏော ဂေါတမော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ သမာဒာယ ဝတ္တတိ, ယံ တ ပန ဘောန္တော ပရေ ဂဏာစရိယာ'တိ။ ဣတိဟ, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ အမှေဟေဝ တတ္ထ ယေဘုယျေန ပသံသေယျုံ။

၃၈၉. ''အပရမ္ပိ နော, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တံ သမနုဂါဟန္တံ သမနုဘာသန္တံ သတ္ထာရာ တ သတ္ထာရံ သင်္ဃေန တ သင်္ဃံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ, သာဝဇ္ဇာ သာဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, အသေဝိတဗ္ဗာ အသေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ , န အလမရိယာ န အလမရိယသင်္ခါတာ, ကဏှာ ကဏှာသင်္ခါတာ။ ကော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ ပဟာယ ဝတ္တတိ, ဂေါတမသာဝကသင်္ဃော တ, ပရေ တ ပန ဘောန္တော ဂဏာစရိယသာဝကသင်္ဃာ'တိ?

၃၉၀. ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ, သာဝဇ္ဇာ သာဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, အသေဝိတဗ္ဗာ အသေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, န အလမရိယာ န အလမရိယသင်္ခါတာ, ကဏှာ ကဏှာသင်္ခါတာ။ ဂေါတမသာဝကသင်္ဃော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ ပဟာယ ဝတ္တတိ, ယံ တ ပန ဘောန္တော ပရေ ဂဏာစရိယသာဝကသင်္ဃာ'တိ။ ဣတိဟ, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ အမှေဟေဝ တတ္ထ ယေဘုယျေန ပသံသေယျုံ။

၃၉၁. ''အပရမ္ပိ နော, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တံ သမနုဂါဟန္တံ သမနုဘာသန္တံ သတ္ထာရာ တ သတ္ထာရံ သင်္ဃေန တ သင်္ဃံ။ 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ, အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, အလမရိယာ အလမရိယသင်္ခါတာ, သုက္ကာ သုက္ကသင်္ခါတာ။ ကော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ သမာဒာယ ဝတ္တတိ, ဂေါတမသာဝကသင်္ဃော တ, ပရေ တ ပန ဘောန္တော ဂဏာစရိယသာဝကသင်္ဃာ'တိ?

၃၉၂. ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ယေ ဣမေသံ ဘဝတံ ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ, အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇသင်္ခါတာ, သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ, အလမရိယာ အလမရိယသင်္ခါတာ, သုက္ကာ သုက္ကသင်္ခါတာ။ ဂေါတမသာဝကသင်္ဃော ဣမေ ဓမ္မေ အနဝသေသံ သမာဒာယ ဝတ္တတိ, ယံ တ ပန ဘောန္တော ပရေ ဂဏာစရိယသာဝကသင်္ဃာ'တိ။ ဣတိဟ, ကဿပ, ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ အမှေဟေဝ တတ္ထ ယေဘုယျေန ပသံသေယျုံ။

အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ

၃၉၃. ''အတ္ထိ, ကဿပ, မဂ္ဂေါ အတ္ထိ ပဋိပဒါ, ယထာပဋိပန္နော သာမံယေဝ ဉဿတိ သာမံ ဒက္ခတိ [ဒက္ခိတိ (သီ.)] – 'သမဏောဝ ဂေါတမော ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ'တိ။ ကတမော စ, ကဿပ, မဂ္ဂေါ, ကတမာ စ ပဋိပဒါ, ယထာပဋိပန္နော သာမံယေဝ ဉဿတိ သာမံ ဒက္ခတိ – 'သမဏောဝ ဂေါတမော ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ'တိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ခေါ, ကဿပ, မဂ္ဂေါ, အယံ ပဋိပဒါ, ယထာပဋိပန္နော သာမံယေဝ ဉဿတိ သာမံ ဒက္ခတိ 'သမဏောဝ ဂေါတမော ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ'''တိ။

တပေါပက္ကမကထာ

၃၉၄. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣမေပိ ခေါ, အာဝုသော ဂေါတမ, တပေါပက္ကမာ ဧတေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သာမညသင်္ခါတာ စ ဗြဟ္မညသင်္ခါတာ စ။ အစေလကော ဟောတိ, မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော, န ဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော, န တိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော, နာဘိဟဋံ, န ဥဒ္ဒိဿကတံ, န နိမန္တနံ သာဒိယတိ။ သော န ကုမ္ဘိမုခါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ကဠောပိမုခါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ဧဠကမန္တရံ, န ဒဏ္ဍမန္တရံ, န မုသလမန္တရံ, န ဒွိန္နံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ, န ဂဗ္ဘိနိယာ, န ပါယမာနာယ, န ပုရိသန္တရဂတာယ, န သင်္ကိတ္တီသု, န ယတ္ထ သာ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ, န ယတ္ထ မက္ခိကာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ, န မစ္ဆံ, န မံသံ, န သုရံ, န မေရယံ, န ထုသောဒကံ ပိဝတိ။ သော ဧကာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဧကာလောပိကော, ဒွါဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဒွါလောပိကော။ပေ.။ သတ္တာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ သတ္တာလောပိကော ; ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ယာပေတိ, ဒွီဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ။ သတ္တဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ; ဧကာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ, ဒွီဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ သတ္တာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။

၃၉၅. ''ဣမေပိ ခေါ, အာဝုသော ဂေါတမ, တပေါပက္ကမာ ဧတေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သာမညသင်္ခါတာ စ ဗြဟ္မညသင်္ခါတာ စ။ သာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, သာမာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, နီဝါရဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဒဒ္ဒုလဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဟဋဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ကဏဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, အာစာမဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ပိညာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, တိဏဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဂေါမယဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။

၃၉၆. ''ဣမေပိ ခေါ, အာဝုသော ဂေါတမ, တပေါပက္ကမာ ဧတေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သာမညသင်္ခါတာ စ ဗြဟ္မညသင်္ခါတာ စ။ သာဏာနိပိ ဓာရေတိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေတိ, ဆဝဒုဿာနိပိ ဓာရေတိ, ပံသုကူလာနိပိ ဓာရေတိ, တိရီဋာနိပိ ဓာရေတိ, အဇိနမ္ပိ ဓာရေတိ, အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေတိ, ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဝါကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဖလကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, ဝါဠကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, ဥလူကပက္ခိကမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသမဿုလောစကောပိ ဟောတိ ကေသမဿုလောစနာနုယောဂမနုယုတ္တော, ဥဗ္ဘဋ္ဌကောပိ [ဥဗ္ဘဋ္ဌိကောပိ (က.)] ဟောတိ အာသနပဋိက္ခိတ္တော, ဥက္ကုဋိကောပိ ဟောတိ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနမနုယုတ္တော, ကဏ္ဋကာပဿယိကောပိ ဟောတိ ကဏ္ဋကာပဿယေ သေယျံ ကပ္ပေတိ, ဖလကသေယျမ္ပိ ကပ္ပေတိ, ထဏ္ဍိလသေယျမ္ပိ ကပ္ပေတိ, ဧကပဿယိကောပိ ဟောတိ ရဇောဇလ္လဓရော, အဗ္ဘောကာသိကောပိ ဟောတိ ယထာသန္ထတိကော , ဝေကဋိကောပိ ဟောတိ ဝိကဋဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော, အပါနကောပိ ဟောတိ အပါနကတ္တမနုယုတ္တော, သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတီ''တိ။

တပေါပက္ကမနိရတ္ထကထာ

၃၉၇. ''အစေလကော စေပိ, ကဿပ, ဟောတိ, မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော။ပေ.။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ တဿ စာယံ သီလသမ္ပဒါ စိတ္တသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ အဘာဝိတာ ဟောတိ အသစ္ဆိကတာ။ အထ ခေါ သော အာရကာဝ သာမညာ အာရကာဝ ဗြဟ္မညာ။ ယတော ခေါ, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝာနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ

ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပိ။

''သာကဘက္ခော စေပိ, ကဿပ, ဟောတိ, သာမာကဘက္ခော။ပေ။ ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ တဿ စာယံ သီလသမ္ပဒာ စိတ္တသမ္ပဒာ ပညာသမ္ပဒာ အဘာဝိတာ ဟောတိ အသစ္ဆိကတာ။ အထ ခော သော အာရကာဝ သာမညာ အာရကာဝ ဗြဟ္မညာ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပိ။

''သာဏာနိ စေပိ, ကဿပ, ဓာရေတိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေတိ။ပေ။ သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ တဿ စာယံ သီလသမ္ပဒာ စိတ္တသမ္ပဒာ ပညာသမ္ပဒာ အဘာဝိတာ ဟောတိ အသစ္ဆိကတာ။ အထ ခော သော အာရကာဝ သာမညာ အာရကာဝ ဗြဟ္မညာ ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပီ''တိ။

၃၉၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဒုက္ကရံ, ဘော ဂေါတမ, သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည''န္တိ။ ''ပကတိ ခော ဧသာ, ကဿပ, လောကသ္မိံ 'ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည'န္တိ။ အစေလကော စေပိ, ကဿပ, ဟောတိ, မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော။ပေ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဍ္ဎမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣမာယ စ, ကဿပ, မတ္တာယ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သာမညံ ဝါ အဘဝိဿ ဗြဟ္မညံ ဝါ ဒုက္ကရံ သုဒုက္ကရံ, နေတံ အဘဝိဿ ကလ္လံ ဝစနာယ – 'ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည'န္တိ။

''သက္ကာ စ ပနေတံ အဘဝိဿ ကာတုံ ဂဟပတိနာ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တေန ဝါ အန္တမသော ကုမ္ဘဒာသိယာပိ – 'ဟန္ဒာဟံ အစေလကော ဟောမိ, မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော။ပေ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဍ္ဎမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရာမီ'တိ။

''ယသ္မာ စ ခော, ကဿပ, အညတြေဝ ဣမာယ မတ္တာယ အညတြ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သာမညံ ဝါ ဟောတိ ဗြဟ္မညံ ဝါ ဒုက္ကရံ သုဒုက္ကရံ, တသ္မာ ဧတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – 'ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည'န္တိ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပိ ။

''သာကဘက္ခော စေပိ, ကဿပ, ဟောတိ, သာမာကဘက္ခော။ပေ။ ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ ဣမာယ စ, ကဿပ, မတ္တာယ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သာမညံ ဝါ အဘဝိဿ ဗြဟ္မညံ ဝါ ဒုက္ကရံ သုဒုက္ကရံ, နေတံ အဘဝိဿ ကလ္လံ ဝစနာယ – 'ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည'န္တိ။

''သက္ကာ စ ပနေတံ အဘဝိဿ ကာတုံ ဂဟပတိနာ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တေန ဝါ အန္တမသော ကုမ္ဘဒာသိယာပိ – 'ဟန္ဒာဟံ သာကဘက္ခော ဝါ ဟောမိ, သာမာကဘက္ခော ဝါ။ပေ။ ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေမိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ'တိ။

''ယသ္မာ စ ခော, ကဿပ, အညတြေဝ ဣမာယ မတ္တာယ အညတြ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သာမညံ ဝါ ဟောတိ ဗြဟ္မညံ ဝါ ဒုက္ကရံ သုဒုက္ကရံ, တသ္မာ ဧတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – 'ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည'န္တိ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပိ။

“သာဏာနိ စေပိ, ကဿပ, ဓာရေတိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေတိ။ပေ။ သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣမာယ စ, ကဿပ, မတ္တာယ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သာမညံ တ အဘဝိဿ ဗြဟ္မညံ တ ဒုက္ကရံ သုဒုက္ကရံ, နေတံ အဘဝိဿ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည’န္တိ။

“သက္ကာ စ ပနေတံ အဘဝိဿ ကာတုံ ဂဟပတိနာ တ ဂဟပတိပုတ္တေန တ အန္တမသော ကုမ္ဘဒာသိယာပိ – ‘ဟန္ဒာဟံ သာဏာနိပိ ဓာရေမိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေမိ။ပေ။ သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရာမီ’တိ။

“ယသ္မာ စ ခော, ကဿပ, အညတြေဝ ဣမာယ မတ္တာယ အညတြ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သာမညံ တ ဟောတိ ဗြဟ္မညံ တ ဒုက္ကရံ သုဒုက္ကရံ, တသ္မာ ဧတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုက္ကရံ သာမညံ ဒုက္ကရံ ဗြဟ္မည’န္တိ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပီ”တိ။

၃၉၉. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဒုဇ္ဇာနော, ဘော ဂောတမ, သမဏော, ဒုဇ္ဇာနော ဗြာဟ္မဏော”တိ။ “ပကတိ ခေါ ဧသာ, ကဿပ, လောကသ္မိံ ‘ဒုဇ္ဇာနော သမဏော ဒုဇ္ဇာနော ဗြာဟ္မဏော’တိ။ အစေလကော စေပိ, ကဿပ, ဟောတိ, မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော။ပေ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣမာယ စ, ကဿပ, မတ္တာယ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သမဏော တ အဘဝိဿ ဗြာဟ္မဏော တ ဒုဇ္ဇာနော သုဒုဇ္ဇာနော, နေတံ အဘဝိဿ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုဇ္ဇာနော သမဏော ဒုဇ္ဇာနော ဗြာဟ္မဏော’တိ။

“သက္ကာ စ ပနေသော အဘဝိဿ ဉာတုံ ဂဟပတိနာ တ ဂဟပတိပုတ္တေန တ အန္တမသော ကုမ္ဘဒာသိယာပိ – ‘အယံ အစေလကော ဟောတိ, မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော။ပေ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတီ’တိ။

“ယသ္မာ စ ခော, ကဿပ, အညတြေဝ ဣမာယ မတ္တာယ အညတြ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သမဏော တ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော တ ဒုဇ္ဇာနော သုဒုဇ္ဇာနော, တသ္မာ ဧတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုဇ္ဇာနော သမဏော ဒုဇ္ဇာနော ဗြာဟ္မဏော’တိ။ ယတော ခော [ယတော စ ခော (က.)], ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပိ။

“သာကဘက္ခော စေပိ, ကဿပ, ဟောတိ သာမာကဘက္ခော။ပေ။ ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ ဣမာယ စ, ကဿပ, မတ္တာယ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သမဏော တ အဘဝိဿ ဗြာဟ္မဏော တ ဒုဇ္ဇာနော သုဒုဇ္ဇာနော, နေတံ အဘဝိဿ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုဇ္ဇာနော သမဏော ဒုဇ္ဇာနော ဗြာဟ္မဏော’တိ။

“သက္ကာ စ ပနေသော အဘဝိဿ ဉာတုံ ဂဟပတိနာ တ ဂဟပတိပုတ္တေန တ အန္တမသော ကုမ္ဘဒာသိယာပိ – ‘အယံ သာကဘက္ခော တ ဟောတိ သာမာကဘက္ခော။ပေ။ ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ’တိ။

“ယသ္မာ စ ခော, ကဿပ, အညတြေဝ ဣမာယ မတ္တာယ အညတြ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သမဏော တ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော တ ဒုဇ္ဇာနော သုဒုဇ္ဇာနော, တသ္မာ ဧတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုဇ္ဇာနော သမဏော ဒုဇ္ဇာနော ဗြာဟ္မဏော’တိ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ , အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ, ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပိ။

“သာဏာနိ စေပိ, ကဿပ, ခာဒေတိ, မသာဏာနိပိ ခာဒေတိ။ပေ။ သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣမာယ စ, ကဿပ, မတ္တာယ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သမဏော ဝါ အဘဝိဿ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒုက္ကရော သုဒုက္ကရော, နေတံ အဘဝိဿ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုက္ကရော သမဏော ဒုက္ကရော ဗြာဟ္မဏော’တိ။

“သက္ကာ စ ပနေသော အဘဝိဿ ဉာတုံ ဂဟပတိနာ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တေန ဝါ အန္တမသော ကုမ္ဘဒာသိယာပိ – ‘အယံ သာဏာနိပိ ခာဒေတိ, မသာဏာနိပိ ခာဒေတိ။ပေ။ သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတီ’တိ။

“ယသ္မာ စ ခော, ကဿပ, အညတြေဝ ဣမာယ မတ္တာယ အညတြ ဣမိနာ တပောပက္ကမေန သမဏော ဝါ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒုက္ကရော သုဒုက္ကရော, တသ္မာ ဧတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဒုက္ကရော သမဏော ဒုက္ကရော ဗြာဟ္မဏော’တိ။ ယတော ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု အဝေရံ အဗျာပဇ္ဇံ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတိ, အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ကဿပ , ဘိက္ခု သမဏော ဣတိပိ ဗြာဟ္မဏော ဣတိပီ”တိ။

သီလသမာဓိပညာသမ္ပဒာ

၃၀၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အစေလော ကဿပော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကတမာ ပန သာ, ဘော ဂောတမ, သီလသမ္ပဒာ, ကတမာ စိတ္တသမ္ပဒာ, ကတမာ ပညာသမ္ပဒာ”တိ? “ဣဓ, ကဿပ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၁၉၃ အနုစ္ဆေဒေသု, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ) ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေန ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ သီလသမ္ပန္နော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော သန္တုဋ္ဌော။

၃၀၁. “ကထဉ္စ, ကဿပ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ, ကဿပ, ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသမ္ပဒါယ ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၄ ယာဝ ၂၁၀ အနုစ္ဆေဒေသု)

“ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ ။ သေယျထိဒံ – သန္တိကမ္မံ ပဏိဓိကမ္မံ။ပေ။ (ယထာ ၂၁၁ အနုစ္ဆေဒေ) ဩသဓီနံ ပတိမောက္ခော ဣတိ ဝါ ဣတိ, ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသမ္ပဒါယ။

“သ ခော သော [အယံ ခော (က.)], ကဿပ, ဘိက္ခု ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ သီလသံဝရတော။ သေယျထာပိ, ကဿပ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော နိဟတပစ္စာမိတ္တော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ ပစ္စတ္ထိကတော။ ဧဝမေဝ ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ သီလသံဝရတော။ သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝံ ခော, ကဿပ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ အယံ ခော, ကဿပ, သီလသမ္ပဒါ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စိတ္တသမ္ပဒါယ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စိတ္တသမ္ပဒါယ။ အယံ ခော, ကဿပ, စိတ္တသမ္ပဒါ။

“သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ။ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာသမ္ပဒါယ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာသမ္ပဒါယ။ အယံ ခော, ကဿပ, ပညာသမ္ပဒါ။

‘‘ဣမာယ စ, ကဿပ, သီလသမ္ပဒာယ စိတ္တသမ္ပဒာယ ပညာသမ္ပဒာယ အညာ သီလသမ္ပဒာ စိတ္တသမ္ပဒာ ပညာသမ္ပဒာ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထိ။

သီဟနာဒကထာ

၄၀၂. ‘‘သန္တိ, ကဿပ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝါဒါ။ တေ အနေကပရိယာယေန သီလဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ယာဝတာ, ကဿပ, အရိယံ ပရမံ သီလံ, နာဟံ တတ္ထ အတ္တနော သမသမံ သမနုပဿာမိ, ကုတော ဘိယျော! အထ ခေါ အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော, ယဒိဒံ အဓိသီလံ။

‘‘သန္တိ, ကဿပ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ တပောဇိဂုစ္ဆာဝါဒါ။ တေ အနေကပရိယာယေန တပောဇိဂုစ္ဆာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ယာဝတာ, ကဿပ, အရိယာ ပရမာ တပောဇိဂုစ္ဆာ, နာဟံ တတ္ထ အတ္တနော သမသမံ သမနုပဿာမိ, ကုတော ဘိယျော! အထ ခေါ အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော, ယဒိဒံ အဓိဇေဂုစ္ဆံ။

‘‘သန္တိ, ကဿပ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပညာဝါဒါ။ တေ အနေကပရိယာယေန ပညာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ယာဝတာ, ကဿပ, အရိယာ ပရမာ ပညာ, နာဟံ တတ္ထ အတ္တနော သမသမံ သမနုပဿာမိ, ကုတော ဘိယျော! အထ ခေါ အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော, ယဒိဒံ အဓိပညံ။

‘‘သန္တိ, ကဿပ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဝိမုတ္တိဝါဒါ။ တေ အနေကပရိယာယေန ဝိမုတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ယာဝတာ, ကဿပ, အရိယာ ပရမာ ဝိမုတ္တိ, နာဟံ တတ္ထ အတ္တနော သမသမံ သမနုပဿာမိ, ကုတော ဘိယျော! အထ ခေါ အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော, ယဒိဒံ အဓိဝိမုတ္တိ။

၄၀၃. ‘‘ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘သီဟနာဒံ ခေါ သမဏော ဂောတမော နဒတိ, တဉ္စ ခေါ သုညာဂါရေ နဒတိ, နော ပရိသာသူ’တိ။ တေ – ‘မာ ဟေဝ’န္တိဿု ဝစနီယာ။ ‘သီဟနာဒဉ္စ သမဏော ဂောတမော နဒတိ, ပရိသာသု စ နဒတီ’တိ ဧဝမဿု, ကဿပ, ဝစနီယာ။

‘‘ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘သီဟနာဒဉ္စ သမဏော ဂောတမော နဒတိ, ပရိသာသု စ နဒတိ, နော စ ခေါ ဝိသာရဒေါ နဒတီ’တိ ။ တေ – ‘မာ ဟေဝ’န္တိဿု ဝစနီယာ။ ‘သီဟနာဒဉ္စ သမဏော ဂောတမော နဒတိ, ပရိသာသု စ နဒတိ, ဝိသာရဒေါ စ နဒတီ’’တိ ဧဝမဿု, ကဿပ, ဝစနီယာ။

‘‘ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ကဿပ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘သီဟနာဒဉ္စ သမဏော ဂောတမော နဒတိ, ပရိသာသု စ နဒတိ, ဝိသာရဒေါ စ နဒတိ, နော စ ခေါ နံ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ။ပေ.။ ပဉှဉ္စ နံ ပုစ္ဆန္တိ; နော စ ခေါ နေသံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ။ပေ.။ ပဉှဉ္စ နေသံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ; နော စ ခေါ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေတိ။ပေ.။ ပဉှဿ စ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေတိ; နော စ ခေါ သောတဗ္ဗံ မညန္တိ။ပေ.။ သောတဗ္ဗဉ္စဿ မညန္တိ; နော စ ခေါ သုတွာ ပသီဒန္တိ။ပေ.။ သုတွာ စဿ ပသီဒန္တိ ; နော စ ခေါ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တိ။ပေ.။ ပသန္နာကာရဉ္စ ကရောန္တိ; နော စ ခေါ တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ပေ.။ တထတ္တာယ စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ; နော စ ခေါ ပဋိပန္နာ အာရာဓေန္တီ’တိ။ တေ – ‘မာ ဟေဝ’န္တိဿု ဝစနီယာ။ ‘သီဟနာဒဉ္စ သမဏော ဂောတမော နဒတိ, ပရိသာသု စ နဒတိ, ဝိသာရဒေါ စ နဒတိ, ပဉှဉ္စ နံ ပုစ္ဆန္တိ, ပဉှဉ္စ နေသံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောတိ, ပဉှဿ စ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေတိ, သောတဗ္ဗဉ္စဿ မညန္တိ, သုတွာ စဿ ပသီဒန္တိ, ပသန္နာကာရဉ္စ ကရောန္တိ, တထတ္တာယ စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, ပဋိပန္နာ စ အာရာဓေန္တီ’တိ ဧဝမဿု, ကဿပ, ဝစနီယာ။

တိတ္ထိယပရိဝါသကထာ

၄၀၄. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, ကဿပ, သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြ မံ အညတရော တပဗြဟ္မစာရီ နိဂြောဓော နာမ အဓိဇေဂုစ္ဆေ ပဉှံ အပုစ္ဆိ။ တဿာဟံ အဓိဇေဂုစ္ဆေ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိံ။ ဗျာက

တေ စ ပန မေ အတ္တမနော အဟောသိ ပရံ ဝိယ မတ္တာယာ''တိ။ ''ကော ဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတ္ဝာ န အတ္တမနော အဿ ပရံ ဝိယ မတ္တာယ? အဟမ္ပိ ဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အတ္တမနော ပရံ ဝိယ မတ္တာယ။ အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ'တိ; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ သောဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ''န္တိ။

၄၀၅. ''ယော ခော, ကဿပ, အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အာကင်္ခတိ ဥပသမ္ပဒံ, သော စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသတိ, စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ, ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အပိ စ မေတ္ထ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဝိဒိတာ''တိ။ ''သစေ, ဘန္တေ, အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခန္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အာကင်္ခန္တာ ဥပသမ္ပဒံ, စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသန္တိ, စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ, ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အဟံ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ပရိဝသိဿာမိ, စတုန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တု, ဥပသမ္ပာဒေန္တု ဘိက္ခုဘာဝါယာ''တိ။

အလတ္ထ ခော အစေလော ကဿပော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ , အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခော ပနာယသ္မာ ကဿပော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော န စိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ – အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခော ပနာယသ္မာ ကဿပော အရဟတံ အဟောသီတိ။

မဟာသီဟနာဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. ပောဋ္ဌပါဒသုတ္တံ

ပောဋ္ဌပါဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု

၄၀၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော သမယပ္ပဝါဒကေ တိန္ဒုကာစီရေ ဧကသာလကေ မလ္လိကာယ အာရာမေ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ တိံသမတ္တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။

၄၀၇. အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ''အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ယေန သမယပ္ပဝါဒကော တိန္ဒုကာစီရော ဧကသာလကော မလ္လိကာယ အာရာမော, ယေန ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမေယျ''န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန သမယပ္ပဝါဒကော တိန္ဒုကာစီရော ဧကသာလကော မလ္လိကာယ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ။

၄၀၈. တေန ခေါ ပန သမယေန ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ နိသိန္နော ဟောတိ ဥန္နာဒိနိယာ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒာယ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေန္တိယာ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ ဘယကထံ ယုဒ္ဓကထံ အန္နကထံ ပါနကထံ ဝတ္ထကထံ သယနကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ ဉာတိကထံ ယာနကထံ ဂါမကထံ နိဂမကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣတ္ထိကထံ သူရကထံ ဝိသိခါကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ လောကက္ခာယိကံ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။

၄၀၉. အဒ္ဒသာ ခေါ ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ; ဒိသွာန သကံ ပရိသံ သဏ္ဌပေသိ – ''အပ္ပသဒ္ဒါ ဘောန္တော ဟောန္တု, မာ ဘောန္တော သဒ္ဒမကတ္ထ။ အယံ သမဏော ဂေါတမော အာဂစ္ဆတိ။ အပ္ပသဒ္ဒကာမော ခေါ သော အာယသ္မာ အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ အပ္ပေဝ နာမ အပ္ပသဒ္ဒံ ပရိသံ ဝိဒိတွာ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညေယျာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ တုဏှီ အဟေသုံ။

၄၁၀. အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတု ခေါ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ။ သွာဂတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။ စိရဿံ ခေါ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣမံ ပရိယာယမကာသိ, ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ နိသီဒတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ဣဒံ အာသနံ ပညတ္တ''န္တိ။

နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ ပောဋ္ဌပါဒေါပိ ခေါ ပရိဗ္ဗာဇကော အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ ပောဋ္ဌပါဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ကာယ နုတ္ထ [ကာယ နောတ္ထ (သျာ. က.)], ပောဋ္ဌပါဒ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ, ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ''တိ?

အဘိသညာနိရောဓကထာ

၄၁၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ ပောဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''တိဋ္ဌတေသာ, ဘန္တေ, ကထာ, ယာယ မယံ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ။ နေသာ, ဘန္တေ, ကထာ ဘဂဝတော ဒုလ္လဘာ ဘဝိဿတိ ပစ္ဆာပိ သဝနာယ။ ပုရိမာနိ, ဘန္တေ, ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ, နာနာတိတ္ထိယာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ကောတူဟလသာလာယ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ အဘိသညာနိရောဓေ ကထာ ဥဒပါဒိ – 'ကထံ နု ခေါ, ဘော, အဘိသညာနိရောဓော ဟောတီ'တိ? တတြေကစ္စေ ဧဝမာဟံသု – 'အဟေတူ အပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ နိရုဇ္ဈန္တိ, အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ'တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တမဒြော ဝေမာဟ – ‘န ခေါ ပန မေတံ [န ခေါ နာမေတံ (သီ. ပီ.)], ဘော, ဇဝံ ဘဝိဿတိ။ သညာ ဟိ, ဘော, ပုရိသဿ အတ္တာ။ သာ စ ခေါ ဥပေတိပိ အပေတိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပေတိ, သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ အပေတိ, အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တမဒြော ဝေမာဟ – ‘န ခေါ ပန မေတံ, ဘော, ဇဝံ ဘဝိဿတိ။ သန္တိ ဟိ, ဘော, သမဏဗြာဟ္မဏာ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ။ တေ ဣမဿ ပုရိသဿ သညံ ဥပကဍ္ဎန္တိပိ အပကဍ္ဎန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပကဍ္ဎန္တိ, သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ အပကဍ္ဎန္တိ, အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တမဒြော ဝေမာဟ – ‘န ခေါ ပန မေတံ, ဘော, ဇဝံ ဘဝိဿတိ။ သန္တိ ဟိ, ဘော, ဒေဝတာ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ။ တာ ဣမဿ ပုရိသဿ သညံ ဥပကဍ္ဎန္တိပိ အပကဍ္ဎန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပကဍ္ဎန္တိ, သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ယသ္မိံ သမယေ အပကဍ္ဎန္တိ, အသညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတီ’တိ။ ဣတ္ထေကေ အဘိသညာနိရောဓံ ပညပေန္တိ။

‘‘တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ အာရဗ္ဘ သတိ ဥဒပါဒိ – ‘အဟော နူန ဘဂဝါ, အဟော နူန သုဂတော, ယော ဣမေသံ ဓမ္မာနံ သုကုသလော’တိ။ ဘဂဝါ, ဘန္တေ, ကုသလော, ဘဂဝါ ပကတညူ အဘိသညာနိရောဓဿ။ ကထံ နု ခေါ, ဘန္တေ, အဘိသညာနိရောဓော ဟောတီ’’တိ?

သဟေတုကသညုပ္ပာဒနိရောဓကထာ

၄၁၂. ‘‘တတြ , ပေါဋ္ဌပါဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘အဟေတူ အပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပီ’တိ, အာဒိတောဝ တေသံ အပရဒ္ဓံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သဟေတူ ဟိ, ပေါဋ္ဌပါဒ, သပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပိ။ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ’’။

၄၁၃. ‘‘ကာ စ သိက္ခာ’’တိ? ဘဂဝါ အဝေါစ – ‘‘ဣဓ, ပေါဋ္ဌပါဒ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု, ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ။ တဿိမေ ပဉ္စနီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ, ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ, သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ကာမသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဝိဝေကဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, ဝိဝေကဇပီတိသုခသုခုမ-သစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယံ သိက္ခာ’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

‘‘ပုန စပရံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ဝိဝေကဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ သမာဓိဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ , သမာဓိဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခာ’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

‘‘ပုန စပရံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’’တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ သမာဓိဇပီတိသုခသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဥပေက္ခာသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, ဥပေက္ခာသုခသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခာ’’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

“ပုန စပရံ, ဟေဠ္ဟဒ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပာရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ဥပေက္ခာသုခသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ အဒုက္ခမသုခသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, အဒုက္ခမသုခသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခာ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

“ပုန စပရံ, ဟေဠ္ဟဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ရူပသညာ [ပုရိမသညာ (က.)], သာ နိရုဇ္ဈတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခာ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

“ပုန စပရံ, ဟေဠ္ဟဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ အာကာသာနဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခာ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

“ပုန စပရံ, ဟေဠ္ဟဒ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တဿ ယာ ပုရိမာ ဝိညာဏဉ္စာယတနသုခုမသစ္စသညာ, သာ နိရုဇ္ဈတိ။ အာကိဉ္စညာယတနသုခုမသစ္စသညာ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ, အာကိဉ္စညာယတနသုခုမသစ္စသညီယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သိက္ခာ ဧကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သိက္ခာ ဧကာ သညာ နိရုဇ္ဈတိ။ အယမ္ပိ သိက္ခာ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၄၁၄. “ယတော ခေါ, ဟေဠ္ဟဒ, ဘိက္ခု ဣဓ သကသညီ ဟောတိ, သော တတော အမုတ္ရ တတော အမုတ္ရ အနုပုဗ္ဗေန သညဂ္ဂံ ဖုသတိ။ တဿ သညဂ္ဂေ ဌိတဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘စေတယမာနဿ မေ ပာပိယော, အစေတယမာနဿ မေ သေယျော။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန စေတေယျံ, အဘိသင်္ခရေယျံ, ဣမာ စ မေ သညာ နိရုဇ္ဈေယျုံ, အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ; ယံနူနာဟံ န စေဝ စေတေယျံ န စ အဘိသင်္ခရေယျ’န္တိ။ သော န စေဝ စေတေတိ, န စ အဘိသင်္ခရောတိ။ တဿ အစေတယတော အနဘိသင်္ခရောတော တာ စေဝ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ, အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သော နိရောဓံ ဖုသတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဟေဠ္ဟဒ, အနုပုဗ္ဗာဘိသညာနိရောဓ-သမ္ပဇာန-သမာပတ္တိ ဟောတိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ဟေဠ္ဟဒ, အပိ နု တေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပာ အနုပုဗ္ဗာဘိသညာနိရောဓ-သမ္ပဇာန-သမာပတ္တိ သုတပုဗ္ဗာ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ , ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဘာသိတံ အာဇာနာမိ – ‘ယတော ခေါ, ဟေဠ္ဟဒ, ဘိက္ခု ဣဓ သကသညီ ဟောတိ, သော တတော အမုတ္ရ တတော အမုတ္ရ အနုပုဗ္ဗေန သညဂ္ဂံ ဖုသတိ, တဿ သညဂ္ဂေ ဌိတဿ ဧဝံ ဟောတိ – “စေတယမာနဿ မေ ပာပိယော, အစေတယမာနဿ မေ သေယျော။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန စေတေယျံ အဘိသင်္ခရေယျံ, ဣမာ စ မေ သညာ နိရုဇ္ဈေယျုံ, အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ; ယံနူနာဟံ န စေဝ စေတေယျံ, န စ အဘိသင်္ခရေယျ”န္တိ။ သော န စေဝ စေတေတိ, န စာဘိသင်္ခရောတိ, တဿ အစေတယတော အနဘိသင်္ခရောတော တာ စေဝ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ, အညာ စ ဩဠာရိကာ သညာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သော နိရောဓံ ဖုသတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဟေဠ္ဟဒ, အနုပုဗ္ဗာဘိသညာနိရောဓ-သမ္ပဇာန-သမာပတ္တိ ဟောတီ’”တိ။ “ဧဝံ, ဟေဠ္ဟဒာ”တိ။

၄၁၅. “ဧကညေဝ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သညဂ္ဂံ ပညပေတိ, ဥဒာဟု ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေတီ”တိ? “ဧကမ္ပိ ခေါ အဟံ, ဟေဠ္ဟဒ, သညဂ္ဂံ ပညပေမိ, ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေမီ”တိ။ “ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧကမ္ပိ သညဂ္ဂံ ပညပေတိ, ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေတီ”တိ? “ယထာ ယထာ ခေါ, ဟေဠ္ဟဒ, နိရောဓံ ဖုသတိ, တထာ တထာဟံ သညဂ္ဂံ ပညပေမိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ, ဟေဠ္ဟဒ, ဧကမ္ပိ သညဂ္ဂံ ပညပေမိ, ပုထူပိ သညဂ္ဂေ ပညပေမီ”တိ။

၄၁၆. ''သညာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ ဉာဏံ, ဥဒာဟု ဉာဏံ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ သညာ, ဥဒာဟု သညာ စ ဉာဏဉ္စ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ''တိ? ''သညာ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ ဉာဏံ, သညုပ္ပါဒာ စ ပန ဉာဏုပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'ဣဒပ္ပစ္စယာ ကိရ မေ ဉာဏံ ဥဒပါဒီ'တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ – ယထာ သညာ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ ဉာဏံ, သညုပ္ပါဒာ စ ပန ဉာဏုပ္ပါဒေါ ဟောတီ''တိ။

သညာအတ္တကထာ

၄၁၇. ''သညာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ပုရိသဿ အတ္တာ, ဥဒာဟု အညာ သညာ အညော အတ္တာ''တိ? ''ကံ ပန တွံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္တာနံ ပစ္စေသီ''တိ ? ''ဩဠာရိကံ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, အတ္တာနံ ပစ္စေမိ ရူပိံ စာတုမဟာဘူတိကံ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခ''န္တိ [ကဗဠီကာရဘက္ခန္တိ (သျာ. က.)] ။ ''ဩဠာရိကော စ ဟိ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္တာ အဘဝိဿ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တဒမိနာပေတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ , ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တိဋ္ဌတေဝ သာယံ [တိဋ္ဌတေတယံ (သီ. ပီ.)] , ပေါဋ္ဌပါဒ, ဩဠာရိကော အတ္တာ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော, အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ''တိ။

၄၁၈. ''မနောမယံ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, အတ္တာနံ ပစ္စေမိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယ''န္တိ။ ''မနောမယော စ ဟိ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္တာ အဘဝိဿ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော, ဧဝံ သန္တမ္ပိ ခေါ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တဒမိနာပေတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တိဋ္ဌတေဝ သာယံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မနောမယော အတ္တာ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော, အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမိနာပိ ခေါ ဧတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ''တိ။

၄၁၉. ''အရူပိံ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, အတ္တာနံ ပစ္စေမိ သညာမယ''န္တိ။ ''အရူပီ စ ဟိ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္တာ အဘဝိဿ သညာမယော, ဧဝံ သန္တမ္ပိ ခေါ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တဒမိနာပေတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ။ တိဋ္ဌတေဝ သာယံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အရူပီ အတ္တာ သညာမယော, အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣမိနာပိ ခေါ ဧတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညာဝ သညာ ဘဝိဿတိ အညော အတ္တာ''တိ။

၄၂၀. ''သက္ကာ ပနေတံ, ဘန္တေ, မယာ ဉာတုံ – 'သညာ ပုရိသဿ အတ္တာ'တိ ဝါ 'အညာဝ သညာ အညော အတ္တာ'တိ ဝါ'တိ? ''ဒုဇ္ဇာနံ ခေါ ဧတံ [ဧဝံ (က.)], ပေါဋ္ဌပါဒ, တယာ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတြာယောဂေန အညတြာစရိယကေန – 'သညာ ပုရိသဿ အတ္တာ'တိ ဝါ, 'အညာဝ သညာ အညော အတ္တာ'တိ ဝါ'''တိ။

''သစေ တံ, ဘန္တေ, မယာ ဒုဇ္ဇာနံ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတြာယောဂေန အညတြာစရိယကေန – 'သညာ ပုရိသဿ အတ္တာ'တိ ဝါ, 'အညာဝ သညာ အညော အတ္တာ'တိ ဝါ; 'ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'န္တိ? အဗျာကတံ ခေါ ဧတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ – 'သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'န္တိ။

''ကိံ ပန, ဘန္တေ, 'အသဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'''န္တိ ? ''ဧတမ္ပိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အဗျာကတံ – 'အသဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'''န္တိ။

“ကိံ ပန, ဘန္တေ, ‘အန္တဝါ လောကော။ပေ.။ ‘အနန္တဝါ လောကော ။ ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ၊ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ၊ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’”န္တိ? “ဧတမ္ပိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အဗျာကတံ – ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’”န္တိ။

“ကသ္မာ ပနေတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ အဗျာကတ”န္တိ? “န ဟေတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္ထသံဟိတံ န ဓမ္မသံဟိတံ နာဒိဗြဟ္မစရိယကံ, န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ တံ မယာ အဗျာကတ”န္တိ။

“ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဗျာကတ”န္တိ? “ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဗျာကတံ။ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဗျာကတံ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဗျာကတံ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဗျာကတ”န္တိ။

“ကသ္မာ ပနေတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဗျာကတ”န္တိ? “ဧတဉှိ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္ထသံဟိတံ, ဧတံ ဓမ္မသံဟိတံ, ဧတံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ, ဧတံ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ; တသ္မာ ဧတံ မယာ ဗျာကတ”န္တိ။ “ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ ။ ယဿဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

၄၂၁. အထ ခေါ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော ပေါဋ္ဌပါဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ သမန္တတော ဝါစာ [ဝါစာယ (သျာ. က.)] သန္နိတောဒကေန သဉ္ဇမ္ဘရိမကံသု – “ဧဝမေဝ ပနာယံ ဘဝံ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ယညဒေဝ သမဏော ဂေါတမော ဘာသတိ, တံ တဒေဝဿ အဗ္ဘနုမောဒတိ – ‘ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ, သုဂတာ’တိ။ န ခေါ ပန မယံ ကိဉ္စိ [ကဉ္စိ (ပီ.)] သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ, ‘အသဿတော လောကော’တိ ဝါ, ‘အန္တဝါ လောကော’တိ ဝါ, ‘အနန္တဝါ လောကော’တိ ဝါ, ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ ဝါ, ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ ဝါ , ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ, ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဧတဒဝေါစ – “အဟမ္ပိ ခေါ, ဘော, န ကိဉ္စိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – ‘သဿတော လောကော’တိ ဝါ, ‘အသဿတော လောကော’တိ ဝါ။ပေ.။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဝါ; အပိ စ သမဏော ဂေါတမော ဘူတံ တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေတိ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ။ ဘူတံ ခေါ ပန တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေန္တဿ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ, ကထဉှိ နာမ မာဒိသော ဝိညူ သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒေယျာ”တိ?

စိတ္တဟတ္ထိသာရိပုတ္တပေါဋ္ဌပါဒဝတ္ထု

၄၂၂. အထ ခေါ ဒ္ဝီဟတီဟဿ အစ္စယေန စိတ္တော စ ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ပေါဋ္ဌပါဒေါ စ ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ပန ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “တဒါ မံ, ဘန္တေ, တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော သမန္တတော ဝါစာသန္နိတောဒကေန သဉ္ဇမ္ဘရိမကံသု – ‘ဧဝမေဝ ပနာယံ ဘဝံ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ယညဒေဝ သမဏော ဂေါတမော ဘာသတိ, တံ တဒေဝဿ အဗ္ဘနုမောဒတိ – ‘ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတာ”တိ။ န ခေါ ပန မယံ ကိဉ္စိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမ – “သဿတော လောကော”တိ ဝါ, “အသဿတော လောကော”တိ ဝါ, “အန္တဝါ လောကော”တိ ဝါ, “အနန္တဝါ လောကော”တိ ဝါ, “တံ ဇီဝံ တံ သရီရ”န္တိ ဝါ, “အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ”န္တိ ဝါ, “ဟောတိ တထာဂတော ပရံ

မရဏာ''တိ တ, ''န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ တ, ''ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ တ, ''နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ တ'တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တာဟံ, ဘန္တေ, တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဧတဒ ဝောစံ – 'အဟမ္ပိ ခေါ, ဘော, န ကိဉ္စိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဧကံသိကံ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ – ''သဿတော လောကော''တိ တ, ''အသဿတော လောကော''တိ တ။ပေ။ ''နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ''တိ တ; အပိ စ သမဏော ဂေါတမော ဘူတံ တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေတိ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ။ ဘူတံ ခေါ ပန တစ္ဆံ တထံ ပဋိပဒံ ပညပေန္တဿ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ ဓမ္မနိယာမတံ, ကထဉှိ နာမ မာဒိသော ဝိညူ သမဏဿ ဂေါတမဿ သု ဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒေယျာ''တိ?

၄၂၃. ''သဗ္ဗေဝ ခေါ ဧတေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပရိဗ္ဗာဇကာ အန္ဓာ အစက္ခုကာ; တွံယေဝ နေသံ ဧကော စက္ခုမာ။ ဧကံ သိကာပိ ဟိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ; အနေကံသိကာပိ ဟိ ခေါ , ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဓမ္မာ ဒေ သိတာ ပညတ္တာ။

''ကတမေ စ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အနေကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ? 'သဿတော လောကော'တိ [လောကောတိ တ (သီ. က.)] ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အနေကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော; 'အသဿ တော လောကော'တိ [လောကောတိ တ (သီ. က.)] ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အနေကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္ တော; 'အန္တဝါ လောကော'တိ [လောကောတိ တ (သီ. က.)] ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ပေ။ 'အနန္တဝါ လောကော'တိ [လော ကောတိ တ (သီ. က.)] ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ 'တံ ဇီဝံ တံ သရီရ'န္တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ 'အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ'န္တိ ခေါ ပေါဋ္ဌ ပါဒ။ 'ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပ ါဒ။ 'ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ။ 'နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ'တိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အနေကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။

''ကသ္မာ စ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ အနေကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ? န ဟေတေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္ထ သံဟိတာ န ဓမ္မသံဟိတာ န အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ န နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ တေ မယာ အနေကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ''။

ဧကံသိကဓမ္မော

၄၂၄. ''ကတမေ စ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ ? ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ခေါ, ပေါဋ္ဌ ပါဒ, မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပည တ္တော။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော။

''ကသ္မာ စ တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ? ဧတေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္ထသံဟိတာ , ဧတေ ဓမ္မသံဟိတာ, ဧတေ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ ဧတေ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ တေ မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ။

၄၂၅. ''သန္တိ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – 'ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အ ရောဂေါ ပရံ မရဏာ'တိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – 'သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော – ''ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ'တိ? တေ စေ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ 'အာမာ'တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တွ ျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – 'အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကန္တသုခံ လောကံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထာ'တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ 'နော'တိ ဝဒန္တိ။

''တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – 'အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကံ ဝါ ရတ္တိံ ဧကံ ဝါ ဒိဝသံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ရတ္တိံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ဒိဝသံ ဧကန္တသုခိံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာထာ'တိ [သမ္ပဇာနာထာတိ (သီ. သျာ. က.)] ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ 'နော'တိ ဝဒန္တိ။

တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ဇာနာထ – “အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ကေန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ”’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ယာ တာ ဒေဝတာ ကေန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ, တာသံ ဘာသမာနာနံ သဒ္ဒံ သုဏာထ – “သုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ, မာရိသာ, ဥဇုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ, မာရိသာ, ကေန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယ; မယမ္ပိ ဟိ, မာရိသာ, ဧဝံပဋိပန္နာ ကေန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ပောဋ္ဌပါဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ? “အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

၄၂၆. “သေယျထာပိ, ပောဋ္ဌပါဒ, ပုရိသော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဟံ ယာ ဣမသ္မိံ ဇနပဒေ ဇနပဒကလျာဏီ, တံ ဣစ္ဆာမိ တံ ကာမေမီ’တိ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ, ယံ တွံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသိ, ဇာနာသိ တံ ဇနပဒကလျာဏိံ ခတ္တိယီ ဝါ ဗြာဟ္မဏီ ဝါ ဝေဿီ ဝါ သုဒ္ဒီ ဝါ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ , ယံ တွံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသိ, ဇာနာသိ တံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာတိ ဝါ, ဒီဃာ ဝါ ရဿာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ ကာဠီ ဝါ သာမာ ဝါ မင်္ဂုရစ္ဆဝီ ဝါတိ, အမုကသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ နဂရေ ဝါ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ, ယံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ, တံ တွံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသီ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘အာမာ’တိ ဝဒေယျ။

“တံ ကိံ မညသိ , ပောဋ္ဌပါဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ? “အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ဧဝမေဝ ခော, ပောဋ္ဌပါဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ကေန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’တိ။ တ္တာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော ဧ ဝံဒိဋ္ဌိနော – “ကေန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ”’တိ? တေ စေ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘အာမာ’တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ကေန္တသုခံ လောကံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထာ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ဧကံ ဝါ ရတ္တိံ ဧကံ ဝါ ဒိဝသံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ရတ္တိံ ဥပဍ္ဎံ ဝါ ဒိဝသံ ကေန္တသုခိံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာထာ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။ တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ဇာနာထ – “အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ကေန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’တိ? ဣတိ ပု ဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘အပိ ပန တုမှေဟ အာယသ္မန္တော ယာ တာ ဒေဝတာ ကေန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ, တာသံ ဘာသမာနာနံ သဒ္ဒံ သုဏာထ – “သုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ, မာရိသာ, ဥဇုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ, မာရိသာ, ကေန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယ; မယမ္ပိ ဟိ, မာရိသာ, ဧဝံပဋိပန္နာ ကေန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ”’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ပောဋ္ဌပါဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ? “အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

၄၂၇. “သေယျထာပိ, ပောဋ္ဌပါဒ, ပုရိသော စာတုမဟာပထေ နိဿေဏိံ ကရေယျ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ, ယဿ တွံ [ယံ တွံ (သီ. က.)] ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရောသိ, ဇာနာသိ တံ ပါသာဒံ ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ ဝါ ဒိသာယ ဥစ္စော ဝါ နီစော ဝါ မဇ္ဈိမော ဝါ’တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ –

‘အမ္ဟော ပုရိသ, ယံ တ္ဝံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ, တဿ တ္ဝံ ဟသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရော သီ’တိ? က္ကတိ ပုဋ္ဌော ‘အာမာ’တိ ဝဒေယျ။

“တံ ကိံ မညသိ, ပောဋ္ဌပါဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ? “အဒ္ဓာ ခေါ, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ဧဝမေဝ ခေါ, ပောဋ္ဌပါဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’တိ။ တ္യာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော ဧ ဝံဒိဋ္ဌိနော – “ဧကန္တသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’တိ ? တေ စေ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘အာမာ’တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တ္യာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကန္တသုခံ လောကံ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထာ’တိ? က္ကတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တ္യာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧကံ တ ရတ္တိံ ဧကံ တ ဒိဝသံ ဥပဍ္ဎံ တ ရတ္တိံ ဥပဍ္ဎံ တ ဒိဝသံ ဧကန္တသုခိံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာထာ’တိ? က္ကတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။ တ္യာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ဇာနာထ အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’တိ? က္ကတိ ပုဋ္ဌာ ‘နော’တိ ဝဒန္တိ။

“တ္യာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အပိ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော ယာ တာ ဒေဝတာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ’ တာသံ ဒေဝတာနံ ဘာသမာနာနံ သဒ္ဒံ သုဏာထ- “သုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ, မာရိသာ, ဥဇုပ္ပဋိပန္နာတ္ထ , မာရိသာ, ဧကန္တသုခဿ လောကဿ သစ္ဆိကိရိယာယ; မယမ္ပိ ဟိ, မာရိသာ, ဧဝံ ပဋိပန္နာ ဧကန္တသုခံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ? က္ကတိ ပုဋ္ဌာ “နော”တိ ဝဒန္တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, ပောဋ္ဌပါဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇ တီ”တိ? “အဒ္ဓာ ခေါ, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

တယော အတ္တပဋိလာဘာ

၄၂၈. “တယော ခေါ မေ, ပောဋ္ဌပါဒ, အတ္တပဋိလာဘာ – ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော, မနောမယော အတ္တပဋိလာ ဘော, အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော။ ကတမော စ, ပောဋ္ဌပါဒ, ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော? ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော [ကဗဠိီကာရာဘက္ခော (သ္ယာ. က.)] , အယံ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော။ ကတမော မနော မယော အတ္တပဋိလာဘော? ရူပီ မနောမယော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော, အယံ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော။ က တမော အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော? အရူပီ သညာမယော, အယံ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော။

၄၂၉. “ဩဠာရိကဿပိ ခေါ အဟံ, ပောဋ္ဌပါဒ, အတ္တပဋိလာဘဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – ယထာပဋိပန္နာနံ တေ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝောဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိ ဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာတိ။ သိယာ ခေါ ပန တေ, ပောဋ္ဌပါဒ, ဧဝမဿ သ – သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝောဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိ ဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ, ဒုက္ခော စ ခေါ ဝိဟာရောတိ, န ခေါ ပနေတံ, ပောဋ္ဌပါဒ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝောဒါနိယာ စ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာ ပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ, ပါမုဇ္ဇံ စေဝ ဘဝိ ဿတိ ပီတိ စ ပဿဒ္ဓိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ သုခော စ ဝိဟာရော။

၄၃၀. “မနောမယဿပိ ခေါ အဟံ, ပောဋ္ဌပါဒ, အတ္တပဋိလာဘဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ယထာပဋိပန္နာနံ တေ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝောဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိ ဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာတိ ။ သိယာ ခေါ ပန တေ, ပောဋ္ဌပါဒ, ဧဝမဿ

သ – ‘သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ, ဒုက္ခော စ ခေါ ဝိဟာရော’တိ, န ခေါ ပနေတံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ စ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ , ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ, ပါမုဇ္ဇံ စေဝ ဘဝိဿတိ ပီတိ စ ပဿဒ္ဓိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ သုခော စ ဝိဟာရော။

၄၃၀. ‘‘အရူပဿပိ ခေါ အဟံ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အတ္တပဋိလာဘဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ , ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာတိ။ သိယာ ခေါ ပန တေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ဧဝမဿ – ‘သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ, ဒုက္ခော စ ခေါ ဝိဟာရော’တိ, န ခေါ ပနေတံ , ပေါဋ္ဌပါဒ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ စ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ, ပါမုဇ္ဇံ စေဝ ဘဝိဿတိ ပီတိ စ ပဿဒ္ဓိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ သုခော စ ဝိဟာရော။

၄၃၁. ‘‘ပရေ စေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယ္ယုံ – ‘ကတမော ပန သော, အာဝုသော , ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော, ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ, တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယ္ယာမ – ‘အယံ ဝါ သော, အာဝုသော, ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော, ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။

၄၃၂. ‘‘ပရေ စေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယ္ယုံ – ‘ကတမော ပန သော, အာဝုသော, မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော, ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ? တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယ္ယာမ – ‘အယံ ဝါ သော, အာဝုသော, မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ , ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။

၄၃၃. ‘‘ပရေ စေ, ပေါဋ္ဌပါဒ, အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယ္ယုံ – ‘ကတမော ပန သော, အာဝုသော, အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော, ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ , ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ, တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယ္ယာမ – ‘အယံ ဝါ သော, အာဝုသော, အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ပေါဋ္ဌပါဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓါ ခေါ, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ သပ္ပါဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

၄၃၄. ‘‘သေယ္ယထာပိ, ပေါဋ္ဌပါဒ, ပုရိသော နိဿေဏိံ ကရေယ္យ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ တဿေဝ ပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယ္ယုံ – ‘အမ္ဘော ပုရိသ, ယဿ တွံ ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိဿေ

ဏိ ကရောသိ, ဇာနာသိ တံ ဟသာဒံ, ပုရတ္ထိမာယ တ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ တ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ တ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ တ ဒိသာယ ဥဒ္ဓေါ တ နီစော တ မဇ္ဈိမော တ'တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယ္ယ – 'အယံ တ သော, အာဝုသော, ဟသာဒေ, ယသ္သာဟံ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရောမိ, တဿေဝ ဟသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ'တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, ပေဋ္ဌပာဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

၄၃၆. ''ဧဝမေဝ ခော, ပေဋ္ဌပာဒ, ပရေ စေ အမှေ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'ကတမော ပန သော, အာဝုသော, ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော။ပေ.။ ကတမော ပန သော, အာဝုသော, မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော။ပေ.။ ကတမော ပန သော, အာဝုသော, အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော, ယဿ တုမှေ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေထ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ'တိ, တေသံ မယံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရေယျာမ – 'အယံ တ သော, အာဝုသော, အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော, ယဿ မယံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမ, ယထာပဋိပန္နာနံ ဝေါ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ'တိ။

''တံ ကိံ မညသိ, ပေဋ္ဌပာဒ, နနု ဧဝံ သန္တေ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

၄၃၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယသ္မိံ, ဘန္တေ, သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, မောဃဿ တသ္မိံ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, မောဃော အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ; ဩဠာရိကော တဿ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဟောတိ။ ယသ္မိံ, ဘန္တေ, သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, မောဃဿ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, မောဃော အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ; မနောမယော တဿ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဟောတိ။ ယသ္မိံ, ဘန္တေ, သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, မောဃဿ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, မောဃော မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ; အရူပေါ တဿ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဟောတီ''တိ။

''ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ ; ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၄၃၈. ''သစေ တံ, စိတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'အဟောသိ တွံ အတီတမဒ္ဓါနံ, န တွံ နာဟောသိ; ဘဝိဿသိ တွံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, န တွံ န ဘဝိဿသိ; အတ္ထိ တွံ ဧတရဟိ, န တွံ နတ္ထီ'တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, စိတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ''တိ?

''သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – 'အဟောသိ တွံ အတီတမဒ္ဓါနံ, န တွံ န အဟောသိ; ဘဝိဿသိ တွံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, န တွံ န ဘဝိဿသိ; အတ္ထိ တွံ ဧတရဟိ, န တွံ နတ္ထီ'တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – 'အဟောသာဟံ အတီတမဒ္ဓါနံ, နာဟံ န အဟောသိံ; ဘဝိဿာမဟံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, နာဟံ န ဘဝိဿာမိ; အတ္ထာဟံ ဧတရဟိ, နာဟံ နတ္ထီ'တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ''န္တိ။

“သစေ ပန တံ, စိတ္တ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ယော တေ အဟောသိ အတီတော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ [သော့ဝ (သီ. ပီ.), သောယေဝ (သျာ.)] တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အနာဂတော, မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော? ယော [ယော တ (ပီ.)] တေ ဘဝိဿတိ အနာဂတော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အတီတော, မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော? ယော [ယော တ (ပီ.)] တေ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ [သော စ (က.)] တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အတီတော, မောဃော အနာဂတော’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, စိတ္တ, ကိန္တိ ဗျာကရေယျာသီ”တိ?

“သစေ ပန မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျုံ – ‘ယော တေ အဟောသိ အတီတော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အနာဂတော, မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော တေ ဘဝိဿတိ အနာဂတော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အတီတော, မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော တေ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ တေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အတီတော, မောဃော အနာဂတော’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘ယော မေ အဟောသိ အတီတော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ မေ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော အဟောသိ, မောဃော အနာဂတော, မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော မေ ဘဝိဿတိ အနာဂတော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ မေ အတ္တပဋိလာဘော တသ္မိံ သမယေ သစ္စော ဘဝိဿတိ, မောဃော အတီတော, မောဃော ပစ္စုပ္ပန္နော။ ယော မေ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တပဋိလာဘော, သောဝ မေ အတ္တပဋိလာဘော သစ္စော, မောဃော အတီတော, မောဃော အနာဂတော’တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျ”န္တိ။

၄၃၉. “ဧဝမေဝ ခော, စိတ္တ, ယသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၄၄၀. “သေယျထာပိ, စိတ္တ, ဂဝါ ခီရံ, ခီရမှာ ဒဓိ, ဒဓိမှာ နဝနီတံ, နဝနီတမှာ သပ္ပိ, သပ္ပိမှာ သပ္ပိမဏ္ဍော။ ယသ္မိံ သမယေ ခီရံ ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒဓီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န နဝနီတန္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န သပ္ပီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န သပ္ပိမဏ္ဍောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ခီရံ တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဒဓိ ဟောတိ။ပေ.။ နဝနီတံ ဟောတိ။ သပ္ပိ ဟောတိ။ သပ္ပိမဏ္ဍော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ခီရန္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န ဒဓီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န နဝနီတန္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န သပ္ပီတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; သပ္ပိမဏ္ဍော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခော, စိတ္တ, ယသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ မနောမယော အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ။ပေ.။ ယသ္မိံ, စိတ္တ, သမယေ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘော တွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဣမာ ခော စိတ္တ, လောကသမညာ လောကနိရုတ္တိယော လောကဝေါဟာရာ လောကပညတ္တိယော , ယာဟိ တထာဂတော ဝေါဟရတိ အပရာမသ”န္တိ။

၄၄၁. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ပေါဋ္ဌပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။

စိတ္တဟတ္ထိသာရိပုတ္တဥပသမ္ပဒါ

၄၄၂. စိတ္တော ပန ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ; အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ – ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ’’န္တိ။

၄၄၃. အလတ္ထ ခော စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခော ပနာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော န စိရဿေဝ – ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ – ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ – အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခော ပနာယသ္မာ စိတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော အရဟတံ အဟောသီတိ။

ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. သုဘသုတ္တံ

သုဘမာဏဝဝတ္ထု

၄၄၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ အစိရပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော သာဝတ္ထိယံ ပဋိဝသတိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။

၄၄၅. အထ ခေါ သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော အညတရံ မာဏဝကံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, မာဏဝက, ယေန သမဏော အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန သမဏံ အာနန္ဒံ အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ – 'သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော ဘဝန္တံ အာနန္ဒံ အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ'တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – 'သာဓု ကိရ ဘဝံ အာနန္ဒော ယေန သုဘဿ မာဏဝဿ တောဒေယျပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။

၄၄၆. ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ သော မာဏဝကော သုဘဿ မာဏဝဿ တောဒေယျပုတ္တဿ ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သော မာဏဝကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော ဘဝန္တံ အာနန္ဒံ အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ; ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ – 'သာဓု ကိရ ဘဝံ အာနန္ဒော ယေန သုဘဿ မာဏဝဿ တောဒေယျပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။

၄၄၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော တံ မာဏဝကံ ဧတဒဝေါစ – ''အကာလော ခေါ, မာဏဝက ။ အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ။ အပ္ပေဝနာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမ ကာလဉ္စ သမယဉ္စ ဥပါဒါယာ''တိ။

''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ သော မာဏဝကော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ သုဘံ မာဏဝံ တောဒေယျပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ, ''အဝေါစုမ္ဟာ ခေါ မယံ ဘောတော ဝစနေန တံ ဘဝန္တံ အာနန္ဒံ – 'သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော ဘဝန္တံ အာနန္ဒံ အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ, ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ – ''သာဓု ကိရ ဘဝံ အာနန္ဒော ယေန သုဘဿ မာဏဝဿ တောဒေယျပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ'''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘော, သမဏော အာနန္ဒော မံ ဧတဒဝေါစ – 'အကာလော ခေါ, မာဏဝက။ အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ။ အပ္ပေဝနာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမ ကာလဉ္စ သမယဉ္စ ဥပါဒါယာ'တိ။ ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ, ဘော, ကတမေဝ ဧတံ, ယတော ခေါ သော ဘဝံ အာနန္ဒော ဩကာသမကာသိ သွာတနာယပိ ဥပသင်္ကမနာယာ''တိ။

၄၄၈. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ စေတကေန ဘိက္ခုနာ ပစ္ဆာသမဏေန ယေန သုဘဿ မာဏဝဿ တောဒေယျပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။

အထ ခေါ သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''ဘဝဉ္ဟိ အာနန္ဒော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဒီဃရတ္တံ ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာဝစရော သမီပစာရီ။ ဘဝမေတံ အာနန္ဒော ဇာနေယျ, ယေသံ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဓမ္မာနံ ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ

ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ကတမေသာနံ ခော, ဘော အာနန္ဒ, ဓမ္မာနံ သော ဘဝံ ဂောတမော ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ; ကတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသီ''တိ?

၄၄၉. ''တိဏ္ဏံ ခော, မာဏဝ, ခန္ဓာနံ သော ဘဂဝါ ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ; ဧတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ကတမေသံ တိဏ္ဏံ? အရိယဿ သီလက္ခန္ဓဿ, အရိယဿ သမာဓိက္ခန္ဓဿ, အရိယဿ ပညာက္ခန္ဓဿ။ ဣမေသံ ခော, မာဏဝ, တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ သော ဘဂဝါ ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ; ဧတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသီ''တိ။

သီလက္ခန္ဓော

၄၅၀. ''ကတမော ပန သော, ဘော အာနန္ဒ, အရိယော သီလက္ခန္ဓော, ယဿ သော ဘဝံ ဂောတမော ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသီ''တိ?

''ဣဓ, မာဏဝ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ ကုလေ ပစ္စာဇာတော။ သော တံ ဓမ္မံ သုတွာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ သော တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန သမန္နာဂတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – 'သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇာပထော, အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ, နယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ သင်္ခလိခိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ'န္တိ။ သော အပရေန သမယေန အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ, အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေန, ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ, သီလသမ္ပန္နော, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော, သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော, သန္တုဋ္ဌော။

၄၅၁. ''ကထဉ္စ, မာဏဝ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ; ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။ (ယထာ ၁၉၄ ယာဝ ၂၁၀ အနုစ္ဆေဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။

''ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ – သန္တိကမ္မံ ပဏိဓိကမ္မံ ဘူတကမ္မံ ဘူရိကမ္မံ ဝဿကမ္မံ ဝေါဿကမ္မံ ဝတ္ထုကမ္မံ ဝတ္ထုပရိကမ္မံ အာစမနံ နှာပနံ ဇုဟနံ ဝမနံ ဝိရေစနံ ဥဒ္ဓံဝိရေစနံ အဓောဝိရေစနံ သီသဝိရေစနံ ကဏ္ဏတေလံ နေတ္တတပ္ပနံ နတ္ထုကမ္မံ အဉ္ဇနံ ပစ္စဉ္ဇနံ သာလာကိယံ သလ္လကတ္တိယံ ဒါရကတိကိစ္ဆာ မူလဘေသဇ္ဇာနံ အနုပ္ပဒါနံ ဩသဓီနံ ပဋိမောက္ခော ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ, သန္တိကမ္မံ ပဏိဓိကမ္မံ။ပေ။ ဩသဓီနံ ပဋိမောက္ခော ဣတိ ဝါ ဣတိ ဧဝရူပါယ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ မိစ္ဆာဇီဝါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ။

၄၅၂. ''သ ခော သော [အယံ ခော သော (က.)], မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ သီလသံဝရတော။ သေယျထာပိ, မာဏဝ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဝသိတ္တော နိဟတပစ္စာမိတ္တော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ ပစ္စတ္ထိကတော။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သီလသမ္ပန္နော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ, ယဒိဒံ သီလသံဝရတော။ သော ဣမိနာ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝံ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။

၄၅၃. ''အယံ ခော သော, မာဏဝ, အရိယော သီလက္ခန္ဓော ယဿ သော ဘဂဝါ ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ အတ္ထိ စေဝေတ္ထ ဥတ္တရိကရဏီယ''န္တိ။

''အစ္ဆရိယံ, ဘော အာနန္ဒ, အဗ္ဘုတံ, ဘော အာနန္ဒ! သော စာယံ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယော သီလက္ခန္ဓော ပရိပုဏ္ဏော, နော အပရိပုဏ္ဏော။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏံ စာဟံ, ဘော, အာနန္ဒ, အရိယံ သီလက္ခန္ဓံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု န သမနုပဿာမိ။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏဉ္စ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယံ သီလက္ခန္ဓံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အတ္တနိ သမနုပဿေယျုံ, တေ တာဝတကေနေဝ အတ္တမနာ အဿု – 'အလမေတ္တာဝတာ, ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယ'န္တိ။ အထ စ ပန ဘဝံ အာနန္ဒော ဧဝမာဟ – 'အတ္ထိ စေဝေတ္ထ ဥတ္တရိကရဏီယ'''န္တိ [ဣမဿ အနန္တရံ သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု ''ပဌမဘာဏဝါရံ''တိ ဟဗ္ဗော ဒိဿတိ]။

သမာဓိက္ခန္ဓော

၄၅၄. ''ကတမော ပန သော, ဘော အာနန္ဒ, အရိယော သမာဓိက္ခန္ဓော, ယဿ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသီ''တိ?

''ကထဉ္စ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ? ဣဓ, မာဏဝ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ဣမိနာ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော အဇ္ဈတ္တံ အဗျာသေကသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝံ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ။

၄၅၅. ''ကထဉ္စ, မာဏဝ, ဘိက္ခု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓ, မာဏဝ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။

၄၅၆. ''ကထဉ္စ, မာဏဝ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ? ဣဓ, မာဏဝ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပါတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ, သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပက္ခီ သကုဏော ယေန ယေနေဝ ဍေတိ, သပတ္တဘာရောဝ ဍေတိ ; ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍပါတေန။ သော ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ, သမာဒာယေဝ ပက္ကမတိ။ ဧဝံ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။

၄၅၇. ‘‘သော ဣမိနာ စ အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော, ဣမိနာ စ အရိယေန ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတော, ဣမိနာ စ အရိယေန သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော, ဣမာယ စ အရိယာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပ္ပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ, ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ, ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။

၄၅၈. ‘‘သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဗျာပာဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဗျာပာဒပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော ဝိဟရတိ အာလောကသညီ သတော သမ္ပဇာနော, ထိနမိဒ္ဓာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။

၄၅၉. ‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော ဣဏံ အာဒာယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေယျ။ တဿ တေ ကမ္မန္တာ သမိဇ္ဈေယျုံ။ သော ယာနိ စ ပေါရာဏာနိ ဣဏမူလာနိ တာနိ စ ဗျန္တိံ ကရေယျ, သိယာ စဿ ဥတ္တရိံ အဝသိဋ္ဌံ ဒာရဘရဏာယ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ ဣဏံ အာဒာယ ကမ္မန္တေ ပယောဇေသိံ။ တဿ မေ တေ ကမ္မန္တာ သမိဇ္ဈိံသု။ သောဟံ ယာနိ စ ပေါရာဏာနိ ဣဏမူလာနိ တာနိ စ ဗျန္တိံ အကာသိံ, အတ္ထိ စ မေ ဥတ္တရိံ အဝသိဋ္ဌံ ဒာရဘရဏာယာ’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၄၆၀. ‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော အာဗာဓိကော အဿ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော; ဘတ္တဉ္စဿ နစ္ဆာဒေယျ, န စဿ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ သော အပရေန သမယေန တမှာ အာဗာဓာ မုစ္စေယျ, ဘတ္တဉ္စဿ ဆာဒေယျ, သိယာ စဿ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ အာဗာဓိကော အဟောသိံ ဒုက္ခိတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော, ဘတ္တဉ္စ မေ နစ္ဆာဒေသိ, န စ မေ အာသိ ကာယေ ဗလမတ္တာ။ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ အာဗာဓာ မုတ္တော ဘတ္တဉ္စ မေ ဆာဒေတိ, အတ္ထိ စ မေ ကာယေ ဗလမတ္တာ’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၄၆၁. ‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓေါ အဿ။ သော အပရေန သမယေန တမှာ ဗန္ဓနာဂါရာ မုစ္စေယျ သောတ္ထိနာ အဗ္ဘယေန, န စဿ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓေါ အဟောသိံ။ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ဗန္ဓနာဂါရာ မုတ္တော သောတ္ထိနာ အဗ္ဘယေန, နတ္ထိ စ မေ ကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယော’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၄၆၂. ‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော ဒါသော အဿ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော။ သော အပရေန သမယေန တမှာ ဒါသဗျာ မုစ္စေယျ, အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ ဒါသော အဟောသိံ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော။ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ဒါသဗျာ မုတ္တော အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော’တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၄၆၃. ‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ ဒုဗ္ဘိက္ခံ သပ္ပဋိဘယံ။ သော အပရေန သမယေန တံ ကန္တာရံ နိတ္ထရေယျ, သောတ္ထိနာ ဂါမန္တံ အနုပါပုဏေယျ ခေမံ အပ္ပဋိဘယံ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ သဓနော သဘောဂေါ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံ ဒုဗ္ဘိက္ခံ သပ္ပဋိဘယံ။ သောမှိ ဧတရဟိ ကန္တာရံ နိတ္ထိဏ္ဏော, သောတ္ထိနာ ဂါမန္တံ အနုပ္ပတ္တော ခေမံ အပ္ပဋိဘယ’န္တိ။ သော တတောနိဒါနံ လဘေထ ပါမောဇ္ဇံ, အဓိဂစ္ဆေယျ သောမနဿံ။

၄၆၄. ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ယထာ ဣဏံ ယထာ ရောဂံ ယထာ ဗန္ဓနာဂါရံ ယထာ ဒါသဗျံ ယထာ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ, ဧဝံ ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ အပ္ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ။

၄၆၅. ‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ယထာ အာဏဏ္ဍံ ယထာ အာရောဂ္ယံ ယထာ ဗန္ဓနာမောက္ခံ ယထာ ဘုဇိဿံ ယထာ ခေမန္တဘူမိံ။ ဧဝမေဝ ဘိက္ခု ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတိ။

၄၆၆. ‘‘တဿိမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

၄၆၇. ‘‘သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ဒက္ခော နှာပကော ဝါ နှာပကန္တေဝါသီ ဝါ ကံသထာလေ နှာနီယစုဏ္ဏာနိ အာကိရိတွာ ဥဒကေန ပရိပ္ဖောသကံ ပရိပ္ဖောသကံ သန္နေယျ။ သာယံ နှာနီယပိဏ္ဍိ သ္နေဟာနုဂတာ သ္နေဟပရေတာ သန္တရဗာဟိရာ ဖုဋာ သ္နေဟေန, န စ ပဂ္ဃရဏီ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သမာဓိသ္မိံ။

၄၆၈. ‘‘ပုန စပရံ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ဥဒကရဟဒေါ ဂမ္ဘီရော ဥဗ္ဘိဒောဒကော။ တဿ နေဝဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, န ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဒကဿ အာယမုခံ, ဒေဝေါ စ န ကာလေန ကာလံ သမ္မာ ဓာရံ အနုပဝေစ္ဆေယျ။ အထ ခော တမှာ ဝ ဥဒကရဟဒါ သီတာ ဝါရိဓာရာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ တမေဝ ဥဒကရဟဒံ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္ဒေယျ ပရိသန္ဒေယျ ပရိပူရေယျ ပရိပ္ဖရေယျ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ဥဒကရဟဒဿ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, သော ဣမမေဝ ကာယံ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ သမာဓိဇေန ပီတိသုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သမာဓိသ္မိံ။

၄၆၉. ‘‘ပုန စပရံ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’’တိ, တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ, တာနိ ယာဝ စဂ္ဂါ ယာဝ စ မူလာ သီတေန ဝါရိနာ အဘိသန္နာနိ ပရိသန္နာနိ ပရိပူရာနိ ပရိပ္ဖုဋာနိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတံ ဥပ္ပလာနံ ဝါ ပဒုမာနံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနံ ဝါ သီတေန ဝါရိနာ အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပူရေတိ ပရိပ္ဖရတိ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ နိပ္ပီတိကေန သုခေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သမာဓိသ္မိံ။

၄၇၀. ''ပုန စပရံ, မာဏဝ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန ဖရိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ; နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။

''သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော ဩဒာတေန ဝတ္ထေန သသီသံ ပါရုပိတွာ နိသိန္နော အဿ, နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဩဒာတေန ဝတ္ထေန အပ္ဖုဋံ အဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန ဖရိတွာ နိသိန္နော ဟောတိ; နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေန အပ္ဖုဋံ ဟောတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သမာဓိသ္မိံ။

၄၇၁. ''အယံ ခေါ သော, မာဏဝ, အရိယော သမာဓိက္ခန္ဓော ယဿ သော ဘဂဝါ ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ အတ္ထိ စေဝေတ္ထ ဥတ္တရိကရဏီယ''န္တိ။

''အစ္ဆရိယံ, ဘော အာနန္ဒ, အဗ္ဘုတံ, ဘော အာနန္ဒ! သော စာယံ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယော သမာဓိက္ခန္ဓော ပရိပုဏ္ဏော, နော အပရိပုဏ္ဏော။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏံ စာဟံ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယံ သမာဓိက္ခန္ဓံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု န သမနုပဿာမိ။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏဉ္စ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယံ သမာဓိက္ခန္ဓံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အတ္တနိ သမနုပဿေယျုံ, တေ တာဝတကေနေဝ အတ္တမနာ အဿု – 'အလမေတ္တာဝတာ, ကတမေတ္တာဝတာ, အနုပ္ပတ္တော နော သာမညတ္ထော, နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယ'န္တိ။ အထ စ ပန ဘဝံ အာနန္ဒော ဧဝမာဟ – 'အတ္ထိ စေဝေတ္ထ ဥတ္တရိကရဏီယ'''န္တိ။

ပညာက္ခန္ဓော

၄၇၂. ''ကတမော ပန သော, ဘော အာနန္ဒ, အရိယော ပညာက္ခန္ဓော, ယဿ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသီ''တိ?

''သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'အယံ ခေါ မေ ကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ဩဒနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော; ဣဒဉ္စ ပန မေ ဝိညာဏံ ဧတ္ထ သိတံ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓ'န္တိ။

''သေယျထာပိ, မာဏဝ, မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြာဿ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒာတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဟတ္ထေ ကရိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ – 'အယံ ခေါ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒာတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ – 'အယံ ခေါ မေ ကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ဩဒနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒန-ဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော။ ဣဒဉ္စ ပန မေ ဝိညာဏံ ဧတ္ထ သိတံ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓ'န္တိ။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓန္တိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၃. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ မနောမယံ ကာယံ အဘိနိမ္မာနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံ အဘိနိမ္မိနာတိ ရူပိံ မနောမယံ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ။

‘‘သေယျထာပိ , မာဏဝ, ပုရိသော မုဉ္ဇမှာ ဤသိကံ ပဝါဟေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အယံ မုဉ္ဇော အယံ ဤသိကာ; အညော မုဉ္ဇော အညာ ဤသိကာ; မုဉ္ဇမှာ တွေဝ ဤသိကာ ပဝါဠှာ’တိ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မာဏဝ, ပုရိသော အသိံ ကောသိယာ ပဝါဟေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အယံ အသိ, အယံ ကောသိ; အညော အသိ, အညာ ကောသိ; ကောသိယာ တွေဝ အသိ ပဝါဠှော’တိ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မာဏဝ, ပုရိသော အဟိံ ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အယံ အဟိ, အယံ ကရဏ္ဍော; အညော အဟိ, အညော ကရဏ္ဍော; ကရဏ္ဍာ တွေဝ အဟိ ဥဗ္ဘတော’တိ ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ မနောမယံ ကာယံ အဘိနိမ္မာနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ.။။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၄. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ ပထဝိယံ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

‘‘သေယျထာပိ , မာဏဝ, ဒက္ခော ကုမ္ဘကာရော ဝါ ကုမ္ဘကာရန္တေဝါသီ ဝါ သုပရိကမ္မကတာယ မတ္တိကာယ ယညဒေဝ ဘာဇနဝိကတိံ အာကင်္ခေယျ, တံ တဒေဝ ကရေယျ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မာဏဝ, ဒက္ခော ဒန္တကာရော ဝါ ဒန္တကာရန္တေဝါသီ ဝါ သုပရိကမ္မကတသ္မိံ ဒန္တသ္မိံ ယညဒေဝ ဒန္တဝိကတိံ အာကင်္ခေယျ, တံ တဒေဝ ကရေယျ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ။ သေယျထာ ဝါ ပန, မာဏဝ, ဒက္ခော သုဝဏ္ဏကာရော ဝါ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသီ ဝါ သုပရိကမ္မကတသ္မိံ သုဝဏ္ဏသ္မိံ ယညဒေဝ သုဝဏ္ဏဝိကတိံ အာကင်္ခေယျ, တံ တဒေဝ ကရေယျ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု ။ပေ.။ ယမ္ပိ မာဏဝ ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ ။ပေ.။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၅. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။ သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော။ သော သုဏေယျ ဘေရိသဒ္ဒမ္ပိ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒမ္ပိ သင်္ခပဏဝဒိန္ဒိမသဒ္ဒမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ဘေရိသဒ္ဒော ဣတိပိ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒော ဣတိပိ သင်္ခပဏဝဒိန္ဒိမသဒ္ဒော ဣတိ’ပိ [ဣတိပီတိ (က.)]။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။။ ယမ္ပိ မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၆. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ စေတောပရိယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ, ‘သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ ဝီတရာဂံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘သဒောသံ ဝါ စိတ္တံ သဒောသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘ဝီတဒောသံ ဝါ စိတ္တံ ဝီ

တဒောသံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘သမောဟံ တ စိတ္တံ သမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘ဝီတမောဟံ တ စိတ္တံ ဝီတမောဟံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘သင်္ခိတ္တံ တ စိတ္တံ သင်္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘ဝိက္ခိတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘မဟဂ္ဂတံ တ စိတ္တံ မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘အမဟဂ္ဂတံ တ စိတ္တံ အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘သဉတ္တရံ တ စိတ္တံ သဉတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘အနုတ္တရံ တ စိတ္တံ အနုတ္တရံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘သမာဟိတံ တ စိတ္တံ သမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘အသမာဟိတံ တ စိတ္တံ အသမာဟိတံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘ဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ, ‘အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တ’န္တိ ပဇာနာတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ဣတ္ထီ တ ပုရိသော တ ဒဟရော ယုဝ မဏ္ဍနဇာတိကော အာဒါသေ တ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အစ္ဆေ တ ဉဒကပတ္တေ သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော သကဏိကံ တ သကဏိကန္တိ ဇာနေယျ, အကဏိကံ တ အကဏိကန္တိ ဇာနေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ စေတောပရိယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ပရသတ္တာနံ ပုရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ, သရာဂံ တ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၇. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ, ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – ‘အမုတ္ရာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော။ သော တတော စုတော အမုတ္ရ ဉဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော; သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဉဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဏဝ, ပုရိသော သကမှာ ဂါမာ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆေယျ; တမှာပိ ဂါမာ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆေယျ; သော တမှာ ဂါမာ သကံယေဝ ဂါမံ ပစ္စာဂစ္ဆေယျ ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အဟံ ခော သကမှာ ဂါမာ အမုံ ဂါမံ အဂစ္ဆိံ, တတြ ဧဝံ အဋ္ဌာသိံ ဧဝံ နိသီဒိံ ဧဝံ အဘာသိံ ဧဝံ တုဏှီ အဟောသိံ။ သော တမှာပိ ဂါမာ အမုံ ဂါမံ ဂစ္ဆိံ, တတြာပိ ဧဝံ အဋ္ဌာသိံ ဧဝံ နိသီဒိံ ဧဝံ အဘာသိံ ဧဝံ တုဏှီ အဟောသိံ။ သောမှိ တမှာ ဂါမာ သကံယေဝ ဂါမံ ပစ္စာဂတော’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဏဝ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဏဝ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဉဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၈. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဉပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဉပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဉပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဉပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဉပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဂဏ္ဍိယ, မဇ္ဈေသိဋ္ဌာဠှကေ ဟာသာအေ, တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော ဌိတော ပဿေယျ မနုဿေ ဂေဟံ ပဝိသန္တေပိ နိက္ခမန္တေပိ ရထိကာယပိ ဝီထိံ သဉ္စရန္တေ မဇ္ဈေသိဋ္ဌာဠှကေ နိသိန္နေပိ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ဧတေ မနုဿာ ဂေဟံ ပဝိသန္တိ, ဧတေ နိက္ခမန္တိ, ဧတေ ရထိကာယ ဝီထိံ သဉ္စရန္တိ, ဧတေ မဇ္ဈေသိဋ္ဌာဠှကေ နိသိန္နာ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဂဏ္ဍိယ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဂဏ္ဍိယ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၇၉. ‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝာနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ; ဣမေ အာသဝါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ , အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဘဝါသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။

‘‘သေယျထာပိ, မာဂဏ္ဍိယ, ပဗ္ဗတသင်္ခေပေ ဥဒကရဟဒေါ အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော။ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော တီရေ ဌိတော ပဿေယျ သိပ္ပိသမ္ဗုကမ္ပိ သက္ခရကထလမ္ပိ မစ္ဆဂုမ္ဗမ္ပိ စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘အယံ ခော ဥဒကရဟဒေါ အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော။ တတ္ရိမေ သိပ္ပိသမ္ဗုကာပိ သက္ခရကထလာပိ မစ္ဆဂုမ္ဗာပိ စရန္တိပိ တိဋ္ဌန္တိပီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မာဂဏ္ဍိယ, ဘိက္ခု။ပေ.။ ယမ္ပိ, မာဂဏ္ဍိယ, ဘိက္ခု ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပေ.။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာသဝာနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ သော ‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဘဝါသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အဝိဇ္ဇာသဝာပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ, ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ပညာယ။

၄၈၀. ‘‘အယံ ခော, သော မာဂဏ္ဍိယ, အရိယော ပညာက္ခန္ဓော ယဿ သော ဘဂဝါ ဝဏ္ဏဝါဒီ အဟောသိ, ယတ္ထ စ ဣမံ ဇနတံ သမာဒပေသိ နိဝေသေသိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ နတ္ထိ စေဝေတ္ထ ဥတ္တရိကရဏီယ’’န္တိ။

‘‘အစ္ဆရိယံ , ဘော အာနန္ဒ, အဗ္ဘုတံ, ဘော အာနန္ဒ! သော စာယံ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယော ပညာက္ခန္ဓော ပရိပုဏ္ဏော, နော အပရိပုဏ္ဏော။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏံ စာဟံ, ဘော အာနန္ဒ, အရိယံ ပညာက္ခန္ဓံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ အညေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု န သမနုပဿာမိ။ နတ္ထိ စေဝေတ္ထ [န သမနုပဿာမိ။ပေ.။ နတ္ထိ နော ကိဉ္စိ (သျာ. က.)] ဥတ္တရိကရဏီယံ [ဥတ္တရိံ ကရဏီယန္တိ (သီ. သျာ. ပီ.) ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ (က.)] ။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော အာနန္ဒ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော အာနန္ဒ! သေယျထာပိ, ဘော အာနန္ဒ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘောတာ အာနန္ဒေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘော အာနန္ဒ, တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ အာနန္ဒော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

သုဘသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

၁၁. ကေဝဍ္ဍသုတ္တံ

ကေဝဍ္ဍဂဟပတိပုတ္တဝတ္ထု

၄၈၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပာဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခော ကေဝဍ္ဍော ဂဟပတိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ကေဝဍ္ဍော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အယံ, ဘန္တေ, နာဠန္ဒာ ဣဒ္ဓာ စေဝ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ အာကိဏ္ဏမနုဿာ ဘဂဝတိ အဘိပ္ပသန္နာ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧကံ ဘိက္ခုံ သမာဒိသတု, ယော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ, ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ; ဧဝါယံ နာဠန္ဒာ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဘဂဝတိ အဘိပ္ပသီဒိဿတီ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂဝါ ကေဝဍ္ဍံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''န ခော အဟံ, ကေဝဍ္ဍ, ဘိက္ခူနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဂိဟီနံ ဩဒါတဝသနာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရောထာ''တိ။

၄၈၂. ဒုတိယမ္ပိ ခော ကေဝဍ္ဍော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''နာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဓံသေမိ; အပိ စ, ဧဝံ ဝဒါမိ – 'အယံ, ဘန္တေ, နာဠန္ဒာ ဣဒ္ဓာ စေဝ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ အာကိဏ္ဏမနုဿာ ဘဂဝတိ အဘိပ္ပသန္နာ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧကံ ဘိက္ခုံ သမာဒိသတု, ယော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ; ဧဝါယံ နာဠန္ဒာ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဘဂဝတိ အဘိပ္ပသီဒိဿတီ'''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ ကေဝဍ္ဍံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''န ခော အဟံ, ကေဝဍ္ဍ, ဘိက္ခူနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ – ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဂိဟီနံ ဩဒါတဝသနာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရောထာ'''တိ။

တတိယမ္ပိ ခော ကေဝဍ္ဍော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''နာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဓံသေမိ; အပိ စ, ဧဝံ ဝဒါမိ – 'အယံ, ဘန္တေ, နာဠန္ဒာ ဣဒ္ဓာ စေဝ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ အာကိဏ္ဏမနုဿာ ဘဂဝတိ အဘိပ္ပသန္နာ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧကံ ဘိက္ခုံ သမာဒိသတု, ယော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ။ ဧဝါယံ နာဠန္ဒာ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဘဂဝတိ အဘိပ္ပသီဒိဿတီ'တိ။

ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ

၄၈၃. ''တီဏိ ခော ဣမာနိ, ကေဝဍ္ဍ, ပာဋိဟာရိယာနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒိတာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ, အာဒေသနာပာဋိဟာရိယံ , အနုသာသနီပာဋိဟာရိယံ။

၄၈၄. ''ကတမဉ္စ, ကေဝဍ္ဍ, ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ? ဣဓ, ကေဝဍ္ဍ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ; ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

''တမေနံ အညတရော သဒ္ဓော ပသန္နော ပဿတိ တံ ဘိက္ခုံ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောန္တံ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောန္တံ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောန္တံ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ; တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနံ ဂစ္ဆန္တံ သေယျထာပိ အာကာသေ; ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောန္တံ သေယျထာပိ ဥဒကေ; ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆန္တံ သေယျထာပိ ပထဝိယံ; အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမန္တံ သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော; ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရာမသန္တံ ပရိမဇ္ဇန္တံ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေန္တံ။

‘‘တမေနံ သော သဒ္ဓော ပသန္နော အညတရဿ အဿဒ္ဓဿ အပ္ပသန္နဿ အာရောစေတိ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော, သမဏဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ အမာဟံ ဘိက္ခုံ အဒ္ဒသံ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောန္တံ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောန္တံ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောန္တံ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေန္တ’န္တိ။

‘‘တမေနံ သော အဿဒ္ဓော အပ္ပသန္နော တံ သဒ္ဓံ ပသန္နံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, ဂန္ဓာရီ နာမ ဝိဇ္ဇာ။ တာယ သော ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ပေ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတီ’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ကေဝဋ္ဋ, အပိ နု သော အဿဒ္ဓော အပ္ပသန္နော တံ သဒ္ဓံ ပသန္နံ ဧဝံ ဝဒေယျာ’’တိ? ‘‘ဝဒေယျ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဣမံ ခေါ အဟံ, ကေဝဋ္ဋ, ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယေ အာဒီနဝံ သမ္ပဿမာနော ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယေန အဋ္ဋီယာမိ ဟရာယာမိ ဇိဂုစ္ဆာမိ’’။

အာဒေသနာပါဋိဟာရိယံ

၄၈၅. ‘‘ကတမဉ္စ, ကေဝဋ္ဋ, အာဒေသနာပါဋိဟာရိယံ? ဣဓ, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တမ္ပိ အာဒိသတိ, စေတသိကမ္ပိ အာဒိသတိ, ဝိတက္ကိတမ္ပိ အာဒိသတိ, ဝိစာရိတမ္ပိ အာဒိသတိ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။

‘‘တမေနံ အညတရော သဒ္ဓော ပသန္နော ပဿတိ တံ ဘိက္ခုံ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တမ္ပိ အာဒိသန္တံ, စေတသိကမ္ပိ အာဒိသန္တံ, ဝိတက္ကိတမ္ပိ အာဒိသန္တံ, ဝိစာရိတမ္ပိ အာဒိသန္တံ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ တမေနံ သော သဒ္ဓော ပသန္နော အညတရဿ အဿဒ္ဓဿ အပ္ပသန္နဿ အာရောစေတိ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော, သမဏဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ အမာဟံ ဘိက္ခုံ အဒ္ဒသံ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တမ္ပိ အာဒိသန္တံ, စေတသိကမ္ပိ အာဒိသန္တံ, ဝိတက္ကိတမ္ပိ အာဒိသန္တံ, ဝိစာရိတမ္ပိ အာဒိသန္တံ – ‘‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’’’န္တိ။

‘‘တမေနံ သော အဿဒ္ဓော အပ္ပသန္နော တံ သဒ္ဓံ ပသန္နံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အတ္ထိ ခေါ, ဘော, မဏိကာ နာမ ဝိဇ္ဇာ; တာယ သော ဘိက္ခု ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တမ္ပိ အာဒိသတိ, စေတသိကမ္ပိ အာဒိသတိ, ဝိတက္ကိတမ္ပိ အာဒိသတိ, ဝိစာရိတမ္ပိ အာဒိသတိ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’’’န္တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ကေဝဋ္ဋ, အပိ နု သော အဿဒ္ဓော အပ္ပသန္နော တံ သဒ္ဓံ ပသန္နံ ဧဝံ ဝဒေယျာ’’တိ ? ‘‘ဝဒေယျ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဣမံ ခေါ အဟံ, ကေဝဋ္ဋ, အာဒေသနာပါဋိဟာရိယေ အာဒီနဝံ သမ္ပဿမာနော အာဒေသနာပါဋိဟာရိယေန အဋ္ဋီယာမိ ဟရာယာမိ ဇိဂုစ္ဆာမိ’’။

အနုသာသနီပါဋိဟာရိယံ

၄၈၆. ‘‘ကတမဉ္စ, ကေဝဋ္ဋ, အနုသာသနီပါဋိဟာရိယံ? ဣဓ, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု ဧဝမနုသာသတိ – ‘ဧဝံ ဝိတက္ကေထ, မာ ဧဝံ ဝိတက္ကယိတ္ထ, ဧဝံ မနသိကရောထ, မာ ဧဝံ မနသာကတ္ထ, ဣဒံ ပဇဟထ, ဣဒံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရထာ’တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ကေဝဋ္ဋ, အနုသာသနီပါဋိဟာရိယံ။

‘‘ပုန စပရံ, ကေဝဋ္ဋ, ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခေါ, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ကေဝဋ္ဋ, အနုသာသနီပါဋိဟာရိယံ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ကေဝဋ္ဋ, အနုသာသနီပါဋိဟာရိယံ။ပေ။ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ

အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ.။ ကြဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ကေဝဋ္ဋ, အနုသာသနီပာဋိဟာရိယံ။ပေ.။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ ပေ.။ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စတိ, ကေဝဋ္ဋ, အနုသာသနီပာဋိဟာရိယံ။

''ဣမာနိ ခော, ကေဝဋ္ဋ, တီဏိ ပာဋိဟာရိယာနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒိတာနိ''။

ဘူတနိရောဓေသကဘိက္ခုဝတ္ထု

၄၈၇. ''ဘူတပုဗ္ဗံ, ကေဝဋ္ဋ, ဣမသ္မိံယေဝ ဘိက္ခုသင်္ဃေ အညတရဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'ကတ္ထ နု ခော ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ?

၄၈၈. ''အထ ခော သော, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု တထာရူပံ သမာဓိံ သမာပဇ္ဇိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဒေဝယာနိယော မဂ္ဂေါ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော သော, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု ယေန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စာတုမဟာရာဇိကေ ဒေဝေ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခော, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ?

''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကေဝဋ္ဋ, စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစုံ – 'မယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခု, န ဇာနာမ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ [ဝါယောဓာတု။ အတ္ထိ ခေါ (ပီ. ဧဝမုပရိပိ)] ။ အတ္ထိ ခေါ [ဝါယောဓာတု။ အတ္ထိ ခေါ (ပီ. ဧဝမုပရိပိ)] , ဘိက္ခု, စတ္တာရော မဟာရာဇာနော အမှေဟိ အဘိက္ကန္တတရာ စ ပဏီတတရာ စ။ တေ ခော ဧတံ ဇာနေယျုံ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ။

၄၈၉. ''အထ ခော သော, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု ယေန စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စတ္တာရော မဟာရာဇေ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခော, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကေဝဋ္ဋ, စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစုံ – 'မယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခု, န ဇာနာမ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ အတ္ထိ ခော, ဘိက္ခု, တာဝတိံသာ နာမ ဒေဝါ အမှေဟိ အဘိက္ကန္တတရာ စ ပဏီတတရာ စ။ တေ ခော ဧတံ ဇာနေယျုံ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ။

၄၉၀. ''အထ ခော သော, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု ယေန တာဝတိံသာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တာဝတိံသေ ဒေဝေ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခော, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကေဝဋ္ဋ, တာဝတိံသာ ဒေဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစုံ – 'မယမ္ပိ ခော, ဘိက္ခု, န ဇာနာမ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ အတ္ထိ ခော, ဘိက္ခု, သက္ကော နာမ ဒေဝါနမိန္ဒော အမှေဟိ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စ။ သော ခော ဧတံ ဇာနေယျ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ။

၄၉၁. ''အထ ခော သော, ကေဝဋ္ဋ, ဘိက္ခု ယေန သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခော, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကေဝဋ္ဋ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – 'အဟမ္ပိ ခော, ဘိက္ခု, န ဇာနာမိ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ အတ္ထိ ခော, ဘိက္ခု, ယာမာ နာမ ဒေ

တာ။ပေ.။ သုယာမော နာမ ဒေဝပုတ္တော။ တုသိတာ နာမ ဒေဝါ။ သန္တုသိတော နာမ ဒေဝပုတ္တော။ နိမ္မာနရတီ နာမ ဒေဝါ ။ သုနိမ္မိတော နာမ ဒေဝပုတ္တော။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ နာမ ဒေဝါ။ ဝသဝတ္တီ နာမ ဒေဝပုတ္တော အမှေဟိ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စ။ သော ခေါ တံ ဇာနေယျ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ။

၄၉၂. ''အထ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု ယေန ဝသဝတ္တီ ဒေဝပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဝသဝတ္တိံ ဒေဝပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခေါ, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ , ကေဝဍ္ဎ, ဝသဝတ္တီ ဒေဝပုတ္တော တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – 'အဟမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခု, န ဇာနာမိ ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ အတ္ထိ ခေါ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မကာယိကာ နာမ ဒေဝါ အမှေဟိ အဘိက္ကန္တတရာ စ ပဏီတတရာ စ။ တေ ခေါ တံ ဇာနေယျုံ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ။

၄၉၃. ''အထ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု တထာရူပံ သမာဓိံ သမာပဇ္ဇိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဗြဟ္မယာနိယော မဂ္ဂေါ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု ယေန ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဗြဟ္မကာယိကေ ဒေဝေ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခေါ, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကေဝဍ္ဎ, ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစုံ – 'မယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခု, န ဇာနာမ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ အတ္ထိ ခေါ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ အမှေဟိ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စ။ သော ခေါ တံ ဇာနေယျ, ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ''တိ။

'''ကဟံ ပနာဝုသော, ဧတရဟိ သော မဟာဗြဟ္မာ'တိ? 'မယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခု, န ဇာနာမ, ယတ္ထ ဝါ ဗြဟ္မာ ယေန ဝါ ဗြဟ္မာ ယဟိံ ဝါ ဗြဟ္မာ; အပိ စ, ဘိက္ခု, ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ, အာလောကော သဉ္ဇာယတိ, ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ, ဗြဟ္မာ ပါတုဘဝိဿတိ, ဗြဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ, ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ, ဩဘာသော ပါတုဘဝတီ'တိ။ အထ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, မဟာဗြဟ္မာ နစိရဿေဝ ပါတုရဟောသိ ။

၄၉၄. ''အထ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု ယေန သော မဟာဗြဟ္မာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခေါ, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ''တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, ကေဝဍ္ဎ, သော မဟာဗြဟ္မာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – 'အဟမသ္မိ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာန'န္တိ။

''ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစ – 'န ခေါဟံ တံ, အာဝုသော, ဧဝံ ပုစ္ဆာမိ – ''တွံဝမသိ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာန''န္တိ။ ဧဝဉ္စ ခေါ အဟံ တံ, အာဝုသော, ပုစ္ဆာမိ – ''ကတ္ထ နု ခေါ, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'''တိ?

''ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, မဟာဗြဟ္မာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – 'အဟမသ္မိ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာန'န္တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစ – 'န ခေါဟံ တံ,

အာဝုသော, ဧဝံ ပုဋ္ဌာမိ – ''တ္ဝမသိ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာန''န္တိ။ ဧဝဉ္စ ခော အဟံ တံ, အာဝုသော, ပုစ္ဆာမိ – ''ကတ္ထ နု ခော, အာဝုသော, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'''တိ?

၄၉၅. ''အထ ခော သော, ကေဝဍ္ဎ, မဟာဗြဟ္မာ တံ ဘိက္ခုံ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ အပနေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – 'ဣမေ ခော မံ, ဘိက္ခု, ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ ဧဝံ ဇာနန္တိ, ''နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဗြဟ္မုနော အညာတံ, နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဗြဟ္မုနော အဒိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဗြဟ္မုနော အဝိဒိတံ, နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဗြဟ္မုနော အသစ္ဆိကတ''န္တိ။ တသ္မာဟံ တေသံ သမ္မုခါ န ဗျာကာသိံ။ အဟမ္ပိ ခော, ဘိက္ခု, န ဇာနာမိ ယတ္ထိမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခု, တုယ္ဟေဝေတံ ဒုက္ကဋံ, တုယ္ဟေဝေတံ အပရဒ္ဓံ, ယံ တွံ တံ ဘဂဝန္တံ အတိဓာဝိတွာ ဗဟိဒ္ဓာ ပရိယေဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇသိ ဣမဿ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယ။ ဂစ္ဆ တွံ, ဘိက္ခု, တမေဝ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမံ ပဉှံ ပုစ္ဆ, ယထာ စ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ, တထာ နံ ဓာရေယျာသီ'တိ။

၄၉၆. ''အထ ခော သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော သော, ကေဝဍ္ဎ, ဘိက္ခု မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော, ကေဝဍ္ဎ, သော ဘိက္ခု မံ ဧတဒဝေါစ – 'ကတ္ထ နု ခော, ဘန္တေ, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ?

တီရဒဿိသကုဏုပမာ

၄၉၇. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ကေဝဍ္ဎ, တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစံ – 'ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခု, သာမုဒ္ဒိကာ ဝါဏိဇာ တီရဒဿိံ သကုဏံ ဂဟေတွာ နာဝါယ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟန္တိ။ တေ အတီရဒက္ခိနိယာ နာဝါယ တီရဒဿိံ သကုဏံ မုဉ္စန္တိ။ သော ဂစ္ဆတေဝ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ, ဂစ္ဆတိ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ, ဂစ္ဆတိ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ, ဂစ္ဆတိ ဥတ္တရံ ဒိသံ, ဂစ္ဆတိ ဥဒ္ဓံ ဒိသံ, ဂစ္ဆတိ အနုဒိသံ။ သစေ သော သမန္တာ တီရံ ပဿတိ, တထာဂတကောဝ [တထာပက္ကန္တောဝ (သျာ.)] ဟောတိ။ သစေ ပန သော သမန္တာ တီရံ န ပဿတိ, တမေဝ နာဝံ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခော တွံ, ဘိက္ခု, ယတော ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ပရိယေသမာနော ဣမဿ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏံ နာဇ္ဈဂါ, အထ မမညေဝ သန္တိကေ ပစ္စာဂတော။ န ခော ဧသော, ဘိက္ခု, ပဉှော ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော – 'ကတ္ထ နု ခော, ဘန္တေ, ဣမေ စတ္တာရော မဟာဘူတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, သေယျထိဒံ – ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ'တိ?

၄၉၈. ''ဧဝဉ္စ ခော ဧသော, ဘိက္ခု, ပဉှော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော –

'ကတ္ထ အာပေါ စ ပထဝီ, တေဇော ဝါယော န ဂါဓတိ။
ကတ္ထ ဒီဃဉ္စ ရဿဉ္စ, အဏုံ ထူလံ သုဘာသုဘံ။
ကတ္ထ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ, အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတီ'တိ။

၄၉၉. ''တတြ ဝေယျာကရဏံ ဘဝတိ –

'ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ, အနန္တံ သဗ္ဗတောပဘံ။
ဧတ္ထ အာပေါ စ ပထဝီ, တေဇော ဝါယော န ဂါဓတိ။

ဧတ္ထ ဒီဃဉ္စ ရဿဉ္စ, အဏုံ ထူလံ သုဘာသုဘံ။
ဧတ္ထ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ, အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ။
ဝိညာဏဿ နိရောဓေန, ဧတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတီ'တိ။

၅၀၀. ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ကေဝဋ္ဋော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

ကေဝဋ္ဋသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဧကာဒသမံ။

၁၂. လောဟိစ္စသုတ္တံ

လောဟိစ္စဗြာဟ္မဏဝတ္ထု

၅၀၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန သာလဝတိကာ တဒဝသရိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော သာလဝတိကံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ, ဗြဟ္မဒေယျံ။

၅၀၂. တေန ခေါ ပန သမယေန လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧဝရူပံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ – ''ဣဓ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တွာ န ပရဿ အာရောစေယျ, ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ နာမ ပုရာဏံ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ အညံ နဝံ ဗန္ဓနံ ကရေယျ, ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ပါပကံ လောဘဓမ္မံ ဝဒါမိ, ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ''တိ။

၅၀၃. အဿောသိ ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော – ''သမဏော ခလု, ဘော, ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သာလဝတိကံ အနုပ္ပတ္တော။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ''တိ။

၅၀၄. အထ ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော ရောသိကံ [ဘေသိကံ (သီ. ပီ.)] နှာပိတံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, သမ္မ ရောသိကေ, ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမ ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန သမဏံ ဂေါတမံ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ – လောဟိစ္စော, ဘော ဂေါတမ, ဗြာဟ္မဏော ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ''တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – ''အဓိဝါသေတု ကိရ ဘဝံ ဂေါတမော လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။

၅၀၅. ''ဧဝံ, ဘော''တိ [ဧဝံ ဘန္တေတိ (သီ. ပီ.)] ခေါ ရောသိကာ နှာပိတော လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ရောသိကာ နှာပိတော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''လောဟိစ္စော, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ; ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ – အဓိဝါသေတု ကိရ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

၅၀၆. အထ ခေါ ရောသိကာ နှာပိတော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ လောဟိစ္စံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ – ''အဝေါစုမှာ ခေါ မယံ ဘောတော [မယံ ဘန္တေ တဝ (သီ. ပီ.)] ဝစနေန တံ ဘဂဝန္တံ – 'လောဟိစ္စော, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ; ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ – အဓိဝါသေတု ကိရ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ'တိ။ အဓိဝုတ္ထဉ္စ ပန တေန ဘဂဝတာ''တိ။

၅၀၇. အထ ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ရောသိကံ နှာပိတံ အာမန္တေသိ – “ဧဟိ တွံ, သမ္မ ရောသိကေ, ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ကာလံ အာရောစေဟိ – ကာလော ဘော, ဂေါတမ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။ “ဧဝံ, ဘော”တိ ခေါ ရောသိကာ နှာပိတော လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ရောသိကာ နှာပိတော ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစေသိ – “ကာလော, ဘန္တေ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။

၅၀၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန သာလဝတိကာ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရောသိကာ နှာပိတော ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓော ဟောတိ။ အထ ခေါ ရောသိကာ နှာပိတော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “လောဟိစ္စဿ, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘ဣဓ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တွာ န ပရဿ အာရောစေယျ – ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ နာမ ပုရာဏံ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ အညံ နဝံ ဗန္ဓနံ ကရေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ပါပကံ လောဘဓမ္မံ ဝဒါမိ – ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ’တိ။ သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ လောဟိစ္စံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစေတူ”တိ။ “အပ္ပေဝ နာမ သိယာ ရောသိကေ, အပ္ပေဝ နာမ သိယာ ရောသိကေ”တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန လောဟိစ္စဿ ဗြာဟ္မဏဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ ။ အထ ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။

လောဟိစ္စဗြာဟ္မဏာနုယောဂေါ

၅၀၉. အထ ခေါ လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ လောဟိစ္စံ ဗြာဟ္မဏံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “သစ္စံ ကိရ တေ, လောဟိစ္စ, ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ – ‘ဣဓ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တွာ န ပရဿ အာရောစေယျ – ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ နာမ ပုရာဏံ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ အညံ နဝံ ဗန္ဓနံ ကရေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ပါပကံ လောဘဓမ္မံ ဝဒါမိ, ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ’” တိ? “ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ”။ “တံ ကိံ မညသိ လောဟိစ္စ နနု တွံ သာလဝတိကံ အဇ္ဈာဝသသီ”တိ? “ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ”။ “ယော နု ခေါ, လောဟိစ္စ, ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော သာလဝတိကံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ယာ သာလဝတိကာယ သမုဒယသဉ္ဇာတိ လောဟိစ္စောဝ တံ ဗြာဟ္မဏော ဧကကော ပရိဘုဉ္ဇေယျ, န အညေသံ ဒဒေယျာ’တိ။ ဧဝံ ဝါဒီ သော ယေ တံ ဥပဇီဝန္တိ, တေသံ အန္တရာယကရော ဝါ ဟောတိ, နော ဝါ”တိ?

“အန္တရာယကရော, ဘော ဂေါတမ”။ “အန္တရာယကရော သမာနော ဟိတာနုကမ္ပီ ဝါ တေသံ ဟောတိ အဟိတာနုကမ္ပီ ဝါ”တိ? “အဟိတာနုကမ္ပီ, ဘော ဂေါတမ”။ “အဟိတာနုကမ္ပိဿ မေတ္တံ ဝါ တေသု စိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သပတ္တကံ ဝါ”တိ? “သပတ္တကံ, ဘော ဂေါတမ”။ “သပတ္တကေ စိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝါ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝါ”တိ? “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ဘော ဂေါတမ”။ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ ခေါ အဟံ, လောဟိစ္စ, ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ”။

၅၁၀. “တံ ကိံ မညသိ, လောဟိစ္စ, နနု ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ကာသိကောသလံ အဇ္ဈာဝသတီ”တိ? “ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ”။ “ယော နု ခေါ, လောဟိစ္စ, ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ကာသိကောသလံ အဇ္ဈာဝသတိ; ယာ ကာသိကောသလေ သမုဒယသဉ္ဇာတိ, ရာဇာဝ တံ ပသေနဒိ ကောသလော ဧကကော ပရိဘုဉ္ဇေယျ, န အညေသံ ဒဒေယျာ’တိ။ ဧဝံ ဝါဒီ သော ယေ ရာဇာနံ ပသေနဒိံ ကောသလံ ဥပဇီဝန္တိ တုမှေ စေဝ အညေ စ, တေသံ အန္တရာယကရော ဝါ ဟောတိ, နော ဝါ”တိ?

‘‘အန္တရာယကရော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အန္တရာယကရော သမာနော ဟိတာနုကမ္ပီ ဝါ ဟောတိ အဟိတာနုကမ္ပီ ဝါ’’တိ? ‘‘အဟိတာနုကမ္ပီ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အဟိတာနုကမ္ပိဿ မေတ္တံ ဝါ တေသု စိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သပတ္တကံ ဝါ’’တိ? ‘‘သပတ္တကံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သပတ္တကေ စိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝါ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝါ’’တိ? ‘‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ ခော အဟံ, လောဟိစ္စ, ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒာမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ’’။

၅၁၁. ‘‘ဣတိ ကိရ, လောဟိစ္စ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘‘လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော သာလဝတိကံ အဇ္ဈာဝသတိ; ယာ သာလဝတိကာယ သမုဒယသဉ္ဇာတိ, လောဟိစ္စောဝ တံ ဗြာဟ္မဏော ဧကကော ပရိဘုဉ္ဇေယျ, န အညေသံ ဒဒေယျာ’’တိ။ ဧဝံဝါဒီ သော ယေ တံ ဥပဇီဝန္တိ, တေသံ အန္တရာယကရော ဟောတိ။ အန္တရာယကရော သမာနော အဟိတာနုကမ္ပီ ဟောတိ, အဟိတာနုကမ္ပိဿ သပတ္တကံ စိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ, သပတ္တကေ စိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, လောဟိစ္စ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘‘ဣဓ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တွာ န ပရဿ အာရောစေယျ, ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ နာမ ပုရာဏံ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ အညံ နဝံ ဗန္ဓနံ ကရေယျ။ပေ.။ ကရိဿတီ’’တိ။ ဧဝံဝါဒီ သော ယေ တေ ကုလပုတ္တာ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ အာဂမ္မ ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆန္တိ, သောတာပတ္တိဖလမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, သကဒာဂါမိဖလမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, အနာဂါမိဖလမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, အရဟတ္တမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, ယေ စိမေ ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာ ပရိပါစေန္တိ ဒိဗ္ဗာနံ ဘဝါနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ, တေသံ အန္တရာယကရော ဟောတိ, အန္တရာယကရော သမာနော အဟိတာနုကမ္ပီ ဟောတိ , အဟိတာနုကမ္ပိဿ သပတ္တကံ စိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ, သပတ္တကေ စိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ ခော အဟံ, လောဟိစ္စ, ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။

၅၁၂. ‘‘ဣတိ ကိရ, လောဟိစ္စ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘‘ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ကာသိကောသလံ အဇ္ဈာဝသတိ; ယာ ကာသိကောသလေ သမုဒယသဉ္ဇာတိ, ရာဇာဝ တံ ပသေနဒိ ကောသလော ဧကကော ပရိဘုဉ္ဇေယျ, န အညေသံ ဒဒေယျာ’’တိ။ ဧဝံဝါဒီ သော ယေ ရာဇာနံ ပသေနဒိံ ကောသလံ ဥပဇီဝန္တိ တုမှေ စေဝ အညေ စ, တေသံ အန္တရာယကရော ဟောတိ။ အန္တရာယကရော သမာနော အဟိတာနုကမ္ပီ ဟောတိ, အဟိတာနုကမ္ပိဿ သပတ္တကံ စိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ, သပတ္တကေ စိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, လောဟိစ္စ, ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘‘ဣဓ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ကုသလံ ဓမ္မံ အဓိဂန္တွာ န ပရဿ အာရောစေယျ, ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ။ သေယျထာပိ နာမ။ပေ.။ ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ’’တိ, ဧဝံ ဝါဒီ သော ယေ တေ ကုလပုတ္တာ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ အာဂမ္မ ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆန္တိ, သောတာပတ္တိဖလမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, သကဒာဂါမိဖလမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, အနာဂါမိဖလမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ, အရဟတ္တမ္ပိ သစ္ဆိကရောန္တိ။ ယေ စိမေ ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာ ပရိပါစေန္တိ ဒိဗ္ဗာနံ ဘဝါနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ, တေသံ အန္တရာယကရော ဟောတိ, အန္တရာယကရော သမာနော အဟိတာနုကမ္ပီ ဟောတိ, အဟိတာနုကမ္ပိဿ သပတ္တကံ စိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ, သပတ္တကေ စိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ ခော အဟံ, လောဟိစ္စ, ဒွိန္နံ ဂတီနံ အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ – နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ။

တယော စောဒနာရဟာ

၅၁၃. ‘‘တယော ခောမေ, လောဟိစ္စ, သတ္ထာရော, ယေ လောကေ စောဒနာရဟာ; ယော စ ပနေဝရူပေ သတ္ထာရော စောဒေတိ, သာ စောဒနာ ဘူတာ တစ္ဆာ ဓမ္မိကာ အနဝဇ္ဇာ ။ ကတမေ တယော? ဣဓ, လောဟိစ္စ, ဧကစ္စော သတ္ထာ ယဿတ္ထာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ, သွာဿ သာမညတ္ထော အနနုပ္ပတ္တော ဟောတိ။ သော တံ သာမညတ္ထံ အနနုပါပုဏိတွာ သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ‘‘ဣဒံ ဝော ဟိတာယ ဣဒံ ဝော သုခာယာ’’တိ။ တဿ သာဝကာ န သုဿူသန္တိ, န သောတံ ဩဒဟန္တိ, န အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေန္တိ, ဝေါက္ကမ္မ စ သတ္ထုသာသနာ ဝတ္တန္တိ။ သော ဧဝမဿ စောဒေတဗ္ဗော – ‘‘အာယသ္မာ ခော ယဿတ္ထာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, သော တေ သာမညတ္ထော အနနုပ္ပတ္တော, တံ တွံ သာမညတ္ထံ အနနုပါပုဏိတွာ သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ – ‘ဣဒံ ဝော ဟိတာယ ဣဒံ ဝော သုခာယာ’တိ ။ တဿ တေ သာဝကာ န သုဿူသန္တိ, န သောတံ ဩဒဟန္တိ

တိ, န အညာ စိတ္တံ ဥပဠ္ဌပေန္တိ, တေက္ကမ္မ စ သတ္ထုသာသနာ ဝတ္တန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ ဩသက္ကန္တိယာ တ ဥဿက္ကေယျ, ပရမ္မုခိံ တ အာလိင်္ဂေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ဟာပကံ လောဘဓမ္မံ ဝဒာမိ – ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ''တိ။ အယံ ခေါ, လောဟိစ္စ, ပဌမော သတ္ထာ, ယော လောကေ စောဒနာရဟော; ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ ဘူတာ တစ္ဆာ ဓမ္မိကာ အနဝဇ္ဇာ။

၅၁၄. ''ပုန စပရံ, လောဟိစ္စ, ဣဓေကစ္စော သတ္ထာ ယဿတ္ထာယ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟော တိ, သွတဿ သာမညတ္ထော အနနုပ္ပတ္တော ဟောတိ။ သော တံ သာမညတ္ထံ အနနုပတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေ သေတိ – ''ဣဒံ ဝေါ ဟိတာယ, ဣဒံ ဝေါ သုခါယာ''တိ။ တဿ သာဝကာ သုဿူသန္တိ, သောတံ ဩဒဟန္တိ, အညာ စိတ္တံ ဥပဠ္ဌပေန္တိ, န စ တေက္ကမ္မ သတ္ထုသာသနာ ဝတ္တန္တိ။ သော ဧဝမဿ စောဒေတဗ္ဗော – ''အာယသ္မာ ခေါ ယဿတ္ထာယ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, သော တေ သာမညတ္ထော အနနုပ္ပတ္တော။ တံ တွံ သာမ ညတ္ထံ အနနုပတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ – 'ဣဒံ ဝေါ ဟိတာယ ဣဒံ ဝေါ သုခါယာ'တိ။ တဿ တေ သာဝ ကာ သုဿူသန္တိ, သောတံ ဩဒဟန္တိ , အညာ စိတ္တံ ဥပဠ္ဌပေန္တိ, န စ တေက္ကမ္မ သတ္ထုသာသနာ ဝတ္တန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ သကံ ခေတ္တံ ဩဟာယ ပရံ ခေတ္တံ နိဒ္ဒါယိတဗ္ဗံ မညေယျ , ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ဟာပကံ လောဘဓမ္မံ ဝဒာမိ – ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ''တိ။ အယံ ခေါ, လောဟိစ္စ, ဒုတိယော သတ္ထာ, ယော, လောကေ စောဒနာရဟော; ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ ဘူတာ တစ္ဆာ ဓမ္မိကာ အနဝဇ္ဇာ။

၅၁၅. ''ပုန စပရံ, လောဟိစ္စ, ဣဓေကစ္စော သတ္ထာ ယဿတ္ထာယ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇိတော ဟော တိ, သွတဿ သာမညတ္ထော အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ။ သော တံ သာမညတ္ထံ အနုပတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေ သေတိ – ''ဣဒံ ဝေါ ဟိတာယ ဣဒံ ဝေါ သုခါယာ''တိ။ တဿ သာဝကာ န သုဿူသန္တိ, န သောတံ ဩဒဟန္တိ, န အညာ စိတ္တံ ဥပဠ္ဌပေန္တိ, တေက္ကမ္မ စ သတ္ထုသာသနာ ဝတ္တန္တိ။ သော ဧဝမဿ စောဒေတဗ္ဗော – ''အာယသ္ မာ ခေါ ယဿတ္ထာယ အကာရသ္မာ အနကာရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, သော တေ သာမညတ္ထော အနုပ္ပတ္တော။ တံ တွံ သာ မညတ္ထံ အနုပတ္တော သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ – 'ဣဒံ ဝေါ ဟိတာယ ဣဒံ ဝေါ သုခါယာ'တိ။ တဿ တေ သာဝ ကာ န သုဿူသန္တိ, န သောတံ ဩဒဟန္တိ, န အညာ စိတ္တံ ဥပဠ္ဌပေန္တိ , တေက္ကမ္မ စ သတ္ထုသာသနာ ဝတ္တန္တိ။ သေယျထာပိ နာမ ပုရာဏံ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ အညံ နဝံ ဗန္ဓနံ ကရေယျ, ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ဟာပကံ လောဘဓမ္မံ ဝဒာ မိ, ကိဉှိ ပရော ပရဿ ကရိဿတီ''တိ။ အယံ ခေါ, လောဟိစ္စ, တတိယော သတ္ထာ, ယော လောကေ စောဒနာရ ဟော; ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ ဘူတာ တစ္ဆာ ဓမ္မိကာ အနဝဇ္ဇာ။ ဣမေ ခေါ, လောဟိစ္ စ, တယော သတ္ထာရော, ယေ လောကေ စောဒနာရဟာ, ယော စ ပနေဝရူပေ သတ္ထာရော စောဒေတိ, သာ စောဒနာ ဘူ တာ တစ္ဆာ ဓမ္မိကာ အနဝဇ္ဇာတိ။

နစောဒနာရဟသတ္ထု

၅၁၆. ဧဝံ ဝုတ္တေ, လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အတ္ထိ ပန, ဘော ဂေါတမ, ကောစိ သ တ္ထာ, ယော လောကေ နစောဒနာရဟော''တိ? ''အတ္ထိ ခေါ, လောဟိစ္စ, သတ္ထာ, ယော လောကေ နစောဒနာရ ဟော''တိ။ ''ကတမော ပန သော, ဘော ဂေါတမ, သတ္ထာ, ယော လောကေ နစောဒနာရဟော''တိ?

''ဣဓ, လောဟိစ္စ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေ ဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခေါ, လောဟိစ္စ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရ တိ။ ယသ္မိံ ခေါ, လောဟိစ္စ, သတ္ထရိ သာဝကော ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ, အယမ္ပိ ခေါ, လောဟိစ္စ, သတ္ ထာ, ယော လောကေ နစောဒနာရဟော ။ ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ အဘူတာ အတစ္ဆာ အဓ မ္မိကာ သာဝဇ္ဇာ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယသ္မိံ ခေါ, လောဟိ စ္စ, သတ္ထရိ သာဝကော ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ, အယမ္ပိ ခေါ, လောဟိစ္စ, သတ္ထာ, ယော လောကေ န စောဒနာရဟော, ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ အဘူတာ အတစ္ဆာ အဓမ္မိကာ သာဝဇ္ဇာ။ ဉာဏ ဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ။ ယသ္မိံ ခေါ, လောဟိစ္စ, သတ္ထရိ သာဝကော ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိ သေသံ အဓိဂစ္ဆတိ, အယမ္ပိ ခေါ, လောဟိစ္စ, သတ္ထာ, ယော လောကေ နစောဒနာရဟော, ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္

ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ အဘူတာ အတစ္ဆာ အဓမ္မိကာ သာဝဇ္ဇာ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ ယသ္
မိံ ခော, လောဟိစ္စ, သတ္ထရိ သာဝကော ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ, အယမ္ပိ ခော, လောဟိစ္စ, သတ္ထာ,
ယော လောကေ နစောဒနာရဟော, ယော စ ပနေဝရူပံ သတ္ထာရံ စောဒေတိ, သာ စောဒနာ အဘူတာ အတစ္ဆာ အဓမ္မိကာ
သာဝဇ္ဇာ’’တိ။

၅၁၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ, လောဟိစ္စော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, ပုရိ
သော ပုရိသံ နရကပပါတံ ပတန္တံ ကေသေသု ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓရိတွာ ထလေ ပတိဋ္ဌပေယျ, ဧဝမေဝါဟံ ဘောတာ
ဂေါတမေန နရကပပါတံ ပပတန္တော ဥဒ္ဓရိတွာ ထလေ ပတိဋ္ဌာပိတော။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္
တံ, ဘော ဂေါတမ, သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှ
ဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။ ဧဝမေဝံ
ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော ။ ဧသာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ
ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

လောဟိစ္စသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒွါဒသမံ။

၁၃. တေဝိဇ္ဇသုတ္တံ

၅၁၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန မနသာကဋံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ မနသာကဋေ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန မနသာကဋဿ အစိရဝတိယာ နဒိယာ တီရေ အမ္ဗဝနေ။

၅၁၉. တေန ခော ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ မနသာကဋေ ပဋိဝသန္တိ, သေယျထိဒံ – စင်္ကီ ဗြာဟ္မဏော တာရုက္ခော ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဗြာဟ္မဏော ဇာဏုသောဏိ ဗြာဟ္မဏော တောဒေယျော ဗြာဟ္မဏော အညေ စ အဘိညာတာ အဘိညာတာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ။

၅၂၀. အထ ခော ဝါသေဋ္ဌဘာရဒွာဇာနံ မာဏဝါနံ ဇင်္ဃာဝိဟာရံ အနုစင်္ကမန္တာနံ အနုဝိစရန္တာနံ မဂ္ဂါမဂ္ဂေ ကထာ ဥဒပါဒိ။ အထ ခော ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဧဝမာဟ – “အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယ, ယွာယံ အက္ခာတော ဗြာဟ္မဏေန ပေါက္ခရသာတိနာ”တိ။ ဘာရဒွာဇောပိ မာဏဝေါ ဧဝမာဟ – “အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော, နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယ, ယွာယံ အက္ခာတော ဗြာဟ္မဏေန တာရုက္ခေနာ”တိ။ နေဝ ခော အသက္ခိ ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘာရဒွာဇံ မာဏဝံ သညာပေတုံ, န ပန အသက္ခိ ဘာရဒွာဇော မာဏဝေါပိ ဝါသေဋ္ဌံ မာဏဝံ သညာပေတုံ။

၅၂၁. အထ ခော ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘာရဒွာဇံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ – “အယံ ခော, ဘာရဒွာဇ, သမဏော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော မနသာကဋေ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန မနသာကဋဿ အစိရဝတိယာ နဒိယာ တီရေ အမ္ဗဝနေ။ တံ ခော ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ ။ အာယာမ, ဘော ဘာရဒွာဇ, ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမိဿာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ သမဏံ ဂေါတမံ ပုစ္ဆိဿာမ။ ယထာ နော သမဏော ဂေါတမော ဗျာကရိဿတိ, တထာ နံ ဓာရေဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘော”တိ ခော ဘာရဒွာဇော မာဏဝေါ ဝါသေဋ္ဌဿ မာဏဝဿ ပစ္စဿောသိ။

မဂ္ဂါမဂ္ဂကထာ

၅၂၂. အထ ခော ဝါသေဋ္ဌဘာရဒွာဇာ မာဏဝါ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဣဓ, ဘော ဂေါတမ, အမှာကံ ဇင်္ဃာဝိဟာရံ အနုစင်္ကမန္တာနံ အနုဝိစရန္တာနံ မဂ္ဂါမဂ္ဂေ ကထာ ဥဒပါဒိ။ အဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယ, ယွာယံ အက္ခာတော ဗြာဟ္မဏေန ပေါက္ခရသာတိနာ’တိ။ ဘာရဒွာဇော မာဏဝေါ ဧဝမာဟ – ‘အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယ, ယွာယံ အက္ခာတော ဗြာဟ္မဏေန တာရုက္ခေနာ’တိ။ ဧတ္ထ, ဘော ဂေါတမ, အတ္ထေဝ ဝိဂ္ဂဟော, အတ္ထိ ဝိဝါဒေါ, အတ္ထိ နာနာဝါဒေါ”တိ။

၅၂၃. “ဣတိ ကိရ , ဝါသေဋ္ဌ, တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ – “အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယ, ယွာယံ အက္ခာတော ဗြာဟ္မဏေန ပေါက္ခရသာတိနာ”တိ။ ဘာရဒွာဇော မာဏဝေါ ဧဝမာဟ – “အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယ, ယွာယံ အက္ခာတော ဗြာဟ္မဏေန တာရုက္ခေနာ”တိ။ အထ ကိသ္မိံ ပန ဝော, ဝါသေဋ္ဌ, ဝိဂ္ဂဟော, ကိသ္မိံ ဝိဝါဒေါ, ကိသ္မိံ နာနာဝါဒေါ”တိ?

၅၂၄. ''မဂ္ဂမဂ္ဂေ, ဘော ဂေါတမ။ ကိဉ္စာပိ, ဘော ဂေါတမ, ဗြာဟ္မဏာ နာနာမဂ္ဂေ ပညပေန္တိ, အဒ္ဓရိယာ ဗြာဟ္မဏာ တိတ္တိရိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဆန္ဒောကာ ဗြာဟ္မဏာ ဗဝ္ဟာရိဇ္ဈာ ဗြာဟ္မဏာ, အထ ခော သဗ္ဗာနိ တာနိ နိယ္ယာနိကာ နိယ္ယန္တိ တက္ကရသ္သ ဗြဟ္မသဟဗ္ယတာယ။

''သေယ္ယထာပိ , ဘော ဂေါတမ, ဂါမသ္သ ဝါ နိဂမသ္သ ဝါ အဝိဒူရေ ဗဟူနိ စေပိ နာနာမဂ္ဂါနိ ဘဝန္တိ, အထ ခော သဗ္ဗာနိ တာနိ ဂါမသမောသရဏာနိ ဘဝန္တိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘော ဂေါတမ, ကိဉ္စာပိ ဗြာဟ္မဏာ နာနာမဂ္ဂေ ပညပေန္တိ, အဒ္ဓရိယာ ဗြာဟ္မဏာ တိတ္တိရိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဆန္ဒောကာ ဗြာဟ္မဏာ ဗဝ္ဟာရိဇ္ဈာ ဗြာဟ္မဏာ, အထ ခော သဗ္ဗာနိ တာနိ နိယ္ယာနိကာ နိယ္ယန္တိ တက္ကရသ္သ ဗြဟ္မသဟဗ္ယတာယာ''တိ။

ဝါသေဋ္ဌမာဏဝါနုယောဂေါ

၅၂၅. ''နိယ္ယန္တီတိ ဝါသေဋ္ဌ ဝဒေသိ''? ''နိယ္ယန္တီတိ, ဘော ဂေါတမ, ဝဒါမိ''။ ''နိယ္ယန္တီတိ, ဝါသေဋ္ဌ, ဝဒေသိ''? ''နိယ္ယန္တီတိ, ဘော ဂေါတမ, ဝဒါမိ''။ ''နိယ္ယန္တီတိ, ဝါသေဋ္ဌ, ဝဒေသိ''? ''နိယ္ယန္တီ''တိ, ဘော ဂေါတမ, ဝဒါမိ''။

''ကိံ ပန, ဝါသေဋ္ဌ, အတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကဗြာဟ္မဏောပိ, ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ'' ။

''ကိံ ပန, ဝါသေဋ္ဌ, အတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကာစရိယောပိ, ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

''ကိံ ပန, ဝါသေဋ္ဌ, အတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကာစရိယပါစရိယောပိ, ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

''ကိံ ပန, ဝါသေဋ္ဌ, အတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ယာဝ သတ္တမာ အာစရိယာမဟယုဂါ [သတ္တမာစရိယမဟယုဂါ (သ္ယာ.)] ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

၅၂၆. ''ကိံ ပန, ဝါသေဋ္ဌ, ယေပိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ ဧတရဟိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ပောရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ [သမီဟိတံ (သ္ယာ.)] , တဒနုဂါယန္တိ, တဒနုဘာသန္တိ, ဘာသိတမနုဘာသန္တိ, ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ, သေယ္ယထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေသ္သာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင္ဂီရသော ဘာရဒ္ဝါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကသ္သပော ဘဂု။ တေပိ ဧဝမာဟံသု – 'မယမေတံ ဇာနာမ, မယမေတံ ပသ္သာမ, ယတ္ထ ဝါ ဗြဟ္မာ, ယေန ဝါ ဗြဟ္မာ, ယဟိံ ဝါ ဗြဟ္မာ'''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

၅၂၇. ''ဣတိ ကိရ, ဝါသေဋ္ဌ, နတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကဗြာဟ္မဏောပိ, ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ နတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကာစရိယောပိ, ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော ။ နတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကာစရိယပါစရိယောပိ, ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ နတ္ထိ ကောစိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ယာဝ သတ္တမာ အာစရိယာမဟယုဂါ ယေန ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ ယေပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ ဧတရဟိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ပောရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ, တဒနုဂါယန္တိ, တဒနုဘာသန္တိ, ဘာသိတမနုဘာသန္တိ, ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ, သေယ္ယထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေသ္သာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင္ဂီရသော ဘာရဒ္ဝါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကသ္သပော ဘဂု, တေပိ န ဧဝမာဟံသု – 'မယမေတံ ဇာနာမ, မယမေတံ ပသ္သာမ, ယတ္ထ ဝါ ဗြဟ္မာ, ယေန ဝါ ဗြဟ္မာ, ယဟိံ ဝါ ဗြဟ္မာ'တိ။ တေဝ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – 'ယံ န ဇာနာမ, ယံ န ပသ္သာမ, တသ္သ သဟဗ္ယတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေမ။ အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယ္ယာနိကော, နိယ္ယာတိ တက္ကရသ္သ ဗြဟ္မသဟဗ္ယတာယာ'''တိ။

၅၂၈. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓာ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

‘‘သာဓု, တသေဋ္ဌ, တေ ဝတ [တေဝ (က.)], တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယံ န ဇာနန္တိ, ယံ န ပဿန္တိ, တဿ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေဿန္တိ။ ‘အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော, နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာ’တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၅၂၉. ‘‘သေယျထာပိ, တသေဋ္ဌ, အန္ဓဝေဏိ ပရမ္ပရသံသတ္တာ ပုရိမောပိ န ပဿတိ, မဇ္ဈိမောပိ န ပဿတိ, ပစ္ဆိမောပိ န ပဿတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, တသေဋ္ဌ, အန္ဓဝေဏူပမံ မညေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဘာသိတံ, ပုရိမောပိ န ပဿတိ, မဇ္ဈိမောပိ န ပဿတိ, ပစ္ဆိမောပိ န ပဿတိ။ တေသမိဒံ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဘာသိတံ ဟဿကညေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ, နာမကညေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ, ရိတ္တကညေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ, တုစ္ဆကညေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ။

၅၃၀. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, ပဿန္တိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ စန္ဒိမသူရိယေ, အညေ စာပိ ဗဟုဇနာ, ယတော စ စန္ဒိမသူရိယာ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ, ယတ္ထ စ ဩဂစ္ဆန္တိ, အာယာစန္တိ ထောမယန္တိ ပဉ္ဇလိကာ နမဿမာနာ အနုပရိဝတ္တန္တီ’’တိ?

‘‘ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ, ပဿန္တိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ စန္ဒိမသူရိယေ, အညေ စာပိ ဗဟုဇနာ, ယတော စ စန္ဒိမသူရိယာ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ, ယတ္ထ စ ဩဂစ္ဆန္တိ, အာယာစန္တိ ထောမယန္တိ ပဉ္ဇလိကာ နမဿမာနာ အနုပရိဝတ္တန္တီ’’တိ။

၅၃၁. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, ယံ ပဿန္တိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ စန္ဒိမသူရိယေ, အညေ စာပိ ဗဟုဇနာ, ယတော စ စန္ဒိမသူရိယာ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ, ယတ္ထ စ ဩဂစ္ဆန္တိ, အာယာစန္တိ ထောမယန္တိ ပဉ္ဇလိကာ နမဿမာနာ အနုပရိဝတ္တန္တိ, ပဟောန္တိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ စန္ဒိမသူရိယာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေတုံ – ‘‘အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော, နိယျာတိ တက္ကရဿ စန္ဒိမသူရိယာနံ သဟဗျတာယာ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘ဣတိ ကိရ, တသေဋ္ဌ, ယံ ပဿန္တိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ စန္ဒိမသူရိယေ, အညေ စာပိ ဗဟုဇနာ, ယတော စ စန္ဒိမသူရိယာ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ, ယတ္ထ စ ဩဂစ္ဆန္တိ, အာယာစန္တိ ထောမယန္တိ ပဉ္ဇလိကာ နမဿမာနာ အနုပရိဝတ္တန္တိ, တေသမ္ပိ နပ္ပဟောန္တိ စန္ဒိမသူရိယာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေတုံ – ‘‘အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော, နိယျာတိ တက္ကရဿ စန္ဒိမသူရိယာနံ သဟဗျတာယာ’’တိ။

၅၃၂. ‘‘ဣတိ ပန [ကိံ ပန (သီ. ဿျာ. ပီ.)] န ကိရ တေဝိဇ္ဇေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာစရိယေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာစရိယပါစရိယေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ယာဝ သတ္တမာ [သတ္တမေဟိ (?)] အာစရိယာမဟယုဂေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ ယေပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ တေရဟိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ, တဒနုဂါယန္တိ, တဒနုဘာသန္တိ, ဘာသိတမနုဘာသန္တိ, ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ, သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပေါ ဘဂု, တေပိ န ဧဝမာဟံသု – ‘‘မယမေတံ ဇာနာမ, မယမေတံ ပဿာမ, ယတ္ထ ဝါ ဗြဟ္မာ, ယေန ဝါ ဗြဟ္မာ, ယဟိံ ဝါ ဗြဟ္မာ’’တိ။ တေဝ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘ယံ န ဇာနာမ, ယံ န ပဿာမ, တဿ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေမ – အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာ’’တိ။

၅၃၃. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓာ ခေါ, ဘော ဂေါတမ , ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇ

တီ''တိ။

''သာဓု, တသေဋ္ဌ, တေ ဝတ, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယံ န ဇာနန္တိ, ယံ န ပဿန္တိ, တဿ သဟဗ္ယတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေဿန္တိ – ''အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ, အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော, နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာ''တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

ဇနပဒကလျာဏီဥပမာ

၁၃၄. ''သေယျထာပိ, တသေဋ္ဌ, ပုရိသော ဧဝံ ဝဒေယျ – ''အဟံ ယာ ဣမသ္မိံ ဇနပဒေ ဇနပဒကလျာဏီ, တံ ဣစ္ဆာမိ, တံ ကာမေမီ''တိ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ''အမ္ဘော ပုရိသ, ယံ တွံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသိ, ဇာနာသိ တံ ဇနပဒကလျာဏိံ – ခတ္တိယီ ဝါ ဗြာဟ္မဏီ ဝါ ဝေဿီ ဝါ သုဒ္ဒီ ဝါ''တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ''နော''တိ ဝဒေယျ။

''တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ''အမ္ဘော ပုရိသ, ယံ တွံ ဇနပဒကလျာဏိံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသိ, ဇာနာသိ တံ ဇနပဒကလျာဏိံ – ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာတိ ဝါ, ဒီဃာ ဝါ ရဿာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ ကာဠီ ဝါ သာမာ ဝါ မင်္ဂုရစ္ဆဝီ ဝါတိ, အမုကသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ နဂရေ ဝါ''တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော 'နော'တိ ဝဒေယျ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ''အမ္ဘော ပုရိသ, ယံ တွံ န ဇာနာသိ န ပဿသိ, တံ တွံ ဣစ္ဆသိ ကာမေသီ''တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ''အာမာ''တိ ဝဒေယျ။

၁၃၅. ''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

၁၃၆. ''ဧဝမေဝ ခေါ, တသေဋ္ဌ, န ကိရ တေဝိဇ္ဇေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော, နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာစရိယေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော, နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာစရိယပာစရိယေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ယာဝ သတ္တမာ အာစရိယာမဟယုဂေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ ယေပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ ဧတရဟိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ, တဒနုဂါယန္တိ, တဒနုဘာသန္တိ, ဘာသိတမနုဘာသန္တိ, ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ , သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပော ဘဂု, တေပိ န ဧဝမာဟံသု – ''မယမေတံ ဇာနာမ, မယမေတံ ပဿာမ, ယတ္ထ ဝါ ဗြဟ္မာ, ယေန ဝါ ဗြဟ္မာ, ယဟိံ ဝါ ဗြဟ္မာ''တိ။ တေဝ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ''ယံ န ဇာနာမ, ယံ န ပဿာမ, တဿ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေမ – အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာ''တိ။

၁၃၇. ''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

''သာဓု, တသေဋ္ဌ, တေ ဝတ, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယံ န ဇာနန္တိ, ယံ န ပဿန္တိ, တဿ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေဿန္တိ – အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

နိဿေဏီဥပမာ

၁၃၈. ''သေယျထာပိ , တသေဋ္ဌ, ပုရိသော စာတုမဟာပထေ နိဿေဏိံ ကရေယျ – ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ။ တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ''အမ္ဘော ပုရိသ, ယဿ တွံ [ယံ တွံ (သျာ.)] ပါသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိ

သ္သေဏိ ကရေယျသိ, ဇာနာသိ တံ ဟသာဒံ – ပုရတ္ထိမာယ တ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ တ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ တ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ တ ဒိသာယ ဥဇ္ဇော တ နီစော တ မဇ္ဈိမော တ''တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ''နော''တိ ဝဒေယျ။

''တမေနံ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ''အမ္ဘော ပုရိသ, ယံ တွံ န ဇာနာသိ, န ပဿသိ, တဿ တွံ ဟသာဒဿ အာရောဟဏာယ နိဿေဏိံ ကရောသီ''တိ? ဣတိ ပုဋ္ဌော ''အာမာ''တိ ဝဒေယျ။

၅၃၉. ''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, နနု ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓာ ခော, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံ သန္တေ တဿ ပုရိသဿ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

၅၄၀. ''ဧဝမေဝ ခော, တသေဋ္ဌ, န ကိရ တေဝိဇ္ဇေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော, နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာစရိယေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော, နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာစရိယပာစရိယေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော, နပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ယာဝ သတ္တမာ အာစရိယာမဟယုဂေဟိ ဗြဟ္မာ သက္ခိဒိဋ္ဌော။ ယေပိ ကိရ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော, ယေသမိဒံ တေရဟိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ, တဒနုဂါယန္တိ, တဒနုဘာသန္တိ, ဘာသိတမနုဘာသန္တိ, တစိတမနုတစေန္တိ, သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော တမကော တမဒေဝေ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင်္ဂီရသော ဘာရဒွာဇော တသေဋ္ဌော ကဿပော ဘဂု, တေပိ န ဧဝမာဟံသု – မယမေတံ ဇာနာမ , မယမေတံ ပဿာမ, ယတ္ထ တ ဗြဟ္မာ, ယေန တ ဗြဟ္မာ, ယဟိံ တ ဗြဟ္မာတိ။ တေဝ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – ''ယံ န ဇာနာမ, ယံ န ပဿာမ, တဿ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေမ, အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာ''တိ။

၅၄၁. ''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, နနု ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အဒ္ဓာ ခော, ဘော ဂေါတမ, ဧဝံ သန္တေ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပ္ပာဋိဟီရကတံ ဘာသိတံ သမ္ပဇ္ဇတီ''တိ။

''သာဓု, တသေဋ္ဌ။ တေ ဝတ, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယံ န ဇာနန္တိ, ယံ န ပဿန္တိ, တဿ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေဿန္တိ။ အယမေဝ ဥဇုမဂ္ဂေါ အယမဉ္ဇသာယနော နိယျာနိကော နိယျာတိ တက္ကရဿ ဗြဟ္မသဟဗျတာယာတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

အစိရဝတီနဒီဉပမာ

၅၄၂. ''သေယျထာပိ, တသေဋ္ဌ, အယံ အစိရဝတီ နဒီ ပူရာ ဥဒကဿ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ပာရတ္ထိကော ပာရဂဝေသီ ပာရဂာမီ ပာရံ တရိတုကာမော။ သော ဩရိမေ တီရေ ဌိတော ပါရိမံ တီရံ အဝှေယျ – ''ဧဟိ ပါရာပါရံ, ဧဟိ ပါရာပါရ''န္တိ။

၅၄၃. ''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, အပိ နု တဿ ပုရိသဿ အဝှာယနဟေတု တ အာယာစနဟေတု တ ပတ္ထနဟေတု တ အဘိနန္ဒနဟေတု တ အစိရဝတိယာ နဒိယာ ပါရိမံ တီရံ ဩရိမံ တီရံ အာဂစ္ဆေယျာ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

၅၄၄. ''ဧဝမေဝ ခော, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ဓမ္မာ ဗြာဟ္မဏကာရကာ တေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဝတ္တမာနာ, ယေ ဓမ္မာ အဗြာဟ္မဏကာရကာ တေ ဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တမာနာ ဧဝမာဟံသု – ''ဣန္ဒမဝှယာမ, သောမမဝှယာမ, ဝရုဏမဝှယာမ, ဤသာနမဝှယာမ, ပဇာပတိမဝှယာမ, ဗြဟ္မမဝှယာမ, မဟိဒ္ဓိမဝှယာမ, ယမမဝှယာမာ''တိ။

''တေ ဝတ, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ဓမ္မာ ဗြာဟ္မဏကာရကာ တေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဝတ္တမာနာ, ယေ ဓမ္မာ အဗြာဟ္မဏကာရကာ တေ ဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တမာနာ အဝှာယနဟေတု တ အာယာစနဟေတု တ ပတ္

ထနဟေတု တ အဘိနန္ဒနဟေတု တ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မာနံ သဟဗျူပက ဘဝိဿန္တီ''တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၅၄၅. ''သေယျထာပိ, တသေဋ္ဌ, အယံ အစိရဝတီ နဒီ ပူရာ ဥဒကဿ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ အထ ပု ရိသော အာဂစ္ဆေယျ ပာရတ္ထိကော ပာရဂဝေသီ ပာရဂါမီ ပာရံ တရိတုကာမော။ သော ဩရိမေ တီရေ ဒဠှာယ အန္ဒု ယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂာဠှဗန္ဓနံ ဗဒ္ဓော။

''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, အပိ နု သော ပုရိသော အစိရဝတိယာ နဒိယာ ဩရိမာ တီရာ ပာရိမံ တီရံ ဂစ္ဆေယျာ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

၅၄၆. ''ဧဝမေဝ ခော, တသေဋ္ဌ, ပဉ္စိမေ ကာမဂုဏာ အရိယဿ ဝိနယေ အန္ဒူတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ဗန္ဓနန္တိပိ ဝုစ္စန္ တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ သောတဝိညေယျ ယာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မ နာပာ ပိယရူပာ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။

''ဣမေ ခော, တသေဋ္ဌ, ပဉ္စ ကာမဂုဏာ အရိယဿ ဝိနယေ အန္ဒူတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ဗန္ဓနန္တိပိ ဝုစ္စန္တိ ။ ဣမေ ခော တသေဋ္ဌ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောပန္နာ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အနိဿ ရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ တေ ဝတ, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ဓမ္မာ ဗြာဟ္မဏကာရကာ, တေ ဓမ္မေ ပ ဟာယ ဝတ္တမာနာ, ယေ ဓမ္မာ အဗြာဟ္မဏကာရကာ, တေ ဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တမာနာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဂဓိတာ မုစ္ ဆိတာ အဇ္ဈောပန္နာ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အနိဿရဏပညာ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ ကာမန္ဒုဗန္ဓနဗဒ္ဓါ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မာနံ သဟဗျူပက ဘဝိဿန္တီ''တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၅၄၇. ''သေယျထာပိ , တသေဋ္ဌ, အယံ အစိရဝတီ နဒီ ပူရာ ဥဒကဿ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ အထ ပု ရိသော အာဂစ္ဆေယျ ပာရတ္ထိကော ပာရဂဝေသီ ပာရဂါမီ ပာရံ တရိတုကာမော။ သော ဩရိမေ တီရေ သသီသံ ပာရုပိ တွာ နိပဇ္ဇေယျ။

''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, အပိ နု သော ပုရိသော အစိရဝတိယာ နဒိယာ ဩရိမာ တီရာ ပာရိမံ တီရံ ဂစ္ဆေယျ ယာ''တိ? ''နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ''။

၅၄၈. ''ဧဝမေဝ ခော, တသေဋ္ဌ, ပဉ္စိမေ နီဝရဏာ အရိယဿ ဝိနယေ အာဝရဏာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, နီဝရဏာတိပိ ဝုစ္ စန္တိ, ဩနာဟနာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ပရိယောနာဟနာတိပိ ဝုစ္စန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, ဗျာပာဒနီဝရဏံ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ။ ဣမေ ခော, တသေဋ္ဌ, ပဉ္စ နီဝရဏာ အရိယဿ ဝိနယေ အာဝရ ဏာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, နီဝရဏာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ဩနာဟနာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ပရိယောနာဟနာတိပိ ဝုစ္စန္တိ။

၅၄၉. ''ဣမေဟိ ခော, တသေဋ္ဌ, ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ အာဝုဋာ နိဝုဋာ ဩနဒ္ဓါ [ဩဖုဋာ (သီ. က.), ဩဖုတာ (သျာ.)] ပရိယောနဒ္ဓါ။ တေ ဝတ, တသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ယေ ဓမ္မာ ဗြာဟ္မဏကာရကာ တေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဝတ္တမာနာ, ယေ ဓမ္မာ အဗြာဟ္မဏကာရကာ တေ ဓမ္မေ သမာဒာယ ဝတ္တမာနာ ပဉ္စဟိ နီဝရ ဏေဟိ အာဝုဋာ နိဝုဋာ ဩနဒ္ဓါ ပရိယောနဒ္ဓါ [ပရိယောနဒ္ဓါ, တေ (သျာ. က.)] ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္ မာနံ သဟဗျူပက ဘဝိဿန္တီ''တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

သံသန္ဒနကထာ

၅၅၀. ''တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ, သပရိဂ္ဂဟော ဗြဟ္မာ အပရိဂ္ဂဟော ဝါ''တိ? ''အပရိဂ္ဂဟော, ဘော ဂေါတမ''။ ''သဝေရစိတ္တော ဝါ အဝေရစိတ္တော ဝါ''တိ? ''အဝေရစိတ္တော, ဘော ဂေါတမ''။ ''သဗျာပဇ္ဇစိတ္တော ဝါ အဗျာပဇ္ဇစိတ္တော

တ’’တိ? ‘‘အဗ္ယာပဇ္ဇစိတ္တော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော တ အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော တ’’တိ? ‘‘အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘ဝသဝတ္တီ တ အဝသဝတ္တီ တ’’တိ? ‘‘ဝသဝတ္တီ, ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ဝါသေဋ္ဌ, သပရိဂ္ဂဟာ တ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ အပရိဂ္ဂဟာ တ’’တိ? ‘‘သပရိဂ္ဂဟာ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သဝေရစိတ္တာ တ အဝေရစိတ္တာ တ’’တိ? ‘‘သဝေရစိတ္တာ, ဘော ဂေါတမ’’ ။ ‘‘သဗ္ယာပဇ္ဇစိတ္တာ တ အဗ္ယာပဇ္ဇစိတ္တာ တ’’တိ? ‘‘သဗ္ယာပဇ္ဇစိတ္တာ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာ တ အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တာ တ’’တိ? ‘‘သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘ဝသဝတ္တီ တ အဝသဝတ္တီ တ’’တိ? ‘‘အဝသဝတ္တီ, ဘော ဂေါတမ’’။

၅၅၁. ‘‘ဣတိ ကိရ, ဝါသေဋ္ဌ, သပရိဂ္ဂဟာ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ အပရိဂ္ဂဟော ဗြဟ္မာ။ အပိ နု ခေါ သပရိဂ္ဂဟာနံ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ အပရိဂ္ဂဟေန ဗြဟ္မုနာ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတီ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သာဓု, ဝါသေဋ္ဌ, တေ ဝတ, ဝါသေဋ္ဌ, သပရိဂ္ဂဟာ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပရိဂ္ဂဟဿ ဗြဟ္မုနော သဟဗျူပဂါ ဘဝိဿန္တီ’’တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

‘‘ဣတိ ကိရ, ဝါသေဋ္ဌ, သဝေရစိတ္တာ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ, အဝေရစိတ္တော ဗြဟ္မာ။ပေ။ သဗ္ယာပဇ္ဇစိတ္တာ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ အဗ္ယာပဇ္ဇစိတ္တော ဗြဟ္မာ။ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဗြဟ္မာ။ အဝသဝတ္တီ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ဝသဝတ္တီ ဗြဟ္မာ, အပိ နု ခေါ အဝသဝတ္တီနံ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝသဝတ္တိနာ ဗြဟ္မုနာ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတီ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သာဓု, ဝါသေဋ္ဌ, တေ ဝတ, ဝါသေဋ္ဌ, အဝသဝတ္တီ တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဝသဝတ္တိဿ ဗြဟ္မုနော သဟဗျူပဂါ ဘဝိဿန္တီ’’တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

၅၅၂. ‘‘ဣဓ ခေါ ပန တေ, ဝါသေဋ္ဌ, တေဝိဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏာ အာသီဒိတွာ [အာဒိသိတွာ (က.)] သံသီဒန္တိ, သံသီဒိတွာ ဝိသာရံ [ဝိသာဒံ (သီ. ပီ.), ဝိသတ္တံ (သျာ.)] ပါပုဏန္တိ, သုက္ခတရံ [သုက္ခတရဏံ (က.)] မညေ တရန္တိ။ တသ္မာ ဣဒံ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ တေဝိဇ္ဇာဣရိဏန္တိပိ ဝုစ္စတိ, တေဝိဇ္ဇာဝိဝနန္တိပိ ဝုစ္စတိ, တေဝိဇ္ဇာဗျသနန္တိပိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

၅၅၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သုတံ မေတံ, ဘော ဂေါတမ, သမဏော ဂေါတမော ဗြဟ္မာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဇာနာတီ’’တိ။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ, ဝါသေဋ္ဌ။ အာသန္နေ ဣတော မနသာကဋံ, န ဣတော ဒူရေ မနသာကဋ’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ, အာသန္နေ ဣတော မနသာကဋံ, န ဣတော ဒူရေ မနသာကဋ’’န္တိ။

၅၅၄. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, ဝါသေဋ္ဌ, ဣဓဿ ပုရိသော မနသာကဋေ ဇာတသံဝဍ္ဎော။ တမေနံ မနသာကဋတော တာဝဒေဝ အဝသဋံ မနသာကဋဿ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆေယျုံ။ သိယာ နု ခော, ဝါသေဋ္ဌ, တဿ ပုရိသဿ မနသာကဋေ ဇာတသံဝဍ္ဎဿ မနသာကဋဿ မဂ္ဂံ ပုဋ္ဌဿ ဒန္ဓာယိတတ္တံ ဝါ ဝိတ္ထာယိတတ္တံ ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘အမု ဟိ, ဘော ဂေါတမ, ပုရိသော မနသာကဋေ ဇာတသံဝဍ္ဎော, တဿ သဗ္ဗာနေဝ မနသာကဋဿ မဂ္ဂါနိ သုဝိဒိတာနီ’’တိ။

‘‘သိယာ ခော, ဝါသေဋ္ဌ, တဿ ပုရိသဿ မနသာကဋေ ဇာတသံဝဍ္ဎဿ မနသာကဋဿ မဂ္ဂံ ပုဋ္ဌဿ ဒန္ဓာယိတတ္တံ ဝါ ဝိတ္ထာယိတတ္တံ ဝါ, န တွေဝ တထာဂတဿ ဗြဟ္မလောကေ ဝါ ဗြဟ္မလောကဂါမိနိယာ ဝါ ပဋိပဒါယ ပုဋ္ဌဿ ဒန္ဓာယိတတ္တံ ဝါ ဝိတ္ထာယိတတ္တံ ဝါ။ ဗြဟ္မာနံ စာဟံ, ဝါသေဋ္ဌ, ပဇာနာမိ ဗြဟ္မလောကဉ္စ ဗြဟ္မလောကဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ, ယထာ ပဋိပန္နော စ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပန္နော, တဉ္စ ပဇာနာမီ’’တိ။

၅၅၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သုတံ မေတံ, ဘော ဂေါတမ, သမဏော ဂေါတမော ဗြဟ္မာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေတီ’’တိ။ ‘‘သာဓု နော ဘဝံ ဂေါတမော ဗြဟ္မာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေတု ဥလ္လုမ္ပတု ဘဝံ ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏိံ ပဇ’’န္တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ဝါသေဋ္ဌ, သုဏာဟိ; သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ ဘော’’တိ ခော ဝါသေဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

ဗြဟ္မလောကမဂ္ဂဒေသနာ

၅၅၆. ဘဂဝတ ဝေဒတေစ – ‘‘ဣဓ, တသေဋ္ဌ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၀-၂၁၂ အနုစ္ဆေဒေသု ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ဧဝံ ခေါ, တသေဋ္ဌ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ပေ။ တဿိမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟီနေ အတ္တနိ သမနုပဿတော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

‘‘သော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။

‘‘သေယျထာပိ, တသေဋ္ဌ, ဗလဝါ သင်္ခဓမော အပ္ပကသိရေနေဝ စတုဒ္ဒိသာ ဝိညာပေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, တသေဋ္ဌ, ဧဝံ ဘာဝိတာယ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မံ န တံ တတြာဝသိဿတိ, န တံ တတြာဝတိဋ္ဌတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, တသေဋ္ဌ, ဗြဟ္မာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂေါ။

‘‘ပုန စပရံ, တသေဋ္ဌ, ဘိက္ခု ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။

‘‘သေယျထာပိ , တသေဋ္ဌ, ဗလဝါ သင်္ခဓမော အပ္ပကသိရေနေဝ စတုဒ္ဒိသာ ဝိညာပေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ, တသေဋ္ဌ, ဧဝံ ဘာဝိတာယ ဥပေက္ခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မံ န တံ တတြာဝသိဿတိ, န တံ တတြာဝတိဋ္ဌတိ။ အယံ ခေါ, တသေဋ္ဌ, ဗြဟ္မာနံ သဟဗျတာယ မဂ္ဂေါ။

၅၅၇. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, တသေဋ္ဌ, ဧဝံဝိဟာရီ ဘိက္ခု သပရိဂ္ဂဟော ဝါ အပရိဂ္ဂဟော ဝါ’’တိ? ‘‘အပရိဂ္ဂဟော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သဝေရစိတ္တော ဝါ အဝေရစိတ္တော ဝါ’’တိ? ‘‘အဝေရစိတ္တော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သဗျာပဇ္ဇစိတ္တော ဝါ အဗျာပဇ္ဇစိတ္တော ဝါ’’တိ? ‘‘အဗျာပဇ္ဇစိတ္တော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဝါ အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဝါ’’တိ? ‘‘အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘ဝသဝတ္တီ ဝါ အဝသဝတ္တီ ဝါ’’တိ? ‘‘ဝသဝတ္တီ, ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘ဣတိ ကိရ, တသေဋ္ဌ, အပရိဂ္ဂဟော ဘိက္ခု, အပရိဂ္ဂဟော ဗြဟ္မာ။ အပိ နု ခေါ အပရိဂ္ဂဟဿ ဘိက္ခုနော အပရိဂ္ဂဟေန ဗြဟ္မုနာ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတီ’’တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သာဓု, တသေဋ္ဌ, သော ဝတ တသေဋ္ဌ အပရိဂ္ဂဟော ဘိက္ခု ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပရိဂ္ဂဟဿ ဗြဟ္မုနော သဟဗျူပဂေါ ဘဝိဿတီ’’တိ, ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။

၅၅၈. ‘‘ဣတိ ကိရ, တသေဋ္ဌ, အဝေရစိတ္တော ဘိက္ခု, အဝေရစိတ္တော ဗြဟ္မာ။ပေ။ အဗျာပဇ္ဇစိတ္တော ဘိက္ခု, အဗျာပဇ္ဇစိတ္တော ဗြဟ္မာ။ အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဘိက္ခု, အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဗြဟ္မာ။ ဝသဝတ္တီ ဘိက္ခု, ဝသဝတ္တီ ဗြဟ္မာ, အပိ နု ခေါ ဝသဝတ္တိဿ ဘိက္ခုနော ဝသဝတ္တိနာ ဗြဟ္မုနာ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတီ’’တိ ? ‘‘ဧဝံ, ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘သာဓု, တသေဋ္ဌ, သော ဝတ, တသေဋ္ဌ, ဝသဝတ္တီ ဘိက္ခု ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဝသဝတ္တိဿ ဗြဟ္မုနော သဟဗျူပဂေါ ဘဝိဿတီတိ, ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။

၅၅၉. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တသေဋ္ဌဘာရဒွာဇာ မာဏဝါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ! သေယျထာပိ, ဘော ဂေါတမ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ။

ဧဝမေတံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော ။ ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ, ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကေ နော ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတေ သရဏံ ဂတေ”တိ။

တေဝိဇ္ဇသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တေရသမံ။

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဗြဟ္မာသာမညအမ္ဗဋ္ဌ ၊
သောဏကူဋမဟာလိဇာလိနီ။
သီဟပေါဋ္ဌပါဒသုဘော ကေဝဋ္ဋော၊
လောဟိစ္စတေဝိဇ္ဇာ တေရသာတိ။

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။